

TAFELPRAAT Dialoog tussen het leven en het lijf

Raoul Vaneigem, *Propos de table*, Cherche midi, 2018

Vertaling GC, augustus 2023, Wodeke.

Ronde haakjes zijn overgenomen uit het boek, vierkante haakjes zijn mijn verduidelijkingen.

Achterflap

Dit boek breekt volledig met het merendeel van de ideeën die sinds eeuwen onze meningen en gedragingen regelen. Verder bouwend op *Handboek voor de jonge generatie* spit het de bedenkingen over de radicale subjectiviteit en de ommekeer van perspectief verder uit. Geheel naar gewoonte bij het vragen stellen, zal deze *Tafelpraat* botsen met het gewicht van de vooroordelen en met de zogeheten werkelijkheid die ons en onze zeden, onze begrippen, ons wereldbeeld vorm geeft.

“Jullie beschikken over het aambeeld en de hamer van de vooroordelen die jullie ketens en de mijne smeden. Om ze door te zagen heb ik slechts een nagelvijltje dat met zijn voortdurende heen en weer erin zal slagen ze in te kerven en te doorbreken.”

Raoul Vaneigem, geboren te Lessen (België) in 1934, is de auteur van Handboek voor de jonge generatie waarvan hij de stellingen voortdurend heeft verfijnd in zijn verschillende publicaties.

Voor haar, met de trekken van de hartstocht van mijn leven.

VERGEET NIET TE LEVEN

Tafelpraat is een dagboek, een greep uit dag in dag uit gedichteerde observaties vanuit het niet te onderdrukken gevoel dat het over mijn leven zelf ging. Deze aantekeningen zijn het resultaat van een doorleefde

belevens, waaraan ik sinds mijn verre kindertijd ben blootgesteld door de verwarring, de zorgen, de geruststellingen, de genietingen van het bestaan.

Ik vergelijk mijn aanpak met die van de alchemisten en de empiristen uit het verleden, die nieuwe wegen ontgonnen ter ontsluiting van een onzekere wetenschap, uit nieuwsgierigheid, tussen dwaling en inzicht, pokdalig van de onwaarschijnlijkheden. In het hartstochtelijke leven en in de beroeringen van de wereld die er het gevolg van zijn, heb ik een avontuurlijke weg gevonden die toegang geeft tot de meest ongewone ontdekkingsreis dat men zich kan indenken, bedenken en meemaken. Op deze weg kom je de redenen van het hart tegen die ooit de redenen van het verstand zullen wegvegen; en daarmee ook de geometrische opbouw van de wereld die ze ons oplegden.

De ineenstorting van de landbouw-handelsbeschaving sleurt in haar val zowat tienduizend jaar aan vooroordelen, misverstanden, dwingende waarheden mee, die in hun diversiteit, rijkdom en armoede, als gemene deler hebben dat ze ontstonden en zich ontwikkelden in een prefabkader, binnen de limieten van een economisch, sociaal en psychologisch systeem ontworpen voor de uitbuiting van de mens en van de aarde.

Trek de stop uit het universele bad van onze kennis kabbelend in het bloederige water van de predatie. Laat het allemaal weglipen en vergewis je maar in de bodemrestjes hoe weinig elementen uit onze inzichten ons misschien kunnen helpen om te leven.

Die grote was, die zich voor onze slecht geopende ogen aandient, heb ik uit eigen beweging willen voor zijn door het verleden van me af te poetsen. Ik ga elke dag over tot een experiment van alchemistische aard zonder het minste resultaat te verwachten of te voorspellen. Ik herroep het principe van de efficiëntie en de inefficiëntie dat de dictatuur van de economie ons indruppelt.

Ik had van meet af aan dit experimenteel verslag het statuut van enig exemplaar verleend, in navolging van die hermetische toverboeken die in het geheim worden doorgegeven en nageslagen. Maar had ik anderzijds niet eerder in *De bestemming* de basis gelegd van deze aanpak? Wat me overhaalde het manuscript toe te vertrouwen aan mijn uitgever, is het groeiende belang van een fenomeen dat vijftig jaar geleden werd blootgelegd in *Handboek voor de jonge generatie*: de dageraad van het menselijke wezen als *individu, subject* in een wereld van *voorwerpen, objecten* die door de handelsbeschaving werd opgericht.

Wat blijft er overeind in de ruïnes, midden de teloorgang van de principes, systemen, geloven, gedachten die ooit aanspraak maakten ons te leiden en ons te regeren, als het niet onze realiteit van levend wezen is, de wil om op onze autonomie te baseren wat tot op heden op onze onderwerping is gebouwd? Voor het eerst in de geschiedenis maakt de vrijheid zich op haar ware aard te openbaren.

De notie van het individu geeft, van de Renaissance tot de *Sturm und Drang*, een *menselijke vorm* aan de abstracte mens, half-dierlijk, half-goddelijk schepsel, in essentie kuddenvormend, bekrompen in een ondoordringbare existentiële mist. Het individualisme, door het kapitalistische dynamisme getooid met de mythe van Prometheus die de goden en hun hemelse rijk uitdaagt, wordt het ideologische uniform dat het individu krijgt aangemeten.

Wat is het individu? Het product van een gealiëneerd bestaan, van een aan het werk en aan de noodzakelijkheden van het overleven opgeofferde belevens; een wezen waarvan de verzuchting naar de menswording voortdurend wordt tegengewerkt door de predatorreflex die van kindsbeen af wordt aangeleerd. De *selfmade* man maakt zichzelf door zijn leven af te bouwen.

Nochtans is de neiging tot menswording alomtegenwoordig bij "de gewone sterveling", ze is het einddoel van een soort waarvan de specificiteit niet

ligt in de dominantie en de uitbuiting van de andere rijken – het minerale, het plantaardige en het dierlijke – maar in het scheppen van een omgeving die zijn ontwikkeling bevordert, in osmose met alle uitingen van het levende. Dat heb ik de radicale subjectiviteit genoemd.

De terugkeer naar de basis is eerst en vooral het gevolg van een ineensstorting, die van het systeem van uitbuiting dat ons aan onszelf ontrukte. Alles moet opnieuw worden uitgevonden op basis van dit leven dat verwijst naar het failliet van alle machtsvormen, van het patriarchaat met het karakteriële harnas dat het individu tegen zichzelf beschermt. We schrijden niet meer voort overladen met zekerheden. We dwalen blindelings in een veld met hypothesen die mogelijkheden en onmogelijkheden oprakelen. Het resultaat is van weinig belang. Alleen de aanpak heeft gevolgen. In de onmerkbare rimpeling van de tijd, luidt die een tijdperk in, toegewijd aan de creatieve uitbundigheid die, samen met het louteren van de liefde, volwaardig deel uitmaakt van de wording van de mensheid.

In deze losse noten is de lezer vrij slechts een rommeltje aan verduidelijkingen te vinden van de belangrijkste stellingen uit mijn essay over de bestemming. Dat ze hem oppervlakkig lijken zou mijn geluk nog verhogen want het zou betekenen dat mijn fundamentele analyses werden begrepen – zonder daarom te zijn onderschreven. Verder is er, zoals ik al heb gezegd, meer volharding nodig om de wig met misvattingen los te peuteren die van generatie op generatie verder wordt gedreven, dan om ze ter plaatse te laten in haar bedoeling ons te scheiden van het leven en ons haar verminking van lichaam en hoofd op te dringen.

Zonder over het wiskundige vernuft van Spinoza te beschikken, noch over de kunst van de weelde uit de praktijk van Fourier, heb ik gekozen Pascal te volgen, daarmee ook gevolg gevend aan de aanmoedigingen van mijn luiheid, toegegeven. Ik laat de lezer een wanorde van gedachten waarin

hij de zijne bij wijlen zal herkennen, wanneer de begeerte hem aangrijpt ze zich toe te eigenen en er wat mee te doen om beter te leven.

Dit is mijn toverboek, of met meer nederigheid, mijn palimpsest. Het staat iedereen vrij het te ontcijferen met het scherpe oog van de begeerte. Wanneer je een sleutel zoekt, wees dan eerst je eigen sleutel om je open te stellen, want elke begeerte brengt wie er zich aan overgeeft *aan het licht*. Wanneer het je niet klaar en duidelijk is wie je bent en wie je wil zijn, hoe kan je dan duidelijkheid en klaarheid verwachten bij het ontcijferen van de wereld en haar gebruik? Zoals in de tarot de betekenis van een kaart verandert en duidelijker wordt naargelang de nabijheid met andere kaarten, zal je zelf wel de combinaties ontdekken die je bewustzijn verrijken. Het verheugt me dat ik noch wordt gelezen, noch begrepen, door wie in zijn beperkte wanhoop, in het geheim of publiek de cultus van de dood aanhangt.

Ik laat de lezer de keuze en de synthese van de fragmenten die resonanties opwekken. Alleen die zijn in staat te wortelen in het eigen leven, de bloei of het afsterven ervan te ondervinden.

SNIPPERS VOOR EEN VERBOND MET HET LEVEN

1. De onontbeerlijke dialoog tussen mijn lichaam en het leven waarnaar het verlangt had eraan gewonnen vroeger van start te gaan. Ik geef het zonder spijt toe, een eenvoudige en late bewustwording van de voortekens. Kreeg dit al geen vorm vanaf de kindertijd, in die momenten van neerslachtigheid en van verrukking wanneer mijn verlegen onschuld, vloekend op de wreedheid die de beesten en de ontheemden te beurt viel, op zoek ging naar een vrijgevigheid om dit absurde tranendal te effenen en er een landschap tot bloei te brengen waar het geluk eindelijk is in te beelden? Voor wie ten prooi valt aan de verloren tijd is het altijd te laat om te beginnen. Zo ben ik niet.

Waarom zou ik worden gekweld door de vergissing van het uitstel van het moeilijke onderhoud tussen mijn bewustzijn en de niet te onderdrukken begeerte om te leven? Ben ik er niet van overtuigd dat anderen vroeger leren zich eraan over te geven en het verder zullen voeren? Ik draag hen graag het voorrecht op het gewicht van de jaren op te heffen, die ons bezwaren onder de verwerpelijke bezwering van de ouderdom, van de aftakeling, van het verval, van de slijtage. Van het gewicht van de dood misschien, waarvan we nog niet hebben begrepen dat het, net zoals het leven, werd ontaard.

2. De traditie zit dusdanig in elkaar dat elke generatie bij voorkeur de zotternij van de vorige erft. We leren vanaf onze eerste jaren manken, met krukken lopen, de handicaps op ons te nemen die door de vooroordelen van de oude wereld in stand worden gehouden onder het mom van de normaliteit. De realiteit die ons wordt opgedrongen spruit voort uit een visie op de wereld waarvan we de dupe zijn.

3. We zitten in de val van een totalitaire economie die ons bestaan herleidt tot de noodzaak om te werken. En dan gaat het minder om het grabbelen naar een homp brood dan naar het geld waarmee je het betaalt.

4. Gehoor geven aan de lokroep van het ruime sop leert me de trossen losgooien. Breken met de normatieve realiteit is zich onttrekken aan het systeem van betoveringen van in zichzelf gekeerde maatschappijen, onder druk gezet door lagen van angst en schuld.

5. Ik geloof in niets. Elk geloof is het graf van een rottend bewustzijn.

6. De realiteit van het overleven is net zomin die van het leven, zoals de rede van de geest niet de rede van het hart is.

7. Elke dood is zinloos. Waarom geen waanzin voor het leven ontwikkelen om die te stellen tegenover de absurditeit die ons regeert? Die zal minstens van aard zijn ons te vrijwaren van de waanzin die overal ter

wereld zal aangroeien, met of zonder vlag, met of zonder partij van de zelfmoordenaars, van de handelaars in de dood, van de dienaars in loondienst van een hebberige en harteloze orde. Een orde der dingen waarvoor de meesten knielen.

8. Wanneer mijn lichaam wankelt en me destabiliseert, om welke reden ook – ouderdom, alcohol, emotionele roerselen -, dan roep ik het leven ter hulp. Of het evenwicht wordt hersteld, is niet belangrijk. Wat me meest geruststelt, is dat ik, door me zonder aarzelen in haar armen te storten, de uitnodigingen van de dood ontwijk die me met haar koude en gebiedende rationaliteit lastig valt.

9. De strijd voor mijn emancipatie en die voor de emancipatie van iedereen is één en dezelfde. Zonder deze eensgezinde opstand zou de scheiding en de lange reeks dualiteiten die er aan de lopende band door worden geproduceerd, me onmiddellijk uit mezelf verbannen. Mijn radicaliteit zou tot radicalisme verworden. Door de focuspositie te verlaten die individu en maatschappij verbindt, is het bewustzijn dat van zijn bron werd afgesneden, niets meer dan de roeststok van het intellectualisme. Zo blijft er ook van het bestaan dat werd beroofd van zijn wil tot bevrijding slechts een theater over waar iedereen, tegelijkertijd acteur en toeschouwer, de film van de alledaagse banaliteit speelt en ziet spelen.

10. Achtervolgd door de noodzaak om te werken om te overleven, slaat het leven op hol en in paniek plant het zich chaotisch voort. Het heeft geen andere uitweg dan zijn overvloed te vernietigen, om niet te stikken in de opstuwingen, zoals Fourier het zegt. Opgedreven tot een "kritieke massa", keert de wil tot leven om, het levensinstinct ruit tot doodsreflex. Dat is de kanker die het leven bedreigt en van generatie op generatie wordt doorgegeven.

11. De leugen, die de macht zo nodig heeft, kan alleen worden teniet gedaan door de aantrekkingskracht van de genietingen en van de harmonie die ze opwekken.

12. *Medische tovenarij*. Wat is het verschil tussen de arts die tegen zijn patiënt zegt: "Je hebt een kanker die je misschien maar twee maanden te leven laat" en de tovenaar die in het dorp waar hij onbetwist heerst, aankondigt: "Je zal sterven de dag dat een zwarte hond je pad kruist"? Net zoals de dorpeling trouw hoort te zijn aan de tovenaar om zijn fatale lot te vermijden, zo is ook de onderwerping van de patiënt een onontbeerlijk voorspel alvorens het chemische en chirurgische arsenaal kan worden aangesproken, dat meestal van mokers gebruik maakt in de hoop een genezing te bewerkstelligen.

13. *Spelende woorden werken niet. We hebben een ziekte en we zijn ziek*. Wanneer het ongemak van de gedachte, meestal ten gevolge van een conflict met het leven, overslaat op het lichaam, wordt de ziekte aangenomen, geregistreerd, opgeborgen in de intieme lade van het hebben. Zo bevindt ze zich buiten het bereik van de genezende middelen van het ontkende zijn, gealiëneerd door het hebben. Vanaf dan geeft het ongemak van het zijn aanleiding tot het hebben van een ziekte. Een woordenspelletje? Ongetwijfeld, maar ik kom beter overeen met woorden die spelen dan met woorden die werken.

14. De poëtica van het leven is de uitdrukkingwijze van de begeerten die ontsnappen aan de dorheid van het begrip. De gevoelige intelligentie gaat uit van het meervoudige organische bewustzijn aanwezig in onze lichamelijke materie, ze is de stem van het globale lichaam, van de menselijke specificiteit die de drie andere rijken omvat die zich op elkaar stapelden tijdens de oorspronkelijke evolutie. Het lichaam is een hymne aan het leven waar elke noot op zoek is naar akkoorden en naar wanklanken om te harmoniseren.

15. *Wie het plezier van het leven niet kent, maakt van de dood een feest*. Met hoeveel zijn ze niet, die komen en gaan, druk doen, bezig zijn en slechts als honden janken naar de maan, schaduwen vol zelfmedelijden, handelsreizigers met een graf op afbetaling dag na dag gedolven met hun

arbeid? Helaas, arme Yorick, bestaat er tussen de hemelse modderpoel van de godsdiensten en de steriele grond van de filosofieën, slechts het eeuwige en dodelijke herkauwen van de onbestaande mensheid.

16. De kracht van de begeerte *is* de omgekeerde rede van het *hebben* dat die kracht wil bezitten. Wanneer het zijn wordt opgeofferd, neemt de machtswil het over van de levenswil.

17. *De gevoeligheid haar slagkracht geven.* Ons lichaam beschikt over een gevoelige intelligentie die radicaal verschilt van de intellectuele intelligentie. De eerste komt uit het leven dat het lijf in zich draagt, de tweede uit het hoofd dat met hemels mandaat heerst volgens de geest en het lichaam van zichzelf scheidt. De intellectuele functie is een product van een predatormaatschappij. De gevoelige intelligentie is onverenigbaar met het gedrag van toe-eigening en uitbuiting van de natuur. De antifysis, de antinatuur is haar vreemd, behalve dan als belemmering van haar ontwikkeling.

18. Volgens de algemeen aanvaarde opinie is het karakter een natuurlijk bestanddeel van de mens. Voor Fourier en Reich daarentegen is de functie van het karakter het blokkeren van de emoties, het opstuwen ervan en het insijpelen van het gif van de ziekelijkheid. Zelfs zonder de nadruk te leggen op de antinatuur en het "revisionistische" ontkennen van de ontaarding, volstaat het dan niet om gehoor te geven aan het tegensputeren van het lichaam, dat gedwongen is zijn levensimpulsen te onderdrukken, om bewust te worden:

a) van die universele intelligentie van het leven, de enige die de mens toelaat zijn menswording te bereiken?

b) van het karakteriële pantser waarmee de geest zijn macht van toe-eigening versterkt ten nadele van het leven dat er geen belang aan hecht?

19. Hoe de strijd aangaan voor het soevereine leven zonder het karakteriële harnas te ontmantelen dat ons werd gesmeed in de verplichte

leerschool van de macht en de list, van de competitie, van de geest van overwinning en van verlies? Ik zie alleen de spontane ontvlaming van de menselijke vrijgevigheid in staat om de citadel in de as te leggen waarin het lichaam zich liet inmetselen.

20. Door de tijd om te leven op te offeren aan het economiseren ervan, krijgt men de neiging de helling van de slijtage en de neergang voor fataal en onvermijdbaar te nemen. Zich aan twintig, veertig of tachtig jaar oud voelen, is gehoorzamen aan de onderdanige wil van de overgrote meerderheid, aan de orde der dingen. Men treedt in de reïficatie, in de verdinging zoals men toetreedt tot een godsdienst. Het ritueel herhaalt zich telkens men met ambtenarenijver het zegel van de dood legt op de minste zwakheden, op vlagen van melancholie, op ongelegen vermoeidheid, op vegetatieve stemmingen. Nog erger is de aanmoediging om zich, bij wijze van exorcisme, in een arbeidsijver te storten die de depressieven de aanvaardbare uitvlucht verschaft om nog harder te werken aan wat hen de das omdoet. Dwalende schaduwen in de gangen van de metro, haveloos in het existentiële labyrint waarin jullie ijlen tot jullie het leven verliezen, hoe kunnen jullie de kreten van jullie intieme revoltes horen? Jullie oren spitsen zich slechts bij het luiden van jullie eigen doodsklokken.

21. Ik verwijder de kafkaïaanse bureaucrativering van het bestaan alsof het een lastige vlieg betreft. Het lucht me op wanneer ik mijn neerslachtigheden, mijn twijfels, mijn melancholie uit de ziekelijke doolhoven kan houden. Ik vind voor hen heilzame tunnels uit, duistere en ongekende doorgangen die ik openstel voor die kleine genoegens, als uitnodigingen voor het vrijgevig en uitbundig genieten. Ik beweer niet dat het beantwoorden van het leven, dat me roept en tastend zoekt, in één veeg de donkere wolken van de tegenkating uit de blauwe lucht haalt, maar het perspectief van de dood achterwege laten en me als het ware op de gammele wagon van de trein van het leven hijsen, volstaat om

de zorgen en het veld van coherentie waarin ze werken en tegen mij samenwerken, van me af te schudden.

22. Ik heb geenszins de intentie om het zwalpen van mijn luiheid te richten op de herovering van de doelmatigheid. Ik wens de kadans van een machine niet aan te nemen. Zo ben ik er toe gekomen om de momenten van slaperigheid een oriëntatie te geven die beter met mijn begeerten overeenkomt. Ik laat hen de zorg om me mee te nemen en te laven aan de bron van het leven die in me bruist en kookt, zo dichtbij en zo veraf. De energie die wordt gebruikt om me te doen peddelen op de afgebakende wegen van het labeur en het niets, buig ik af ten voordele van mijn levenskracht.

23. De vraag die ik me stel is altijd die naar de zin, de betekenis en naar het moment. Een bewering op een andere manier herhalen, komt neer op het verschil bevrijden uit wat identiek is. De boogschutter is hierover niet in het ongewisse. Waarom deze fusie van de gedachte, van de ogen, van de hand, van de boog, van de pijl, van het doel, die wordt geopenbaard op een moment van hartstochtelijke spanning die hem losmaakt van het *hebben* omdat hij *is*, niet toepassen op de kunst van het leven?

24. De militarisering van de gedragingen is het kenteken van "onze" beschaving. De oorlog bepaalt de manier van overleven van vrouwen, kinderen, mannen. De menselijke gevoeligheid sneuvelt eerst in het gevecht.

25. *De ervaring van de menselijke zingeving.* Me blindelings overgeven aan het leven, me toeleggen op het veranderen van ogenblikken in momenten, de dwang, het gebod, de noodzaak, de plicht van me afzetten en er een onschuldig moeten-zijn van de begeerte voor in de plaats stellen, geeft een absolute zin aan mijn bestaan, perkt beetje bij beetje de benauwdheid in, de angst, de verloochening die het verleden nog steeds aan mijn heden oplegt.

26. *Over het menselijke bewustzijn.* Niet-menselijke soorten ondergaan eveneens emotionele stemmingen. Alhoewel die niet verstoken blijven van een zeker bewustzijn – zoals het onderzoek van planten, dieren en kristallen aantoont -, verschilt het toch duidelijk van het menselijke bewustzijn. De specifieke en praktische intelligentie van het dier, de plant, zelfs het mineraal, het water, de aarde, het vuur, de lucht openbaart zich in een “brute reactie”. De werkwijze van het menselijke bewustzijn schuilt in de terughoudendheid, in het scheppen van een afstand met de emotionele uitingen om tot de mogelijkheid te komen ze te louteren, te harmoniseren. De onmenselijkheid die tot nu toe de dominante karaktertrek van de mens was, heeft dat creatieve vermogen verduisterd en ingeperkt, om aan de geest – het hoofd dat geroepen is het lichaam te overheersen – de opdracht te geven de emoties te blokkeren om ze te werk te stellen voor de orde en wanorde van de wereld van de handel. De cultus van het plebs, uitgedragen door de gladde palingen van de politieke vriendendiensten, is voor de hedendaagse maatschappij wat de teloorgang van het menselijke bewustzijn is voor het roemen van de mens volgens de geest.

27. *De cultuur van de terreur.* Het spook van de angst en van de wreedheid waart door de kinderverhalen, de mythes, legenden, heldendichten, fabels van religieuze of profane inslag. Hun ziekelijke magnetisme wijst er op dat we geneigd zijn onszelf te bedroeven, te kwellen, angst aan te jagen met als enige doel ons te immuniseren tegen de existentiële angsten en het afgrijzen. Is de werveling van vrees niet de meest voor de hand liggende manier om de bedolven angsten uit te drijven, gelaagd onder de klei van de onmenselijkheid waaruit de geschiedenis ons boetseerde? De lijkwade van de dood doet dienst als dweil voor de overlopende gruwel die, afgezien van de oorspronkelijke ontarding, niet aangeboren is.

28. In een loden kruik wordt de beste wijn vergif. Zo ook het leven dat al te dikwijls vergaat in de kerkers van het bestaan. De wederopstanding,

zoals de godsdiensten het verbeelden, is in de vervormende spiegel van de mythes niets anders dan de verzuchting naar de heropbloei van het leven door het afwerpen van de grafzerk van de economie die erop weegt.

29. De meeste van onze waarheden steunen op een oorspronkelijke vervalsing. In een wereld die van in het begin verwarring heeft geschapen tussen leven en overleven, natuur en ontaarding, fysis en antifysis, rede en onzin, komt het de nieuwe generaties toe al onze kennis bij te stellen.

30. De geest is een verminking van het lijf. Onze kennis schrijdt voort over een bed van gloeiende kolen. Onze zekerheden hebben verkoolde voeten. Het leven moet eerst z'n wonden helen alvorens een archeologie van de zeden en van de gedachten de verdraaiingen kan blootleggen die de uit zichzelf verdreven mens zich eigen maakt, de meelijwekkende mens, fier op zijn blauwe plekken. Onze kennis herontdekken en bijstellen kan pas nadat de gezondheid de door het gangreen van het misprijzen voor het leven aangetaste wereld herovert.

31. Herhalen dat de ouderdom een schipbreuk is, komt wel goed van pas om de schipbreukeling te verdrinken. Het rijk van de concurrentie en de competitie maakt de ouderen ongewenst. "Hoe kunnen we ons ervan ontdoen?" Deze vraag wordt onmiddellijk gesteld door het "keizerlijke en occulte kantoor" van de rentabiliteit. De angst voor het verouderen is goed voor de doodgravers, ze duwt ze naar de uitsluiting van "de dragers van het verval". Alles liever dan die geur van het kadaver in de neusvleugels, geur die ze zelf afgeven, zij en de omgeving die ze bederven. Hoe kan het ook anders of de fataliteit is het ontaarde kind van de oude wereld?

32. De ouderdom is opnieuw uit te vinden. Van Homerus tot op heden is alles gezegd over de dralende ouderen, obligaat naar de uitgang geduwd, sommigen verbitterd hun omgeving meesleurend. Velen sterven uit spijt en nijd. Gaan ze niet zover om de charmes van de jeugd te verwarren met

de nijverige werkzaamheid en de stachanovstommititeit waardoor hun geest en lijf zo afdoende werd toegetakeld?

Onze tijd daarentegen wordt gekenmerkt door een nieuw verschijnsel, zonder voorgeschiedenis. We zien een vrijpostige generatie ouderen die zich beroepen noch op de wijsheid, noch op de macht, maar tegendraads een heilzaam soort buitensporigheid cultiveren dat hen doet heropleven. Ze houden zich recht in de sociale modderpoel, met de vastberadenheid van een Robinson, zonder middelen van bestaan op een eiland, geduldig zichzelf samenrapend en met grond en begeerte een hut bouwend, want ze hebben geleerd dat je knielend vroegtijdig oud wordt.

Het is onverstandig te proberen de inspanning van het kind te herhalen om te leren lopen, begeren, kennen, zich beetje bij beetje te bevrijden van angsten en afhankelijkheid. Met minder energie? Ongetwijfeld! Maar is het leven niet de ervaring van het onmogelijke? Zijn we dan geen littekenweefsel van tegenvallers en onhandigheden dat voortdurend wordt versteld? Na elke val, die fataal kan zijn, is het niet de uitdaging om recht te komen – want elke uitdaging eindigt in de strik van de overwinningen – maar de wil om zo goed mogelijk de weg te vervolgen die de begeerte aanduidt, en die slechts zal ophouden wanneer de begeerte eindigt.

33. Overleven kent slechts het aftellen van de *ogenblikken*. Het *moment* is de ademhaling van het leven. Elk moment is een zoektocht naar harmonie. Daarom ook zijn er geen momenten van pijn, van angst, van verlatenheid, van melancholie, van verwoestende overdaad. Alleen het ogenblik is een vaas vol bitterheid, een beker van ongeluk, een *memento mori*. De bestemming volgt nooit het spoor van het Lot.

34. Wanneer het plezier het *moment* niet aangrijpt, wordt het gegrepen door het *ogenblik*. De intensiteit van het plezier maakt dan plaats voor een duur, die uitrafelt, aan de verscheurende verveling blootstelt.

35. *Over de radicaliteit.* De vooruitgang van het menselijke wezen impliceert de vooruitgang van de radicale subjectiviteit. Er zal altijd wel een lezer te vinden zijn om langs vergelijkbare paden, de weg af te leggen tussen het *Handboek voor de jonge generaties* en *Over de bestemming*.

36. Het dringende komt altijd ongelegen. De schrik van de dood ontstaat uit de angst om te leven. Het ligt nochtans ongemakkelijk om het tweede toe te geven terwijl het eerste voor normaal doorgaat, of zelfs natuurlijk. We rechtvaardigen de angst om te leven met de uitvlucht alsof het om een angst om niet te leven gaat, niet lang genoeg of niet intens genoeg. Ijdel exorcisme dat oproept om "dringend van het leven te genieten"! Uiteindelijk is alleen de radeloosheid dodelijk.

37. Het *zijn* is voor het authentieke leven wat het *hebben* voor het overleven en de noodzakelijke schone schijn is. De dialectiek van het zijn en het hebben biedt, analoog aan de transformatie van het ogenblik in moment, een andere invalshoek.

38. Men sterft niet uit liefde, men sterft vanwege haar afwezigheid. Moeten we ons daarom bedroeven over haar gemis en de oude klagmuur opmetselen voor het gemak van de zelfverbanning? De wegen van het genot terugvinden, is dat niet die liefde voor het leven opnieuw aanwakkeren, zonder dewelke de liefde, elke liefde, ongegrond is en wankelt?

39. Waar heeft de geneeskunde haar verbazingwekkende vooruitgang van de laatste twee eeuwen aan te danken? Aan de hoofdzakelijk economische interesse voor de ontdekking en het onderhoud van het functionele lichaam, het werkende lichaam. De kennis van de machine wordt steeds groter maar over het leven dat erin wordt opgesloten, weten we niets en willen we niets weten. In die mate zelfs dat een leven dat onvoldoende wordt geleefd de prijs is die wordt betaald om het overleven te vergroten met een aanzienlijk aantal jaren doodsangst. De dood op afbetaling is een overwinning van de geneeskunde – of juister, van haar markt!

40. *De geschiedenis blijft de misdaad van de antinatuur herhalen: het opkroppen van de hartstochten verstikt het leven en keert het om.* Elk verbod roept om overtreding. De verdringing vervaardigt de uitbarsting. De onderdrukking is de motor van de barbarij. Het karakteriële harnas is, op elk ogenblik, een verwarmingsketel die op het punt staat om te ontploffen. De druk van de verboden zorgt voortdurend voor een oververhitting van het emotionele geweld dat in ons brandt, ons aanvreet en opbrandt. De dag dat de experts in sociale uitbarstingen gewaar worden dat ze een "ketel van de omkering" in zich dragen, zullen ze misschien de lessen trekken uit de evidentie die Fourier bijna twee eeuwen geleden aantoonde: de hartstochten wakkeren ofwel het plezier om te leven aan, ofwel de brandstapels van de haat, al naargelang ze ofwel worden erkend en gelouterd, ofwel onderdrukt en opgekropt.

41. *De ouderdom is een ziekelijke toestand die werd vervaardigd door eeuwen van ontaarding.* De markt van het welzijn en van de verjonging siddert van genoegdoening bij het vooruitzicht het organisme te regenereren door het inslikken van nieuwe cellen, door veranderingen aan het DNA en andere technologische wonderen en verbeeldingen. Hoe kan het menselijke leven al was het maar de eenvoudige erkenning van bestaan verwachten, van een systeem dat het leven uitbuit en het bestaan herleidt tot een strijd om te overleven?

42. *Over het zijn.* Het volstaat niet te verklaren dat het plezier afsterft wanneer het niet wordt gebruikt. Zodra ik dit verkondig voor gewoon of buitengewoon gebruik, herleid ik het tot een functie, tot een mechanisme. Het is beter ervan uit te gaan dat het plezier geen functie heeft en zijn eigen gebruik is; in navolging van de oude mythe van de drie-eenheid, die er een karikatuur van lijkt, is het plezier één en drievoudig omdat het uitgaat van de wil tot leven, het menselijke bewustzijn aanscherpt en het zich in die aanwezigheid loutert, verfijnt en verheft.

43. We weten tot welke goedaardige en rampzalige vooruitgang de energie heeft geleid die werd opgebruikt aan het werk en beheerd door de intellectuele wil. Beeld je in dat die energie, weggerukt van het plezier, van de begeerten, van het leven, eraan wordt teruggegeven.

44. De aantrekkingskracht van het genot ondergraaft de muren van het karakteriële gevang. De passie voor het geluk mag dan doorgaan voor natuurlijk, ze wordt in die mate afgekeurd dat het inspanning en oplettendheid vereist zich eraan over te geven. De haat voor het leven besmet tot de meest onschuldige neigingen tot genot. Dat het karakteriële harnas de deur sluit voor de begeerte is de beste aanduiding dat alleen de begeerte in staat is de bepantsering te doorbreken en te vernietigen.

45. Het leven, waarvan de adem me op sleeptouw wil nemen, in mij laten ademen, geeft mijn plezier vleugels. Het plezier kent geen obstakels, het komt erover heen. Ik weet niet waar het gaat. Het volstaat dat het in mij rondstoeit en dat het met mijn emoties de vrijheden van het hart herovert.

46. *De ingeboren wijsheid van het kind herontdekken bij het verouderen.* Naarmate de ouderdom wordt bijgehouden in termen van sleet en inefficiëntie, verliezen de meest eenvoudige handelingen zoals gaan, zitten, over een obstakel kruipen, een ladder beklimmen, een trap opgaan, het mechanische gemak dat de volwassenen de jongeren hebben aangeleerd. Wordt ons hier geen uitzonderlijke kans geboden om de kennis in wording te begrijpen die we in ons hebben gedragen? Een kennis waarvan we werden beroofd door een gemilitariseerde opvoeding, een averechts onderwijs, dat het leven miskent en tot kruipen dwingt onder het kruisvuur van het arrivisme en de wanhoop.

47. De afschaffing van de schoolse opvoeding die het kind wordt opgelegd door een hypocriete maatschappij, is een daad van openbaar nut. Onder het mom het goed voor te hebben met het kind, went het aan de mechanismen van de competitie, van de concurrentie die er een slaaf van

de markt van maken, een predatorschoelje altijd klaar om te vechten in de sociale jungle waar het overleven de plak zwaait. Wij willen bij het kind de wil naar autonomie tot ontwikkeling laten komen en de spontane nieuwsgierigheid die het met zijn eigen ervaringen naar het ontdekken van de wereld leidt. Rabelais, Rousseau en Dulaurens (in *Imirce*) hebben het bestaan van de potentiële rijkdom van het kind aangetoond vooraleer de ontaarding die vernietigt. Het is tegenover hen geen onwelwillendheid om er een dubbele verduidelijking aan toe te voegen.

a) Het is weinig waarschijnlijk dat het kind, gevangen in een sinds millennia ontaarde wereld, spontaan in zichzelf een natuur terugvindt zoals waargenomen door de pre-agrarische beschavingen die er in symbiose mee ontwikkelden. Maar ach, wat is de waarde van waarschijnlijkheden gebaseerd op de antinatuur?

b) Wanneer de natuurlijke aanleg niet wordt gelouterd, overstegen, dan wordt verzaakt aan het noodzakelijke overstijgen van de originele bestialiteit. Het afzweren van het mechanische aanleren – het conditioneren voor een geometrische wereld – betekent niet dat het beproeven van de autonomie niet wordt geholpen door een omgeving die de inspanning ervoor aanmoedigt. De aan zichzelf overgelaten spontaneïteit ontsnapt niet aan de inertie die van generatie op generatie zijn leugens herhaalt, telkens de wig van de onheuglijke dwaasheid tussen kop en lijf drijvend.

48. *Het leven haalt de wijzers uit de horloge van de leeftijden.* Ik weiger in de pas te lopen van de uren en de jaren. Ik geef me over aan de onuitputtelijke bron om alles te leren opnieuw te bedenken, te scheppen. Ik verban naar het verleden, ontdaan van haat en spijt, de som van wat voor ons, ondanks ons, tegen ons, werd ontworpen.

49. De ouderdom die zich laat gaan in het heruitvinden van de jeugd staat voor het ondergaan in kindsheid, of voor het ontdekken dat de vitale impulsen in staat zijn de gevolgen te verzachten van de tijd die ontaardt.

Onderzoek heeft aangetoond dat knorrige oudjes die de vrijheid krijgen om naar hartenlust te schilderen of te boetseren, niet alleen vaak opmerkelijke kunstwerken produceren, maar ook aan levendigheid terugwinnen. Het voorbeeld verdient de aandacht van de *selfmade men* waarvan de kindsheid niet heeft gewacht op de jaren.

50. De kindsheid is de spijt van de volwassene die zijn vermoorde jeugd meesleurt. Ze slaat onverschillig toe bij jong en oud ten gevolge van een ongelukkige achteruitgang van het bewustzijn, van een regressie naar de kinderachtigheid, sukkelend met wat men in zich heeft laten afsterven. Wanneer het miskende leven zich afhaspelt en wreekt, dan doet het niets anders dan de aansporing van de verachting opvolgen. De kunst daarentegen om de kindertijd weer uit te vinden, doet beroep op de zachte beten van het leven en lacht met de tandstompjes van de seniliteit. In het schaterlachen van de levensvreugde weerklinkt het getater van de eerste jaren. Elk genot is een alchemistische bevruchting, elk genot is een wedergeboorte.

51. *Het zijn lost het hebben op wanneer het verkrijgen wordt vervangen door het genot.* De eerste gunst die het kind dient te worden toegekend, is het aanmoedigen van het louteren van zijn plezier zodat het overstijgen van de oorspronkelijke dierlijkheid tot de ontwenning van de predatorreflex leidt.

52. Het individualisme en het altruïsme zijn een voorbeeld, benevens andere, van het dualisme voortgebracht door de scheiding tussen geest en lichaam en uitgedragen als universele realiteit.

53. Het individualisme keert het individu in zijn verdoemde zelf, de plaats waar het leven hem werd ontrukkt. De levend gevilde gevoeligheid is de bron van een onmenselijkheid die sinds de val van Ur en Lagasj van onze geschiedenis een massagraf heeft gemaakt. Onze humanitaire deugd volhardt en is verontwaardigd, zucht, klaagt. Wie trekt zich die preken aan? Hoe zou de ethiek de dualiteit kunnen overstijgen als ze zelf een

product is van een van het lijf gescheiden hoofd? Uit het oude debat over de engel en het beest blijft een ontarding sijpelen die tot een systeem werd opgericht, de antinatuur. De altruïst verwijt de individualist zijn asociale houding, het misprijzen voor zijn gelijken. Maar niets schaapachtiger dan een individualist, zeker wanneer hij zich tooit met het groteske etiket van "rechtse anarchist". Hoe dikwijls niet was het gemakker van het kribbige en pathetische schaap de aankondiging van de slijkerige laarzen in het bloed van de geschiedenis en van al die gevechten waar God noch gebod zich bekommerden om wie tegen wie strijd leverde?

54. Het heden bevaren is een opwindende oefening. Het leven, waar ik me aan overgeef, houdt koppig koers. De intensiteit van het leven lost verleden en toekomst op. Ik noteer dat ik in de veranderingen van de verbeeldingen van mijn lichaam, gemakkelijk overstap van geografisch op drift zijn doorheen mijn intieme landschappen, naar die alchemie van het ik waar mijn gevoelens worden gedistilleerd en gelouterd. Daar gebeurt wat ik, met het nemen van een afstand die me *cum grano salis* vrijstelt van het overtuigen van wie dan ook, de transmutatie van mijn overleven in leven benoem. De verandering van een ijsblok in een stoomstoot, als het ware.

55. De kritiek heeft geen enkele reden om het individu of de maatschappij te overstelpen indien ze niet eerst en vooral het kunstmatige karakter van hun gedwongen samengaan aanklaagt. De onverdraagzaamheid van het lot dat ons wordt aangedaan, zit in de vervreemdende, aliënerende verhouding die ons, mezelf en mijn gelijken, ervan weerhoudt onszelf waar te maken als volwaardige menselijke wezens. Zolang de terugkeer naar het zelf niet de terugkeer naar de wortels van de mens is, naar zijn radicale subjectiviteit, naar zijn menselijke specificiteit, zijn er slechts lijdende schepsels, niet geïncarneerd, uit hun lijfelijke substantie weggerukt, abstracte mensen die hun onmacht om te leven uitschreeuwen in de ijselijkheid van de onverschrokken statistieken.

56. Het brood van het overleven vergiftigt het leven. Deze waarheid, omdat ze niet dient voor het weigeren van de onderdrukking, werd begrepen door de landbouw- en voedingsmaffia's. Onder het mom het volk te voeden, zaaien ze de dood en slaan er winst uit.

57. Op de school van de predatie – en tot op heden ken ik geen andere scholen – is de kunst van het kruipen de eerste en laatste trede van de ladder die naar de onnozele en ingebeelde beheersing van het zelf en van de wereld leidt. Het recht om zijn gelijken te onderwerpen is onafscheidelijk van de laagste onderdanigheid.

58. Geen enkele machthebber is in staat zijn handen noch zijn hoofd te reinigen van het bloed van het leven dat hij in en rondom zichzelf verminkt. De kadavercultus kweekt de larven van het autoritarisme. Een cultus met universele aanhang. Zolang de altaren van de vrijwillige onderdanigheid overal worden opgetrokken, kijken de kadavers die ons regeren mooie dagen van doodstrijd tegemoet onder de zwarte zon van de melancholie.

59. Het is ijdele hoop de door de macht bedwelmde koppen te laten rollen. Ze groeien weer aan zolang we het systeem van uitbuiting niet uitroeien dat de mens tegendraads heeft vastgegrepen.

60. Zodra een gebied zich afsluit, trekt het predators aan. Krijgen ze hier niet impliciet onderdak? Want, collectief of privé, eigendom nodigt uit tot toe-eigening. Binnen elke afsluiting herleeft de bezwering van de oude wereld, met zijn rituelen en zijn wetten. In haar uithoeken opent zich het zwarte gat van de behoeften. Niets gemakkelijker dan zich, onder het mom van de moed, de lafheid, de luiheid, de onoplettendheid, het gebrek aan onderscheidingsvermogen, te laten vangen in die val. Weinigen houden zich buiten de communautaire afsluitingen. De echte "en-dehors", buitenstaanders zijn zeldzaam, met zekere pas naar zichzelf op weg, weigerend te trekkebenen, jaar in jaar uit, het ene been in de wieg en het andere in het graf, niet wetende welk been het goede is.

61. De dood negeert het leven zolang het er geen greep op heeft ontdekt om zich aan vast te klitten. Maar wie bereikt ooit een dergelijke toestand van volheid dat niets hem raakt en hij toegang krijgt tot het voorrecht om, spelenderwijs, de meest onpeilbare van de eeuwige nachten binnen te treden?

62. Wat zichzelf in leven beschouwt, voltrekt de overgang van het ding naar het wezen.

63. Het zelfbewustzijn is de grondlaag waarop het heden wordt gebouwd.

64. *Het ogenblik en het moment.* Het moment is een open constructie, een plaats waar ik me bezig hou mijn genietingen te koppelen aan mijn levensimpulsen waarvan mijn begeerten de antennes zijn. De ervaring, waarvan het resultaat bijkomstig is, vervult de ruimte dermate uitvoerig dat het puin van de angst en de schuld wordt geruimd. Elke dag initieer ik me in het afschaffen van de rituelen van de bezwering die het ritme aangeven van de griezelige dans van de ondergang.

65. De authenticiteit verbrijzelt de spiegels van de schone schijn en het bedrog die van het leven slechts een schim tonen.

66. *De analogie maakt deel uit van de wereld van de resonanties.* Het symbool is een product van de geest, van de afgescheiden gedachte, transcendent. De analoge verhouding is vrij van mysterie en mysticisme. Wanneer ik een analogie vaststel tussen het persoonlijke moment waarop ik mijn heden probeer op te bouwen en het moment waarop een gemeenschap zich bevrijdt van de greep van staat en handel, dan is mijn operationele basis geen veld van metafysische speculatie, noch een terrein voor wetenschappelijke experimenten. Ik heb lak aan vaststellingen. Ik neem genoegen met het bewustworden van de solidariteit die in mij vaste vorm aanneemt, tussen mijn wil tot existentiële emancipatie en de voorbeelden van een zich overal voordoende sociale emancipatie. Ik ben ervan overtuigd dat ik door mijn geluk na te streven, tussenbeide kom,

hoe bescheiden ook, ten gunste van het geluk van een groter aantal. Het omgekeerde is ook waar: er bestaat ontegensprekelijk een analogie tussen de verharding van het karakteriële harnas en het terugtrekken in de belegeringspositie door een angstige maatschappij.

67. Genoeg metafysica! Wie ben ik? Wie leeft? Het antwoord is fysisch, concreet, praktisch. Ik ben het eindresultaat van het vlechtwerk van menselijkheid en onmenselijkheid waaraan elk van mijn voorouders gedurende zijn bestaan en zijn tijd heeft gewerkt. Het kan niet anders of zoveel tegenstrijdige inslagen – geweven zijde en ijzerdraad – hebben me onontwarbare gordiaanse knopen nagelaten, als gehangenen spokend op de zolder van mijn geheugen. Ik ga ervan uit dat mijn labyrintische *in pace* [de vrede van de dood] de bron is van het genot en de verrukkingen van mijn reptielenhersenen. Ik heb geen enkele intentie er binnen te dringen om ze te ontwarren. Ik formuleer eenvoudigweg de wens dat de wulpse slang van het leven het haalt op haar dubbelganger, die uit een venijnig verleden giftanden erfde. Het leven is waarom ik ter wereld ben gekomen.

68. Het geheim maakt deel uit van het Lot. Werd het Lot bij die bijna menselijke wezens die we genoegzaam met de generische naam "mensen" aanduiden, niet ontworpen als een superieure macht met mysterieuze en wispelturige geboden die ons bestaan regeren zonder dat we er wat dan ook kunnen aan veranderen? Het is geen geheim ontsluiten door het te beweren: het Lot komt uit het systeem van uitbuiting van de natuur, uit de antinatuur afkomstig uit de landbouw- en handelsrevolutie, de Stadstaten en de hiërarchische maatschappij die ze instelden. Het is geen openbaren van een mysterie – met of zonder esoterische en profetische grimassen – te verzekeren dat het Lot het product is van het obscurantisme dat de mens aanmoedigt zich blindelings, als Oedipus te storten in de vervloeking die hij zichzelf aandoet. Het meest ontmenselijkende vooroordeel dat ons tot op heden wordt ingehamerd, is de gedachte dat de mens een dom wezen is, niet in staat zijn genie tot

vrucht te brengen zonder de hulp van de voorgedij van Goden en meesters die hun geboden opleggen om profijt te halen uit de gehoorzaamheid zowel als uit de opstanden van het vrije beschikkingsrecht.

69. Ik ben een palimpsest waarop duizenden individuen hun geluk en hun ongeluk optekenden, hun tijdelijke reliëf vol kronkels, oneffenheden, arcana. Laat het duidelijk wezen, ik weiger me over te geven aan het hermetisme, ik ga niet bijdragen aan de handel in het geluk bij opbod met nog een fuik vol mysteries die het wonderbaarlijk ontbladeren en verdorren. Mijn nieuwsgierigheid gelast me niet om mijn diepten te verlichten, maar om er vulkanen van te maken, om hun zonnestelsels te doen tolleren rond dat levensvuur dat ik gelijkstel met mijn eigen inwendige zon.

70. *Elk predatorgedrag is labyrintisch.* Het kompas van welslagen en tegenslagen bepaalt het parcours, de oriëntatie, het doel. Onze cultuur zit vol met filosofische en godsdienstige subtiliteiten, veronderstellingen, hersenspansels afkomstig uit het voortdurende gevecht tussen het lijf en de spirituele arrogantie die doet alsof ze het geheel bestuurt. Kop of munt, dat is de waanzinnige gok die wordt bepaald door een Lot. Het is een dodelijk spel waar ik me niet wens mee in te laten.

71. *Voor het overstijgen van de dualiteiten.* Het leven is enig, het kent geen tweespalt. Het is noch goed noch slecht, het is noch het goede noch het slechte voorbij. Het leven herleid tot een toestand van overleven dient al eeuwen als verpakking voor een verpauperde versie ervan die wordt opgelegd door een economie van roofbouw en uitbuiting. Zelfs het leven zo noemen is een leugen, een usurpatie. Een zorgvuldig onderhouden verwarring spoort ons aan te spreken over een menselijk leven om een overleven aan te duiden dat amper meer is dan een gespiritualiseerde beestachtigheid. *Quousque tandem [hoe lang nog]?*

72. Geen enkel bestaan of het is niet verminkt door het wegrukken van het leven. We worden achtervolgd door een gemis, een woestijn van

dwalende kunstgrepen van een gedachte die haar eigen waarheden produceert en ze opent met de sleutel van de leugen. Aanbidders van de handelsbeschaving, geen enkele van jullie evidenties ontsnapt de evidentie van haar oorsprong: het gigantische bouwwerk dat wordt opgericht met het totaal aan wat men zegt, produceert, schrijft, inbeeldt, denkt, bedenkt, steunt op de uitsluiting van het leven.

73. Een verschillende en gelijkaardige oorsprong van de universele leugen: het hebben vervalst het zijn.

74. *De authenticiteit is de meest toegankelijke der genietingen.* Ik hecht amper belang aan het samenraapsel van goede raad, kritiek, oordelen die de publieke en privé opinie naar hartenlust spuit, of het me nu welgelegen dan wel vijandig is. Het geluk om niet in de smaak te moeten vallen noch te moeten tegenvallen, stelt mijn wil tot autonomie naar welbelieven gerust. Niets beter dan een absolute onthechting voor de eigen versterking en het eigen genot. Noch leermeester zijn, noch goeroe, noch tribuun, noch gids, noch roerganger, noch autoriteitsdrager geeft een onvergelykbare vlucht aan de begeerte zichzelf te zijn.

75. Het hebben laten overnemen door het zijn, is de meest radicale manier om het dagelijkse rollenspel en de maskerade teniet te doen die worden geleverd door de schimmen van het afwezige leven.

76. Niets geeft meer wrangheid aan de *ogenblikken* dan de angst, het misprijzen, de haat die de handlangers van het autoritarisme nodig hebben voor hun eigen macht. Niets anders hopen dan een duur, die men vluchtig weet, verhindert niet om het *moment* van geluk te grijpen maar wel om er zich in te nestelen. Het is waar dat de predator geen andere rust kent dan het uitstel tussen nipt ontsnappen en het schavot.

77. De liefde deelt graag haar poëzie met de geliefden die niets wensen te verhullen van de gevoelens en gedachten die in de stille kronkels van hun *camera oscura*, hun geheime kamertje, rondwaren. Het is echter niet de

bedoeling dat ze zich bruusk overgeven aan de striemen van de angstige verbeelding, de voorbijgaande vulgariteiten, de onbetamelijke schande die het lijf uitbraakt, mishandeld door de zwarte oprispingen van het verleden. Het spel om "mekaar alles te zeggen" biedt elkeen eerder de mogelijkheid de eigen arcana op orde te zetten, wat op te poetsen, wat uitwerpselen te ruimen die zich al veel te lang ophopen. Met dit spel loutert men de authenticiteit en daarmee ook het menselijke bewustzijn, het bewustzijn van het zijn. Een bewustzijn dat als enige de mogelijkheid biedt te ontsnappen aan de mechanismen van de sleet en van het hebben, en zodoende het verkrijgen verhindert tijdens het versmeltende bezitten, wanneer zonder aliënatie, twee en een zich vervoegen.

78. Laat het geweld van de vitale impuls het roofdierengeweld van de macht en de list verslinden! Het leven helpen opnieuw in mezelf te worden geboren vereist zoveel energie dat het me ervan weerhoudt mijn hybris te investeren in en tegen de partij van de moordenaars die overal heerst en alles beheerst. Tot mijn twijfels toe.

79. De arrogantie voedt zich met het misprijzen dat ze cultiveert. Ze herkauwt de fluïmen waar ze zich aan laaft. De van het leven gescheiden gedachte – de intellectuele gedachte – eet altijd uit de hand van de macht.

80. Ik ervaar de niet te onderdrukken begeerte me door resonanties te incarneren in het geluk van iedereen. Ik streef ernaar me nederig ten dienste te stellen van het soevereine leven. Deze levenskunst wordt met geen enkel recept bereikt. De markt van het hedonisme breekt er zich de tanden op, omdat, zoals een vermoeden dat zich verspreidt, het tijdperk van de dichters "de genadeslag" zal geven aan de winkeliersbeschaving.

81. De poëzie is het absolute wapen van het menselijke leven, het wapen dat haar de almacht verzekert. Om de gebieden te onderzoeken die werden bevrijd van de handelstirannie, ongewone regio's waar het leven radicaal nieuwe gedachten zaait, beschikken de pioniers over niet te

vergelijken bijstand. De poëzie is een manier van apperceptie en van creatie van de wereld die door de macht van de geest, de afgescheiden gedachte, de dictatuur van het intellectualisme altijd werd beklad, gemarginaliseerd, geworpen in de *in pace* van de allerheiligste werkende en handeldrijvende doelmatigheid. Ze is het handelen en het niet-handelen van de gemanifesteerde belichaming van de gedachten die het leven in en rondom ons laat bruisen. Naar eigen ritme en persoonlijke geschiedenis gaat de dichter die in elk van ons schuilt, in resonantie met die echo's van het leven, waarvan de onvermoede kracht het gewoel van een wereld doorkruist, die met misbaar van bommen de kakofonie van de vooruitgang orkestreert en er zich verder niet om bekommert.

82. We bevinden ons in het hart van het strijdgewoel tussen het zijn dat zich op oneindig opent en het hebben waardoor het wordt gevangen gehouden.

83. *Luisterend naar "O Solitude" van Purcell.* Ten allen tijde vrijwaar ik momenten van eenzaamheid, zelfs midden in de meest hectische beroering. Het zijn enclaves, schuilorden, thuishavens. Mijn *camera oscura* is geen schuiloord, het is een plaats van creatie. Ik vind er de vreedzame onstuimigheid weer van mijn levenswil. Daar vormt zich mijn zwaartepunt, daar passeert de diversiteit aan werelden die mijn toekomst te kiemen legt in mijn heden. In die transmigraties van het vitale lichaam die de verbeelding me onthult en waarmaakt, word ik bewust van een alchemie; mijn heden verwelkomt de toekomst die door mijn begeerten werd gezaaid. Door klaar wakker te dromen, neem ik beter de poorten waar die zich openen. Wezens en dingen rijpen in mij. De hardnekkige oogst wordt eindeloos herhaald.

84. Merkwaardig schepsel, mijn alchemistische *daimon*. In hem vervoegen zich liefde en humor die me uitnodigen op die momenten van geluk waarmee ik mijn heden probeer te bouwen.

85. *Over de omkering van het perspectief.* Ik laat aan de intentionaliteit de zorg om mijn begeerten, die intens genoeg zijn om mijn bewustzijn toe te laten ze uitdrukkelijk te formuleren, toe te voegen aan mijn intieme levenswil. Door begeerte en wezensdrang te harmoniseren, voedt mijn vitale lijf mijn levensintentie en wordt het erdoor gevoed. Deze beweging beschermt me tegen een dubbel gevaar:

a) In het diepste duister de klaarheid niet onderscheiden die wordt verhuld en die zich in de uithoeken verstopt;

b) In volle klaarte de schaduw niet onderscheiden die eraan kleeft en haar hindert.

86. *Een oude bezwering ontnemt de adem aan wie naar geluk en het eigen genot durft smachten.* Er bestaat geen begeerte noch plezier dat zijn tegengestelde niet uitnodigt. Tegenvallers, tegenspoed, afwijzingen liggen op de loer bij elke bocht van ons existentieel labyrint. De teleurstelling ervan weerhouden een begeerte te belemmeren die me nauw aan het hart ligt, suggereert me onverwachts de wroeging met geprikkelde ongedwongenheid van me af te zetten. Dit volstaat dikwijls om die dreigende tentakels te veranderen in ongevaarlijke huiveringen; om de tegenslag in zijn blootje te zetten en in die onschuld het "tegegengestelde" te bekomen, dat de schaduw is van alles en iedereen: het bekende gezicht van het negatief dat door de angst en de schuld wordt vervormd en diabolische trekjes krijgt. Een voortdurende hinderlaag besluip het voor en het tegen en werpt ze in het strijdperk waar ze elkaar zullen bevechten en verslinden. Het gevecht maakt hen venijnig. De arena van dualiteiten vermomt hen in krachten van goed en kwaad, naargelang de aanleg voor geluk en ongeluk. Hoe kunnen de absurde gevechten worden afgeschaft zonder de arena's af te schaffen waarin overleven een gevecht tegen zichzelf is?

87. De tegenspoed is een door het perspectief van de dood verwrongen tegengestelde dat een eeuwenoude bezwering voortzet. We zijn er zo aan

gewoon dat we ons het geluk slechts kunnen indenken met gekromde rug, onder de bedreiging van een striemende tegenvaller. De bezorgdheid om een ongeluk doet ons harder lopen dan de aantrekking van een geluk. Het is zoals die wandelaar, de leiband en de hond. Wie leidt wie? Worden we gedreven door de zwarte Cerberus of door het luchtige huppelen van een stoeiende pup? Het is hoog tijd de poëzie te leren kennen die spelend en strelend de tegengestelden in snuisterijen verandert waarmee de macht van het zijn zich ooit door het hebben te onderwerpen. Ik doe hier beroep op een onschuld die met de tegengestelden speelt en ze laat dansen tot hun kwaadaardigheid uitgeput de wapens neerlegt.

88. Ik stel mijn intentionaliteit gelijk met het alchemistische verloop dat het overleven binnen in mij transmuteert in leven. Ik louter mijn begeerten aan het vuur van een wil tot leven dat wordt aangewakkerd door de ademtocht van mijn plezier. Er bewust van worden dat mijn levenswil mijn begeerten aanwakkert en erdoor wordt aangewakkerd, is de mentale schakelaar die de transmutatie in gang zet en er aan deelneemt. Zelfs indien dit slechts een hersenschim is, dan nog haalt mijn genot er een zingeving uit die het beschermt tegen de verveling en de leegheid van het hedonisme.

89. *De moeilijke leerschool van het geluk.* De meeste begeerten worden haastig gemompeld tussen tanden van angst. Een banvloek die sinds lang heerst, spoort aan tot het betalen van schatplicht aan de bedreiging, het gevaar, het ongeluk, in de hoop ze af te wenden. De aanwezigheid koesteren van een vurig begeerd geluk is een daad van trouw aan het leven. Dit verbreekt met zekerheid de eeuwenoude bezwering.

90. De beste manier om te ontsnappen aan de labyrintische spookgedachte van deuren die zich openen en sluiten, is het verwijderen van sloten en sleutels om met de adem van de wijde wereld de woonst te verluchten en het ongedierte te verjagen dat door de angst in afgesloten ruimten wordt verspreid.

91. De begeerte "is vanzelfsprekend", eens ze de gedachte, die haar eerder wekte, verwoordde, louterde, heeft ingeslikt en verteerd.

92. Zonder het bewustzijn van haar loutering, bereikt de begeerte haar maturiteit niet. Ze haspelt zich af in verzadiging. De spoed stelt haar bloot aan verglijden in misverstanden en vergissingen. Bepied, geschaduwde, opgejaagd door obstakels en tegenvallers alsof de horden van de inquisitie van de ontaarding haar achtervolgen. De haast doet haar struikelen en ze valt languit in het "We hebben het je nochtans gezegd!", die eeuwige grijns op de hoek van de straat van de hoop. De verwaandheid snijdt haar een onvoorspelbaar lot naar de maat van die verschrikkingen. Alleen de onschuld en de ongedwongenheid banen haar een weg door de horizon vrij te houden van dreigingen. Maar wat een moeite om toegang te krijgen tot die geleerde onwetendheid die, door afstand te nemen, toelaat de beleving van de authenticiteit te bereiken.

93. Liefde en predatie zijn onverenigbaar. De afstand tussen het bewustzijn van het leven en de geest van de toe-eigening is de weg tussen de strelende hand en de grijpende vuist.

94. Ik droom van een sereniteit die in staat is haar tanden te tonen. Is dit geen vriendelijke manier om het karakteriële fort te ontmantelen dat wordt beheerst door de tandeloze arrogantie van de geest?

95. Alhoewel mijn weigering om te spelen voor leermeester, goeroe, vedette, in eerste instantie lijkt te wijzen op een ethische bezorgdheid, gehoorzaamt mijn bekommernis om mijn gedachten en mijn leven in overeenstemming te brengen niet aan een gebod, noch aan een plicht tot coherentie. Ze beantwoordt de begeerte me opnieuw in evenwicht te brengen, mijn verspreide elementen te verzamelen, ze een zwaartepunt te bieden dat mijn melkwegen harmoniseert. Hoe wil je de wereld menselijker maken indien je geen poging onderneemt bij jezelf?

96. Fourier en Spinoza geven bij de uiteenzetting van hun respectievelijke theorieën uiting aan een uitzonderlijke overeenkomst. Hoe verschillend ook het project van de ene om de stuwing van de hartstochten te ontstoppen en te harmoniseren en de bezorgdheid van de andere om toegang te krijgen tot het bedolven menselijke deel van de mens, ze gebruiken beide de zeef van het bewustzijn en zien zichzelf als de tussenpersoon van een medelijdende God, waarvan het betaamt de bedoeling te doorgronden en de logica te ontcijferen om het begrip te verrijken dat de mens van de wereld en van zichzelf wenst te bereiken. De methode is dubbelzinnig, ze is gebaseerd enerzijds op een berekening van reeksen, een opstellen van raderen die worden verondersteld de weg te openen naar een fenomeen van harmonisatie, en anderzijds, op een overstijgen van het mechanische dat leidt naar het oplossen in de universele aantrekkingskracht van de begeerte. Wat blijft er over van de logische mechanismen die het bewustzijn in het falanstorium zouden aandrijven? Niets. Behalve dan bij die volgelingen van Fourier die zich opstellen als beheerders van het geluk en er genoeg profijt uit halen om te weigeren het mechanistische stadium te overstijgen. Het hedonisme en het puritanisme volstaan voor hen, net zoals de ethiek volstaat voor de volgers van Spinoza, alhoewel die er, met het oog op de echtheid van het leven, de valsheid van voorvoelde.

97. Falvetti, Schnittelbach, Keiser, Schmelzer, Linek, Rigel, Vachon, Rott. Er gaan amper jaren voorbij of de hartstocht naar kennis rijft in haar netten een muzikaal werk, een tot op heden vergeten toondichter binnen. Het gaat hier niet over Mozart noch over Bach, het gaat over veel meer. Het gaat, de beoordelingen en de maatstaven van competitie en concurrentie voorbij, over een creatie die plots uit de vergetelheid opduikt, getooid met een emotie en een gratie, een bekoorlijkheid die tot nadenken stemmen. Is dit niet één van die flessen die in zee worden geworpen en die, onafhankelijk van de boodschap die ze willen overbrengen, betekenen: "Wat weerhoud je om de creativiteit van het kind te ontdekken

die door je domme volwassen bezigheden diep in jezelf werd begraven en die rot in de lijkwade van je dode waarheden?"

98. Ik eet liever uit plezier dan uit inschikkelijkheid. Het lichaam spreekt me vrijelijk toe wanneer het weet dat ik luister. Ik herken die kleine murmelende stem: "Nog één hap, nog één slok en de volheid gaat over in overvol zijn!" Maar eens in aangenaam gezelschap ben ik één en al oor voor de bekoring van de aanmoedigingen, en mijn waakzaam oor klapt dicht, ik word doof voor het tegenpruttelen van mijn maag. Ik weet dat het zal overgaan in zure oprispingen en dat ik de dialoog zal moeten herpakken zodra de sirenen ophouden me onder te dompelen in de overvloed.

99. De radicaliteit is de toestand en de beweging die de mens bewust maakt van zijn menselijke worteling. Ze komt niet uit een zoektocht ingegeven door het solipsisme, noch door een Graal. Ze heeft niets van een ideaal, noch van een goed doel. Ze stapt mee in een nieuw bondgenootschap met de natuurlijke omgeving, met alle levensvormen. Ze houdt de terugkeer in van de samenleving naar haar oorspronkelijke solidariteit. Alleen de militant die gewoon is aan de zelfopoffering en de zelfverbanning ziet er egotisme en mystiek in. Maar welk krediet verlenen aan iemand die het kwaad uit de samenleving wil rukken met een tweesnijdend mes tussen de tanden dat hem de mondhoeken inkerft?

100. Het onbehagen en de vervloeking inherent aan de toestand van overleven komen uit de opstapeling van nabootsingen van het echte leven als ging het om een existentieel kapitaal. We gedragen ons alsof het *hebben*, altijd onbevredigd, in staat is de tekorten teniet te doen van het *zijn*, dat onverzadigbaar is.

101. De mishandeling van het kind komt allereerst tot uiting in zijn gedwongen initiatie in de wetten van de sociale jungle. Het inlijvingsritueel kwetst zijn gevoeligheid op wrede wijze, deelt het slagen toe die blijvend

nazinderen, die de zoektocht naar authenticiteit en de begeerte naar een echt leven verlammen. Het aanleren van de predatie perverteert de impulsen en de intelligentie die ze inblazen. Daarom verworden zoveel volwassenen tot ruïnes die zichzelf nooit opnieuw herstellen.

102. In de arena's van de competitie en de concurrentie wordt de gevoeligheid gezien als een teken van zwakte. Alleen het versterken van het zijn en van het leven dat het voedt, stelt in staat om de greep te ontwijken van de tegenstander, klaar om toe te slaan en je te breken naar zijn predatorlogica. Van het ogenblik dat het zijn toestaat dat de schone schijn en het hebben de voorrang krijgen, begint de botsing die de nederlaag van het bestaan blijvend inhuldigt.

103. Mijn afkeer voor alle vormen van tirannie kwam er niet – behalve tijdens de adolescentie – uit een gevoel van revolte en onrechtvaardigheid, zoals bij Michael Kohlhaas (waarvan de koppigheid me vandaag de meest aantrekkelijke eigenschap lijkt), ze ontsproot uit het gevoel van een scheur tussen het plezier om mezelf te zijn en het onbehagen om een pantser te dragen, om het harnas van de prooi en de predator aan te trekken.

104. Het merendeel van de zekerheden zijn in elkaar passende poppen, ze bevatten er andere, die er op lijken zonder identiek te zijn. De logica van een veld van coherentie bepaalt de waarheden waarvan de betekenis verandert wanneer het leven erin doordringt. De redenerende rede heeft behoefte aan zoveel meer hardheid, autoriteit, onverzettelijkheid omdat ze weet dat ze oplosbaar is in het veld van resonanties.

105. De ogen sluiten maakt niet onzichtbaar, wendt geen dreiging af, doet de tegenstrever niet verdwijnen. Ik beweert niet dat mijn voornemen om de vijand niet te zien, hem met een vlakgom uit mijn landschap verwijdert. Ik stel enkel vast dat mijn onverschilligheid erin slaagt tot zijn bestaan toe uit mijn omgeving te verdrijven en me ervan weerhoudt me

te begeven op het terrein dat zijn strategie uitkoos om ons tot een oog in oog te brengen. Besluiten om er "voor niemand te zijn", brengt me tot wat ik ben, een soort dromer die in zijn onoverwinnelijke onschuld een veldslag doorkruist waarvan de absurditeit zijn fantasie ver overstijgt.

106. Als, zoals de traditie het wil, er niets nieuws is onder de zon, dan heb ik misschien wel ergens gelijk om het aan het maanlicht over te laten me te helpen de netten van de retiarius [gladiator, netvechter] te ontwijken. Het behaagt me te ontsnappen aan de strikken van de vertoning. Waar zoveel lui zich een rol zoeken aan te meten, doet het me deugd er geen enkele op te nemen. De authenticiteit schenkt me onvergelykbare voldoeningen. Ik heb me altijd opgehouden in de schaduw van het niets, van het onschadelijke, van het betekenisloze. Ik weiger de sociale jungle binnen te dringen, tenzij met een fakkel in de hand om brand te stichten. Er blijft nochtans een gevaar: dat mijn houding een list wordt, een verborgen wapen om de tegenstander beter klein te krijgen, misleid als hij is door mijn wispelturigheid. Om me daar voor te behoeden, heb ik slechts één zekerheid: mijn streven naar authenticiteit is geen wapen. Of, indien men de wegen van de resonantie bewandelt, dan is het, zoals het leven, het absolute wapen.

107. We onderschatten de macht van de authenticiteit. Niet die uit verklaringen of bekentenissen, maar de authenticiteit die geen woorden heeft om zich uit te drukken of over te brengen, die wordt geleefd en straalt met al het licht van haar geheime vanzelfsprekendheid. Ik heb er lang over gedaan om te leren dat het afwerpen van het harnas niets ethisch of mechanisch heeft. Zich ontdoen van het karakteriële pantser houdt een versterking van de gevoeligheid in, een rijping van de innerlijke kracht, een menselijke betekenis van het authentieke leven. Het is door de geduldige transmutatie van het overleven in leven dat men de tirannieke greep overstijgt die de predator in opdracht uitoefent op zichzelf en de anderen. Zichzelf beheersen zoals het heelal? Ach klotten,

haal die belachelijke trofee van jullie familiale schouwen waar ze sinds lustra troont!

108. De nieuwe intentionaliteit is het overstijgen van het fatalisme. Door het dominante perspectief om te keren, oriënteer ik naar het soevereine leven wat al sinds millennia onder de regering van de dood valt. We hebben slechts kunnen overleven met de vervalste teerlingen van het Lot. De beker die zozegd de overwinning of de nederlaag zou schenken, was in werkelijkheid leeg. *Consumatus est*. Alles was opgesoupeerd. Het vertrek schafte de aankomst af. Stel je even voor dat iedereen zijn zware harnas van het fatalisme inruilt tegen de kleren van de clown en het licht, gedragen door het leven om de velden van alle mogelijkheden te openen! Hocus Pocus Weg God Fatum Lot!

109. Van zodra hij het opgeeft zichzelf te scheppen, luidt de kunstenaar zijn eigen ondergang in die hij produceert door aan zijn oeuvre de opdracht te delegeren zijn plaats in te nemen. Zo komt hij ertoe om bij verstek een bestaan te leiden dat hij offert op het prozaïsche altaar van de roem. Van de poëtische rijkdom van dat bestaan blijven slechts verspreide flarden over. Het rijkste dat zijn oeuvre nog te bieden heeft, ontspringt uit de resten van een moedwillig verarmd leven.

110. Indien de creatieve kracht een levensboom is, dan is het wezen dat wordt geparasiteerd door het hebben, een dode tak. Zich overgeven aan de geleefde poëzie is de voedingsbron van alle kunsten. De kunst bezitten zonder het leven is een troost voor de stervende.

111. Het scheppende werk probeert meestal de wonde te helen van de schepper die werd weggerukt uit het leven. De kunstenaars vervloeken zichzelf "uit eigen hoofde" door zich in het culturele strijdgewoel te werpen dat wordt overheerst door lukken en mislukken. Dit leidt hen af van hun geleefde authenticiteit, levert hen over aan de onverbiddelijke

concurrentie van hun gelijken. Hun prestige loeit van pijn terwijl ze roosteren in de stier van Falaris.

112. Het zijn vergroot de levensenergie, het hebben verkwist ze. Zijn is zich vanuit het heden opbouwen. Hebben heeft slechts vat op het verleden en op de toekomst en omklemt ze met de tangen van het onvermijdelijke verouderen.

113. De economische uitbuiting van het leven heeft van de antifysis het fundamentele principe gemaakt van de handelsbeschaving. Het instinct van de dood en het instinct van het overleven zijn het product van dezelfde ontarding.

114. Onze toestand is een voortdurend klad van driftig gekrabbel. We botsen op onwaarschijnlijke doolhoven van het dagelijkse labyrint, vloekend op onze onhandigheden en het magere resultaat van onze ondernemingen. Het is nochtans vanuit deze chaotische staat dat we dienen te vertrekken, de middelmatigheid van het gewone lot begraven, niet om er in te berusten, er welbehagen in te vinden, zich erover te verontwaardigen, maar om de hardnekkigheid van het kind over te nemen, dat, aangemoedigd door een tijdloze aansporing, in de greep van een gretige nieuwsgierigheid, de wereld ontdekt in de verwachting ervan te genieten. Op zoek naar plezier en naar het ontwijken van het onbehagen leert het splenderwijs op eigen benen staan, lezen, leven.

115. We zijn geen model, we zijn een experiment. Het ene is gesloten, het andere opent me voor het immense in mekaar passen van het ik en het universum.

116. Wanneer de dictatuur van het werk plaats zal hebben gemaakt voor de creativiteit, blijft de laatste intellectuelen alleen nog het uitspreken van het slotwoord. Hun laatste leugen zal hun fundamentele bedrog onthullen: de wereld willen veranderen zonder aan het dagelijkse bestaan te willen raken.

117. Onze geschiedenis is gebaseerd op de verbanning uit zichzelf, een onmenselijkheid die de afwezigheid openbaart die haar doet trekkepoten sinds haar geboorte. Gedachte, gedrag, psychologische en fysiologische reactie, verbeeldende visie, perceptie van de realiteit, er is niets in de oude wereld dat niet werd vervalst, scheefgetrokken, ontaard. Het komt ons toe alles te herstellen op nieuwe grondslagen.

118. Mijn weigering van de competitie en de concurrentie drijft de spot met al wie de authenticiteit opoffert aan het spektakel waarvan de strijd om de macht de pathetische onmacht om te leven aan het licht brengt.

119. Het hartstochtelijke leven doodt de macht met meer zekerheid dan het mitrailleurvuur van de morele verontwaardiging. Me voegen bij de natuurlijke cyclus van het levende brengt me terug naar de bron van een oorspronkelijke onschuld. Een moment van genot, analyse, meditatie, ook bespiegeling volstaat. Ik streef dan naar een fundamentele menselijkheid en niets zal me ervan doen afzien dit eindeloos te verlangen, noch de logica van een dodelijke realiteit, noch het sinistere rad van geluk en ongeluk dat al zo lang de generaties vermaalt tussen de tandwielen van angst en schuld.

120. God overstijgen, is het menselijke waarmaken.

121. De nieuwsgierigheid die de Urformen, de oervormen, de oorspronkelijke vormen, de antieke stratificaties van talen en tekens in me oproepen, is me een uitnodiging tot het ontdekken van de archaische versies van mijn eigen existentiële labyrint, van de voorgeschiedenis van de doolhoven die me leiden en waarin ik verdwaal. Ik puur plezier uit het waarnemen, in de caduceus en zijn twee verstrengelde slangen, van de uitstraling van het spiraal dat de afwisseling en de simultaneïteit van de materie en de energie waaruit we bestaan, illustreert door elke gesloten cirkel te doorbreken. De echte vraag is hoe die beweging – die door de structuur van de landbouwgemeenschappen wordt gedwongen rond te

draaien in de kraal – zich in ons ontbindt en weer herstelt. Ze stellen houdt zowel de terugkeer in naar een oorspronkelijke eenheid als het overstijgen van de gestolde dualiteit van die vraag die tot op heden knippert tijdens de afdaling in de opeenvolgende kringen van het helse overleven: “zijn of niet zijn”.

122. *Moment in het heden, aanwezigheid van het moment.* Wat gebeurt er als ik uitvaardig dat het huidige moment deel uitmaakt van de eeuwigheid? Niets natuurlijk, de realiteit bestaat, los van mijn overpeinzingen. Ze rist haar ogenblikken af op de rozenkrans van de dood. Maar mijn gevoel is ook mijn realiteit. Het feit dat ik er niets van verwacht, maakt dat de rationele efficiëntie er geen greep op heeft. Geen enkele onderneming doet er beroep op. Buiten mijn gemijmer heeft mijn realiteit geen legaal bestaan. Het heeft ook geen belang vermits ik er niets van verwacht. Behalve dan dat dankzij haar – als met een toverformule – een universum zich in mij opent en mij er voor openstelt. Mijn begeerten leven er hun eigen leven, ze maken er de wet niet uit, er zijn geen wetten. Mijn verlangens drinken, en drinken volstaat om elke ambitie te verhinderen zich te voltrekken (zelfs al hebben ze de reiwijzer op zak die ik hen overhandigde, samen met mijn lijstje begeerten). Drinkend laven ze mij en het genot dat ik ervaar is zo levendig dat het heden me de fusie lijkt van het verleden en de toekomst. Is dit een ring voor de eeuwigheid, zoals die metalen en metaforische verharding waarover *Le Dominicain blanc* van Meyrink het heeft? Een teken, een getuigenis van de energetische kracht van het vitale lijf aan het gemechaniseerde lichaam als pand voor een beloofde wedergeboorte?

123. De uit het leven gegrepen gevoelige intelligentie heeft geenszins behoefte aan “bovennatuurlijke” magie om betoveringen ongedaan te maken.

124. *Terug naar de basis.* Wanneer paden kruisen, neigt het existentiële labrynt ertoe te kiezen, ofwel voor de luciditeit ten opzichte van de wereld

en de verblinding ten opzichte van zichzelf, ofwel voor de verblinding ten opzichte van de wereld en de navelstarende verlichting. Het zijn allebei doodlopende steegjes en ze zullen dat blijven zolang het bewustzijn van het ik talmt met het koppelen van de eigen emancipatie aan het bewustzijn van de te scheppen wereld.

125. Net zoals de wandaad schuil gaat achter de gepreekte weldaad, zo is het misprijzen de trouwe gezelschap van het respect. Hoed je er daarom voor het leven te respecteren. Wie het leven lief heeft, denkt er niet aan het te vereren: die liefde heeft uitstraling en overstijgt de wetten.

126. De levenswil is een gloed en mijn bewustzijn vertrouwt die de opdracht toe om alles in en om mij dat die wil omkeert tot machtswil, tot as te herleiden. De emoties in de greep van de geest van de predator, verbrand ik en hun hevigheid hergebruik ik als slagkracht. Hun resten verkruimelen in een verleden dat me onberoerd laat. Weldoende of ziekelijke emoties, alleen de potentiële energie die ze bevatten, interesseert me. Door te weigeren die energie te investeren in de verschillende gevechten om te overleven, leg ik me erop toe haar te bevrijden uit de routines van de predatie, bezorg ik ze terug aan de levensimpulsen, de enige bron van onze ware vrijheden.

127. *Mimesis*. Ik ben gevoelig voor de resonanties die een droom, gehuld in zijn duisterheden, in mijn geheugen naliet. Vandaag, bij het wegtrekken van de slaap, overkomen me de woorden: "Waar de feniks herrijst, is de vuursalamander eeuwig". Mijn mijmeringen overlopen de antieke mythologieën van het vuur, de inspiratiebron van de presocratische filosofen, Simon van Samaria, de gnostici, Paracelsus, de hermetici. De existentiële ervaring wakkert de archeologische nieuwsgierigheid aan, geeft jeuk aan geleerden. Het plezier dat ze opwekt is gunstig voor het opzetten van een moment, wanneer het weten de polemiek achterwege laat om slechts te gehoorzamen aan een streven naar emulatie, evenaring, overstijging.

128. Waar komt die stompzinnigheid toch vandaan, die overal en in alle tijden huishoudt? Uit het geloof dat de mens een debiel schepsel is, niet in staat tot handelen zonder de voogdij van een opperwezen, onder de plak van de Vader aller vaders. Geen enkel gezag dat niet afstompt of vernedert.

129. De uitbuiting van de mens heeft nood aan een macht die in staat is de existentiële ellende die ze veroorzaakt, te manipuleren. De depressieve toestand smeekt om hulp en vergiffenis van de meester die er de oorzaak van is.

130. *Tegen de rol van het slachtoffer en de cultus van de martelaar.* Het verheerlijken van het lijden versterkt het karakteriële pantser waaraan de militaire geest en de arrogantie zich te goed doen.

131. Iedereen slaat in zijn karakterieel fort genoeg dynamiet op om zichzelf te vernietigen, en al het omringende.

132. Een onnoemelijke woestheid waart over de geesten, de lijven, de zeden, de tijden. Altijd op zoek naar voorwendsels om te onderwerpen, altijd loerend op de meest onbenullige verantwoordingen, gaat deze woestheid, net als de reflex van de predator, door als eigen aan de man, de vrouw, het kind. De barbaarsheid heeft niets natuurlijk, ze is integendeel het product van de ontarding. Het kind een aangeboren wreedheid toeschrijven, wijst op een hypocriete schande, want de volwassene heeft nooit opgehouden de gevoeligheid van de allerkleinsten te kwetsen om ze beter te kunnen plooiën naar de wetten van de predatie.

133. Ik ben vastbesloten elke zogezegd onwrikbare waarheid te bestrijden indien die het voorwendsel is voor een onmenselijke daad. Een onmenselijke waarheid is een dode waarheid.

134. De emotionele overdrijving is een noodkreet van de mishandelde gevoeligheid. In de zogeheten "hysterische" reactie, schiet de karakteriële

deur knarsend uit haar krammen. Ze braakt de kadavers uit die het schuldgevoel, omwille van onze intieme blauwbaard, in zijn hermetische kamertje vasthield.

135. Bij het onder woorden brengen van mijn begeerten, observeer ik ze, haal ik er de roskam over, zeef ik ze. Ik klaar ze uit in het licht van mijn bewustzijn. Ik poog ze op die manier te vrijwaren van spiedende kwaadaardigheden en bedreigingen. En welk gevaar is alledaagser dan ze onder het juk te houden van die doeltreffendheid die de mechanismen van de arbeid tot absolute noodzaak hebben opgericht?

136. De begeerte is onverenigbaar met de verachtelijke casuïstiek van het doel en de middelen. Haar gekte is niet te herleiden tot een veld van coherentie dat haar verenigt, haar horizon verkleint, kadert en samenperst tot de bloederige etter van de angst en de pathetische ongerustheid eruit sijpelt. Dit kader dat de begeerten dreigt te bedriegen, wordt door mijn intentionaliteit opgelost. Dit opent wijd de poorten van het overstijgen. Van de doordringende, dwingende, ongeduldig hijgende begeerte maakt ze een lichte zucht, een briesje in de werveling van de wisselende variaties van de levenswil.

137. Ik hecht minder belang aan wat me overkomt dan aan wat ik ermee aanvang. Mijn beklag maken over een tegenslag roept het schuldgevoel op, ondanks het feit dat het slechts om een misstap van mijn intentionaliteit gaat. De wegen van mijn voornemen om te leven liggen bezaaid met putten, die steeds verder worden uitgegraven door het gewicht van het verleden, zodanig dat alles er wel eens tegendraads verloopt. Ik schokschouder. "Hier dan, zeg ik tegen mezelf met de teleurstelling van de tegenslag, een onevenwicht dat het leven in mij zeker zal herstellen." Deze gedachte verbindt mij tot niets, wie weet ontslaat ze me van verbintenissen.

138. De menswording zal toegang geven tot een levensstijl die van de verwondering de manier zal maken van het ontdekken van de natuurlijke fenomenen en van de buitengewone akkoorden die het lijf begeleiden naar zijn nieuwe aardse bestaan. Dezelfde indrukken ervaren van herboren worden bij het eerste ochtendgloren, zowel als bij het laatste licht voor het voortschrijdende duister, zal niet meer zijn dan een alledaagse oefening, het nonchalant omvormen van een ogenblik in een moment.

139. Het ogenblik en het moment maken deel uit van het uitproberen van het leven. Vanaf het moment dat het gevoel van intentionaliteit me overweldigt, helpt haar vloed aan zekerheden me er weer bovenop. Ik verdenk mijn levenswil ervan, me vrijaf te geven, me niet langer te willen lastigvallen met de onophoudelijke zorg mijn begeerten te verduidelijken. Een voedster, boodschapper van een tijd die nieuw leven kreeg ingeblazen, fluistert het kind toe dat herboren wil worden: "Slaap gerust, ik zorg voor alles."

140. Bij het opmerken in welke mate de twijfel me de armen en de benen kan verlammen, het zicht en de gedachte beperken, de ademhaling en de vertering verstoren, rijst me de vraag: heeft mijn afkeer van elke arrogante houding er niet toe geleid hetzelfde lot toe te delen aan mijn zekerheden, door ze ten onrechte gelijk te stellen aan een misprijzen voor de gangbare meningen, alsof "ik ze vanuit de hoogte bezag"? Niets aan te doen, behalve dan mijn wezensdrang aanroepen en me overgeven aan haar blinde zorg om mijn begeertes gerust te stellen? Met andere woorden, me nederig ten dienste stellen van het leven?

141. Het veld van coherentie maakt deel uit van de bezigheden van het overleven. Het veld van resonantie is een uitdrukking van de vitale geestdrift. Daar tussenin bevindt zich een niemandsland, een rijk van waanzin, misverstanden, verglijdende zingeving, verwarring tussen fantasme en poëtische verbeelding. Bij aanvallen van kleinmoedigheid weet ik nog steeds niet of er een conflict bestaat tussen mijn maag,

waarvan de lichamelijke ligging wetenschappelijk gemeengoed is, en het zwaartepunt dat mijn verbeelding zo ongeveer op dezelfde plaats situeert. Een plaats met een neiging tot onenigheid: waar de mier werkt en de krekel zingt en danst.

142. Het leven blijft het meest miskende fenomeen uit onze geschiedenis. Ongetwijfeld omdat onze geschiedenis een verkeerdgelopen experiment is. De wetenschap omarmt uitvoerig de bedrevenheid van het overleven. We weten niets van de levensboom, we kennen al zijn dode takken. Er bestaan geen gebruiken, geen kennis, geen visie die niet putten uit de wetten van de predatie, listig uitgekiend als de afrastering van de wereld.

143. Ik ben tot de indruk gekomen dat alles in mij zijn plaats inneemt. Omkering van het perspectief, overgang van het veld van coherentie naar het veld van resonanties, voorrang van het vitale lijf op het functionele lichaam, transmutatie van het overleven in het leven, voorrecht van het zijn over het hebben, wijzen in die verscheidenheid op éénzelfde ontwikkeling: de belichaming van mijn menswording baant zich een weg door de menselijke predator die ik was, predator die door het verleden en het gehamer van de oude onderdrukkingen, uit inertie, blijft bestaan.

144. Twee natuurlijke verschijnselen verdienen het onze aandacht te wekken – in weerwil en omwille van de ontaarding die hen treft:

a) De variaties in vitale intensiteit, onderhevig aan een ritme van systole en diastole, bepalen ons intiem klimaat, onze gedachten, onze verbeelding, ons gedrag. We merken meestal slechts een neurotische cyclothymie op, daar waar een poëtische wetenschap van het zijn veeleer een dialectiek tussen evenwicht en onevenwicht zou opmerken, het experimenteel uitwerken van een *moment*, tegenover de voortdurende vernietiging van het ogenblik.

b) Het behoort het menselijke bewustzijn toe de spontane uitbundigheid van het leven te regelen. Overgeleverd aan haar natuurlijke wildgroei

heeft het leven uiteindelijk geen andere keuze dan de vernietiging van de overschotten, de kaalslag van de dood. Een hypernataliteit verbrandt haar overtollige kinderen; de dicht opeengepakte bomen versmachten elkaar. Het leven keert dan terug naar het rudimentaire stadium van het plantaardige en dierlijke overleven en haar adaptatieve reflexen. Bij het beheren van de predatie gaat niets boven Magere Hein, de geschiedenis doorspekkend met oorlogen, epidemieën, feestelijke begrafenissen, dodendansen met hun opeenvolgingen van zelfmoorden en hysterische ontredding (aangetoond bij verschijnselen van erg verschillende aard zoals het patriottisme, het nazisme, het stalinisme, het godsdienstige fundamentalisme). De dagelijkse verminking van het werk heeft geen enkele moeite om het perspectief van de dood op te leggen en te verstevigen en om, onder het geritsel van het vergankelijke, het beste te laten omslaan in het slechtste.

145. Bewust worden van het uitermate natuurlijke verschijnsel van de systole en de diastole is als een oog werpen op de barometer van mijn "gemoedsgesteldheden", mijn stemmingen, mijn intern, intiem klimaat. De kalender opstellen van de geluksdagen en de ongeluksdagen, van de uitbundigheden en de neerslachtigheden, leert me het verschil ontdekken tussen wat deel uitmaakt van de cyclus van hoge zee en lage zee en de gevolgen van de gewone verdrukking die de cyclus ontaarden en ontregelen met een vloed aan tegenwerkingen. Weten wanneer mijn vitaliteit zich terugtrekt en mijn zwakheden ongestraft overlevert aan het gesar en de moeilijkheden van de oude wereld, staat me dan minstens toe *het onderscheid te maken*.

146. Herleid tot haar ethische functie, beperkt het bewustzijn zich tot het scheppen van een afstand tussen het geweld van de affecten en de redelijkheid die ze tempert, ze de les leest, ze bedaart. Het bewustzijn is dan begeistert met een humanitaire zending: het ontmijnen van een niet te controleren toevloed van emotionele pest, en wanneer het volhardt in

het humanisme, verhinderen dat het door populistische volksmenners wordt gemanipuleerd en tot instrument van de macht dient. Het bewustzijn is tenslotte niet meer dan een verdedigingsmechanisme van de geest die wordt overvallen door de monsters die werden opgewekt door de onderdrukking van diezelfde geest. Het ethische bewustzijn overstijgen is toestaan dat het wordt herboren als menselijk en creatief bewustzijn, als uitdrukking van de levenskracht die in ons en op aarde aanwezig is.

147. De laagwaterstand van een vervuilde waterloop verhoogt de concentratie aan vervuiling. Het wassende water daarentegen verdunt en verzacht de toxiciteit met meer gemak. Op dezelfde manier zal mijn gevoeligheid, ten prooi aan een lage vitaliteit en bijzonder ontvankelijk voor wat haar kwetst en pijnigt (en hoe valt er te ontsnappen aan de voortdurende aanvallen van de universele barbarij?), moeite hebben bij het plukken van de onverwachte flikkeringen van geluk, bij het veranderen van ogenblikken in momenten, en meer nog om de twijfel en de spot van het onmogelijke af te wimpelen bij het onder woorden brengen van mijn innigste begeerten. Het is dan en daar nochtans gepast om overvloedig de intentionaliteit te voeden, want hoewel ik moeizaam laveer tussen de spot van al die vanzelfsprekendheden, weet ik dat zelfs het onwaarschijnlijke door het opkomende water wordt gelicht. De woelingen sleuren me mee en onthullen, verscholen in hun ogenschijnlijke grillen, een navigatie die ik, in weerwil van mijn gebrek aan overtuiging, koppig heb geprobeerd een koers op te leggen, die van het leven.

148. In de samenleving waar ik naar verlang is de levensstijl de poëzie, gemaakt door iedereen, afzonderlijk en samen.

149. Sterven is het meest doeltreffende middel dat de onmenselijkheid heeft gevonden om het leed dat ze veroorzaakt, te verzachten. Hoe zou niet dergelijke onderdanige toevlucht, zo verstoken van verbeelding, de man doen walgen die, rechtop in de storm, onzinnige en onoverwinnelijke zekerheden ontrukkt aan de twijfels die hem bestoken?

150. Toegeven om voor zichzelf dood te gaan, staat gelijk met het leren ontvangen van de dood als een verlossing. We zijn omgeven door mensen met gezond verstand die zich het hoofd met hamerslagen bewerken omdat het zo'n deugd doet wanneer ze ophouden.

151. Jullie schrijven de dood een langere duur toe dan het leven.

152. Als me afvragen wat me veroudert, me meteen veroudert, dan geef ik er de voorkeur aan alleen nieuwsgierig te zijn naar het heden, dit uitverkoren gebied van het "hier en nu-onmiddellijk" waar ik het leven door me laat stromen, me bevruchten, naar goedwil en zonder me er verder om te bekommeren.

153. De wantrouwige waakzaamheid is bij de predator, bij de man en bij de vrouw doordrenkt van het eigen gezag, een voortdurende bezigheid. Mijn wezensdrang komt gewoon uit de speelse ervaring van het kind, dat de plaatsen en vertegenwoordigers van onbehagen vermijdt en op zoek is naar wat genot verschaft. De predator handelt onder dwang van het hebben. Een dwingende opdracht neigt hem tot grijpen, tot niet worden gegrepen. Mijn waakzaamheid houdt zich niet bezig met wantrouwen, ze mijdt schadelijke stemmingen, ze snuffelt in het rond naar voorbodes van te louteren plezier.

154. De levensbegeerte verzamelt zwerfstenen net zoals Ferdinand Cheval, om een paleis te bouwen uit nederige keien, ze op het zicht, één voor één, met "gnostische" handen uitkoos. Is dat niet, – in de omschrijving van Fourier – de *archibras*, de oerarm van "hij die weet"?

155. Moedwillig de aanwezigheid van het leven negeren in de eenvoudige aantrekkingskracht van het genot, is zich afkeren van de menselijke zin en van het ik een citadel van weerzin maken waar de tegenwerkingen, opgetrommeld door de logica van het onmogelijke, zich ophopen en mekaar verscheuren.

156. Het moment ontsnapt niet uit de klauwen van de ogenblikken indien het bij de door vooroordelen verblinde overlevende niet het bewustzijn opwekt van die "andere tijd" die elk genot in zich draagt.

157. Er zijn geen passieve momenten, elk moment wordt opgebouwd.

158. De intentionaliteit is de nieuwe onschuld. Het juk van de eeuwenoude intentionaliteit breken door het spelenderwijs te ontwijken.

159. Ik ben vastbesloten me uitsluitend op het heden toe te leggen. Elk ogenblik dat ik mezelf verzamel en weer in evenwicht breng, verandert in een moment. Ik leef omdat ik het leven in mij voel en voorvoel. Ik vereenzelvig me ermee door een voortdurend geformuleerde verknochtheid. Ik hoef me helemaal niets aan te trekken van de toekomst, noch van het verleden, noch van een rol die me mijn authenticiteit ontzegt. Over mijn lippen komen geprevelde hymnes, ritornellen of rijmpjes uit dankbaarheid en kosteloosheid. "O jij mijn leven, o jij in mij en om mij, volheid van de ontmoeting van het oneindig kleine en het oneindig grote, wees de gratie die mijn inspanningen te sluimeren legt, wees mijn hartstochtelijke en creatieve luiheid!"

160. *De geest is het oord van het gealiënerde bewustzijn.* De druk uitgeoefend op het lichaam laat de etterende predatorlogica vloeien. Het intellectualisme is het pus van een existentiële steenpuist.

161. Nietzsche heeft zijn existentieel drama tot een tragedie gesublimeerd. Zijn misprijzen voor de gealiënerde mens rechtvaardigt zijn project om hem te overstijgen. Helaas, wat hij voorstelt is geen overstijgen maar een regressie. Door het stuk menselijkheid te verduisteren dat hem en de wording van onze soort eigen is, komt hij in de plaats daarvan op de proppen met een hybride schepsel, onder de naam van oppermens, ten prooi aan een endemisch conflict tussen de onderdrukte dierlijkheid en de tirannie van de geest, tussen de woelige en

hortende opstand van Dionysius en de onzekere en onverzettelijke strengheid van Apollo.

162. De voorrang van het werk op het genot verstevigt de bekoring van de lineaire tijd. Dit bezegelt het onontkoombare van de ondergang, van de slijtage, van de dood. De tijd die vliedt is de tijd van onze ballingschap. Zolang ik mijn heden niet open stel voor het genot dat het leven vrij verschaft, blijf ik trappelen in de klonters van een spijtig verleden en van een angstaanjagende toekomst.

163. Het feit is nooit voldongen. Het geometrische leven is de leugen die het feit ontwricht en dwingt om mank te lopen.

164. De oververzadiging valt onder het hebben, het ogenblik, het functionele lijf. Ze zwelgt in een endemische ontevredenheid. De volheid van het zijn maakt deel uit van het moment, ze stijgt op uit het vitale lijf. De onverzadigbaarheid volgt uit de vrijgevigheid die haar laaft.

165. Ik wantrouw wetenschappelijke waarheden die het leven in diskrediet brengen, verminken of bevuilen. Wat beroep doet op de antinatuur is gebouwd op de leugen. De maatstok die de realiteit van de wezens en de dingen meet, is vervalst. Tranendal, labyrintische gevangenis, spelonk waarvan de luifel het oog van een ziekelijke God is, dat is de troost die de ontologie en de metafysica ons solderen voor de prijs van onze opgave.

166. Leven en dood, dag en nacht, systole en diastole, ogenblik en moment betreden het veld van de kunstmatige dualiteiten eens ze in de arena worden gesleurd van de permanente oorlog tussen de intellectuele uitbuiters en de manuele uitgebuiters. Zo gaat dat met het ontaarde leven en de ontaarde dood, met de dag en de nacht die worden geregeld volgens de dwangarbeid, met de variaties van de vitale intensiteit die worden gelijkgesteld met de mechanismen van de cyclothymie.

167. Bij de voordelen die de gebieden, bevrijd van de onderdrukking door staat en handel, zich opmaken ons aan te leveren, hoort de vorming van een maatschappij waar:

a) de levensstijl het sociale contract afschaft;

b) de eenzaam zijn plaats heeft, die hij vrij kan kiezen te verlaten zonder daarom te worden verbannen omdat hij zich buiten de collectiviteit ophoudt.

168. Alles is herop te bouwen vanuit de kennis die bij het kind aangeboren en primordiaal is: het genot opzoeken, het onbehagen vermijden en verbannen.

169. Het geluk een vol en heel leven geleefd te hebben, verleent met grote zekerheid het voorrecht de dood te beschouwen als een gevolg van een onverwachte achteloosheid.

170. *Ogenblik en moment*. Het vluchtige is een handelswaarde. Het is het tribuut dat het plezier, het genot, het geluk betalen aan de tijd die hen tegenwerkt.

171. Onder het bedrog dat doorgaat voor ontegensprekelijke waarheid heeft de splitsing van het lichaam in "geestelijk en materieel" zonder oponthoud een dubbele hinder veroorzaakt:

a) collectief door de hiërarchische structuur die ze de maatschappij oplegt;

b) individueel omdat de geest, zogezegd afgevaardigd door de hemel, haar overmacht uitoefent op het lijf en op de aarde. Maar achter deze tweedeling schuilt een andere, waarvan de tastbare realiteit – concreet geleefd – het systeem van economische uitbuiting en de reflex van de predator bedreigt. Wat is de subversieve kern van die bedreiging? Het herstel van het lichaam dat de eenheid met zichzelf en met de wereld terugvindt. Hoe? Door het aangaan van een nieuw verbond met de natuur

en haar vitale kracht. De herstelde symbiotische relatie beschikt over de macht om de greep van een absurde en kwaadaardige, want onmenselijke, beschaving teniet te doen.

172. *De begeerte en het nastreven van alles.* Een moment vorm geven, is een heden bouwen in overeenstemming met het hele onmetelijke leven. Een moment is de totaliteit van de bewegingen waarmee ik mijn bestaan wil componeren. Ik haal mijn inspiratie hier bij de fractalen, niet als voorwerp, object maar als wezen, subject. De stelling dat een moment van het leven, het hele leven is, is voor de Nietzscheaanse stelling van het eeuwige wederkeren wat het zijn is voor het overstijgen van het hebben. Wat de radicale subjectiviteit is voor het overstijgen van deze wereld van voorwerpen die we voor de realiteit houden. Het moment is werkelijk de begeerte en de poging om de ding-geworden, gereïficeerde wereld te overstijgen.

173. Het leren kennen van het heden opent de weg voor de alomtegenwoordigheid van het leven.

174. De menselijke evolutie onderging een vervorming in haar ontwikkeling die, tot norm verheven, het aanzicht kreeg van de universele realiteit, een menselijk gelaat gaf aan de engelachtige beestachtigheid van de mens en aan het dogma van de antifysis.

175. De hybridisatie van een mechanisch lijf geënt op het levende lichaam betekent de triomf van het overleven op het leven. Het overwicht van het lichaam aan het werk neemt sinds eeuwen de plaats in van een lichaam dat het altijd vernieuwde creatieve potentieel overvloedig voeding geeft.

176. Het gezegde van Heraclitus "Het is dezelfde weg die stijgt en daalt" is een waarheid waarvan ik betwijfel of ze wordt herkend door diegene die, na gedaald te hebben, tot klimmen wordt gedwongen. Geen enkel criterium is van tel buiten de belevenis.

177. Voor de dominante gedachte, die elke halfslachtige emancipatiepoging tot mislukken verdoemt, is het opbouwen van een heden in een wereld die op elk ogenblik wordt afgebroken, een Sisyfusarbeid. Hoe kunnen we echter de koppigheid niet groeten van de geknielden die zich blijven oprichten zodra ze de lucht van de vrijheid opsnuiven? De lange mars die de ontaarde mens aflegt om het overleven te overstijgen en het volle en volledige leven te bereiken, baant de weg voor de evolutie die hem eindelijk zijn ware specificiteit openbaart: mens zijn.

178. Hoe komt het toch dat we de voortdurende mise-en-scène van de emoties achter het rationele betoog en de ernst van de dagelijkse bezigheden niet doorzien? Een psychodrama van het ogenblik verleent een pathetische gekunsteldheid aan de sociale rol en aan de bezorgdheid om de schone schijn. De rollen zijn de uitwerpselen van een lichaam dat er nood aan heeft zijn onbehagen uit te scheiden. Iedereen is tezelfdertijd acteur en scenarioschrijver bij het uitbeelden van zijn schijnvrijheden in het schimmenspel. De ledenpop schudt met zijn touwtjes en de illusie van beweging is afschuwelijk ontroerend.

179. De wisselvalligheden van de ouderdom hebben de neiging een overdreven aandacht op te wekken voor mijn onzekere stappen, duizelingen, kleine misselijkheden, vermoeidheid, plotse pijnen die door het perspectief van de dood met ziekelijke vreugde worden toegeschreven aan de symptomen van een ernstige aandoening. Ik heb het gezond verstand onmiddellijk tegen te spartelen. Men zal me de wetten niet opleggen van een wereld geregeerd door de ondergang, de tegenslag, de verbijstering, de dood, onder het voorwendsel dat de kudde zich er aan onderwerpt. Wanneer ik bovendien de medische logica verwerp, dan is het niet om de gevangene te blijven van een universum dat het netwerk van bezweringen in stand houdt die de economische Logos ooit instelde door het te schragen met dogmata en vooroordelen.

180. De ziekelijke verbeelding maakt en verfijnt de werkelijkheid van de ziekte. De antinatuur gelast ons absolute voorrang te verlenen aan het functionele lichaam en om met een angstig oog de functiestoornissen in het oog te houden, zodat de mechanische interventies van de chirurgie kunnen worden opgeroepen, van de allopathische of sjamanistische geneeskunde, van de farmaceutische maffia's, van de lobby's van de fytotherapie, van de voedingskunde en van de wonderdoeners allerhande. Komen jullie echt niet op de gedachte dat het endemische ongemak van de beschaving geen andere oorsprong heeft dan onze *uitsluiting van het leven om economische redenen*?

181. Ondanks hun diversiteit en hun antagonismen beschouwen de therapieën slechts het gemechaniseerde lijf, instrumentaal, herleid tot een geheel aan functies. Voor hun beoefenaars is het levende lijf, voortbewogen door de vitale energie, een onzichtbaar voorwerp, een ingebeeld glazen kasteel dat aan hun waarnemingen ontsnapt, ook wanneer ze zichzelf erop betrappen, om als een op heterdaad op onwetendheid betrapte, rumoerige leerling, futloos de magische formule te lispelen *Medicus curat, natura sanat* [de arts geneest, de natuur heelt].

182. Me concentreren op het vitale lichaam heeft niet alleen het voordeel de angst weg te nemen, het brengt me heel concreet tot de ommekeer van perspectief. Door vast te houden aan mijn levenswil, zoals een kind aan zijn moeder, laat ik het aan mijn intentionaliteit over ervoor te zorgen "dat alles naar bestwil verloopt". Zelfovertuiging? Jazeker, maar tegengesteld aan die van jou, die je in de armen van de ziekte doet belanden en de hulp inroept van de mechaniekers die je agonie oplappen. Je verblinding mikt op de luciditeit van de wetenschap, mijn hardnekkigheid sluit haar de ogen. Misschien zal het ondoeltreffende zijn gelijk halen op mij: wie weet in welke mate we in het duister blijven tasten onder de zwarte vleugels van het verleden? Maar ik heb tenminste

het plezier de berusting en de passiviteit uit te wijzen, die onheilspellende tweelingzussen van het Lot.

183. Al die woordenwisselingen en antifonen die oproepen tot de vernietiging van de oude wereld (die overigens uitmunt in de kunst zichzelf te vernietigen in naam van de rentabiliteit)! Zoveel omwegen en omhaal van woorden om er in alle eenvoud toe te komen dat het er alleen maar toe doet te leven! De paradox van het existentiële avontuur is dat, hoe solitair het ook moge zijn, het zich ontvouwt in deiningen van solidariteit.

184. Ik ervaar een diepgewortelde afschuw voor al wat me vergelijkt met een tandwielletje van het universele raderwerk. Hoe je het ook noemt, determinisme, lot, voorbestemming, ik walg van elke vorm van aliënatie die me verbant uit het enige gebied waar ik aanspraak op maak, het leven. Ik wil geen prooi zijn voor een intrige die de vrijheid van mijn begeerten minacht, me meevoert waar ik niet wil gaan, me verandert in een schijn van mezelf. Want de machine van de uitbuiting van het leven is geen metafysische constructie – zelfs indien het hemelse mandaat de geest met een ontologisch bestaan uitdost. Die machine is de verwezenlijking van het project van een afwijkende geschiedenis, een involutie van de mens die hem herleidt tot een toestand van een wezen dat half beest, half prometheus is. Het is door het weigeren van de mechanismen die me werden ingeplant, uit het verwerpen van de labourfunctie, uit afkeer van het werk en van de verplichtingen dat ik bewust werd van mijn vitaal lichaam, van het levenspotentieel dat braak achterblijft ten gevolge van de bezigheden (de velden van coherentie) van het roofdiergewijs overleven. Ik weet niet of het aanrijken van mijn dagen met hartstochtelijke momenten en nieuwe situaties volstaat om het functionele op te lossen in het levende. Ik probeer eenvoudigweg de levenskracht het voorrecht toe te kennen de disfunctie van mijn organisme aan te pakken. Ik geef haar de opdracht me weer in evenwicht

te brengen, zo goed als mogelijk, zonder terug te vallen op het arsenaal aan chemische en chirurgische prothesen die meestal uit hoogdringendheid en uit faalangst worden aangesproken (maar wie ontsnapt daaraan in deze wereld van verscheurden?).

185. Het gemechaniseerde lichaam bewerkt uitsluitend de velden van coherentie. Het zegel van de doeltreffendheid waarborgt een realiteit, vastgelegd in de gietvorm van het handelssysteem dat dienst doet als *Weltanschauung*. Wat tot op heden onophoudelijk werd herhaald heeft zich geïncarneerd in de geest van de mens en in het ondergeschikte lijf. Het vitale lichaam daarentegen vindt zijn wijze van uitdrukking en van communicatie in het veld van resonanties. Het ontsnapt aan de rationele doolhof en aan het existentiële labyrint. Het verschilt er op even radicale wijze van als de gevoelige intelligentie verschilt van de intellectuele intelligentie.

186. De geometrie van de wereld zit in de geest ingeplant zoals het ploegijzer van het profijt in de aarde. De geest van het gemechaniseerde lijf produceert en programmeert op elk ogenblik onze bezigheden opdat ze zo goed mogelijk zouden beantwoorden aan de opgelegde normen van de rentabiliteit, van het werk, van de competitie en van de concurrentie, zonder dewelke de macht haar zingeving en haar krediet verliest.

187. De intellectuele intelligentie schittert slechts in het labyrint waarin het bestaan zijn reden vindt en zijn verstand verliest. Ze test haar ijdelheid in het sinds eeuwen dwangmatig ontcijferen van de meanders van een Lot dat slechts bestaat als een niet te becijferen knoeiboel.

188. De nieuwe intentionaliteit berust op een verbond tussen het lichaam en het leven. Hier wordt de fundamentele eenheid hersteld, hier wordt een einde gemaakt aan het rijk van de scheiding, van de dualiteiten, van de geest die over de materie heerst, van de hiërarchische maatschappij.

189. Eén van de gelukkige gevolgen van de ommekeer van perspectief zal de ontwikkeling zijn van de gevoelige intelligentie. Volgend op de afstomping door de handel zal dit fenomeen zeker verbazing opwekken, zelfs ongerijmd overkomen in de ogen van de laatste overblijvers van de oude beschaving.

190. De disfunctie die de wereld en het lichaam doet haperen is inherent aan de machine die ons regeert. De sleet, de vermoeidheid, het werk verhinderen de rust, de slaap, de recreatie, de ontspanning om gewoon een *moment* te zijn dat door het genot wordt weggerukt uit de dodelijke afrateling van de tijd. De dominante economie ontaardt het plezier om het te herleiden tot die ogenblikken van respijt, van adempauzes, van uitstel die ons tien keer daags afzonderen in herstelateliers allerhande. Dit is de vereiste die een gevolg is van de noodzaak om doeltreffend en rendabel te zijn. Deze vermoeidheid, deze ontmoediging begrijpen is een troostende oefening, niet omdat het een uitputting is die me tot stoppen dwingt, maar omdat het een springplank is die me naar een volwaardig *moment* leidt, naar een persoonlijke ruimte waar ik nieuw leven blaas in het bondgenootschap met mijn lichaam waarvan de vitaliteit niet weet wat sleet is, geen vermoeidheid kent, noch het verloop van *ogenblikken* of de kruideniersrationaliteit van onze "noodzakelijkheden".

191. De ommekeer van perspectief grijpt plaats in mij telkens ik de zorg om me te leiden overlaat aan het leven, in plaats van toe te geven aan de uitnodigingen van het verval en van de dood. Door het touw door te knippen dat overal ter wereld wordt gevlochten door de ideologieën en de godsdiensten die het om de hals werpen van iedereen die hun hulp inroept.

192. De ommekeer van perspectief voert de voorrang in van het zijn over het hebben.

193. Het zijn verbant het hebben niet, net zo min als het de wereld verbant, het maakt er gebruik van. Het zijn is een overvloedige volheid, geen ascese, geen gebrek, noch een mystieke soberheid. De vrijwillige armoede van Petrus Waldo en van Franciscus van Assisi is niet meer dan een omgekeerd hebben. Ze kadert in een perspectief van de dood dat wordt beheerst door het oude bedrog (nog steeds van toepassing) dat de geest gelijkstelt met het zijn en de lijfelijke materie met het hebben. Alsof de "materiële goederen" niet onder de plak van de geest liggen!

194. De intentionaliteit die ik vorm geef, roeit de intentionaliteit uit die de oude wereld in mijn lichaam heeft geplant. Ik vorder op experimentele wijze door toe te staan dat mijn begeerten, die ik zo exact mogelijk onder woorden breng, zich in mij belichamen. Ik herhaal ze ten overvloede, gehoor gevend aan die gevoelige intelligentie die ze ontvangt en ze op die manier onthoudt aan de intellectuele wilskracht, geheel vervuld van de macht van de geest. De litanie van gezongen begeerten staat me niet alleen toe ze in mij te beitelten, ze krijgt het ook voor elkaar om het perspectief om te keren zodat ik me in alle vertrouwen kan laten gaan in de schoot van het onverzadigbare leven.

195. De nieuwe intentionaliteit is een waarborg voor mijn luiheid. Geen enkele rust is zo weldadig als het zich overgeven aan de aanwezigheid *an sich* van een leven dat het bewustzijn overweldigt. Het toppunt van geluk is dat het leven voor mij denkt; dat het *zijn* het leven is dat zich in mij denkt, bedenkt.

196. Gevoeld, ingebeeld, waargenomen, opgevat als begeerten, het lijf is een vitaliteit die zichzelf bedenkt.

197. *De knipoog van Bosch*. Afgronden waar de monsters en de miskramen uit onze leugenachtige waarheden stoeien, worden in ons gekerft. De mythologieën van de kosmogonie, waarvan de Geest met zijn schittering de chaos en de duisternis van de materie verlicht, verhullen

achter hun hemelse scherm een "laag-bij-de-grondse" realiteit. Het is de geest die de chaos veroorzaakt zoals de meester de slaaf maakt. Het is de chaos die de tirannie van de geest rechtvaardigt. De enige verlichtingen die we ooit kenden waren nep, net voldoende om de wriemelende materie van kadavers verslindende maden bij te lichten.

198. Oproepen tot het verbannen van de zorgen, de angsten, de ergernissen die ons bestoken, valt onder de retorica van de goede voornemens. De overvloedige woordkramerij van de ethiek is voorbestemd dode letter te blijven. Ik verkies de energie ver weg te houden van de klaagmuur waarop ze haar tanden breekt. De ommekeer van het perspectief verwijderd me van haar doelen vol zelfkastijding. Ik gebruik mijn bewustzijn om de energie terug te geven aan het vuur van een leven dat er zich mee voedt en er tezelfdertijd door wordt aangewakkerd. Licht het niet in *de aard der wezens en der dingen* om alle energie van de driften terug te voeren naar de oorspronkelijke bron, waar ze ten onrechte aan werd onttrokken – door de val van de mens in de onmenselijkheid van zijn geschiedenis – om te worden ontaard, om door inversies op een zijspoor te worden gezet, om te worden georiënteerd volgens een perspectief waarvan de dood onveranderlijk het begin- en eindpunt is?

199. Onder de onbeweeglijke asse van de ergernissen wakkeren de gloeiende kolen aan die alles weer doen opflakkeren. We hebben het mis wanneer we geen aandacht besteden aan het huiselijke gebruik van de feniks.

200. De diepste gedachten, de gelouterde gedachten zijn niet toegankelijk voor het verstand. Redelijkheid en onredelijkheid vallen te zeer onder de plak van de antifysis die over hun pertinentie heerst, ze vormen een omheining waarbinnen de onzin het laatste woord heeft. Het intellectualisme verlicht de wereld waarin we verkommeren. Het licht ervan schijnt niet verder dan de velden van coherentie. Het negeert de

stemmen van het leven die ze onderdrukt, het is ondoordringbaar voor de velden van resonantie waar de begeerte dartelt op het toppunt van het bewustzijn.

201. Het kwantitatieve is de macht van het ogenblik, het kwalitatieve is het vermogen van het moment.

202. Net zoals het leven, is de dood opnieuw uit te vinden. Het overleven is een ontaard en economisch leven. Daarom onderhoudt het met de dood een ziekelijke medeplichtigheid. Wanneer de zelfbeheerde samenlevingen van het roofzuchtige overleven overstappen op een levensstijl, zullen ze, in de gebieden die we tot op heden niet mochten verkennen, een ongewone regio ontdekken waar het mogelijk wordt de dood opnieuw natuurlijk te maken.

203. *Zijn en hebben*. Het hebben sluit de deur van de kennis en verkoopt de sleutel aan de winkeliers. Het zijn opent een universum van resonanties. Het maakt deel uit van het weelderige leven dat zich geeft en alles geeft. Het sorteren ervan en de verschillen harmoniseren, komt het menselijke bewustzijn toe.

204. *Het heden is een moment dat wordt opgebouwd*. De intensiteit ervan blijft hangen, zelfs wanneer het ogenblik, opgewekt door de oude beheksing, de bovenhand neemt. De resonantie van het moment stuitert onverwachts weer op: met een poëtische vleugelslag verlaat ze de tijd waarvan de slinger het ritme van de verveling aangeeft.

205. Het heden groeit uit het leven dat aanwezig is in mij. Het is een ontdekkingstocht en een hartstochtelijke ervaring die dag en nacht het avontuur bevrijden uit het labirint waar het verkommert.

206. Wat is het heden nog, eens het is ingehaald en vastgegrepen door het ogenblik? Een verbindingsteken tussen het verleden en de toekomst.

De afwezigheid van momenten vermenigvuldigt de zwarte gaten, wel bekend bij zelfmoordkandidaten, in onze existentiële sterrenstelsels.

207. Wat te doen met mijn raadsels? Ik bestijg moeizaam een metrotrap in Barcelona. Me stevig vasthoudend aan de leuning en opletend waar ik mijn voeten zet, sta ik plots oog in oog met iemand zonder benen die ook de trapeuning nodig heeft. Nog voor ik hem door kan laten, gaat hij zelf uit de weg en we geven elkaar breed lachend een klap op de schouders. Het heeft alles bij elkaar slechts een paar seconden geduurd. Op de laatste treden doorkruist me het idee van de oerarm, de *archibras* van Fourier en de implicaties ervan op de invloed van het vitale lichaam op het functionele lichaam. Wanneer ik dan boven op de Plaça de Catalunya aankom, hapert mijn voet aan een kleine glooiing en val ik languit (zonder andere schade dan een blauwe plek op de elleboog). Wat me opvalt is de droomlogica waarin ik denk terecht te komen. Mijn intentie is niet om er de raadselachtige betekenis van te doorgronden, dan wel ze te ontwarren indien het kluwen schadelijk is voor mij.

208. *De geleerde onwetendheid*. Het risico waaraan de lofzang van mijn begeerten zich blootstelt, is dat hij een omheining bouwt waarin ik, door in cirkels te blijven ronddraaien, uiteindelijk een veld van coherentie omploeg en op zoek ga naar een doorslaggevend resultaat. Me in beslag laten nemen door een verwezenlijking gaat in tegen de aard van mijn begeerte. De voorschriften van doeltreffendheid en van ondoelmatigheid, van overwinning en van verlies, verhinderen me de toegang tot de oneindige velden van resonantie. Zo gaat het ook met de begeerte naar liefde. Zodra die mikt op de verovering van het begeerde voorwerp en tevreden is met de triomfen van de bevrediging, is ze niet meer dan een radertje in de machine die het bestaan vermaalt. De beste manier om bewust te negeren wat ik ga opvissen, is om noch visser, noch vis te zijn, noch vishaak, noch visnet. Me vrij te stellen van de reflex van de predator en me te oefenen in de reflex van het genot.

209. De verwezenlijking zoeken van een begeerte is zich wagen tot op het uiteinde van een tak die doorbuigt en breekt.

210. Overleven behoort tot het rijk van de toe-eigening. Het leven is bij uitstek het genot van het zijn. Alleen het leven biedt de man en de vrouw het gebruik van goederen dat hen bevrijdt van de kettingen van het hebben en die de voorwerpen een poëzie terugschenkt die door de handelswaar werd verbeurd. Het Romantisme, dat het ongewone en mysterieuze schepsel dat het individu is, tussen de ruïnes van het Ancien Régime ontdekte, stelde eveneens de vraag naar de "ziel der dingen". Deze vraag verdient te worden onderzocht buiten de metafysische context die door de antifysis van geloofsbrieven wordt voorzien.

211. Door in de tijd die me ogenblik per ogenblik versnipperd, een moment te plaatsen, ben ik me bewust een heden op te bouwen waar:

a) ik me samenstel en overleg pleeg;

b) ik toegang heb tot een web van resonanties dat, in het hart van de branding van formele en informele golven waarmee de wereld me omgeeft, mijn begeerten in staat stelt te ontvangen en uit te zenden wat ze geschikt vinden om hen te verstevigen;

c) ik tussenbeide kom in de alchemie van het ik, in de transmutatie van mijn overleven in leven. Ik lever mijn begeerten over aan de distillatie en de loutering die uit de *materia prima* het projectiepoeder extraheert, de steen der wijsheid of – hoe je het ook wil noemen – de kracht die in staat is een menselijke bestemming te geven aan de wording van de wereld.

212. Ik richt geen enkel gebed tot het leven. Het volstaat eindeloos te begeren dat het leven me in harmonie brengt. Die begeerte, en ik dank Fourier die me toestond het te begrijpen, is mijn cruciale hartstocht.

213. Het leven is een chaos, een magma van open mogelijkheden met een oneindig veld aan experimenten. Het verschijnen van de aarde, de

ontwikkeling van de soorten – waaronder de menselijke, bedeed met het bewustzijn van haar vermogen tot eigen vormgeving – maken deel uit van deze experimentele stroom. De mogelijkheid om zichzelf en de wereld vorm te geven, is het privilege dat elke vrouw en elke man wordt aangeboden zodat ze, mens geworden, de kunst leren beheersen om het leven in harmonie te brengen en zich zo de moeite kunnen besparen om de overschotten te vernietigen die het leven voortbrengt.

214. *Onze bestaansomstandigheden opnieuw aarden, is de ten onrechte getekende verbintenis met de dood herroepen.* Door me van heden naar heden te voeren, nodigt het leven me uit tot het overstijgen van de oneigenlijke dualiteit – in dit geval metafysische dualiteit – gevormd door het zijn en het niet [Sartre].

215. Om de dode tijd van de ogenblikken door te komen, heb ik me ingebeeld, in navolging van de Australische Aboriginals, een zangspoor of zanglijn te componeren [Bruce Chatwin, *The songlines*]. Ik zing het lof van mijn begeerten tot ze zich in mij hebben gebeiteld, zich in mij belichamen zodat ze worden vergeten. De paradox van een automatisme dat de automatismen uit het verleden opheft, gaat gepaard met de ommekeer van perspectief, met mijn wezensdrang. Zo onderhoud ik die nieuwe intentionaliteit die ik in de plaats stel van de oude bezwering van de afgang, van het Lot, van de dood.

216. Koud is het vuur dat de libertijnse geest doet ontvlammen. Zich meester maken van een begeerd object verandert de begeerte in een object. Het zijn dat de begeerte overlaat aan het hebben, verliest zich in de listen van de predator. Het echte vuur van de liefde is dat van het zijn en van het genot dat erdoor wordt bijgelicht. Wat wordt verbruikt, verteert in het hebben. De liefde wordt belicht door het genot dat ze opwekt, door het te louteren. Haar macht heeft de onuitputtelijke poëzie van de feniks. Ware verliefden vermoeden het maar met hoeveel zijn ze zich bewust van haar onschatbare rijkdom?

217. Mijn heden verandert, wordt onder andere hoeken waargenomen, komt ongewone omstandigheden tegen, verandert van situatie. Maar van zodra ik mijn best doe om een moment op te bouwen, eist het een bestaansrecht op, doorbreekt het het juk van het hebben, bevrijdt het zich van de slijtageslag van de tijd die goederen en wezens te beurt valt, die door de gewoonte wordt opgeëist.

218. De liefdesdaad kan zich op twee manieren voltrekken. Door koppeling of door versmelting, fusie. De eerste behoort tot het veld van coherentie waar vroeg of laat de erotische daad vervalt in moeizame doelmatigheid en ondoelmatigheid. De tweede maakt deel uit van het veld van resonanties waar de seksualiteit zich in het hart van de begeerte bevindt en het hart van de begeerte overal is. De versmelting is een liefdesverklaring die op elk ogenblik smacht naar de verwondering van het moment. Het genot kent het exploit niet, noch de overwinning, noch het verlies.

219. Ik plaats mezelf in een uitzonderlijk universum dat ik, bij wijze van experiment, een tastbare realiteit toeschrijf. Er is daar "iets" dat voor mij gelijk staat met *uitzonderlijke omstandigheden*: door de hand en door de gedachte waarmee ik ze omvat, versoepelen ze, worden ze vriendelijker, me gunstig gezind. Ze zijn de ruwe schetsen van de situaties die ik wil creëren. Ik verleen hen een universaliteit van zodra ik ze aansluiting geef op een menswording, zoals ik mezelf erbij aansluit. Ik ga op in een palimpsest met mezelf als kalligraaf van mijn eigen bestemming, volgens de tijd die ik me toewijs.

220. Overweldigd door de overtuiging dat het heden me volstaat, ondervind ik een creatieve kracht die, voor mij, de poëzie van het leven vertegenwoordigt. De echo's van de woorden "*présent*", heden en "*printemps*", lente zijn mekaars antwoord vanwege een spel van fonetische en semantische resonanties. Mijn seizoenen verdringen elkaar in een jolige wanorde, springen haasje over, duwen me naar de boeg van

een schuitje dat koers zet naar ...? Ik weet het niet en wil het niet weten. Ik leer me, omgeven door mijn nevels, recht te houden in een serene onzekerheid.

221. Op het hoogtepunt van de begeerte breekt op elk *ogenblik* het bewustzijn van het te creëren *moment* door.

222. *Laat het vergankelijke je heden niet verdrijven.* Denken dat alles voorbijgaat, alles verveelt, alles kapot gaat, *tout passe, tout lasse, tout casse*, is slaaf worden van een tijd die onderworpen is aan het profijt, aan de macht. Waarom zou ik het verdragen dat er een einde komt aan de beste dingen? Waarom zou ik plooiën voor een logica die de stelregels van het geluk baseert op de onafwendbare afgang?

223. Als ik me moet herhalen dan is dat om me opnieuw te creëren. In tegenstelling tot zij die, op stal gezet, ter plaatse trappelen en mekaar vertrappelen, eeuw na eeuw het hooi herkauwend en weer oprispand om hun ideeën te voeden.

224. Onze dierlijkheid wacht al millennia opdat we zouden stoppen met haar wildheid op te jagen door ze te onderdrukken. Wanneer zullen we begrijpen het beest in ons niet meer te willen vastpakken of tegen de haren in te strijken? Wanneer zullen we leren het te paaien in plaats van het te verdringen, in het nauw te jagen, te temmen? Wanneer zullen we het vastbesloten overstijgen – het ontkennen en behouden als levensdrang en bron van het menselijke bewustzijn?

225. Het minnespel heeft een kind in zich dat voortdurend wordt herboren. Het genot is de baarmoeder van het vuur van het ontstaan, de haard die verzwakt om opnieuw op te flakkeren, het is de onverzadigbare aanwezigheid van het altijd herbeginnende leven. Er is de schande van het patriarchaat nodig om de weelde van het genot te herleiden tot de militaire roem van de spies die het maagdelijke vlees doorboort.

226. De markt van het hedonisme heeft van het zelf opgewekte plezier een product gemaakt dat wordt verbruikt en verteerd. Hoeft het te verwonderen dat de aantrekkingskracht ervan vermindert en moeite heeft gestalte te vinden in het lijf, zich te herbronnen aan het leven en aan het opwellen van eindeloze begeerten?

227. We zijn onvoldoende onverzadigbaar. Vandaar het onbevredigende dat ons aantast.

228. *Komaf maken met de ontaarding.* Sinds het bankroet van de landbouw- en handelsbeschaving zich duidelijker aftekent, krijg ik de indruk dat de wil dagzoomt om voor eens en voor altijd af te rekenen met het rijk van de antifysis. Kijk hoe de knipperlichten van de zoekantennes van de handelsgraazucht flikkeren als voortekens van een verandering. Het marktonderzoek heeft niet moeten wachten om onder het geschal van de ecologische fanfares, hernieuwbaar profijt te vinden in hetgeen wordt binnengerijfd door de alternatieve energieën, de vlucht van het veganisme, de toeristische uitbuiting van het milieu, de therapieën van het geluk, de geneeswijzen die uit het niets opduiken. Komt dit niet neer op het binnenhalen van het schuim van de vloedgolf afkomstig uit het vergeten leven, schuim dat de oppervlakte verstoort van de eeuwen die uit verveling verwelken, vastlopen in de aanvaarding, ploeteren in een beenderloze wanhoop? Alleen het lied van de waker komt op het spoor van wat opwelt uit onze diepten en van voorbij onze geschiedenis.

229. Onder de economische realiteit gaat een radicaal andere realiteit schuil, bestaande uit onze vitale impulsen. Deze realiteit laat zich door geen enkele spirituele of mystieke visie omkopen, noch door welke vitalistische ideologie ook. Miljoenen mensen snakken naar een nieuw verbond met de natuur. De vastberadenheid om in de smeltkroes van het menselijke bewustzijn de minerale, plantaardige en dierlijke materialiteit te verenigen, vindt onder onze ogen haar weg. Onder deze impuls wordt

de droom van Spinoza vervuld: de Goden oplossen in de natuur die ze zich onrechtmatig hebben toegeëigend.

230. We hebben veel ervaring met verplichtingen. Het hoofd en het lichaam zijn het zo gewoon om te buigen voor de kleinste toegeblafte of gesuggereerde bevelen, dat we het moeilijk hebben een onderscheid te maken tussen de wezensdrang en de opgelegde taak, het "doe dit, doe dat". De tweede maakt deel uit van de strijd voor het overleven, van de onderdanigheid, opgelegd door onze wereldwijd hiërarchische maatschappijen, van de toe-eigening, van het hebben. De eerste slaat op het menselijke wezen in wording en is de vrucht van een bewustzijn dat vastberaden is de vrouw en de man te bevrijden van de aliënatie die hen van het leven wegrukt. Telkens ik de begeerte en de wezensdrang verenig, ben ik geen radertje meer in de machine van de predatie, of stop ik toch minstens met het oliën ervan met mijn zweet en met mijn berusting.

231. Ik kan niet klagen over scholastiekers die mijn stellingen vulgariseren en er een karikatuur van maken. Er is altijd wel ergens een gezond verstand dat zich, gedreven door nieuwsgierigheid, buigt over de oorspronkelijke teksten om recht te zetten wat uit kwaad opzet of domheid werd scheef gezet. De bedrieglijke commentaren zijn de uitwerpselen die het mogelijk maken het dier op te sporen, om het neer te leggen, om het te fotograferen of om ermee te verbroederen.

232. De gedachte belichamen die de aarde en het lijf herontdekt zal het rijk van de Goden afschaffen door het rijk van de Geest af te schaffen. Het staat iedereen vrij met de steen, de boom, het dier, in een dialoog te treden die door geen enkele hemelse zendeling kan worden geïsurpeerd onder het mom van hulp en hoede. Ontdaan van mystiek en transcendentie worden rondom ons aanwezigheden onthult die door het rijk van de antinatuur werden voorgesteld als ingebeeld, onwerkelijk, wreedaardig, agressief, achterbaks, kwaadaardig. Hun fonkelingen zijn een deel van het bruisende leven. Gedaan met er zieltjes op te plakken,

ze te omhullen als te duchten dartelende geesten, ze vol te stouwen met godsdienstige gekte. De totaliteit van het leven weer in universele harmonie brengen heeft gewoon zijn plaats in de menswording. Vandaar ook het weergaloze plezier dat zich van mijn stem, hoe broos en onstandvastig ook, meester maakt wanneer ze probeert zich gelijk te stemmen met de symfonie van het grote al (luisterend naar de Chaconne van Nathanael Schnittelbach).

233. *Mijn verzamel- en zwaartepunt lokaliseren.* Door mijn heden vorm te geven, word ik me ervan bewust. Ik stel het me voor als een eenvoudige hut, gebouwd uit een veelheid aan losse en uiteenlopende elementen, maar gesitueerd in een hoek van een paleis dat wordt verlicht door het oppermachtige leven. Ik aarzel niet om terug te grijpen naar het wondermiddel van de verbeelding om een toverdrank te brouwen die een dergelijke vitale kracht heeft dat ik me er vastberaden aan toevertrouw.

234. *Onophoudelijk de tijd weer opbouwen.* Hoe de inertie doorbreken die de oude wereld van generatie op generatie meesleept, dezelfde misverstanden herhalend, dezelfde rituelen van de dood beoefenend? Heb ik een andere mogelijkheid tot verhaal tegen het noodlottige gezeur dan het onophoudelijk in boeken uitzaaien van de fermenten van een bewustzijn dat in geen enkele menselijke maatschappij mag ontbreken? Ik situeer me tegendraads van het macabere perspectief aangenomen door de kuddegeest met de erin gehamerde vooroordelen en postulaten van de handelsmaatschappij. De ervaring leert me trouwens dat ik, door me vertrouwd te maken met de beginselen van de levensstijl, ontsnap aan de sleur, aan de spoorvorming en aan het labyrintische parcours van een onaantrekkelijk bestaan. Hoe langer de aanwezigheid van het leven me leert leven in het heden, hoe beter ik de ongedwongenheid leer kennen, hoe meer ik me inwijd in de kunst van het creëren van een moment waarvan de kwaliteit beetje bij beetje de kwantiteit aan inspanningen wegveegt die de begeerte oproept om te ontsnappen aan de afristende

tijd die voorbijgaat en heengaat. De kwaliteit heeft de stralende kracht om de door de macht haarfijn afgestemde machines te ontregelen die van de maatschappij een strafkolonie maken.

235. Een politiek van de uiterste rentabiliteit rukt het individu en de maatschappij weg van wat de belangrijkste bezigheid zou moeten zijn: de aandacht voor de levensimpulsen.

236. De economie van de leegte veegt vandaag de culturele verwezenlijkingen uit het verleden van tafel, de laatste reservaten van waaruit de poëzie, de kunst, de filosofie, hoe verward ook, probeerden de verleiding te beantwoorden om nieuwe sociale vormen te creëren, te verbeelden, te bedenken. Zoals vroeger de kreet van de huursoldaten bij het plunderen van een stad, is het getrappel van de geest van het winstbejag de aankondiging van een toekomstproject dat het beheer van het niets is. De maatschappijen die werden geregeerd door enkele denkende hoofden, worden nu opgevolgd door maatschappijen zonder kop. Het hoofd is verdwenen, het lichaam blijft functioneren zoals een kip zonder kop. Het bestaan keert langzaam terug naar het protozoaire stadium. Dit is het moment om alles in te zetten op een heropleving van het bewustzijn en na te gaan of de radicaliteit in staat is de reflex van de abstractie, de waanzin van de onthalsde kip uit te roeien.

237. *Resonanties van de radicaliteit.* Bij het observeren van de wereld en door haar geobserveerd, probeer ik mijn gedachten te leiden volgens een perspectief van het leven dat invloed uitoefent, zo niet op de omstandigheden die me van buitenaf raken, dan toch minstens op een keuzemogelijkheid die deze omstandigheden in mijn voordeel ombuigt. Bij het overschakelen van het opstellen van deze *Tafelpraat* naar een essay over "Het zelfbeheer van het dagelijkse leven", beantwoord ik in één beweging de gezamenlijke uitnodiging, radicaal gesproken, van de microkosmos en van de macrokosmos.

238. Het zijn is niet te bevatten. Ik ben niet opgebouwd uit materialen waar een biografie uit te puren valt. Een schipper vertelde dat hij de zee midden in de nacht dikwijls had zien oplichten. Het verschijnsel dat hem zeker niet bovennatuurlijk leek, had hem zowel verwonderd als angst aangejaagd. Pulserende golven die mijn Sargassozee beroeren, geven bij wijlen ook licht af. Ze verlenen mijn bewustzijn plots inzicht. Ik heb ervoor gekozen de verwondering te verkiezen boven de angst en de bangheid die haar vergezellen en waar ik niets mee aankan. Net zoals ik niets van doen heb met de dodendansen waar zoveel mensen van de wetenschap en van de kennis zich aan overgeven. De kalebassen van de kennis zijn erg gegeerd op de markt.

239. Alcohol maakt me lichter of verdooft me al naargelang de getijden van het leven me op hun golven dragen of me onderdompelen en verstikken wanneer ik me verweer door in het ijle wild om me heen te slaan.

240. Het genieten van zichzelf brengt het ware gelaat van de engel weer te voorschijn. Hij wordt weer boodschapper van het levende, zijn vleselijke en aardse substantie bevrijden hem van de hemelse missie die hem door de arrogantie van de geest en de tirannie van de Goden werd opgedragen. Zijn vleugels zijn de streling van het plezier. Hij munt uit in het aankondigen van de ontluikende begeerte. De charme van zijn ingebeelde aanroeping brengt mijn bewustzijn in een staat van verwondering die de poëzie loutert en uitvoert, die een mens in ruwe staat omvormt tot een menselijk wezen.

241. *Amor omnia vincit*. Dat de liefde zo gemakkelijk het lood van de erotische impulsen verandert in goud is een uitnodiging om na te denken over de opmerkelijke mogelijkheden van de begeerte. De daar aanwezige rijkdom werd door de antifysis van de dominante wereld altijd bespot, verdacht gemaakt, uitgesloten van zijn velden van coherentie. De opkomst, in de 21ste eeuw, van maatschappijen die zich verlossen uit de

greep van de staat en de handel schetst in grote lijnen een nieuw verbond met de natuur. Het einde van de antifysis kijkt en geeft uit op een tijdperk van mogelijkheden waar de begeerte de kans grijpt om te bestaan, zichzelf zonder voorbehoud te aanvaarden; om het overstijgen van de toestand van overleven, van hebben, van de predatie te bereiken. Door toe te geven aan de intensiteit die, in alle onschuld, de muren van de lafhartigheid sloop, verwijdert de aan het leven gewijde begeerte de noodzakelijkheden, de beperkingen en hun redelijke rede. Misschien kunnen de meest ongewone kiemen de meest dorre woestijnen wel tot bloei brengen.

242. *De emotionele storm drijft me uiteen.* De verbijstering versplintert me, ik verlies mezelf inwendig en uitwendig. Het hart versnelt, de ademhaling fluit, de woorden stokken, de handen beven, de verbeelding neemt me mee naar haar ziekelijke kelders. En dat zijn slechts de uitwendige tekens van een zoeterige en dagelijkse apocalyps. Me vastklampend aan mijn radeloosheid, kan ik wat anders dan de brokken herenigen van een ik dat uiteen valt? Me concentreren wordt dan mijn obsessie, het samenrapen van mijn verspreide bewustzijn, het scherpstellen op dat zwaartepunt, ter plaatse exploderend, waar het lichaam de zwarte energie die me oplost, verandert in vitale energie. Waar de ziekelijke stralingen vervellen in stralend leven, waar de steen der wijzen van de harmonie inwerkt, waar ik voor mezelf ben, in een tegenwoordigheid die voor geen enkel intellectueel voornemen toegankelijk is.

243. Hoe ontsnappen aan de paniekreactie, aan het karakteriële terugplooiën, aan de schuilplaats met de ivoren toren van de wroeging en de weerzin? Er is haast mee gemoeid, de bezigheden vertroebelen, het labrynt versmalt, de onderdrukking vermeerdert het aantal steegjes. De barometer van de intieme klimaatomstandigheden wijst op een wervelend lagedrukgebied. De kracht van het menselijke bewustzijn – die ik uittest –

maakt me tot de herder die zijn schaapjes verzamelt, terugroepend wat de affectieve storm wijd en zijd heeft verspreid. Ik bedaar mijn organische melkwegstelsels (hart, longen, geslacht, benen, nieren), voetje voor voetje leid ik ze mentaal naar mijn zwaartepunt. Ik probeer me te versterken daar waar het risico op een inversie van het leven het grootst is: de klopjacht van de emoties tegen de karakteriële dijk die hen terugdringt en woedend maakt. Het is op zulke momenten dat mijn lichamelijke beeldvorming het spel van de transmutatie betreedt; dat mijn verbeelding mijn menswording doorspekt met mogelijke verwezenlijkingen. Door van de velden van coherentie over te schakelen op de velden van resonantie voltrekt zich in mij de ommekeer van perspectief.

244. Het leven brengt in mij een dynamisme van de verbeelding teweeg waarbij het beeld zijn functioneel statuut van levenloze voorstelling, van element in de organisatie van de schijn, verliest. Zo ook met mijn zwaartepunt, waar mijn vitale lichaam zijn beslissingen neemt en – zoals Fourier het mechanische overstijgt aan de hand van mechaniserende passies – mijn begeerte ervan weerhoudt om uit te zenden, te ontvangen of uit te stralen wat zou kunnen lijken op een functie.

245. We zijn het zo gewoon met onze drukdoende schaduwen het spektakel als enige realiteit waar te nemen, dat we zelden uit de zetel van het fatsoen komen, hoe ongemakkelijk die ook zit. Er is durf nodig om het scherm te doorbreken, door de spiegels te stappen, binnen te dringen onder en voorbij onszelf. We dwalen rond, gepantserd met weerspiegelingen, met waarheden die achterstevoren of ondersteboven dezelfde zijn. De noodzaken van het bestaan herschrijven een heel leven lang het droeve verhaal van onze tegenstrijdige gebaren.

246. *Opgeven versterkt de onmogelijkheid.* In welke mate wordt de reputatie van onmogelijkheid bepaald door onze neiging tot opgeven? Stoelt het opgeven niet op het ontkennen van het leven, waarvan de

natuur voor iedereen een veld aan mogelijkheden opent, een gebied om te ontdekken en eindeloze ervaringen op te doen? De hersenloze heeft muren en grenzen nodig om de leegte te beschermen.

247. Veel van onze begeerten stammen niet uit het leven maar uit de ontaarde vorm ervan, het overleven. Men doet er goed aan te beseffen aan welke oorspronkelijke bepaling ze gehoorzamen. De begeerte die als een uitdaging aanvoelt, valt *de facto* onder de logica van de doeltreffendheid, de macht, de competitie. Deze toestand is totaal niet in overeenstemming met de levenswil. De ervaring van het zijn daarentegen, maakt komaf met de velden van de graaizucht van het hebben en maakt van het genot het veld van resonanties waar alle mogelijkheden kiemen.

248. De predatie ent haar psychopathie zonder onderscheid van rang noch stand. Elke overwinning komt overeen met een verminking die vroeg of laat een necrose ondergaat en in verlies verandert. Het virus van de onmenselijkheid infecteert de man, de vrouw, het kind. Wie maalt erom in het concert van klaagzangen?

249. Afstand doen van de aantrekkingskracht van het ware leven, is zichzelf veroordelen tot het overleven in een labyrnt waar de wegen der wanhoop doodlopen, waar de beste intenties struikelen over de kasseistenen van de verschrikking, waar de overwinning het verlies programmeert, waar de strijd geen andere keuze heeft dan zich te beroemen op haar zinloosheid. Men blijft mooi dromen over het afschaffen van de gevangnissen indien men niet eerst de gevangenis probeert te vernietigen waarin men rondtolt in voortdurende gejaagdheid!

250. In tegenstelling tot de velden van coherentie, die door onze bezigheden worden geprogrammeerd in de wirwar van het existentiële labyrnt, ontspruiten de velden van resonantie uit het leven dat met haar voortdurende overvloed de immensiteit van het universum en de niet minder uitgestrekte microkosmos van het ik bevloeit.

251. De noodzaak om te overleven in de jungle van de hiërarchische maatschappij is van zulke tirannieke aard dat de progressieven die dromen van het versoepelen van de regels en de conservatieven die de ambitie hebben ze te versterken, beiden van meet af aan geen andere keuze hebben dan zich een ondoordringbaar harnas aan te meten dat ze de naam "karakter" geven. Ze stikken erin van angst, van benauwdheid, van verveling, van haat. Hun gelijken onderdrukken en verstikken, verstrekt hen de illusie adem te halen.

252. Er bestaat geen groter hindernis voor de velden van de resonantie van mogelijkheden dan de karakteriële blokkering. Het is langs deze weg dat de macht laf en dom maakt, dat hij afstompt.

253. Het karakter is de aloude vesting opgericht door de geest om de horde van emoties, opgestuwd en vergiftigd door het niet overstijgen, binnen de perken te houden en te beteugelen. De proefondervindelijke poging om het lichaam te herenigen, is onafscheidelijk verbonden met de creatie van zelfbeheerde samenlevingen, geopend op onbereikbare horizonten. Beiden moeten zich opmaken voor de confrontatie met de geweldige inertie die voortvloeit uit een verleden, bezwaard door zijn onmenselijkheid.

254. De enige manier om het karakteriële pantser te openen en er zich van te ontdoen, is de aanpak van binnenuit. Welke kracht is in staat het harnas te vernietigen dat me beschermt tegen mezelf? Als het er op aankomt het te breken, dan volstaan het geweld van de emoties en de woede van de uitbarsting. Maar men moet weten dat het zich tevreden stellen met het nivelleren van de dijken, voor gevolg heeft dat ze nog steviger weer worden opgetrokken. Alleen de kracht van het leven en haar bewustzijn kunnen de verzuchtingen naar vrijheid te hulp komen. Ze pluizen de verscheurde gevoelens uit, aarden ze opnieuw en voeren ze terug naar de vitale kracht die ze voortbracht. De tweedeling van het ik ongedaan maken, is het neerhalen van de scheiding tussen de inwendige

wereld en de uitwendige wereld – tussen mezelf en mijn omgeving. Ik heb het over een eigen belevenis. Het vitalisme zal nooit meer zijn dan een ideologisch afkooksel ervan.

255. Ze zijn zeldzaam, de aangename figuren zoals een François Boucher of een Fragonard, die met bevalligheid en beminnelijkheid de aantrekkingskracht van het genot ontsluiëren, de enige universele bron van geluk, zodat de erotische verbeelding kan ontsnappen aan de kwellingen en vervormingen opgelegd door de antifysis – en haar gevolg aan religieus en lekenpuritanisme – aan het merendeel van de gedragingen. De libidineuze impuls heeft een waarborg nodig. De liefde voor het leven is die waarborg. Haar aanwezigheid of afwezigheid is makkelijk na te gaan: als het erotische beeld een poëtisch aureooltje krijgt dan wel een functie aanneemt, is het de inspiratie voor een hernieuwd geluk dan wel een verstikking in de mechaniek van de verzadiging.

256. De betovering van de tijd die van generatie op generatie het dodelijke gif van de slijtage indruppelt, van de vermoeidheid, van de veroudering, zag het licht in een tragische klucht van de geschiedenis. Terwijl de eigen creativiteit van de menselijke soort, in haar uitbundige weelde, een alliantie met de natuur biedt, werd haar de mogelijkheid ontrukkt om haar poëtische kracht op de tijd en de ruimte uit te oefenen. De onafgewerkte mens heeft sindsdien zijn enige vooruitgang achterwaarts geboekt. De levensduur is niets meer geweest dan een uitstel dat geduldig in stukken werd gekapt door het hakmes van de dood.

257. Wat niet in de smeltkroes van het leven stroomt, vloeit weg in de goot van de dood. Als ik me in het heden beweeg en denk, dan is dat omdat ik bezeten ben door het meest levende dat ik in mezelf ervaar. Daar uit zich mijn weigering om toe te geven aan het vergankelijke. Daar smeedt het vuur van het levende een bewustzijn op zoek naar zijn menselijkheid.

258. Wanneer zullen jullie besluiten om jullie weer de tijd toe te eigenen die jullie door het dagelijkse werk wordt onthouden, om hem weer toe te vertrouwen aan de begeerte?

259. Mijn begeerte is een wezensdrang waarin de verplichtingen oplossen.

260. Het vitale lichaam verwaarlozen, brengt de verplichting mee tegemoet te komen aan de ontregeling van het functionele lijf. In de greep van een zware longontsteking, die in een duistere afrekening met mezelf werd bekokstoofd door vermoeidheid, verzuim en overdaad allerhande, ben ik gedwongen me tot de geneeskunde en haar scheikundige therapieën te wenden. Een troost bij het belachelijke gegniffel vind ik slechts in het antwoord van Mw de Coislin op haar doodsbed. Een belerend individu verzekerde haar dat men nooit sterft indien men maar aandachtig genoeg is: "Ik zal," zei ze, "een moment van onoplettendheid gehad hebben." Er wordt ons helemaal niet geleerd te genieten van een bloeiende gezondheid. De gezonde blos is verwezen naar een afdeling van het ziekenhuis, of naar het dodenhuis. De kunst om zich goed te voelen in zijn vel interesseert de therapeuten niet. Ze wordt tijdens de kindertijd zo verwaarloosd, overgeleverd aan de angst en aan het schuldgevoel, dat haar tekort geen andere keuze heeft dan een dringend beroep te doen op de therapieën die de markt van het welzijn overstelpen.

261. Alhoewel de implosie van de financiële bubbel en de instorting van het monetaire systeem al decennia lang onafwendbaar lijken, zijn er amper gemeenschappen die een poging doen een maatschappij te stichten zonder geld, waar het geschenk, de creativiteit, de autonomie, de overvloed de basis vormen van de solidaire band. Indien we geen nieuwe strijdvormen uitvinden door te mikken op de krachten van het leven, blijven we verlaagd tot een gevecht op het terrein van de vijand, met de wapens van de dood, die hij beter beheerst dan wij.

262. *De urgentie is een slechte raadgever.* De niet te onderdrukken begeerte, de kreunende hartstocht, het ongeduld kwellen ons voortdurend. Niets houdt ons meer tegen bij het paaien van onze dierlijkheid, bij het ongedwongen koesteren ervan, bij het onderhouden van haar levendigheid door ze te beschermen tegen de haastige bevrediging die de verfijning van de liefde vervangt door de verkrachting. In antwoord op de haast waartoe de noodzaak oproept, doe ik een beroep op mijn bewustzijn om een kritische afstand te bewaren tussen haar en het emotionele magma waar begeerten en driften wervelen, botsen en strijden.

263. De genegenheid waarmee het kind zich omringt, voedt spontaan zijn vitale lichaam, het lichaam waar de begeerte ontstaat, ontwikkelt en zich uit. Met het "je moet" begint de kruisweg van de onmacht. Het functionele lijf, ervaren in de noodzaak tot overleven, onderbreekt de dierlijkheid in haar zoektocht naar loutering, belemmert de geboorte van het menselijke wezen, terwijl de realiteit niet meer is dan een "orde der zaken" ten gevolge van de staatsgreep uitgevoerd door de economie tegen de natuur van de aarde en tegen de natuur van de mens.

264. *De droom zijn dynamisme teruggeven.* Ik geef mijn verbeelding, bij het hertekenen van mijn lichaam, het voorrecht een brandpunt uit te kiezen waar ik mijn lichamelijke energie situeer. Ik vind een navelstreng van de wereld uit, die het zwaartepunt voorstelt van mijn levende krachten. Me inbeelden dat wat in mij rondtolt ook buiten mij wervelt, bevalt me. Met een vleugelslag van een vlinder deel uitmaken van de kosmische krachten die heersen over het minerale tot het menselijke is geen vrijblijvende mijmering, dit is minstens afhankelijk van de draai die ik aan het existentiële avontuur geef. De verbeelding die een veelheid aan werelden opent, is ook de sleutel die me voor mezelf opent.

265. *Het zijn verhoudt zich tot het genot zoals het hebben zich tot de toe-eigening verhoudt.* Door te ijveren voor het overwicht van het zijn,

ontneemt het genot het hebben de kracht van de predatie. Het maakt er het eenvoudige schuim van het zijn van.

266. Zijn is de vervulling die het leven nastreeft. Er mijn heden aan toevertrouwen *is* de zekerste manier om het tot stand te brengen.

267. Het is mijn bedoeling het *zijn* te emanciperen van de metafysische ontaarding, het haar ware natuur, die fysisch is, terug te schenken. Dit is niet meer dan een zaak van ommekeer van perspectief.

268. De criteria voor de feitelijkheid van de dominante wereld botsen als een biljartbal met de hypothese van Malcolm de Chazal als zou een mens kunnen worden herboren in rotsen. Het belang van dit poëtische effect bevindt zich niet in de stoornis opgelegd aan de onwrikbaar geachte staat der dingen, maar in het feit dat het bewustzijn opspringt en zich opent aan de rand van een andere realiteit, waar de wetten van de gewoonte van "de geest die heerst over de materie" niet gelden. Waarom zou die andere realiteit dan plooiën voor de wetenschappelijke inquisitie? *A fortiori* voor de observatie van een waarnemer die, door de afwezigheid van een echt leven, zelf een gereïficeerd voorwerp is? De impliciete zin van de keuze en de visie van de dichter alleen al rechtvaardigt mijn aandacht ervoor. In dezelfde moeite worden ook uitgesloten, het scalpel van de spitsvondigheid, de zelfvoldane mystiek, de schijnheilige verheerlijking van het wonderlijke, het spiritualisme en haar godsdienstige kinderachtigheden. Het te ontdekken en te verkennen gebied is hier onze levende substantie met haar verstrengeling van energie en materie. Losgemaakt uit het metafysische keurslijf, verdient het concept van het zijn en het niet-zijn een kuur in desintellectualisatie, een terugkeer naar de essentie, een rechtzetting en plaatsing in de zuiver fysische beweging van de emancipatie van de mens en de aarde. De vraag van Lautréamont "Is het een mens, een boom of een plant?" behoeft geen antwoord, het toont gewoon het ontwaken van een bewustzijn dat zijn menselijke wortels ontdekt in de diversiteit van het leven.

269. Hoe ontheiligend ze ook zijn of willen zijn, de wetenschappen zijn de behekste plaats van de zwervende spoken van de mythologie en de theologie. Is het kloneren dan niet de lekenversie van de heropstanding van het lichaam? Herinneren de doctoren Frankenstein van de genetische manipulatie niet aan de kabbalistische speculaties betreffende Adam Kadmon? En wat met de verovering van de ruimte en de planetaire migratie van de ziel in de theorie van de gnostiek? Wanneer ik mezelf ervaar als een microscopisch solair en galactisch universum, eigen ik me dan niet mijn aardse lichaam toe door de inversie te ondermijnen die werd opgelegd door de theologische visie van een hemel waar de zon rond de aarde draait? Heeft het project van de technologische verovering van de ruimte de verkenning niet verborgen waartoe we vandaag worden uitgenodigd door de Odysseustendens van een terugkeer naar de basis? Zijn we niet aan het einde beland van een eeuwenoude zwerftocht waar onze kennis de gevangene was van een realiteit die ons uitsloot, waar we slechts schimmen waren van een hemelse en begoochelende goddelijkheid? Het is vandaag pas dat we de mogelijkheid hebben onze ware vitale ruimte te verkennen, de helse en danteske cirkel te doorbreken van de sociale omheining waarin de mens zijn Lot van lastdier opneemt. Het lichaam herontdekken, de mysteries van het organisme ontcijferen, toegang hebben tot de geheimen van het leven kondigt een nieuw tijdperk aan. De man en de vrouw rekken zich uit en ontwaken uit de lange slaap waarin ze door de antifysis van de geschiedenis werden gedompeld.

270. Door de begeerten die me nauw aan het hart liggen voortdurend te psalmodiëren, etsen ze zich in mij en vormen ze een *wezensdrang* die aan niemand wat verschuldigd is. Mijn bewustzijn wordt geformuleerd en geïncarneerd op dezelfde plaats waar mijn wezensdrang, mijn moeten-zijn zich uit: temidden het emotionele magma. Grondig onderzocht door de gevoelige intelligentie, bevrijden mijn begeerten zich van de wetten van de orde en de wanorde, opgelegd door de oude karakteriële bezwering.

Pogen die begeerten te harmoniseren, verleent hen de gratie zich te onttrekken aan de wetten en ze teniet te doen. Mijn brandpunt van radicaliteit is de haard waaruit ze zich verspreiden. Daar voltrekt zich de transmutatie, de overgang van de *materia prima* in de steen der wijzen.

271. *Droom van 16 op 17 september 2015.* Ik woon op de bovenste verdieping van een gebouw dat er een veertigtal telt. Om brood te kopen ben ik verplicht naar buiten te komen, maar te lui zijnde om de trap of de lift te nemen, aarzel ik niet over de reling van het balkon te stappen om sneller beneden te raken. Amper aan het vallen, word ik me bewust van de hoogte en de zekerheid te pletter te storten. Een plotse energie maakt zich van mij meester en halverwege heb ik de indruk de zwaartekracht, die me naar mijn dood voert, af te remmen. Wanneer ik me languit op de grond bevind, stijgen rondom mij de jammerkreten op. Met plezier stel ik vast dat mijn voeten bewegen, dat ik geen rugpijn heb, kortom dat ik ongedeerd ben. Men dringt er bij me op aan om dit avontuur te vertellen, maar een klein inwendig en geïrriteerd stemmetje raadt me aan er niet over op te scheppen. Men moet tenslotte niet goed snik zijn om van een veertigste verdieping te springen, zelfs indien de ervaring van de droom de indruk wekt dat er geen enkele noodlottige wet bestaat die niet kan worden "opgeheven".

272. Het ogenblik is een toekomst die uit het verleden komt. Het gewicht van die inertie dompelt het bewustzijn in een lethargie en alleen het ontwaken eruit herroept de dwingende logica van het verval en maakt van het moment een heden in wording.

273. De onrust opgeroepen door mijn duistere gesteldheden – dronkenschap, depressie, mentale verwarring, emotionele schok – beantwoord ik door hen trouw te zijn. Ik schrijf ze een speurneus toe die hen, dwalend doorheen doolhoven, zijstraten en omwegen, uiteindelijk leidt naar de uitgang van het labrynt die mijn intentionaliteit me, na veel begeren, leerde vrijwaren. Gehuld in mijn nevels, ontwaar ik het teken

van samenzwering dat mijn zwervend bewustzijn me toezendt vanuit het gewoel. Aan dit teken grijp ik me vast en ik verjaag, met de blinde woede van de hybris, het *ogenblik* van lusteloosheid en van hypochondrie dat me grof beledigt door me lastig te vallen. Het oproepen van begeerd plezier wist de herinnering eraan uit. Net zoals men zijn bord met zorg reinigt om er nieuwe smaken te onthalen, haal ik de spons over de holten in mij die altijd klaar staan om zich te vullen met geprogrammeerde leegheid. Maar hoeveel inspanningen, hoeveel kinderachtig en driftig gestampvoet niet om tot een dergelijke eenvoud te komen!

274. *Het ironische gebruik van het schuldgevoel.* Tijdens braspartijen – die ik bestempel als “uitbundig”, verwijzend naar het leven dat in zijn ongecontroleerde overvloed, de eigen overschotten vernietigt –, ben ik verwonderd plots overstelpt te zijn en me schuldig te voelen. Het vloert me zoals de uit het verleden opgebraakte bedreigingen en verwijten waar ik altijd al van walgde. Ik bedenk dat het eigenlijk een grapje van mijn lichaam is dat, beroep doende op schimmen uit het verleden – op de spoken van het poppentheater van de angst, van de dwang en van de zonde –, voorstellingen gebruikt die me maar al te bekend zijn, om mijn bewustzijn deze herinnering te sturen: laat het leven niet zo ver verwilderen tot het in uiterste nood de maenaden oproept, die op hun manier *de boel wel zullen opkuisen*. We zijn hier niet in de tragedie van Pan die, in een vlaag van paniek, zijn eigen goddelijke en totalitaire aanspraken amputeert. Het is niet meer dan een eenvoudige raadgeving: ofwel laat je het aan de volheid over om de verzadiging te vermijden, ofwel beheers je zelf je uitspattingen volgens de militaire gestrengheid inherent aan het functionele lichaam. De eigen overdrijvingen moeten aanpakken betekent dat het *hebben* weer eens de plaats van het *zijn* probeert in te nemen.

275. Het genot zorgt ervoor dat er een radicaal ander tijdsgevoel binnendringt in het gewone tijdsverloop. Door het aftellen van de

ogenblikken te blokkeren, vormen momenten tijdelijke eilanden, levensflarden die paren en nieuwe manieren ontwikkelen voor de bewuste gewaarwording van de tijd en de ruimte.

276. Het geluk dat de gebaren van de liefde verspreiden, leert de kunst aan van een gedurig beginnen. Dit is van aard om het traditionele gedrag radicaal te veranderen. Behalve bij het opofferen aan het mechanische, herhaalt de liefde zichzelf niet, ze vindt zichzelf telkens opnieuw uit. Het gemak waarmee ze dat doet, getuigt van een toestand van bekoorlijkheid waarvan het geheim in de intentionaliteit ligt. Proberen geliefden, in de ban van de uitgelatenheid en de opwinding van hun eerste stoeipartijen, dit mysterie niet te doorgronden? Waarom zijn ze in vervoering over hun initiële krachttoeren om achteraf te jammeren zodra ze verzwakken en verminderen? Hoe verdragen ze het dat er in de universele cultuur alleen liefdesliederen zijn die de ziekelijke vreugde ophemelen van de onafwendbare ondergang?

277. Ik voel sympathie voor die 18de-eeuwse priester die net een proces had verloren dat hij gedurende twintig jaar had gevoerd. Men zei hem "Het was de moeite waard, zo te volharden!" Waarop hij aanvoerde: "Zeker en vast vriend, want ik heb elke avond gewonnen!" Wanneer mijn lijk spottend zal worden gegroet "Het was de moeite waard, arme dromer van hersenspinsels, zo de kracht van het leven te verheerlijken!", zal er bij de uitstrooiing van de as een grote schaterlach weerklinken, en het zal de mijne zijn.

278. Op het onmogelijke mikken, verplicht tot niets. Maar wat een genoegdoening zich open te stellen voor alle horizonten!

279. De partij van het leven onthaalt alle groeperingen, alle opinies en opties, hoe ongewoon ook. Zodra het leven ze verheft, het menselijke bewustzijn ze loutert, staat het elk individu vrij de ongerijmdheid ervan op te eisen. Verwijzen naar de ingewikkelde manieren die Fourier invoert om

de stoom van de passies te laten ontsnappen en te harmoniseren, kan laten uitschijnen dat de voorstander van de universele harmonie meer belang hecht aan de velden van coherentie dan aan de velden van resonantie. Zijn poëzie wijst erop dat dit niet zo is. Ze gebruikt een mechanisch systeem om ze in het leven op te lossen. De hartstochtelijke aantrekkingskracht van het leven bezit een niet te vergelijken slagkracht.

280. Hoe kan ik dit mechanische lijf dat ik meesleep en dat me meesleept, terug onder de invloed van het vitale lichaam brengen waar mijn begeerten zich herbronnen aan het leven? Ik leg me erop toe om de economische principes, die er uit inertie de plak over zwaaien, te verbannen uit mijn gedachten, uit mijn gedragingen, uit mijn gebaren, uit mijn verbeelding. Ik verwijder me uit een verleden waarvan de opvoeding me vanaf de kindertijd belastte met haar inertie. Ik waak erover niet toe te geven aan de geest van de concurrentie, de competitie, de ruil, het voor wat hoort wat. De reacties van de macht uitsluiten, spotten met rollen en hun mise-en-scène, de emotionele cirkel van uitbarsting en verdringing doorbreken, de rug van het dagelijkse Taylorstelsel breken, de cultus afschaffen van het rendement, van de doelmatigheid, van de noodzaak, is wat me helpt om te mikken op de macht van het vitale lichaam en om het te versterken. De oefening wordt een reflex, de herhaling metselt een intentionaliteit. Alles valt op zijn plaats voor een mutatie waarbij het leven groeit terwijl het economische totalitarisme verzwakt en vergaat.

281. De tirannie van de doeltreffendheid doorbreken, wil niet zeggen, toegeven aan het tegengestelde. Het onnodige bepleiten, komt erop neer dat het gelijk krijgt. "Het gebaar is zoveel mooier wanneer het tot niets dient!" Dat klinkt als een doodskreet. De esthetiek maakt deel uit van de cultus van het aas.

282. Elke ketterij onderwerpt zich aan een orthodoxie. Heel wat aanhangers van de retoriek van de antikapitalistische strijd onderschatten het deel aanvaarding dat hun weigering in zich draagt!

283. Het werk van het negatieve slokt alles op, tot en met zichzelf. Het breekt zich slechts de tanden op het leven en op het bewustzijn dat het voortbrengt.

284. Alleen een beschaving van winkeliers is schandeloos genoeg om te beweren dat het doel de middelen heiligt. Echt waar, de leugen is even noodzakelijk voor de handel in wezens en dingen als water voor een plant. Door het geschenk te ontaarden, maakt de ruil deel uit van de inversie van het leven. In een maatschappij waar alles wordt beheerd door het kopen en het verkopen, waar alles de taal van de economie overneemt, waar alles uiteindelijk "commercieel wordt gezien", heeft het leven geen andere bruikbaarheid dan een prijs.

285. Het moet onophoudelijk worden herhaald, tot de zeden en gewoonten ervan worden doordrongen: er bestaat geen vrijheid om te doden, te knechten, uit te buiten, te bedriegen, om te kopen, te manipuleren. Alle vrijheden van de handel worden door de vrijheid om te leven nietig verklaard.

286. Treuzelen ontslaat me van het handelen uit noodzaak. Het volstaat dat ik mijn begeerte aanwakker en er niets van terug verlang om me in een veld van resonanties te bevinden en me te onttrekken aan het labyrintische parcours dat me wordt opgelegd door de bezorgdheden van het overleven. Op die manier neger ik bewust de velden van coherentie waar alles wordt berekend en geprogrammeerd, ik ontdoe me van de uitdaging van de willekeur uit de steegjes van de teleurstelling. De weerzinwekkende logica van het doel en de middelen is mij vreemd. Wanneer ik, zoals iedereen, wordt onderworpen aan de verplichtingen, aan de dwang, dan geef ik me over aan de achteloosheid van mijn

gevoelige intelligentie om het probleem hangende te houden, om het als het ware te laten besterven. Deze intelligentie die zich de luxe van de afstandelijkheid veroorlooft is welteverstaan uitgesloten wanneer ik me in een veld van coherentie begeef zoals een automobilist aan het stuur, als ik mijn functionele lijf overgeef aan het onderzoek van een geneesheer. De pianist negeert de subtiele herschikking niet die wordt vereist bij de overgang van de coherentie naar de resonantie. Zijn veld van coherentie kan hem tot een technisch onmiskenbare perfectie leiden maar er is een andere dimensie nodig vooraleer zijn interpretatie ons raakt. Die andere dimensie is het veld van de resonanties. Tussen het veld van coherentie en het veld van de resonanties gaapt de afstand die er is tussen het overleven en het leven.

287. Wat geldt voor het vege lijf, geldt ook voor de samenleving. Het plebs – dat het proletariaat opvolgt, verpletterd door het consumentisme – geeft op sociale wijze uiting aan de bruisende emotionele toestand. Dat is de pap die ons op elk ogenblik verhongert met een kwade honger en ons opblaast met een bittere indigestie. Hoe ontwarren we die stuwingen van wreedheid en van menselijke vrijgevigheid die we zich zien afwisselen in de viscerale reacties van een massa? De kunst van de volksmenner is het voorstellen als een natuurlijke waarheid – hardop zeggen wat velen stilletjes denken – van wat slechts de ontaarding van de mens is, een regressie naar de dierlijkheid die wil worden gemend en getemd door de geest. Waarom zouden de mensen van de [van het leven] gescheiden gedachte – de intellectuelen – zich niet haasten hun eigen macht en arrogantie te vergroten door die laagheid te beroeren en te manipuleren die hen zo makkelijk verheft. Fascisme, populisme, nationalisme, regionalisme, gemeenschapszin, godsdienstig fundamentalisme, ze hebben allemaal de geur van het kadaver. Wat nog het meeste vervuilt, is de adem van zij die het leven verachten, zij die over zichzelf oprispen en het bloed van hun opgeofferde leven over de anderen uitbraken.

288. "Heb mekaar lief" is het pronkhabijt waaronder de aanmaning "moord elkaar uit" schuilgaat. De eerste slogan wordt op publiek applaus onthaald, de tweede is het voorwerp van een niet minder unanieme, geheime goedkeuring. Beiden zijn ze waarheid en leugen; ze betichten er elkaar wederzijds van.

289. Resonanties zijn de manier van communicatie van een energetische kracht die we de naam "leven" geven. Die resonanties zijn afkomstig uit de materie waaruit we zijn opgebouwd. Ze worden uitgezonden, zoals magnetische golven, door de stratificatie van de vier rijken die de menselijke evolutie in ons als stralende sedimenten heeft afgezet. In het ongelukkige tijdperk, toen de maatschappij de slavernij uitvond en de geest het lijf aan het werk zette, vervaagde de perceptie ervan beetje bij beetje, overschaduwde door de breuk tussen de mens en de natuur. Heropgevestigd door de uitvinding van de goden en de godsdienstige systemen, verschijnen ze in verbasterde vorm. Net zoals de vrouw onder het patriarchaat een boosaardig schepsel wordt, geducht en misprezen, prototype van de heks, zo wordt het geruis van een leven dat zich begrepen wilde, vergeleken met groteske elementen, met geesten afkomstig uit een natuur die heimelijk weerstand biedt tegen zijn buitensporige uitbuiting. Bomen, beken, bergen, aarde, aardvuur en hemelvuur vullen de verbeelding met een doos vol legenden. Elfen, dryaden, sylfen, bosmannetjes, kabouters, kobolden, trollen, bigfoot, yeti, basajaun, steenmannetjes, ze behoren allemaal tot het "kleine volkje". De vruchtbaarheidscultus eert hen tot in de eerste tijden van de geschiedenis, vooraleer ze werden gedemoniseerd door het monotheïsme die hen een hinderlijke macht toeschrijft, er een "uitstraling" van het kwaad in ziet en er de vergaarbak van het irrationele van maakt. In feite ondermijnen ze de doelmatigheid van de goed geoliede programma's, van de op oordeelkundige wijze geschatte overwinningen. Bij het overlopen van de best opgestelde velden van coherentie door de rationele logica, zijn ze als stoorzenders, ze ontregelen wat en wie hen opspoot. Ze vermaken zich

door hun etterende slijmen in de soep van de goede bedoelingen te spuwen.

290. Er bestaat tussen twee perioden uit onze geschiedenis, verschillende duizenden jaren van elkaar verwijderd, een analoge relatie die in vurige letters op het puin van de geschiedenis, het alfa en het omega van de handelsbeschaving etst:

a) De uitbreiding van de landbouw en de opkomst van de stadstaten maken een eind aan de vorige beschavingen toen het overwicht van de vrouw (zoals onder andere aangetoond door Marija Gimbutas) de maatschappijen een rond de vrouw toegespitst, *gynocentrisch*, of evenwaardig, *gylanisch* [gy van gynae en an van andro] karakter gaf. Ze maken plaats voor een patriarchale, oorlogvoerende, godsdienstige en hiërarchische organisatie, waarvan de misogynie de vrouw tot drager en oorzaak maakt van alle onheil. Zelfs indien de "landbouwrevolutie" haar vooruitgang dankt aan invasies uit het oosten, van jagers op zoek naar een sedentaire levensstijl (de Koerganhypothese), valt een andere oorzaak niet uit te sluiten: de overgang van het gynocentrisme, zoals aangetoond door een groot aantal beelden met weelderige vormen, naar een matriarchaat, naar een macht ingenomen door de vrouw (de godin met de leeuwen in Mohenjo-Daro is er een mogelijke vorm van). Het hiërarchische principe zou op die manier de weg geopend hebben voor een androcratie die het patriarchale systeem zonder moeite zal institutionaliseren.

b) We zijn vandaag de getuigen van de instorting van de patriarchale macht, van het einde van de eeuwenoude autoriteit van de *pater familias*, van de erkenning van het kind als persoon, van de emancipatie van de vrouw – ondanks de valstrik van een feminisme dat valt voor het na-apen van de mannenmacht –, van de ontbinding van de godsdiensten onder de mokerslagen van het consumentisme en de oecumenische cultus van het geld, van de handelswaar, van de ruilwaarde. Maar de geschiedenis speelt

haar laatste akte als een parodie. De trekkebenende doodstrijd van de landbouw- en handelsbeschaving vervalst vandaag, met vluchtige en belachelijke sint-vitusdansen, de patriarchale staatsgreep die vroeger van de meester en de slaaf de gietvorm maakte van elke sociale organisatie, terwijl tezelfdertijd, als een pest, de angst en de haat voor de vrouw werd verspreid. De golf van het spektakel vindt, ondanks zijn veroudering, vandaag nog zekerheid in de verspreiding van filmscènes die voor de ogen van het kapseizende heden, de pathetische nostalgie van een vergane glorie afspelen. Dit is een vulgaire komedie waarin het verleden afscheid neemt van het verleden door het opzweepen van stervende godsdiensten, met episodische opflakkingen van misogynie, met de grootspraak van tandeloos despotisme, met de weerzinwekkende kruiperigheid van de vrijwillige onderdanigheid. Het is gedaan met de goddelijke of wereldlijke hiërarchie, met het mannelijke overwicht dat er garant voor stond! Het is gedaan met de uitbuiting van de natuur en van de mens die, tot op heden, tot herendiensten worden verplicht! Het bewustzijn ervan, komt ons niet uit een abstract idee, maar uit de poëzie die ontwaakt uit de lethargie waarin ze gedurende millennia werd ondergedompeld.

291. Van het essentialistische naar de existentiële eenheid. Heel wat dromen beperken zich tot het herschikken, volgens hun droomlogica, van gebeurtenissen uit onze geschiedenis, uit recente fenomenen of uit de vergetelheid van het verleden. Andere dromen, die me met hun wonderbaarlijkheid achtervolgen, lijken voort te vloeien uit de diepste diepten van mijn oorsprong. Het zijn sedimenten van oneraardse rivieren, vol resonanties, die achter ongewone beelden boodschappen verstoppert die van generatie op generatie in watervallen worden weerkaatst, tot in het vat van hun eindpunt dat in mij vorm krijgt. Zo hun vormen uit mijn existentiële geschiedenis komen, dan heeft hun substantie het tijdeloze karakter van die schijnbaar parallelle werelden die met hun onderlinge aanrakingen en verstrengeling in ons de willekeurige ruimten en tijden van de verspreide mogelijkheden opbouwen en weer

afbreken, waar de gedroomde realiteiten en de te realiseren dromen mekaar zoeken.

292. Zodra een emotie door mijn bewustzijn wordt opgepikt, maakt ze deel uit van een alchemistische ontwikkeling. Ze gaat de weg op van de loutering die mijn menselijke specificiteit, onder de vorm van een overstijgen, biedt aan de fundamentele elementen die mij samenstellen, in mij stagneren en zo de *prima materia* vormen, als een nigredo, van een transmutatie van mijn overleven in leven.

293. Het gevaar van tijd te hebben, schuilt erin dat men bezeten wordt door de tijd van het hebben.

294. De wezensdrang van de begeerte duldt geen enkele verplichting, verplicht en kleineert niemand. Ze heeft dan ook het voorrecht om de speerpunt af te stompen en te ontbinden waarmee de geest – altijd bezorgd om zijn heerschappij over het lichaam – het leger van Kant van de categorische plichten, aanspoort en tuchtigt, de cipier die de wildebeestenkooi van de driften bewaakt. De ongedwongenheid is voor het leven ook een speelse en sierlijke manier om verlof te nemen van de taken die ons ontaarden onder het mom ons menselijk te maken.

295. Ze gaan er prat op niet te werken? Wat een geleuter! Kijk maar hoe ze van het ene ogenblik naar het andere rennen, dol rondspringend om de vijzen aan te spannen van de ketting die de onophoudelijke dwang afratelt waarmee hun hoofd is gevuld.

296. De liefde, de creatie, het genot, de schok van de schoonheid, de geestdrift van de solidariteit, de vriendschap verlenen aan de momenten een sokkel waarop het mogelijk wordt "een situatie te bouwen die elke terugkeer onmogelijk maakt". Een moment weven met de draden van de ogenblikken die zich tot vervelens toe uitrekken, maakt deel uit van het wakkere bewustzijn en van die spontane vindingrijkheid eigen aan de vrouw en de man op hun pad naar menswording. Hoe kunnen we de dode

tijden die ons overweldigen met hun dagelijkse sierloosheid, omzetten in levenstijd? De nostalgie ligt op de loer. Het geheugen en de hoop voor morgen roeren de trom van de afgelopen en toekomstige feesten. Maar wie de zwarte gaten van het heden wil dempen, baant het spoor voor de angst en de twijfel, voor de maden van het niets. Wanneer ik mij in een dode tijd bevind, werp ik me, met razende en nonchalante hardnekkigheid, in een geheime psalmodie en terwijl ik mijn meest dringende begeerten overloop, open ik de deuren en vensters van de ruimte waarin het ogenblik me opsluit en laat ik de buitenlucht en de nevels van intieme oceanen tot me doordringen.

297. De ommekeer van perspectief is geen concept maar een concrete optie die een poging onderneemt het ogenblik te veranderen in een moment. Telkens mijn begeerte van een voorbijgaand tijdsinterval een moment maakt, krijgt het vitale lichaam voorrang. Het functionele lichaam, het labyrintische lijf onthult zichzelf dan als wat moet worden overstegen.

298. De mens met karakter is een overblijfsel uit het verleden. De zelfvoldaanheid die een man of een vrouw ertoe brengt te bevestigen: "Ik ben zoals ik ben, men aanvaardt me of niet want veranderen doe ik niet", stelt minder teleur omwille van de zelfgenoegzaamheid van de uitspraak dan wel vanwege de afwijzing van de "foetale mens" - volgens de uitdrukking van Bolk -, tegen zijn eigen menswording. Het is die weigering die van generatie op generatie de vrijwillige onderdanigheid in stand houdt, het fundament van alle vormen van macht, van Staat, van onderdrukking, van tirannie.

299. *Ogenblik en moment*. Het ogenblik is altijd aan het werk. Het moment daarentegen kent geen andere moeite dan de spanning van de begeerte en de serene inspanning van het genot. Het zijn twee niet meetbare paradigma's. Het ogenblik vermaakt de noodzakelijke dagelijkse rentabiliteit volgens een gierige en trieste doelmatigheid. Nooit genoeg

hebben bezwaart het *zijn* met een lethargie die niets anders is dan het onbehagen van het overleven [de pijn van het niet-zijn]. Het noodzakelijke zwoegen brengt het raderwerk en de schudbakken in beweging die het meel uitbraken waarmee de dagelijkse bitterheid wordt gekneed.

300. Benevens de loutering en de transmutatie van het overleven, heeft het bewustzijn ook de vaardigheid om de ommekeer van perspectief tot stand te brengen door het leven weer zijn betekenis te geven. En gezien de zin van het leven, het leven zelf is, zijn mijn gedrag, mijn gedachten, mijn emoties, mijn denkbeeldig universum, mijn organische functies, het zonder voorbehoud trouw. Bij bewustzijn ontrafelen zich beetje bij beetje de verschrikkelijke banden van de ontaarding. Daar, in het trage traject van de begeerten, onthult zich het absolute waarvan de Goden zo lang de karikatuur en de vuilnisbelt waren.

301. Wanneer ik me ervan overtuig van een veld van coherentie over te gaan naar een veld van resonantie, dan wens ik een overstijgen te bewerkstelligen, geen vlucht. Ik ontsnap niet uit de zinloze bezigheden van een grauw bestaan zoals Ikaros, die tot het uiterste werd gedreven door de noodzaak te ontsnappen uit het existentiële labyrint. Hetzelfde geldt voor de overgang van het functionele lichaam naar het vitale. Het betreft hier geen verandering van omstandigheden maar wel een verandering van aard.

302. De seksuele drift is een opwindende herinnering aan onze oorspronkelijke dierlijkheid. De uitbundigheid van het leven komt er tot uiting in ruwe toestand. Het menselijke bewustzijn is de smeltkroes waar ze wordt gelouterd. Zonder die alchemistische behandeling mikt de reproductieve behoefte slechts op een summiere verzadiging. Ze overstijgt de mechanische herhaling niet van de daad van de predator, van de verkrachting, van de antifysis die de man, de vrouw en de wereld ontaardt.

303. De begeerte mechaniseren bestemt haar tot de stagnatie en tot de sombere teleurstellingen van het hedonisme.

304. De verveling is inherent aan het existentiële labyrint waar iedereen op zoek is naar wat hij niet is, een leven achtervolgend dat hij zelf van zich afwerpt.

305. Hoe durft men spreken over avontuur wanneer men beperkt blijft tot de limieten van een bestaan waarvan de grootste daden amper de onbeschaamde brutaliteit van vernielende ratten evenaren? Wat zijn de avonturiers van het overleven? Ze zijn afhankelijk van een machinerie die ze het Lot noemen en die hen verbrijzelt. Het enige piment van het avontuur ligt in de onzekerheid betreffende de vorm van de dodelijke afloop. Het gestamel van het leven is opwindender dan de epiek waarop de miskramen, half roofdier en half lastdier, met hun oorsprong in de nachtmerrie van de geschiedenis, zo trots zijn.

306. De indruk bezeten te zijn door het leven heeft niets te maken met extase of verlichting. Die indruk wordt bereikt door een dagelijks leerproces, door een geduldig gecultiveerde aanleg die de ergernissen doet afnemen en ze verstrooit door ze op het levende af te stemmen. Me bezeten voelen door een leven dat zich in mij en rondom mij roert is een moment van gelukkige breuk met de macabere rek van "de tijd van de anderen".

307. Een aanwezigheid bereiken waarin ik me bezeten voel door en denk aan een leven dat onafscheidelijk in mij en rondom mij is, werkt een moment uit waarvan alleen de mens het voorrecht heeft. Het kind de neiging ontnemen te zijn wat het is, het beroven van de aanleg die de wording van de menselijke soort erin schetst, is een van de belangrijkste misdaden van de handelsbeschaving. Wie zal het aanmoedigen – te beginnen met de redding uit de klauwen van de mercantiele opvoeding – om het genot te versterken in de wereld te zijn en de wereld te zijn?

308. De erotische verbeelding, eigen aan de menselijke evolutie, toont aan dat er een radicaal verschil bestaat tussen de beschaving van jager-verzamelaars en de landbouw-handelsbeschaving. Getuige daarvan de tegenstelling tussen de voorstellingen van de vrouwelijke vruchtbaarheid uit het paleolithicum en die van de ithyphallische krijger uit de eerste stadstaten, waarvan de beelden, aangetast door het belachelijke, vandaag nog pronken. Zoveel standbeelden die door niemand werden omgekieperd!

309. Ik laat me met vrouwen en mannen uitsluitend in op grond van hun menselijkheid. Ik bekommer me er niet over hen te beoordelen, af te wegen, in te schatten. Ik ontmoet hen al naargelang mijn affiniteiten. Ik hou me dus ver van de poel met het geroddel van de publieke opinie. Ik bezoek de latrines niet waar de geschiedenis haar zelfgekozen roem samenroept.

310. De maat is mijn leven vreemd. Bijgevolg is de mateloosheid dat evenzeer. Ik schud de noodzakelijkheden van het overleven van me af. De afwisseling van lethargie en frenesie irriteren me niet meer dan de capriolen van een flikkerende elektrische verlichting. Ik probeer me, bij het leiden van mijn bestaan, te ontdoen van de reflexen van de automobilist die automatisch de versnellingen schakelt om van de afwezigheid naar nergens te gaan.

311. Geobsedeerd door de dreigingen van de hinder, de angst voor de mislukking, het spectrum van de teleurstelling, laten we de motor van de hoop in vrijloop draaien. De motor stukt terwijl de schaduwen, die zich hechten aan de gedachten, aan de beelden, aan de aantrekkingskracht van het geluk, versombereren. Het genot valt in zwijm nog voor het wordt geboren.

312. De verwondering heeft geen geschiedenis. Ze kent verleden noch toekomst. De bekoorlijkheid van de liefde wist de kinderachtige inspanning

om een doel te bereiken. Het genot is een unieke melodie in de universele harmonie.

313. De microkosmos waaruit elk individu is opgebouwd, staat rechtstreeks in verband met het heelal. Dit is een normale existentiële ervaring die we welwillend hebben overgeleverd aan het gekonkel van de metafysica. Nu het groeiende diskrediet van de antinatuur eindigt in de veroordeling ervan, wordt het geoorloofd de verkenning van het leven, in haar éénheid en veelzijdigheid, verder te zetten. De ontdekkingen waartoe het tijdperk van het leven belooft in staat te zijn, zullen de meest verbazingwekkende veroveringen van de handelstechnologie achterhalen.

314. Het belang van de kleine dwaasheden is dat ze beschermen tegen de grote. Met hoeveel zijn ze niet, zo gretig om misstappen van de geest te vermijden, die struikelen over de zogeheten onverwachte kink in de kabel van een leven dat ze versmaden en waarvan ze niets willen weten?

315. *Predikant, predator.* Door de tirannie van de macht wordt men veroordeeld tot het zich in de kleinste details onfeilbaar voordoen. Kan men verbaasd zijn over de belachelijkheid die de predator over zich haalt telkens hij de grappenmakerij van de anderen aanklaagt om de zijne te bezweren? Hoeveel intelligentie heeft men niet ten onder zien gaan in dwaasheid omdat ze overal dwazen zag? Het is waar dat het intellectuele beheer van de intelligentie nood heeft aan onderwerping en aan vernedering om zich te bevestigen. Het sublieme vreet zich vol met schandelijkheden.

316. Men zal de mens niet redden uit de barbarij zonder de barbarij uit te roeien die hij over de dieren uitoefent. De humanitaire vereiste die het respect van de soorten aanhangt, is niet meer dan een bedrog zolang we de emancipatie niet toekennen aan onze eigen dierlijkheid, zolang we het beest in ons pesten in plaats van het de vrijheid te verstrekken om te groeien in de loutering. Is het niet op deze basis dat we het vermogen

zullen versterken om onze primitieve energie om te vormen in een menselijke energie, open voor de onmetelijkheid van de mogelijkheden?

317. Het zijn is eigen aan de mens op weg naar zijn menselijkheid. Het zijn is de incarnatie van de menswording. Het bevrijdt het individu uit de fuiken van de kudde en van het individualisme.

318. De wezensdrang van het beest dat in ons verblijft, is het verorberen van de engel die hem door de geest wordt opgedrongen. Wat een genot wanneer zijn hybris de omheiningen van zijn karakteriële beperkingen verpulvert! "De weg is vrij", roept het beest. Men loopt dan het risico de maenaden wakker te maken. Ze zullen alles verwoesten op hun weg wanneer de *menselijke zin* ze niet van de wegen van de barbarij wegleidt door de poëtische kracht in te roepen van de met stralen gekroonde boodschapper van het leven die het lichaam ons afvaardigt, de gematerialiseerde engel van de begeerte en het genot, waarvan de geestdrift het instinct van de dood en de predatie verteert. Uit ijdelheid verzaakte Orpheus aan de begeerte om te leven. Zijn trots de monsters van de Styx te hebben overwonnen, werpt hem voor de voeten van de Furiën, die hij eerder met zijn misprijzen bestookte.

319. De man van de macht heeft knechten nodig die zijn glans onderhouden met herhaaldelijk slijmen. Hij is het zichzelf verplicht netjes te zijn, tot in de tekortkomingen van zijn pantser toe, waar de vijand kan toeslaan. Helaas, net zomin als de bloedvlekken van het intellect, is ook de bezoedeling van het onmenselijke onuitwisbaar. De man van de macht heeft mooi beroep doen op de drukdoenerij van de intelligentie, het breed gesticulerende schepsel is nooit meer dan een idioot vol lawaai, angst en woede.

320. Ik ben niet meer dan een ruwe schets van de toekomstige mens, een kladje van een ontwerper van zichzelf, die verzoend is met zijn menswording. "De gewone sterveling" zal ermee lachen. Ik lach er zelf

ook mee, maar schaar me eerder bij "de gewone levenden". Ik lach met een vreugde zo vol dat ze geen plaats laat voor de valse lach waarvan zoveel namaakgeluk weergalmt.

321. In tegenstelling tot de gelovige, die de hand Gods ziet in de schikking der wezens en der dingen, schrijf ik de betekenis van de gebeurtenissen, waarvan ik tezelfdertijd het subject en het object ben, toe aan het leven. Triviaal of met belangrijke gevolgen, ze nemen het belang en de voorrang over die ik mijn existentiële substantie toeken. Door ze persoonlijk onder mijn hoede te nemen, worden ze de elementen van een poëtische alchemie. Ik ontkoppel ze van de uitwendige manipulaties genaamd God, Voorzienigheid, Toeval of Lot; ze nemen deel aan een inwendige beweging waar mijn zijn zich focust en zichzelf in evenwicht brengt.

322. De vreugde van het zijn is uniek, onmeetbaar, onvergelijkbaar. Ze verschilt radicaal van de genoegens die het hebben verschaft. De kwantiteit eindigt altijd met haar eigen annulering. Beroep doen op de handelsbalans verleent geen andere waarde aan de cijfers.

323. De onafwendbare fataliteit is de prijs die moet worden betaald wanneer het hebben de plaats inneemt van het zijn. Wanneer de toe-eigening het genot vervangt.

324. De hartstocht van de liefde wijst op een samenloop tussen resonanties en feromonen. Oefent de erotische uitbundigheid haar invloed op het vergroten van de kracht van de begeerte niet uit door haar feromoonuitwasemingen in de atmosfeer te verstuiven? Het gaat hier om echte signalen uitgezonden door de gevoelige intelligentie, het geheugen van het lichaam dat voortdurend wordt gereactiveerd. Wie heeft de gevolgen ervan niet ervaren wanneer de snel wankelbare genitale mechaniek de mislukking overstijgt, de remmingen van het schuldgevoel en de angst achter zich laat, om terloops de bezwering te doorbreken van de moeizame doeltreffendheid en van de geprogrammeerde afgang?

325. Bij het nader onder de loep nemen van de gewone tegenwerkingen waarvan men versmaadt de oorzaken te zoeken, valt het me op dat ik zelf de obstakels om de begeerte te bereiken, heb opgeroepen. Dat gaat van de sleutel die zoek is, terwijl ik gehaast ben de deur te openen, tot het onvindbare boek dat ik uit wispelturige goesting wens na te slaan. Waarom een eenvoudig te ontwarren eindje draad in een ketting veranderen? Heb ik zelf mijn wens niet gedwarsboomd door me toe te wijden aan het bezit van een ding, door me te beroemen op het verwerven van een bezit, door toe te geven aan het hebben, door me te bevinden in een zoektocht naar een prestatie, een efficiëntie? Heb ik me niet verbannen uit het zijn om me iets toe te eigenen en me zo te vervreemden van mezelf? Is dit niet de regressie die me aliëneert, me zodanig blind maakt dat ik niet zie wat ik onder ogen heb? De spoed, de toe-eigening, het hebben, paren maar al te gemakkelijk in het labyrint waar het ik verkruimelt en zich verliest in schijnvertoningen van het ware leven.

326. Er bestaat geen waarachtige liefde buiten de liefde voor het leven. Dit is het *wezen* van de liefde.

327. Zijn wat ik wens te *zijn*, ontslaat me van het *hebben* van de roem van een denker of van gelijk welke roem ook. Ik weiger mijn ideeën toe te vertrouwen aan een etiket om ze ingang te laten vinden. Wat ik ben en word, verbindt en betreft alleen mezelf. Dit is een omgeving waarin de resonanties zich het beste lenen tot de harmonieën die de woorden, de uitspraken, de verklaringen openstellen voor hun levende substantie en ze verbreiden. Dit is de manier waarop iedereen, op voorwaarde dat men aandacht heeft voor het levende deel van zichzelf, ertoe kan komen een tijdgeest te snuiven die voortdurend opnieuw tot bloeien komt. Zo heb ik het gevoel – versta de gevoelige intelligentie – dat mijn ideeën ontspringen in een altijd herbeginnende lente.

328. De bekoorlijkheid bloeit in het uiterste van de inspanning die wordt vergeten door ze te herhalen. Wat onmiddellijk wordt verkregen, is nooit verworven. De vereiste energie wordt voorzien door de vrijgevigheid van het leven, in tegenstelling tot de absurde Sisyphus, die met schrikbarende nauwkeurigheid de mens aan het werk voorstelt.

329. Er komt een ogenblik waarop het gezelschap van de anderen, ik zal niet zeggen me stoort – want ik ga slechts om met vrienden en vriendinnen – maar me verwijdert door de plots dwingende begeerte me in mezelf te verzamelen. Ik doof uit, spreek minder, stotter, trek me terug waar ik wil zijn: in een afzondering waar mijn contact herleeft met een levenswil die me uitnodigt, zoals een plant die men vergat water te geven de aandacht vraagt. Ik laat de straling van het levende dat me inspireert opborrelen in mij.

330. De hybris krijgt een menselijke betekenis wanneer ze, bij het overstijgen van de machteloze oprispingen van het overleven, deel uitmaakt van de levensdrift en haar drang tot harmonie. Zo wordt haar funeste woede betrokken bij een proces van voortdurend evenwichtsherstel en vermijdt ze dat de ongebreidelde wildgroei van het levende beroep moet doen op de zelfvernietiging om haar uitwassen recht te zetten. Een maatschappij die een onbeperkte nataliteit nastreeft, mishandelt haar kinderen, buit ze uit, verkracht, onderdrukt en doodt ze. Het kwantitatieve overschot doet het aantal kerkhoven toenemen. Beroep doen op de cipers van de staat of van de ideologie, een autoritaire geboortebeperving nastreven is niet meer dan de grafdelvers een humanitair uniform aanmeten. De ware menselijkheid in dit geval bestaat erin de vrouwen en de mannen de keuze te laten om al dan niet één of meerdere kinderen te hebben die ze in alle vrijheid met zorg en kennis kunnen omringen.

331. Ik doe te dikwijls beroep op mijn woede om ze te verspillen in arrogantie, in het vereffenen van rekeningen, in het misprijzen van

anderen. Ik mijdt de psychodrama's en de sentimentele meningsverschillen als de emotionele pest waarvan ze de voorbode zijn. Het zou niet irrelevant zijn kennis te hebben van het onbehagen, de ziektes, het onevenwicht dat heimelijk wordt bezworen door de ellendelingen die doen alsof ze ons besturen, die zich het recht toe-eigenen ons plichten op te leggen, bevelen te blaffen. Wat is het aandeel van de drama's in de kelders van de intellectuele woonst, welke emotionele mufte geuren mengen zich in de muntadem van de officiële toespraken?

332. De strijd van het individu voor zijn autonomie is de basis voor de zelfbeheerde maatschappijen. Ze zijn als enigen in staat de overgang te bewerkstelligen van de mens naar het menselijke wezen.

333. Wanneer het leven onverbiddelijk haar overschotten vernietigt, valt het terug op een toestand van overleven. Alleen het menselijke bewustzijn heeft het voorrecht de onstuimige proliferatie van het levende opnieuw te investeren in een levensproject, door het scheppen van overvloed, door de verdeling van de overschotten. Wordt deze hypothese niet bevestigd door die ongecontroleerde uitbundigheid die de adolescentie kenmerkt? Staat ze niet open voor alle mogelijkheden, rijk aan alle vrijgevigheid, vooraleer ze wordt opgesloten, op zichzelf wordt teruggeplooid, verblind en razend ten gevolge van de verplichtingen, de wanhoop, de teleurstellingen opgelegd door de integratie in de handelsmaatschappij?

334. De kapitalisatie van de voeding veralgemeent een obesitas die wordt gerentabiliseerd door de markt van de diëtetiek, pleitend voor een esthetiek van de slankheid. De ideologie van de evenwichtige voeding volgt het ritme van de modeveranderingen overeenkomstig de periodieke wals van het profijt. Hoe kunnen we de tijd vinden, in het gehamer van de gedragingen die ons ontaarden, om ons lichaam aan het woord te laten en de lessen te trekken uit de eenvoudige vaststelling: telkens het genot het

haalt op de toe-eigening, wordt het overwicht van het zijn op het hebben uitgebreid.

335. De behoefte is voor het overleven wat de begeerte is voor het leven.

336. "Als een dakpan los zou komen en me het hoofd zou breken, dan zou dat passend zijn." Deze uitspraak van Kierkegaard is een weldaad voor de zelfmoordenaar. Wat is gemakkelijker dan het oproepen van de val van een bloempot, een pispot of andere goddelijke interventie om een einde te maken aan de dagelijkse verveling? Welslagen en tegenslagen toeschrijven aan uitwendige oorzaken verstrekt een alibi aan wie beroep doet op zijn onschuld terwijl hij door het schuldgevoel wordt gedwongen zichzelf te strikken en nijver de omstandigheden scheidt van zijn eigen ongeluk. Moeten de speelballen, die door de samenloop van omstandigheden opstijgen en neervallen, niet op een andere manier beginnen met het herroepen van hun bestaan van speelbal, dan door de dood te smeken om de koker te breken waarin niets anders wordt erkend dan het heen en weer van de nietigheid?

337. De uitbuiting van de mens door de mens zet een vernietigende woede tegenover de trage en vastbesloten opkomst van een maatschappij die de triomf zal zien van de schepping van de mens door de mens. Er is een verandering van beschaving aan de gang maar de meeste getuigen zijn ziende blind en horende doof.

338. Zodra ik verwijs naar criteria van hoeveelheid, van oordeel, van berekening, van "voor wat hoort wat", verdwijn ik dieper in een fuik, zit ik in de val van het labirint waar de angst op zoek is naar een prooi.

339. Hou toch op met het dramatiseren van de klappen van "het Lot dat toeslaat". Het zijn niet meer dan de kleingeestige aanmaningen van de tijd die glijdt, het schuldgevoel voor zich uit duwend, als een armlastige op zoek naar onderdak. Het moment waar ik me aan overgeef, leeft in de onwetendheid van de klappen van het Lot en van het armzalige

schuldgevoel. Ik hoor ze niet. Mijn bestemming heeft alleen oor voor zichzelf. De wegen van de autonomie zullen wel moeten worden opengesteld, nu de meesters die oordelen en regeren de kerkers van hun niet-bestaan hebben bereikt. Het is waar dat het niets een hiërarchische waarde is. Gisteren vereiste het veroveren van de macht een minimum aan intelligentie, alleen het gebruik ervan leidde tot afstomping. Vandaag volstaat het voorleggen van een getuigschrift van mentale achterstand om de macht te bereiken.

340. Het eenvoudige feit zich een universele harmonie in te beelden, zoals Fourier aanleert, is op zich reeds een praktische poëzie. Het scheppen van een moment is de ervaring van het uitvinden en uitwerken van mijn heden. We zijn onderhevig aan *ogenblikken* van pijn, van angst, van verlatenheid, van melancholie, van vernietigende uitspattingen. Meegesleurd door het ogenblik slaat het plezier om in misselijkheid. Het laat-maar-begaan van de "bon-vivant", de levensgenieter vergaart het schuim dat hem verdikt en naar het graf rolt. De andere zekerheid is dat het uitbundige leven *momenten* nodig heeft. Ze zijn er de ademhaling van. Elk moment is een queeste naar harmonie. Daarom ook zijn er geen momenten van pijn, van angst, van verlatenheid. Alleen het ogenblik is een vergaarbak voor de tegenslag. De bestemming volgt nooit de helling van het Lot.

341. Paradoxaal genoeg is het moment van afleiding geen afleiding in de betekenis van welkome ademhaling, van herstellende rust, van onontbeerlijke pauze die wordt vergund door de tijd die loopt en doet lopen. Het is de creatieve verwezenlijking van een andere tijd. Men offert aan het ogenblik, men geeft zich over aan het moment.

342. De behoefte wordt verzadigd, haar vuur verteerd, het vergankelijke wakkert haar ijdelheid aan. Geboren uit de loutering van de behoefte, is de begeerte het vuur van een onophoudelijk vernieuwd genot. Het brandt zonder verteren. Onze wording is niets anders dan de ervaring van het

leven dat ontbrandt. De gevolgen ervan op de dood ontdekken zal de meest verbazingwekkende verworvenheden van de technologie van de thanatologie belachelijk maken.

343. Een dialoog met de eigen materialiteit opent het bewustzijn voor de begeerte naar harmonie opgeroepen door een plotse storing (pijn in de knieën, overbelaste maag, benauwdheid in de longen, tachycardie, depressieve toestand). Dan verwijst ik niet naar het functionele lichaam, maar naar het vitale lijf. Ik verlaat het veld van coherentie dat het rijk is van de medische, allopathische of homeopathische rationaliteit. Ik reactiveer mijn intentionaliteit van de harmonie, ik stimuleer het bewustzijn dat het specifieke bewustzijn van elk orgaan voedt, ik onderga de herbronning als materie en als energie van mijn leven, zowel persoonlijk als universeel. Ik weet dat het voeden van mijn constante en vluchtige begeerten ze in mij aan het werk zet. Zelfs wanneer ik me verwijder, als ik "elders" ben, blijven ze beelden, gedachten en ongerijmde fonkelingen oproepen. Zo versterken mijn mogelijkheden zich zonder dat ik ze moet onderwerpen aan het oordeel van een realiteit van de predator, die slechts redeneert in termen van geprogrammeerde mogelijkheden en onmogelijkheden.

344. De mystieke benadering van Swedenborg blijft veelzeggend met betrekking tot de inversie, teweeggebracht door de hiërarchische maatschappij, in de manier waarop de mens en de wereld worden waargenomen. De symbiose van de mens en zijn omgeving in de beschavingen voorafgaand aan de tirannie van de landbouw- en handelsbeschaving is de basis van een *religio*, een relatie van diversiteit en van eenheid met het levende. De psychosociale splitsing in meesters en slaven, in dominante geest en gedomineerd lijf, vervangt de aardse banden door kettingen gesmeed in een hemels en ingebeeld imperium. De godsdienst, de religie vervangt nu de *religio*. Is het niet deze omgekeerde realiteit die Swedenborg verwezenlijkt wanneer hij in gesprek treedt met

de spirituele entiteiten die hij opdroeg elk orgaan van zijn lichaam voor te stellen en ze met welwillendheid te behandelen? Wanneer ik me in een ommekeer van perspectief, ontdoe van de fictie van hemelse wezens die afkomstig zijn uit een Niet Geïdentificeerd Ding, ben ik dan niet in staat, ze terug te brengen tot hun aardse materie, de osmotische relatie met het levende te herstellen, het verbond met de samenstellende elementen van onze microscopische en macroscopische natuur nieuw leven in te blazen?

345. Zelfs wanneer mijn lijf zich uitgebreid overgeeft aan grieven, huiver ik om het te behandelen als een lijf dat een instrument is. Dat houdt me geen andere remedie voor dan een haastige en mechanische herstelling. Leg me niet in de mond dat het krijsen en de alarmkreten van de machine geen medische interventie verdienen. Het lijkt me alleen te verkiezen mijn aandacht toe te spitsen op het luisterende oor en op het beeld van het hele lichaam. Dikwijls waarschuwt het gemurmel al voor de alarmkreet die dan kan worden vermeden.

346. Wie de zorg om over te gaan tot de medische auscultatie toevertrouwt aan zijn ongerustheid, loopt het risico zich in de verkeerde richting ongerust te maken en, zoals Knock, de gezondheid aan te wijzen als een ziekte die zichzelf negeert. Hoe ga je de angst tegen die in het minste ongemak de voorbode ziet van een te duchten aandoening? Eenvoudige uiting van hypochondrie? Ongetwijfeld, maar wanneer je de bedenking voortzet, gaat het dan niet om het gevolg van een sinds lang ingeprente intentionaliteit? Zijn we niet gewoon geraakt een endemische vervloeking in te roepen, die, goddelijk of profaan – het verschil is van weinig belang –, afkomstig is uit het “grote uitwendige” en toeslaat als iets dat van buitenaf komt? Bestaat er in de logica van de oude wereld een betere reden om ons ervan te weerhouden beroep te doen op de wil tot leven die in ons sluimert, haar te wekken en zo een therapeutische kracht aan te scherpen die in staat is spontane genezingen te veroorzaken die door de onwetenden “mirakels” worden genoemd? Blijft de vraag of de

haast volstaat om de vitale reactie aan te zwengelen of als het te verkiezen is in overeenstemming te komen met het leven in plaats van met wat het leven bedreigt. Indien ik vermijd de vraag te stellen dan is dat omdat ze de notie van efficiëntie bevat die, het doet me plezier het te herhalen, onverenigbaar is met de menselijke aard van de begeerte.

347. Het geluk struikelt voort met de krukken van de vervloeking. Langs de steegjes van het dagelijkse, waar bij elke stap het gevaar loert, sleept het haar reputatie mee van een alomtegenwoordige vrees waarvan de schrik om te leven de duistere matrijs is. Verslinden en niet worden verslonden, ziehier, voor mens en dier, het "altijd onverhoopte" geluk. Helper van het overleven, weloverwogen in hinderlaag, maakt het gelukkig toeval het voorwerp uit van een cultus bij diegenen die de vingers kruisen, ploeterend in het labrynt van de ambitie. Het waart rond in de arena's, op de kruispunten van de problematische keuzes, in de massagraven waar de mens, die zijn eigen kadaver probeert te ontwijken, geen enkele rekening houdt met de bliksemschichten van het bewustzijn die hem, op de horizon van zijn wanhoop, openbaren dat hij nog "in leven is". Het is waar, men spreekt van het geluk van de gehangene die ontsnapt aan de strop waar hij zich naartoe heeft laten leiden.

348. De ogen van het *hebben* hebben minder nood aan licht dan aan een bril. Goederen bezitten en erdoor bezeten worden, heeft ons zo goed gewoon gemaakt aan het dragen van oogkleppen dat het *zijn* ons meestal vreemd blijft. Hoe kan onze blik meer scherpte krijgen en die intact houden tegenover de roofzucht van het hebben? Ik heb de neiging voort te bouwen op het genot, op de vrijgevigheid van het leven waaraan het zich laaft. Het genot maakt de toe-eigening ongedaan. Het zijn haar creatieve trillingen die het gedrag van het roofdier met meer zekerheid en op aangename wijze uitroeien.

349. Voorbij de functionele communicatie waartoe de mechanische wereld ons verplicht, tekent zich een wereld af waar de subtiele uitstraling van

onze gevoelige intelligentie netwerken van resonanties zal vormen waardoor onze gereïficeerde relaties belachelijk en verouderd zullen blijken.

350. Onder de heerschappij van de antifysis heeft de wetenschap zich beperkt tot een karikatuur van onze meest onwrikbare verzuchtingen. Als het kloneren het joods-christelijke geloof in de verrijzenis van het lichaam na-aapt, dan toont dit tezelfdertijd aan in hoeverre het geloof zelf een bedrog is, de karikatuur van een drift die, vanuit onze oceanische diepten op zoek is naar haar bewustzijn.

351. Leven is mijn manier om het leven te bedanken. Het ontheft me van de haat voor het overleven dat me met haar noodzakelijkheden en haar verklede realiteit lastig valt. Door me toe te leggen op het scheppen van momenten, hou ik op met het betalen van tol aan de handelstirannie, aan de verslindende tijd, aan de angst, aan het schuldgevoel. Het leven is kosteloosheid bij uitstek. Het is me niets verschuldigd, niet verantwoordelijk noch voor mijn wispelturige huppelen, noch voor mijn misstappen. Door mijn voorkeur te geven aan haar aantrekkingskracht, zorg ik ervoor dat ze even intens in mij als rondom mij aanwezig is.

352. Werken aan het werkzaam houden van de wezens en de dingen, is de poort openen voor het persoonlijke en universele disfunctioneren. In de wetenschap dat de orde zich voedt met de chaos, is het toegelaten te veronderstellen dat de disfunctie – versta de absurditeit van de dominante wereld – deel uitmaakt van de machine en de machinatie van de geschiedenis die, zo lang reeds, de wezens reïficeert.

353. De zogeheten revolutionaire organisaties deden nooit meer dan een nieuwe maatschappij van predatoren bouwen op de wanorde. Het vernieuwen van de archaïsmen is een wet van het spektakel waaraan wie de oude wereld veracht meestal blijft gehoorzamen. Als ze zo gemakkelijk in de valstrik lopen die ze met zoveel inspanning aanklagen, dan is het

omdat ze versmaden de solidariteit met het levende te zoeken die als enige een maatschappij menselijk maakt.

354. Ik benoem veld van coherentie de greep die tijdens ons dagelijkse bestaan wordt uitgeoefend door een dominante bezorgdheid, door een captatie van de energie die onze aandacht mobiliseert. De vereisten van een uit te voeren werk zijn het meest gebruikelijke voorbeeld van een veld van coherentie. De interne logica, de perspectieven, de strategische rastering bepalen onze perceptie van de wezens, van de dingen, van de bedoelingen, van de omstandigheden.

355. Het veld van coherentie maakt deel uit van een ruimtetijd die ik gelijkstel met het existentiële labyrint waar het de stroom van emoties is die ons meesleept en ons naar alle kanten versnipperd. Door het menselijke bewustzijn het privilege toe te kennen het emotionele magma te louteren, kokend in mij zoals bij iedereen, stel ik een veld van resonanties samen. Ik breng een proces tot uitvoering dat tracht de chaotische grondstof van mijn overleven te transmuteren in levenskracht.

356. *Een vloedgolf onder bewustzijn, een opzettelijke bevoeiing van het leven.* Zo openbaart zich in mij het heden dat zich openstelt en me vertrouwd maakt met de volheid.

357. Elk onevenwicht dat me treft is een uitnodiging tot het zoeken van een nieuw evenwicht, tot zelfherstel door het scheppen van een moment dat het ogenblik oplost.

358. Hoe hij ook opgaat in het veld van coherentie van zijn kennis, de wetenschapper wordt er zich vroeg of laat van bewust dat er een verband bestaat tussen enerzijds zijn experimentele en speculatieve gedachten en anderzijds de emotionele, fysiologische, psychologische en existentiële problemen die hem dagelijks achtervolgen. Eens hij overtuigd is dat die twee kunstmatig gescheiden domeinen er slechts één zijn, welke overwegingen en welke besluiten trekt hij er dan uit, al was het maar door

de interactie tussen observator en studieobject verder te onderzoeken? Is dit geen aanmaning voor een keuze tussen zijn rol op de markt van de competitie en de kennis waarvan hij de mogelijkheid heeft ze gratis ten dienste te stellen van de mensheid? Een keuze tussen zijn rendabele functie en het creatieve genie geïnspireerd door het leven?

359. De Goden hebben altijd nood gehad aan de mens. Niet aan het menselijke wezen, maar aan een schepsel, verscheurd tussen zijn beestachtigheid en zijn engelachtigheid, een fysiek gehandicapte en mentaal niet in staat tot beweging zonder beschermende voogd. De hulp van de hemel heeft een prijs die de aarde nog steeds betaalt.

360. Het leven heeft genoeg aan zichzelf. Het schenkt de mens een bewustzijn dat in staat is zijn menswording te harmoniseren. Het project van de totale mens is niets anders dan de voltooiing van de mens om – in zijn voortdurend onvoltooid zijn – te zijn wat hij is. Dit is wat echt het einde zal betekenen van de Goden, Nietzsche stelde slechts de diagnose van de doodstrijd.

361. *Een fractale toepassing.* Er bestaat een overeenkomst tussen het geheel en het deel, tussen het globale en het lokale. Zonder identiek te zijn, worden ze verenigd in een analoge verhouding. Suggesteren dat de enige wetenschap er een is van het bijzondere, betekent dat, de traditionele veralgemening voorbij, de woordenreeksen onderworpen aan de wetten van de communicatie en van de conceptuele schakels, een netwerk aan resonanties verspreiden dat een band heeft met de gevoelens en het bewustzijn ervan. Hoe onbewijsbaar ook volgens de criteria van de rationale efficiëntie, het fenomeen manifesteert zich als een ontwaken van de zintuigen, in beide betekenissen van de term: het sensuele denken en waarnemen. Dat is de basis van de gevoelige intelligentie die tot op heden wordt verstikt door de intellectuele intelligentie, de operationele intelligentie van de geest.

362. Het instrumentele lichaam functioneert, het vitale lichaam straalt. Als ik mijn obsessionele angst toelaat greep te krijgen op een pijn van de disfunctie – een artrose, een tachycardie, een indigestie, een ontzwellen en *tutti quanti* – dan lever ik me over aan het mechanische, ik verleen het voorrang. Hetzelfde gebeurt wanneer ik het vitale lichaam oproep in de hoop op resultaat, spoedig resultaat bij voorkeur. Wat dan? Wat valt er anders te doen dan mijn intentie om niet te lijden te voeden met mijn kinderachtige woede, totdat de intentionaliteit die voortkomt uit mijn levenswil een “vloedgolf onder bewustzijn” veroorzaakt en zowel mijn woede als mijn lijden voor zich neemt?

363. De meeste van onze onwankelbare wetenschappelijke zekerheden zijn gebaseerd op de statistische herhaling van een verschijnsel. Dat de universele zwaartekracht voortdurend plaats vindt en overal waarneembaar is, mag ons niet doen vergeten dat ze zich uitoefent binnen het mechanische kader waaraan we zijn onderworpen. Hoe uitzonderlijk ook, het fenomeen van de levitatie voert een principe van uitzondering in; het stelt de wet van Newton niet in vraag maar wijst op het bestaan van zwakke plekken die uitzicht bieden op een andere wereld. Onder bepaalde, nog amper bestudeerde omstandigheden, kan een mechanisme zijn onafwendbare karakter verliezen en vastlopen. De herhaling is een onderdeel dat werkzaam is in de mechanische waarneming van de zwaartekracht. Het onderzoek van het leven en van de begeerte staat in de kinderschoenen.

364. Hoe kan ik op zoek zijn naar een universele harmonie indien ik me niet eerst toeleg op het opnieuw in evenwicht brengen van de verstoringen die in mij worden veroorzaakt door mijn labyrintische parcours, mijn toestand van overleven, mijn emotionele tumulten? Mijn wil om te ontsnappen aan de doolhoven van het bestaan, maakt me bewust van de gevoelige intelligentie waarmee het lichaam zijn vitaliteit tot uiting brengt. Mijn praktijk houdt op onderhevig te zijn aan de wetten

van een mechanisch universum dat steunt op onze traditionele, rationele of irrationele kennis. Ik vind in de signatuurleer van Paracelsus een reden om een experimentele waarde toe te kennen aan het principe van de analogie waarbij er een relatie van overeenkomst bestaat tussen mijn lichamelijk zwaartepunt en het centrum waarrond de gebeurtenissen van de wereld wervelen. Tussen een chaos waar mijn bewustzijn haar invloed tracht te verzekeren en een chaos overgeleverd aan het indeterminisme.

365. Ik ben me bewust van de verschuivingen van betekenis en van de vervalsingen waaraan een aantal van mijn beweringen zijn blootgesteld. Maar ik zie niet in hoe de ontelbare markten van het geluk, van het paranormale, van de spiritualistische therapieën, van het mysticisme, de radicaliteit van een gedachte kunnen teniet doen, verankerd als ze is in de materialiteit van de begeerte, in de overgang van het overleven naar het leven, in de evolutie van de man en van de vrouw naar het menselijke wezen dat de wording is van onze soort, in de ontwikkeling van zelfbeheerde maatschappijen waar het individu zichzelf waarmaakt volgens zijn levenswil en een omgeving schept die bevorderlijk is voor de passionele harmonisatie.

366. De arbeid is de ergste van alle noodzakelijkheden die alle andere besmet. Voortschrijden over een terrein ondermijnd door de angst veroordeeld te zijn tot het salariaat en door de vrees ervan uitgesloten te worden, verleent de dood een heimelijke verleiding. Kan het ons verbazen dat er uit de slavenmarkt, die het individuele lichaam en het sociale corpus bederft, zoveel dronken motten ontsnappen hunkerend op te branden in de ultieme illuminatie van een afgeschaft bestaan?

367. Ik zal nooit deel uitmaken van zij die beweren dat alleen de dood de mogelijkheid biedt te ontsnappen aan de macabere doolhoven van het existentiële labyrint. Zonder te vallen voor de hoogmoed van Ikaros, laat ik me leiden door de solaire weerspiegeling van mijn genot dat vroeg of laat mijn bewustzijn zal verhelderen. Mijn zijn-in-wording is een op het

nippertje ontsnappen dat me verlost van de dagelijkse uitnodigingen van het niets.

368. De twee traditionele voorstellingen van het DNA vertonen specifieke verschillen. De ene, aanvaard door de wetenschap van de twintigste eeuw, geeft een spiraalvorm weer. De primitieve visie – archetypisch –, geïllustreerd door de caduceus van Hermes, toont twee verstrengelde slangen. De eerste, exoterisch, maakt deel uit van de mechanische voorstelling van het lichaam; de tweede, esoterisch, verwijst impliciet naar de notie van het vitale lichaam. Het fenomeen wijst hier op het samenlopen en uiteenlopen van het veld van coherentie en het veld van resonanties.

a) De spiraalvormige beweging is een gevolg van een objectieve observatie, waarbij men vergeet dat ze van meet af aan wordt vertekend omdat ze de onafhankelijkheid van de observator postuleert, terwijl die een paradigma is van het geobserveerde fenomeen.

b) De ineengestrengelde slangen, door de medische arrogantie opgeworpen tot emblematische caduceus, verraden de beweging van het leven, de stof van het bewustzijn, afkomstig uit het lichaam, dat net wijst op de specificiteit, niet van de mens, maar van het menselijke wezen.

369. De tweelingslangen hebben een dubbele betekenis. Onder de verraderlijke dreiging waarmee de sociale jungle de geesten doordrenkt, zijn ze gekend, gevreesd en misprezen omwille van de geniepige kronkelingen die hen in staat stellen de laars te ontwijken van de opperste predator, altijd klaar om ze verpletteren. Ze maken deel uit van het dierlijke overlevingsinstinct dat wordt overstegen in strategische berekeningen door een maatschappij waar de arbeid het leven onderdrukt en doodt. In de reptielenverstrengeling daarentegen, kronkelt de ene slang om de andere. De dans van het geestdriftige leven bewerkstelligt in langzaam golvende bewegingen het overstijgen van haar tegenstellingen.

Alhoewel de kronkelende, bijtende en vluchtende slang betrokken is bij de weerstand en de subversie van Lucifer, drager van het licht waarvan de bliksemschichten en de donderslagen weergalmen doorheen de geschiedenis, zal hij op mythische wijze onderworpen blijven aan het perspectief van de dood, hij zal nooit helemaal ontsnappen aan de onmenselijkheid van het leven dat tegen zichzelf wordt gekeerd, zolang de bezwering van de Ouroboros, de slang die zichzelf opeet, blijft bestaan. Zolang het reptielenbewustzijn niet het meest primitieve in onszelf ontdekt en zich toelegt op de fundamentele transmutatie die de realisatie van het menselijke is.

370. Het beeld van het DNA geeft de beweging weer van het leven met zijn alternerende fasen van energie en materie, van helder en donker, van systole en diastole. Ik vereenzelvig de reptielenspiraal graag met het werk van de existentiële transmutatie dat door mijn bewustzijn wordt aangedreven.

371. De onverwachte overgang van het mechanische lichaam naar het vitale lichaam gaat gepaard met een zekere onrust. Ik bevind me in het hart van een conflict tussen de dominante realiteit die altijd gewend en bevoegd is geweest om mijn bestaan te kaderen, te doorkruisen, te conditioneren en die de alchemistische smidse, waar ik poog me te creëren en herboren te worden, belachelijk maakte, kleinerde en vernielde. Hier is het dat het wantrouwen van het discours van de kudde en van de troep onderdanige woorden, het bondgenootschap belemmeren dat ik probeer tot stand te brengen met het lichaam. Hoe dikwijls niet haast de blik van de anderen zich om me te verwijzen naar het schuifje van het onbegrijpelijke, naar de kast van het schizofrene delirium! Hoe dikwijls niet word ik vreemd en ben ik een vreemde telkens ik de veiligheidsreflexen ontwijk (angst, schuldgevoel, emotionele vloedgolf), telkens ik ontsnap uit de val van het gealiënerde bewustzijn, telkens ik

breek met het verstarde en normatieve karakter van de traditionele gedragingen!

372. Nietzsche was geïrriteerd toen de publicatie van zijn nieuwste boek vertraging opliep door weer eens een nieuwe en onuitputtelijke heruitgave van de Bijbel. Miljoenen lezers blijven elk fragment, elke uitspraak, elk woord uit het samenraapsel van evangelische onzin ontleden, bespreken, afwegen, terwijl ze slechts verstrooid en zonder gevolg aandacht besteden aan bedenkingen die in staat zijn de hemelse tirannie uit te roeien en eindelijk de aarde terug te geven aan de menselijke soort. Maar wat haalt het uit om het gewicht van de verontwaardiging toe te voegen aan de last van de dominante domheid?

373. Hoe valt het uit te leggen dat ik, dikwijls toegevend aan de neiging tot doezelen, me nochtans niet uitgeput voel? Ik word bruusk overweldigd door de behoefte me te verzamelen, me weer samen te stellen, in contact te komen met mijn levenswil, haar aanwezigheid te ervaren door een directe communicatie aan te gaan die als een bondgenootschap is.

374. Ik hou ervan wanneer de vrijheid zonder opeising tot uiting komt.

375. De tirannie van de doeltreffendheid boezemt geniepig onrust in, benauwdheid, angst. Kenmerk bij uitstek van het mechanische lichaam, grijpt ze de minste uitdrukking van vermoeidheid of hypochondrie aan om er het bewijs in te zien van een onherstelbare slijtage, een onafwendbare tekortkoming, een noodlottige veroudering. Ze oordeelt, bestraft, veroordeelt, sluit iedereen uit die tekenen vertoont van een aftakeling waarvan ze de eerste oorzaak is. "Kijk eens hoe oud die is, hoe wankel zijn passen! Ik heb er geen woorden voor!" Zelfs mijn vrienden zouden toegeven aan het medelijden indien ze in mij niet die innerlijke vreugde voorvoelden die genoegzaam mijn neiging versterkt om in de begeerte te blijven. Alleen de liefde voor het leven is in staat om een even zorgeloze ongedwongenheid te stimuleren. Wat een plezier mezelf mompelend de

les te lezen: "Wees braaf, o plezier van mij, hou je rustiger!" Maar met wat een lichtzinnigheid, wat een oplettendheid, inspanningen, volharding!

376. Ik heb mooi me voor te houden dat ik geen enkel bewijs moet leveren van mijn vitaliteit, het komt wel voor dat het mechanische lichaam tegensputtert om de uitnodigingen van het vitale lichaam te aanvaarden en me irriteert door me op de vingers te tikken met zijn dwaze ongeduld.

377. Misschien is de gemene domheid die zich meester maakt van een individu of van een volk slechts een vorm van histerie, een uit het lichaam treden, het ontspannen van een overdreven onderdrukking waarvan de overschotten moeten worden vernietigd. Ik vraag me af of het leven, met een paar verkwikkende oorvijgen, niet in staat is de losgeslagen gevoelens te kalmeren, ze terug naar huis te leiden en ze te voorzien van plezier en genot, de onvergelykbare brandstof waarmee de menselijke warmte zich voedt.

378. De begeerte van de liefde is een trouwe barometer. De veranderingen in mijn inwendig klimaat zijn een uitnodiging om mijn vaart te regelen in functie van mijn evenwichten en verstoringen. Het "mooie weer" ontslaat me ervan beroep te doen op de chemische opwinding van het sildenafil. Mijn erotische alchemie volstaat. De grauwheid daarentegen, roept op ironische wijze de prikkelbaarheid van weleer op, als om me met de spijt van vervlogen tijden om de oren te slaan, toen de stoeipartijen weleens sportieve allures kregen. Ik walg van die ogenblikken waarop de lichamelijke machine de opperhand haalt, zich aanzwengelt in het gekraak van de slijtage, de kettingen van het onafwendbare inkortend. Toegeven aan de paniek van de hoogdringendheid roept met luide kreten de schoktherapieën op (legaliseren onze maatschappijen op die manier niet de onderdrukking van de misdaad?). Ik ben er dan ook toe gekomen de uitgestelde begeerte te verkiezen boven de sierloze verzadiging ervan. Ik hou vol in de rustige zekerheid dat de plaats van de urgentie altijd wordt ingepalmd. De liefde

is een veld van resonanties. Haar bekoorlijkheid vervult alles want ze verwacht niets.

379. *Mijn basisbanaliteit.* Het systeem van uitbuiting van de mens door de mens, basis van de handelsbeschaving, heeft een tegennatuurlijke ent geplaatst op het leven. Het heeft het lichaam een geheel van mechanische reacties opgelegd die beantwoordden en niet hebben opgehouden te beantwoorden aan de eisen van een economie van het profijt die de mensen en de dingen al millennia lang beheert: verplichting tot werken, dichotomie van de intellectuele en de manuele arbeid, voortduren van de predatorreflex in de vorm van de toe-eigening en de concurrentiestrijd. Deze mechanisering, inherent aan de totalitaire greep van een landbouw- en handelseconomie, mondt uit in een hybride lichaam dat het functionele – een terrein voorbehouden aan het medische veld van coherentie – doet samenbestaan, in een alliantie en een conflict, met de vitale impuls, wars van elke mechanische bezorgdheid. Het vitale lichaam is niet te verzoenen met de arbeid. De ommekeer van perspectief bestaat erin over te gaan van het functionele totalitarisme naar de soevereine vitaliteit, naar de mogelijkheid van de totale mens.

380. Zich onttrekken aan het instrumentele lijf, het verwaarlozen, het vergeten, impliceert het teruggrijpen naar een gevoelige intelligentie die in staat is mijn intentie te voeden tot het bewustzijn wordt belichaamd, tot ze een dialoog opstart met elk orgaan van mijn lichaam en met elk bijzonder bewustzijn dat ervan uitgaat. Mijn globale bewustzijn wordt zodoende de vergaarbak van alle lokale bewustzijn, inherent aan elk bestanddeel van mijn lichaam. Daar tekent de hartstochtelijke aantrekkingskracht van de harmonie zich af, ik voorvoel ze en begeer ze telkens ik me weer in evenwicht breng. Kortom, mijn bewustzijn doet niets meer dan wortelen waar het werd geboren.

381. Waarom zou ik vertrouwen op een buitenaardse God als de steeds herboren levenskracht tastbaar in en om mij aanwezig is? Ik heb geen nood aan de vrije wilsbeschikking om er gebruik van te maken.

382. De authenticiteit gaat ten gronde, verloren, wordt beschadigd door toe te geven aan het uiterlijk vertoon. De hautaine Romeinse patriciërs, zo zelfvoldaan in hun glorie, hadden een besef van de gevaren ervan door over hun toga, teken van hun voorrechten, te kwijlen in een poging de verderfelijke en geduchte kracht te sussen, die ze *invidia*, afgunst noemden. Zo dachten ze de kwaadaardigheid te bezweren die opgeroepen werd door hun buitengewone lot. Heeft, onder de dolk van de Idus van maart, wat er aan menselijks overbleef in Julius de arrogantie van Caesar doorboord met die ultieme en vlijmscherpe punt: de idee dat de dagge die hem doorprikte slechts de angel van zijn eigen ambitie was? Hoeveel Caesars rondom ons, in toga en in lompen?

383. Ik heb meer dan genoeg om handen met mijn existentiële alchemie om me over te geven aan het rollenspel. Waarom zou ik ronddolen in de steegjes van een labyrint om er zowel Theseus, Ariadne en Minotaurus te zijn?

384. Ik heb geen reputatie hoog te houden, noch ben ik rekenschap verschuldigd aan wie dan ook. Ik negeer de derderangsacteurs, drukdoende anderen verscheurend om het eigen lijden te verbergen, te bedwingen, uit te drijven. Als de authenticiteit van Hölderlin, van Walser, van Kafka, van Artaud zich een weg heeft gebaand tot ons, dan is het omdat, doorheen hun kwellingen en in de rouw om de wereld, hun intense oprechtheid zowel onze existentiële wonde belicht als onze niet minder existentiële wil tot genezing.

385. Stroomafwaarts van de ontaarding blijft een oorspronkelijke bron opborrelen. Daar wordt voortdurend een liefde voor het leven geboren die,

ondanks de episodische inversies van zelfhaat en haat voor de anderen, niet van haar loop afwijkt.

386. Wat een samenraapsel van schandelijkheden in de vuilnisbakken van het verleden die ons heden verstoppen! Maldoror vernietigt het Pantheon niet vruchteloos in een geraas van brekende botten. Van de grote mannen van het vaderland rest niet meer dan een armoedig hoopje vuil.

387. Met het geduld van een maniak die met lucifers een paleis bouwt, leg ik me toe op het uitbouwen van mijn heden. Ik wil niet weten dat er een vroeger was, een gisteren, een verleden. Ik verban het binnendringen van de toekomst, van morgen, altijd belast met te vervullen opdrachten. De gebaren, de gedragingen, de gedachten, de meest futiele beelden geef ik de kleuren van het leven. Mijn heden glanst van dusdanig mooie sierlijkheid dat ik, zodra ik terugval in het raderwerk van de moordende tijd, vloeibaar wordt tussen de radertjes zodat mijn substantie niet wordt blootgesteld aan de vernietigende greep ervan. Er komt altijd een moment waarop het leven de bovenhand haalt, de machine hapert. Dan bouw ik mijn heden weer op. De levende doden die de lanen in de steden en de wegen in de dorpen overstelpen, vragen zich af "En werkt dat?".

388. Het spektakel heeft oog voor het discours dat de onmenselijkheid van het kapitalisme stigmatiseert. De tirannie van het profijt die de natuur plundert, roept hartstochtelijke tirades op. Wie zou zich niet verheugen over het neerhalen van de muur van de hebberigheid die het bewustzijn en het bestaan gevangen houdt, op voorwaarde dat de redenaars die over onze hoofden blazen, zich niet toiden met de toga van de rechter en, gezeten in hun rechtszaal, zich niet overgaven aan het druk gesticuleren van het kritische opbod, zich niet uitsloofden om hun toehoorders te onderwerpen met een arrogantie die aan hen vreet en hen buitenspel zet? Welke waarde heeft de top als de basis is verrot? De arrogantie wordt geweven met laagheden. Het leven verheerlijken zonder het te leven, is een belofte voor nieuwe despotismen.

389. Aanwezig zijn voor het leven is de poëtische daad bij uitstek. Wat een sinistere en platte wereld die ons ongevoelig maakt voor de passionele en ludieke aantrekkingskracht van het op te bouwen heden!

390. De beesten zijn de enige schepsels die het zouden nodig hebben te geloven in een beschermgod. Het Lot van het overleven staat geen enkele keuze toe en de tussenkomst van een willekeurige voorzienigheid zou enige redenen hebben welgekomen te zijn. Maar ze erfden de kwalijkste van alle onwaarschijnlijke Goden, ze vielen in de handen van de Mens, een schepsel voorzien van de meest onbarmhartig vleesetende kaken, een armzalig wezen dat hun lot deelt en dat zich, omwille van de tirannie die het over hen uitoefent, opricht tot pathetisch opperwezen, wispelturig en van een absolute wreedheid.

391. "De diepe vreugde van het leven" prediken is een priesterlijke benadering, een preek van de pastoor. Geloof hebben in het leven is de voorbode van een cultus en verheft een altaar voor toekomstige offers. De authenticiteit van een moment komt uit een universeel leven. Ze wordt niet overgedragen noch door redenen noch door overtuiging. Ze diffundeert zoals de tijdgeest die op zoek naar zichzelf vaag weet dat hij zich heeft gevonden. Preken, bidden en voorspellen, tics, tics en tics!

392. De overeenstemming tussen het menselijke bewustzijn en mijn levenswil scheidt een ruimtetijd, paradoxaal genoeg een plaats buiten de tijd en de ruimte waarin de eeuwigheid wortelt. Is het *magnum opus* van een leven niet het vervoegen van het eindige met het oneindige? Is de afwisseling van geboorten en hergeboorten geen aanwijzing voor onze capaciteit om het niet-zijn te overstijgen, toegang te krijgen tot een bestaan dat zichzelf ontkent of negeert door zich te behouden? Het is de gewoonte het gebaar van de Girondijn te prijzen die, aan de voet van de guillotine, net voor het bestijgen van het schavot, een hoekje omplooit van de bladzijde van Lucretius waar hij was aangekomen, alsof hij ervan overtuigd was dat hij zijn lectuur aan de andere kant van het mes zou

voortzetten. Zou de gedachte hem door het hoofd zijn geschoten dat hij zijn energie, zo domweg opgeslokt door de ambitie, beter had besteed aan het onderbouwen van de droom van onsterfelijkheid waar het menselijke in ons zo naar streeft? Al die moed en al die moeite om de trappen van die lijdensweg te beklimmen en zo weinig ervan om een soeverein leven te bereiken!

393. Het getemde dier wordt een lastdier. De opvoeding volgens de geest maakt van de vrijwillige onderdanigheid een deugd. In de verte brult het beest en het gerommel van de revolte houdt niet op.

394. Mijn afwisselingen van onevenwichten en evenwichten, van ogenblikken en van momenten, toestanden van ontvangst en van straling hangen samen met de gebeurtenissen die de wereld beroeren en raken me met volle kracht. Ik maak deel uit van de browniaanse beweging en de gebeurtenissen die met elkaar in botsing komen, brengen ook wat ik meemaak in beweging. Dit wil geenszins zeggen dat ik een invloed heb op de loop van de geschiedenis, hoewel het gebeurt dat mijn ideeën een radicaliteit uitstralen die, zelfs verdund in de warboel van opinies, een discrete en niet te onderdrukken subversie verspreiden.

395. Door te versmaden om zich te schikken naar een programma van redelijke waarschijnlijkheid, halen een goed deel van de "hartewensen" een onverwachte en onverhoopte verwezenlijking. Alles wijst erop dat ze, door op niets te rekenen, zichzelf verstevigen. Het paranormale, het bovennatuurlijke, het mirakel hebben niets te maken met dit fenomeen. Het einde van de antifysis zal het mysterie ervan gemakkelijk ophelderen.

396. Ik weet niet of er een kunst bestaat om wensen te vervullen, maar waar ik naar verwijs is allerminst magisch, bovennatuurlijk of mystiek. Iedereen richt de eigen geheime opties min of meer bewust volgens een perspectief dat nu eens de horizon versombert met donkere voorgevoelens, dan weer een nieuwe dageraad aankondigt. Anders

gezegd, het spel van het gevoelige bewustzijn en van de emoties die het krijgt voorgeschoteld, bepaalt in ons de neigingen tot aanvaarden, weigeren, bevoordelen, ontwijken ofwel van de bedreigingen en de vervloekingen van de tegenspoed, ofwel van een bereidheid om gelukkig te zijn, een deuntje dat door het leven op uitmuntende wijze wordt geharmoniseerd.

397. Verontwaardigingen en jammerklachten verstevigen de muur van de wanhoop waartegen de radeloze hoofden te pletter lopen. Alleen de ongedwongenheid is bij machte die muur te ontmantelen en af te breken want ze stelt in staat om zich te herpakken, weer op adem te komen, de bijkomstigheden overboord te gooien, een langskomend geluk te verwelkomen en thuis uit te nodigen. Het genot van een moment volstaat niet om de vergankelijkheid en haar blijvende verveling te doorbreken. Er zijn er meerdere nodig, of juist, een continuïteit in het discontinue.

398. Geneigd als ik ben mijn affiniteiten te volgen, draag ik er zorg voor me alleen in te laten met beminde en beminnelijke personen. Mijn geluk de dimensies toeschrijven van een geluk dat ik droom te veralgemenen, gehoorzaamt aan de dialectiek van het plezier en heeft lak aan de ethiek, aan haar verplichtingen, aan haar aansporingen. Ik bereken niets, ik ben wars van strategie, ik vorder in het enige territorium dat me werd toebedeeld, het leven van de begeerte in de begeerte om te leven. Van een niet gedeelde vreugde rest snel niets meer dan een uitgemergelde melancholie.

399. Mezelf inbeelden de alchemist te zijn van een transmutatie die me oponthoudelijk weer in evenwicht brengt, heeft ten gevolge van een effect van resonantie ook een invloed op mijn omgeving. Of zo voel ik het toch, *volens nolens*. We hebben te weinig aandacht voor het fladderen van onze vlindervleugels. We durven ons niet inbeelden dat ze de tijdgeest beroeren.

400. Een verbond aangaan met het leven leidt me ertoe het me voor te stellen als een eeuwigdurende kracht waar ik niets van verwacht. Mijn toewijding daarentegen is zonder tegenprestatie. Ik ben niet gehouden aan een contract, pact noch geloofsbelijdenis. Het komt mijn intentionaliteit ten goede. Mijn vastberadenheid om het moment voorrang te verlenen op het ogenblik en dus om de tijd te veranderen door er mijn perceptie van te veranderen, wordt erdoor vergemakkelijkt.

401. Een standbeeld oprichten voor de Mens maakt er even snel een afspraakpunt van voor de bewierokers van Auschwitz. Het is niet door te indoctrineren dat er een eind zal worden gemaakt aan de tyrannieke roeping tot opvoeding en heropvoeding.

402. Het leven is een liefdesgeschiedenis zonder tijd noch plaats. Net zoals verliefden, ver van elkaar verwijderd, plots oplaaien in de hartstocht die hen verenigt, voel ik onverwachts de aanwezigheid van het leven wanneer ik er het minst aan denk. Ik voel me bezeten door haar kracht. De echo's van een blij *memento vivere* weerklinken in mij, vegen de stofferige ziekelijkheden die me bezwaren van de baan. Haar vloedgolf is niet toevallig, hij werd sinds lang gewild, is in mij geïncarneerd. Zo geef ik mijn intentionaliteit vorm.

403. Het heden wordt nooit méér verheerlijkt dan door de geliefden die zich volledig overgeven aan hun passie. Is er iets ondraaglijker absurd dan een beschaving die, niet tevreden met het verbrijzelen van momenten onder de mokers van het vergankelijke, de geliefden bovendien aanzet van hun eigen ondergang te houden?

404. De wil om te leven kent alleen het heden. De intensiteit van het moment opent een tijdelijke totaliteit die door haar ontaarding tot een totalitarisme verwordt. De levensstijl is niets anders dan de omzetting van ogenblikken in momenten en van momenten in situaties die een nieuwe realiteit verwezenlijken, een authentiek menselijke ruimtetijd.

405. *De tijd moet weer worden uitgevonden.* Het einde van de antifysis is er een aansporing toe. Onze perceptie van de duur vloeit niet voort uit de onwrikbare opeenvolging van de dagen en de nachten, zoals het gezond verstand ons voorhoudt. Die is het gevolg van de ontarding die, nog niet zolang geleden, heeft ingewerkt op de natuur en op de evolutie van de mens. De verplichting om te werken maakt zich meester van de dag als was het een winstgevende ruimte, ten nadele van het genot dat wordt weggedrukt in een duisternis vol mysterie, angst en irrationele vervormingen. Wat ons onderwerpt is niet de afwisseling van licht en duisternis maar de vorming van twee tijdelijke territoria: het ene overdag, toegewijd aan de arbeid en de uitbuiting van de aarde, het andere 's nachts voor het ontlasten van de lichamelijke machine, om haar arbeidsefficiëntie te herstellen, om de verbodente overtreden. Het is niet de herhaling van dag en nacht die de betovering van de lineaire tijd veroorzaakt, het is het economische gebruik dat ervan wordt gemaakt. De kat is zich schitterend onbewust van onze onderwerping aan het mechanische ritme, de mens die wordt geacht superieur te zijn, valt ervoor en stemt er vrijwillig mee in hoewel hij over een bewustzijn beschikt dat in staat is het ongedaan te maken. We hebben nog niet begrepen dat onze perceptie van de tijd, onder impuls van de begeerte, in staat is de betovering te doorbreken.

406. *Evolutie en involutie, een noodzakelijke herinnering aan de basisbanaliteiten.* [Banalités de base, Raoul Vaneigem, in twee delen in Internationale Situationniste nr 7, 1962 en nr 8, 1963, heruitgegeven door Verticales/Le Seuil, 2004, in vertaling] De door de ontwikkeling van de landbouw vereiste intensieve arbeid heeft de evolutie, die zich afspeelde in osmose tussen de mens en zijn omgeving, afgeleid van haar specifieke wording. Terwijl het eigen aan de mens zou zijn geweest om het predatorinstinct dat het dierenrijk karakteriseert, te overstijgen, heeft een systeem van toe-eigening van de mens en van de aarde, de predatie gerecupereerd en begeesterd. Overleven in een meedogenloze sociale

jungle heeft het lichaam een mechanisch gedrag opgelegd, heeft het losgekoppeld van zijn gevoelige intelligentie om het te onderwerpen aan de geest, de ontaarde intelligentie, die de Goden zal verwekken, gefantaseerde monsters geschapen naar het beeld van de meesters en van de wereld van de handel waarvan ze een product zijn. De mechanisering van het lijf en van het door de geest gealiënerde bewustzijn heeft de perceptie van de dingen en van de wezens veranderd. De visie van een geometrisch universum heeft een realiteit opgelegd die tot stand kwam door de praktijk van de toe-eigening van wezens en goederen, van de competitie, van de concurrentie, van het profijt, van de rentabiliteit, van de efficiëntie. Deze visie van de wereld, universeel uitgedragen door het totalitarisme van de handelswaar, komt tot uiting als een beheksing, een mentale inprenting die van ons bezit neemt en ons doet optreden zonder dat we eraan denken ons ervan te bevrijden. Het is een wereld van zotten waarin de gekte alle redenen van de wereld bezit.

407. Het moment maakt van de toekomst een heden in wording en van het heden de wording van de toekomst.

408. Het ogenblik is de geijkte maat van een universele horloge waarvan de arbeid de voornaamste drijfveer is. Haar mechanisme volgt de bewegingen van versnelling en van vertraging die onderhevig zijn aan de normen van de arbeidsefficiëntie. De realiteit van de tijd die we ondergaan is in de greep van gebeurtenissen die haar niet aanbelangen maar haar wel beheersen, zoals de opgang of neergang van de winstvoeten en van de machtsverhoudingen. Het *ogenblik* is, bij voorrang van het hebben, de maat van elk ding en van elk wezen. In het *moment* herneemt het wezen het bezit van zichzelf, emancipeert het zich van het hebben, ontsnapt het aan het totalitarisme van de koopwaar.

409. *Verscheidenheid aan benaderingen.* Men geeft een aangename draai aan de beeldvorming van het lichaam wanneer men het bekijkt als een muzikale compositie en moduleert op het oneindige gamma van

resonanties waarbinnen de discordante of harmonieuze noten de kunst aanleren om gehoord te worden. Word ik niet voortdurend geconfronteerd met dissonanten die ik probeer op te lossen? Welke andere ervaring kan me leren om uit de discordantie van de ogenblikken een moment tot leven te wekken dat me weer in overeenstemming brengt met mijn wezen?

410. Schrijven onder het dictee van het lichaam en van het bewustzijn dat eruit voortvloeit, verenigt welgezend de *toevallige* inspiratie met de verzuchting - uit *het begin der tijden* afkomstig - die het leven zijn menselijke zin geeft. Dit samengaan plaatst me *proprio motu* [uit eigen beweging, als vanzelf] buiten het functionele lijf. In dezelfde beweging bevoordeel ik het vitale lichaam waaraan ik me bij voorkeur wens te wijden. Het is een moment waarop ik me voel leven en denken, in tegenstelling tot de ordinaire realiteiten die zich gedienschtig rangschikken volgens de noodzaken van het overleven. Een onooglijke vonk in de nacht waarin de slaven in het rond draaien? Ongetwijfeld! Maar door de stilte voor de storm zelf te dragen, weet ik dat er geen bliksem bestaat die niet vroeg of laat met zijn levendigheid de duisternis doorboort.

411. Bewust worden van wat leeft, is aan het levende de greep op het bewustzijn toekennen. Het is het doorboren van de gewone werkelijkheid door een kracht die opduikt uit de diepten waarin een absurde en dodelijke beschaving die kracht geketend hield.

412. *De efficiëntie is de betekenis die ons wordt opgelegd door een universum dat er geen heeft.* Hoe verscheiden ook onze gedachten, onze handelingen, onze emotionele verwarringen, ons gedrag, ze gehoorzamen economische eisen. Geregeld of ontregeld, ze volgen een absurde keten waarin we niet meer zijn dan kronkelingen van het zijn rond het niet.

413. *Het echte herscheppen.* We leven onder het juk van een geïnstrumentaliseerde realiteit dat ons er met zijn ijzeren en fluwelen hand van weerhoudt een andere, miskende, in diskrediet gebrachte,

bewust genegeerde realiteit te verkennen. Er is in ons een grot gegraven waartoe de draken van de rede en de twijfel ons de toegang ontzeggen. We worden doorkruist door de echo's van een ruime, onverkende plek, door een vloedgolf aan resonanties die deel uitmaken van de intelligentie van het lichaam, niet van die intellectuele intelligentie waarvan de logica het hoofd vult met arrogante gebreken.

414. Ik sta toe dat mijn luiheid en mijn lusteloosheid de ogenblikken laten vlieden die met hun lege ruimten de sombere vlakten van het overleven afbakenen. Laat maar lopen! Het is mijn manier om me over te geven aan de intentie om te leven die, verscholen in de nevels van een vrijpostige achteloosheid, waakt en spelenderwijs mijn intentionaliteit polijst, die percussionist die met zijn timbaalslagen mijn bewustzijn wakker maakt en ervoor zorgt dat het niet vastloopt in de lethargie van het overleven.

415. De vitale ruimte is niet alleen mijn toevluchtshaven. Ik maak er het bruggenhoofd van waaruit het overstijgen van het overleven zich optrekt.

416. Zich uitsluitend ophouden in een sociale omgeving waar de affectieve vrijgevigheid de traditionele aliënaties oplost, maakt deel uit van die keuzes die het ogenblik verbannen en de handgreep verbrijzelen waarmee de arbeid het bestaan opzadelt. (Negentig procent van de stervenden waaraan werd gevraagd waarvan ze in hun leven meest spijt hadden, antwoordden "Te hebben gewerkt".)

417. Het overleven is een competitieve oorlog. Het leven is een strijd voor zichzelf en voor de anderen, een solitaire en solidaire uitbundigheid. Het ene heeft als doel de tegenstander te verpletteren, te overwinnen bij volmacht, lijken inbegrepen. Het andere is een communicerend vat waar mijn emancipatie de emancipatie van iedereen betekent.

418. Ik weiger me over te geven aan het diktaat van de onafwendbare dood. Haar vervelende noodzakelijkheid en haar vulgariteit doen me walgen. De uitdaging maakt deel uit van de redenen van de tegenstrever.

Zelfs de woede is onbeduidend. Is de schaterlach van het leven niet de best gepaste houding? Laat die maar de draak steken met elke dreiging. Ze straalt een werkzaam bewustzijn uit, perfect aangepast om de melodieën te moduleren van een bestemming die voor me uitschrijdt. Ze vervolgt haar weg op het ritme van mijn begeerten. Ze zal er samen met hen mee ophouden, wanneer ze dat willen.

419. Laat het lichaam zich openstellen voor de inspiraties van het leven! Dat is het leitmotiv van mijn onzekere symfonieën. Door zich open te stellen, onthult het zijn micro- en macrokosmische aard. Daar stralen de resonanties die de levenskracht vervoegen, die ons in beweging en in vervoering brengen, zoals boodschappers - de *angeli* -, om er zich mee te laven en ze te versterken. De vitale kracht die, de emotionele chaos en zijn onderdrukkende orde overstijgend, me vereenzelvigd met haar streven naar universele harmonie.

420. Naargelang mijn mentale en emotionele schommelingen schets ik meerdere beelden van mijn lichaam. Hun belang ligt niet zozeer in hun voorstellingen, veelal ongeloofwaardig of zinsbegoochelend, maar wel in de dubbele keuze die erin verscholen ligt:

a) de voorrang toegeschreven aan mijn vitale lichaam;

b) het verband dat tot stand komt tussen mijn bewustzijn en het ongemak, het onevenwicht, de zwakheid die op het punt staat zich te melden.

421. Het placebo-effect heeft het in zich de mechanistische geneeskunde te ergeren. Het onthult de betovering die door middel van therapeutische technieken wordt uitgeoefend op de geest en op het lichaam van de mens. Uit een spel van bedrog, van een door de wetenschappelijke waarheid goedgekeurde leugen, wordt de patient, volledig overtuigd van de medische doeltreffendheid, een neutraal product voorgeschreven. Niet op de hoogte van de misleiding, reageert de patient die het geneesmiddel

neemt, alsof het de eigenschappen bevat die werden gesuggereerd door het onaantastbare narcofarmaceutische doxa. Is dit geen fenomeen van bezetenheid ten gevolge van een bezwering? Een door de mechanica van de arbeid geritualiseerde toe-eigening?

422. Het voordeel van het placebo-effect is dat de patient wordt overgeleverd aan het zuiver vitale instinct. Het heeft zijn uitwerking zonder terug te vallen op chemische therapieën. Het garandeert een doeltreffendheid die deze therapieën ontberen, een leugenachtige suggestie ontheft de patient van de medische technologie. Het bevrijdt de patient van de magische gedachte die de realiteit vereenzelvigd met de geometrische voorstelling waaraan de economie ons onderwerpt. De geest wordt misleid; het lichaam is aan het woord en laat haar waarheid horen.

423. *Weten is leren.* Het menselijke bewustzijn is de gnosis, de kennis die de materie, waar ze uit ontspruit, leert zich te transmuteren in een energie die wordt voorbestemd weer materie te worden, zonder ooit te zijn opgehouden materie te zijn. Hieruit ontstond, in een inversie van het leven, de mythe van een ongeschapen God die schepper is.

424. De andere kant van de dood uitvinden, die noch afwezigheid is, noch inversie, noch verandering van het leven.

425. De dood willen overwinnen valt onder de uitdagingen die worden onderhouden door de ijdele domheid van de sporter en de krijger. Dit heeft slechts zin in de geest van concurrentie en competitie, tekenen van schande die de meeste van onze activiteiten doen verwelken. De kaarten zijn van bij de aanvang doorgestoken. Op welke manier zou ik bij dit soort conflict kunnen zijn betrokken, ik die erover vaak nooit de arena's te betreden waar de gladiatoren zich overgeven aan de spelen van de dood?

426. Het leven kent geen uitdaging, geen provocatie, geen haspeltjes van de zelfgenoegzaamheid. Het leven heeft geen uitstaans met de proef noch met de beproeving. Het leven geeft zich aan wie het leven zoekt.

427. Eens men aanvaardt dat de ontaarding van het menselijke leven de dood heeft ontaard, stelt zich de vraag of er geen initiatie bestaat voor de natuurlijke dood en of die initiatie niet eenvoudigweg betekent: leren leven.

428. Ik luister naar de roep van mijn lichaam in vreugde en in nood. Die maakt me vertrouwd met mijn levende substantie. Die maakt me bewust van al het bewustzijn afkomstig uit de veelheid aan elementen waaruit ik ben opgebouwd. Een impliciete dialoog ermee laat me toe het te hebben over een visceraal brein, een genitaal brein, een longbrein, een cellulair brein. Mijn expressionistische visie op het lichaam opent een heelal aan resonanties waarvan de ruimtetijd die van het overleven en zijn werkingen omvat en verslindt.

429. Bevind ik me in een lage of hoge intensiteit, in een faze van emissie of van receptie, in ogenblikken, in momenten, in onevenwicht, versnipperd, in een faze van vereniging? Het aanscherpen van de perceptie van mijn oscillaties en van mijn wankelingen stelt me in staat beter te begrijpen of mijn lichaam aan een interne mechaniek gehoorzaamt, waar elk orgaan een tandwiel is, dan wel of de wijdvertakte uitbundigheid van het levende het aanstuurt en mijn vitale lichaam de voorrang geeft.

430. Door de verplichtingen te volgen waarmee het overleven haar labyrint afbakt, verglijdt de tijd in het herkauwen van ontevredenheid, spijt en teleurstellingen. Als ik me zou overgeven aan een dagelijkse gymnastiek, dan zou het nauwelijks zijn om mijn spieren aan het werk te zetten maar om me te oefenen in de ommekeer van perspectief, om er een geconditioneerde reflex van te maken, om me te laten meedrijven op de maalstroom van het volle en hele leven. Deze aanpak is een volledige breuk met de weerkaatsingen van de teloorgang en van de dood die met hun weerschijn van onvermijdelijke bezoedeling onze gedachten, onze verbeelding, ons gedrag kleuren.

431. Stel je even in omgekeerd perspectief de uren voor die de Lusitaniërs vol *saudade* doorbrengen, piekerend over hun melancholie terwijl de fado hun existentiële malaise afrist!

432. Een waarheid is voor mij datgene wat mijn geluk waarborgen geeft. Behoeft, noodzaak, dwang maken deel uit van de leugen die elk bestaan bepaalt waaruit het leven werd verbannen. De werkelijkheid van mijn functionele lichaam, dat me in ogenblikken versnippert en werkt ten koste van mijn vitale impulsen, is dat iets anders dan de werkelijkheid van mijn leugen? Al wat daarentegen bron is van genot - liefde, voedsel, drank, beeld, landschap, ontmoeting, vriendschap, creatie, verwondering, allerhande plezier - verleent substantie aan het *moment*, geeft voeding aan mijn begeerten, herstelt me in de eenheid en in de veelheid van mijn over heel de wereld verstrooide lichaam.

433. De slijtage en de verveling van de ogenblikken die aftikken, wekt bij mij een woedende reactie op. Ik walg van de jammerklachten die mummificeren, terwijl er zoveel begeerten en passies op zoek zijn naar een *moment* om zich te verwezenlijken. Met misprijzen voor de noodzakelijkheden waarmee het overleven me lastig valt, ontwerp ik een omgeving die bevrijd is van de economische greep en van de predatorlogica. Mijn nestvorming heeft de breekbaarheid van eierschalen maar wat er zal worden geboren heeft in mij reeds de tastbaarheid van een heden aangenomen.

434. De authenticiteit die ik bewoon, beschermt me tegen de paleizen à la Potemkin [Taurische paleis], bouwwerken, heel en al façade waar de macht, de trots, de schone schijn uitnodigen tot bedrieglijk wonen. Hoeveel oprechtheid eindigt niet in het spektakel, in belachelijke mise-en-scènes. Niet leren zichzelf lief te hebben - met andere woorden niet leren zichzelf te scheppen als persoon, *sujet* - zet aan tot het verworden tot een *object* ter bewondering. De subjectiviteit die versteent in de karakteriële citadel lokt de gieren van het mondaine, van de wereldgezindheid.

435. Elke mondaine gezindheid is carnivoor.

436. *De inspanning en de gratie.* Bij het bewonderen van de vingervlugheid van een pianist, denk ik aan het onvermijdelijke werk van de vingers, van het geheugen, van de gedachte, aan de onontbeerlijke herhaling van de gebaren. Maar is dit niet tegendraads denken? Het is de inspanning niet die de bekoorlijkheid van de uitvoering produceert, het is de gratie van de onvoorwaardelijke begeerte, de gratie van een onweerstaanbare passie, die de inspanning de paradoxale lichtheid verleent van een volharding waarvan de ernst zich in gewichtloze toestand ontwikkelt. Ik doe in dit geval beroep op de "onschuld van het hart die het licht is van het duister". Dit gaat eveneens op voor het lichaam. Alleen de liefde voor het leven vervangt de opeenvolging van routines door de bekoorlijkheid. Die liefde heeft geen invloed op de werking noch op de storingen van de mechanismen, ze verdringt ze niet; ze vergeet ze door ze te overstijgen.

437. Is het niet op zijn minst een merkwaardig, curieus idee om de vitale kracht een zwaartepunt toe te kennen, een plaats waar de aantrekkingskracht zich uitoefent op elk en op alle elementen waarmee mijn lichaam is samengesteld? Nu de vraag is gesteld, merk ik dat ik een gnostische betekenis toekende aan het woord "curieus". Ik stelde het gelijk met "nieuwsgierig". En die begeerte naar kennis, wat is die anders dan een binnendringen van mijn globaal en lokaal bewustzijn? Een bewustzijn dat inherent is aan elk materieel en energetisch element dat in mij werkzaam is - nieren, maag, darmen, longen, cellen, hersenen, het genitale, de chemische en magnetische reacties.

438. Mijn bewustzijn is als een ijsberg. Slechts een onooglijk deel is toegankelijk. De verstrengeling van haar uit- en instulpingen blijft voor mij verborgen en obscuur. Het komt erop aan dat het tussenbeide komt in de vortex waar de kracht van het levende elk ogenblik botst met de belemmeringen, de verboden, de inversies die de oude wereld oplegt. Het

gevoel me in het centrum van die wervelwind te bevinden, is voor mij de passie zonder dewelke de passies mij niets betekenen. Het is de kernpassie die mijn bestaan betekenis geeft. Het is de onophoudelijke strijd waar het geraas van het leven het tumult van de dood herleidt tot ongelegen geklets.

439. Lichaam, athanor, wervelwind van het leven, de woorden hebben weinig belang zolang het leven de stilte vult en van mij de *Mutus Liber*, het stomme of stille boek maakt van een veelheid aan stemmen.

440. Er bewust van worden dat elke bekoorlijkheid uit het leven stamt waaraan men zich overgeeft, is de ommekeer van het perspectief van de dood. Het is eens en voor altijd komaf maken met de evangelische kwaadaardigheid die al eeuwen krijst: "Wij danken u Heer, voor deze maaltijd, voor deze dag, enz." Het is breken met de dienstbaarheid van het geïnstrumentaliseerde lichaam, het is de autonomie terugbezorgen aan een subjectiviteit die kreunend in de touwen van de verloochening hangt.

441. Spinoza geeft de ethiek haar menselijke zingeving, hij werkt het project uit om de mens te vormen in de geest van de solidariteit, van de verdraagzaamheid, van de openheid, die waardig het specifieke gedrag van de soort kunnen leiden. Zijn gedachtengoed is een oproep voor het diffuse licht van een leven waarvan hij het territorium niet onderzoekt omdat hij de drempel die hem zou emanciperen van de wezensdrang niet durft te overschrijden. Zodoende weerhield hij zich ervan de voorrang te ontdekken die het menselijke bewustzijn terugvoert naar de begeerte zodra het bewustzijn zich emancipeert van de opzettelijk teweeggebrachte ontaarding. Het is op die manier dat de mogelijkheid om zich te scheppen en de wereld opnieuw te scheppen - wat ons door de tienduizend jaar afwijkende beschaving van het werk werd ontnomen - weer in de wording van de man en van de vrouw wordt opgenomen. Net hierin schuilt het overstijgen van de ethiek en haar eisen.

442. Mijn intentionaliteit geeft aan elk ding en aan elk wezen de betekenis van het leven. En de betekenis van het leven is het leven zelf.

443. De wezensdrang naar harmonie, die ik gelijkstel met de menswording, kan niet worden verward met de plicht, doordrongen van vereisten en aanmaningen die nog steeds de eeuwenoude wetten van de predatie smeden. "Ik verdraag niet," zei Artaud, "om naar de geest te worden geplooid". Me onder dwang onderworpen te voelen aan het geratel van mijn mechanische lijf is niet vreemd aan die razend makende tekortkomingen die me onverwachts doen struikelen op straat of op de trap, en die ik prozaïsch toeschrijf aan het ongelegen amalgaam van de ouderdom en de drank. Doorheen de angst en de ergernis die zich dan van mij meester maken, ervaar ik de noodzaak me weer te concentreren, me te focussen op een reactie van het leven. Ik heb haast om die rillingen van aankomende paniek van me af te schudden, die golf van emotionele pest waarin Pan, in zijn afstotelijke ommekeer, uit elkaar valt en "alles" ondersteboven meesleurt. Daarom ook versmaad ik de samenzweerderige tekens niet die aan me worden gericht door een onverwacht wankelen, een stemmingswisseling, een verandering in het interne klimaat die me plots in grijsheid hult.

444. De hypochondrie is een bewijs van de voortdurende greep van het perspectief van de dood. Tegenover het plezier dat verwelkt, toegeeft aan het vluchtige, zijn teloorgang viert met de vreugde van het graf, aanroep ik het leven, als in een onbezonnen ingeving. Ik grijp op dat ogenblik al wat me binnen handbereik valt, ik drink de droomalcohol, ik bouw aan mijn utopieën, ik veeg de tegenslagen weg die mijn tafel en haar bekrompen horizon overstelpen. Ik breng een dageraad tot stand in het midden van de nacht. En het is een daad van woede, en het is een poëtische daad. Zelfs als ik me herhaaldelijk moet herpakken, zorg ik voor een herstel dat me weer rechtop plaatst, met de voeten op de grond. Zelfs wankelend, sta ik rechtop, ben ik niet meer geknield. De wegen van de

berusting liggen niet in mijn wereld. De wereld waarin ik me ontplooi, is het universum van het leven, één en veelzijdig. Dat is mijn opvatting van de revolte, van de weerstand. Een strijd waarop, naar mijn aanvoelen, alle strijd voor emancipatie berust. Er is geen revolutie zonder de redelijke en de waanzinnige dronkenschap van de ommekeer van perspectief.

445. Bezorgd om mijn overdrijvingen te harmoniseren wanneer ze me aanmanen me te temperen, maak ik van het ogenblik dat de slaap toekomt, een afspraak met het leven dat met een standvastige vertrouwdheid waakt, in mij en over mij. Met de ogen toe dring ik binnen in het hol waar het proces van mijn transmutatie zich afspeelt in het licht van een bezorgde intentionaliteit. Zonder me de les te hoeven lezen voor de buitensporigheid waar ik aan toegaf, herbron ik me. Terwijl mijn geïnstrumentaliseerde lijf me lastig valt met een opdringerige tachycardie, oogst ik de vruchten van mijn uitbundigheid, en het plezier weer oproepend dat ze me verschaftte, laat ik mijn uitvoerige druivenoogst zichzelf weer in evenwicht brengen.

Wat is ogenschijnlijk gemakkelijker, als het op die manier wordt uitgedrukt, dan het activeren van wat bij de destillatie en het rijpen van whisky, het "engelendeel" heet [Ken Loach, The angels' share]? Men vergeet dan de bankschroef van de oude wereld, de nijptang van het schuldgevoel, de om zich heen grijpende angst voor het leven, de fladderende schaduwen van de dood, de knerpende raderen van het armzalige tewerkgestelde lijf dat ik probeer onder de hoede van het vitale lichaam te plaatsen, tot het zich ontbindt en te vreten wordt gegooid aan de vraatzucht van mijn levenswil. Ik word ertoe gebracht opgewonden te raken bij die korte nachtelijke slapeloosheden wanneer ik, zittend op de rand van het bed, mijn begeerten oproep om als een meute honden te verscheuren wat me kwelt.

446. Tijdens feestmalen, wanneer het samenzijn in gezelschap uitnodigt tot overdaad, ben ik misschien niet aandachtig genoeg voor de uitbreiding

van de overvloed die dreigt "haar overschotten te vernietigen" door me met ongemak op te zadelen. Voorrang geven aan de kwaliteit op de kwantiteit lijkt een wenselijke houding. Maar wat als ik teveel kwaliteitsvolle drank en voedsel tot mij neem? Bevrijd je van het schuldgevoel beste vriend, bevrijd je van het schuldgevoel, volhard zonder angst en zonder verwijt!

447. Het moment waar ik het meest naar hunker: zijn, het hebben voorbij, in de volheid van het bestaan.

448. Wanneer plannen, berekeningen, programma's tot mislukken zijn gedoemd, dan hoef je de oorzaak niet bij een kwaadaardige macht te zoeken. Roep het Grote Uitwendige Ding, "uit een duistere ramp ontsproten", niet aan, bekijk veeleer hoe, zodra de tegenstellingen zich *de facto* rond de tafel scharen, je de voorkeur geeft aan het slechtste en het beste overlaat aan "we zien wel".

449. Het heeft bijna vijftig jaar geduurd vooraleer de ommekeer van perspectief, waar ik op hoopte in het *Handboek voor de jonge generatie*, gestalte krijgt in mij met deze intentionaliteit die op de tegenstellingen en tegenslagen de betekenis laat wegen die het leven aan mijn dagelijks bestaan toekent. Ik beweer niet dat deze spontane benadering een feilloos kompas is. Het is niet meer dan een houding, onafscheidelijk mentaal en psychofysiologisch, die vooruitgang boekt aan de hand van kleine genoegens en af en toe uitmondt op rijkere gebieden en onverwacht geluk. De verwondering heeft zo van z'n mooie kanten als de zelfvoldaanheid en de ijdelheid zich oplossen in het verleden.

450. De neiging om de ongemakken te overdrijven, de pijn, de tegenslagen waar niemand aan ontsnapt, ontstemmen me. Ik waardeer, ondanks het bruuske ervan, de terechtwijzing van een vriendin die, bij ontvangst van haar tafelgasten, als inleiding aangeeft "Jullie hebben tien minuten om het over jullie ziektes en problemen te hebben, daarna gaan

we aan tafel en wil ik er niets meer over horen." Het verschijnen van pijn of van een onrustwekkend symptoom biedt te gemakkelijk een voorwendsel aan de invloed van de angst en aan de storingen waarmee ze de afgezaagde deuntjes van het gewone bestaan veranderen. Mijn voorbijgaande onrust aan een welwillend oor toevertrouwen zou de terreur die rondwervelt in en rondom mij ruimte geven. De verwarring veruitwendigen concretiseert ze in een ding dat me ontsnapt, terwijl ik de enige ben die de macht heeft om ze aan te pakken met wat me voor handen ligt, om ze ter hulp te snellen met mijn subjectieve middelen.

451. De momenten die ik poog uit te werken zijn niet allemaal gelijk. Het moment van de liefde is niet het moment van het lezen, van het eten, van de ontdekking, van de creatie. Maar door ze op die manier op elkaar te laten aansluiten, vergelijk ik het onvergelijkbare, meet ik, evalueer ik, herleid ik tot een veld van coherentie wat deel uitmaakt van een veld van resonantie. Het ogenblik is kwantitatief, het moment is kwalitatief. Het moment is een heden waar mijn begeerten smachten naar de totaliteit van het leven, een tegenwoordigheid die me het voorrecht om te leven toekent omdat mijn begeerte overeenstemming bereikt met het universele "aanwezig-zijn" dat het leven is.

452. Beroep doen op mijn bril verschaft me hulp en troost die me in verlegenheid brengen en irriteren. Is dit niet die "mechanica die op het leven wordt gekleefd" waartegen ik in opstand kom? Maar wanneer de zon schijnt of het licht fel genoeg is, heb ik die bril niet nodig. *Mehr licht!* [Goethe] "Meer dag en meer helderheid" is een begeerte die verder gaat dan de aantrekkingskracht die het Zuiden uitoefend op de noorderlingen. Verwijzen naar mijn mistige klimaat, naar mijn duistere dwalen, zet me op weg naar een bewustzijn dat me bijlicht en me oefent in het kijken zonder optische prothese. Ik geef toe dat ik zodoende de opvoeding hernieuw van mijn zicht, vermoeid als het is na uren naar wiebelende lettertjes te hebben gestaard op het computerscherm. Maar ik heb het gevoel dat het

therapeutische veld van coherentie zich verenigt met een veld van resonantie dat dichterbij mijn begeerte aanleunt. Eerlijk gezegd probeer ik mijn zicht niet te verbeteren op de wijze waarop een machine wordt hersteld. Door meer klaarheid te zoeken, pluk ik het ogenblik van de oogvermoeidheid om het te veranderen in een moment en om in mij het licht van de begeerte te laten afwisselen met de duisternis die deze begeerte doet indommelen.

453. *Uit het gewone het buitengewone puren.* Hoe ijdel en onaanvaardbaar is dit voorstel niet voor de gangbare mening. Maar als dit idee wordt gevolgd, dan blijkt dat deze formule haar wezenlijke inhoud verliest ten gevolge van haar abstracte karakter. Als ik het toepas op mijn heden, als ik het ogenblik tot een moment uitwerk, dan verras ik mezelf door lood in goud te veranderen. De poëzie van de beleving grijpt het alledaagse beet om het te verslinden. Wat corpus krijgt en zich in mij nestelt in een perspectief van het leven, doorbreekt de betovering die me verbant uit mezelf. Tegenover de dodelijke stralingen die me van buitenaf raken, stel ik de gloed, hoe zwak ook, die door mijn zijn wordt uitgezonden. Ik leer het schild van Perseus gebruiken om de blik van de Gorgone die me versteent, reïficeert, af te wenden. Ik sluit bovendien het idee van een nieuw begin niet uit, zo kan de Gorgone haar monsterlijkheid laten vallen en een gezelschapsdier worden.

454. Het leven en haar gebruikelijke gulheid blijven hun aantrekkingskracht uitoefenen. Hoe absurd toch deze wereld die de geneugten van het bestaan minacht en het ongeluk verheerlijkt. Het bange afwijzen van het genot is een vergif dat zo goed in de aderen van de geschiedenis werd gedistilleerd dat de gewone mensen volharden zich voort te slepen in het onnoembare in afwachting dat het Noodlot zijn naam geeft aan wat hen verpletterd.

455. Zich verbieden om te leven, verleent de dood de vrijheid die wordt opgeslorpt door de handel van de mensen en de dingen: de vrijheid om te

betalen en betaald te worden. De overtreding beloont zichzelf, het verbod incasseert.

456. Wat in het dierenrijk een teken is van een natuurlijk instinct wordt regressie en ontarding wanneer het voorkomt bij een soort die geboren werd om haar dierlijkheid te overstijgen, niet om die te domineren en te onderdrukken zoals ze het tot nu toe deed.

457. Geen enkele ethische aansporing, geen enkele oproep tot altruïsme, geen enkele activistische solidariteit zal een einde maken aan de predatorreflex. Slechts het verzekeren van de voorrang van het zijn op het hebben, van het genot op de toe-eigening, van het leven op wat erop bespaart, zal de mogelijkheid geven ons uit de dierlijkheid te halen door ons te verzoenen met het beest in ons dat deel uitmaakt van onze natuurlijke evolutie.

458. De zoektocht naar profijt heeft meer nood aan kwantiteit dan aan kwaliteit. De dictatuur van het getal kwantificeert. Mannen, vrouwen, kinderen stellen niets voor uit zichzelf. Hun functie van koper, kiezer, burger, slaaf, maakt van hen radertjes, cijfers waarmee het systeem van bureaucratisch beheer zich voedt. De statistieken negeren de menselijke substantie. Het leven is niet te kwantificeren. Is dat geen verschrikkelijk miskende vanzelfsprekendheid? Wie niet strijdt voor de kwaliteit van het eigen leven en dat van de anderen, wordt die niet, goedschiks of kwaadschiks, het hulpje van het systeem dat verdingt, reïficeert?

459. Als beheerder van de geëconomiseerde realiteit is de geest een onmisbaar meetinstrument voor de geometrie die onze vorm kneedt. Het wezen, op zijn zoektocht naar eenheid met zichzelf en de wereld, wordt daardoor niet los gezien van het hebben. De geest ontardt de mens en vervangt zijn verloren eenheid door een fictieve, mystieke, transcendente eenheid. Van de totale mens heeft die slechts een totalitaire visie.

460. Je angsten uitdrijven, betekent blijven vastzitten in het spinnenweb van de bezwering. Zich verzetten, oefent net een aantrekkingskracht uit op het "ding" dat in onze donkerten waart, *perambulans in tenebris*, zoals de toverboeken het uitdrukken. Het obscurantisme is een ontaarde nacht.

461. Het geluk straalt uit, overtuigt niet. Het is een veld van resonanties, niet van coherentie.

462. Door op militante wijze te ijveren voor het geluk van de anderen en daarbij het eigen geluk op te offeren, loopt men het risico te eindigen in de riool van de liefdadigheid. Hoe kan men ijveren voor het geluk van iedereen zonder de deuren van het eigen bestaan te openen voor het leven?

463. De ethiek heeft mooi van de daken schreeuwen: "Zoek de macht niet, grijp het leven en laat je door het leven grijpen!" Geen enkel desintoxicatiecentrum behandelt een verslaving aan autoriteit. Het getier van de orde die in de pas loopt, blijft de oren verdoven en de ogen verblinden. De authenticiteit is een geluk dat uit ons komt, zonder nood aan preken, sermoenen, vermaningen.

464. Sommige beelden roepen meer onrust op dan andere. Onverwachts opborrelend uit onze verbeelding of uit onze dromen, lijkt het erop alsof ze uit een archaïsche existentiële beleving afkomstig zijn, verankerd in de meest afgelegen tijden van onze menselijke evolutie. Zo ook de slang met door zonnestralen omringde leeuwenkop op de juwelen van de Grieks-Egyptische magie uit de eerste en tweede eeuw. Die doet niet alleen denken aan de eerste vormen van de foetus, ze wijst ook op het slangachtige van de spermatozoïde. Zo wordt dit in ons lichaam min of meer ervaren - doorheen de mystieke verschrikking en vervoering -, als de reptielachtige beweging die gaat en komt van het hoofd met de hersenen naar het brein van de ingewanden waar het in staat is de afgronden van onze emoties bij te lichten. Terwijl de verwijzing naar het

kundaliniserpent, samen met het project van geestelijke verheffing, aangetast blijft door een demonstratieve machtswil, een spirituele beheersing, ben ik gevoelig voor het kinderlijke beeld van een leeuwenslang die zich in alle richtingen kronkelt om het flikkerende licht van een macroscopisch bewustzijn in mijn lichaam te verspreiden, daarbij mijn microscopische divertikels en zichzelf voedend. Daar voltrekt zich het huwelijk tussen het *pneuma* en het *sperma* dat voor de gnostici de belofte inhield van een herstelde eenheid, tegenover de wereld van verkrumming en verval.

465. Zolang het overstijgen van onze dierlijkheid de predatorreflex niet heeft uitgeroeid, blijven de mensen en de maatschappijen onderhevig aan de absurde strijd tussen de meester en de slaaf.

466. Individuen en maatschappijen blijven het ondergaan: de opgekropte levenswil die omslaat in machtswil. De oude wereld is een kazerne, een gemilitariseerd universum, bestaande uit sabelslepers van elke leeftijd, met een karakterieel harnas dat gedrag en gedachte aan banden legt. De onderwerping, de gehoorzaamheid, de onderdanigheid zijn de sterkhouders ervan. De conflicterende samenhang waarborgt de overleving. De predatie is een endemische oorlog. De ontaarding verandert de dionysische vreugde in een bloederige orgie.

467. *Mijn vitale ruimte optrekken.* Telkens ik mijn bewustzijn toespits op een deel van mijn lichaam dat, in de diversiteit van zijn taal - ongemak, pijn, onevenwicht, verwarring, welbehagen - mijn aandacht trekt, mijn zorgzaamheid stimuleert, zet ik het globale bewustzijn van mijn vitale lichaam in werking. Ik laat een vloed aan leven los die een plots met woestijnvorming bedreigde grond overspoelt. Of ik me desgevallend op een hoog of een laag vitaliteitsniveau bevind, heeft zo zijn invloed op de nonchalance, de opwinding of de kalmte van mijn tussenkomst. Maar veeleer me de vraag te stellen, hou ik koppig vol ze op te lossen door te proberen me niet om de resultaten te bekommeren. Het moet voortdurend

worden herhaald: de bekommernis om de doeltreffendheid is de knuppel die de begeerte onderuit haalt.

468. Wat wordt herhaald vindt de gelijkheid uit. Als er al een muzikaal thema de eeuwen ononderbroken doorstond - van de vijftiende tot op heden - dan is het wel La Folia. De ongebreidelde uitbundigheid, de uitdrukking van een vreugde zonder voorbehoud, heeft tot de knapste variaties geleid zonder ooit de fundamentele melodie te veranderen. In de muzikale perceptie van de wereld, waar ik me "bespiegeland in bespiegelingen - *raisonnant par résonances*" graag aan overgeef, is La Folia een verzuchting naar het geluk dat de gruwelmuren van de geschiedenis doorbreekt en van generatie op generatie wordt herboren, onveranderd, onoverwinnelijk. Het vernuft van het menselijke wezen - de diepe vreugde van het zijn - getuigt hier van een spel waarbij elke teerlingworp van de bestemming een einde maakt aan het Noodlot.

469. Het spook van het *memento mori* achtervolgt de wereld sinds de winstgevende uitbuiting van de natuur de mens losrukte uit een leven dat hem toebehoorde, dat hem toekwam menselijker te maken. Enkele andere bedroevenswaardige gevolgen daargelaten, heeft deze uitspraak, uit naam van de geest die over de materie heerst, de ervaring van het *memento vivere* dat de vitale energie benadrukt, inherent aan het lichaam, hoe geknecht het ook is, verwezen naar de schaduwen van de Styx.

470. Door de materiële kracht van het lichaam te onthullen, gaat het *memento vivere* uit van een dialectiek tussen materie en energie. Het is een bevraging over deze gelijktijdige aanwezigheid en naar de mogelijke reïncarnatie van het lichaam voorbij de energetische vorm. Ik zeg niet dat deze hypothese aannemelijk is, ik zeg alleen dat ze werd uitgesloten - of minstens verhuld - door de autoritaire wil van de geest die, verondersteld te heersen over de materie, het bestaan van de levenswil ontkent. De overheersende gedachte heeft de fundamentele verhouding ontaard die het lichaam heeft met een vitale kracht die zowel materie als

energie is. Ze heeft het perspectief, geopend door de hermaterialisatie van de energie, afgesloten.

471. Wat is de drijvende kracht van onze transmutatie van mens in menselijk wezen? Het bondgenootschap tussen het menselijke bewustzijn en de levenswil. Dit is de weg van het alchemistische Magnus Opus van onze wording, de terugkeer naar de specificiteit van onze soort. Deze wording, stagnerend en afgeleid, zet zich weer in beweging ten gevolge van de erosie en het bankroet van de handelsbeschaving.

472. *De dood onder een andere hoek aanpakken.* Wijst de faze waarin de materie zich onder haar energetische vorm manifesteert niet op een terugkeer naar haar hermaterialisatie? Op welke manier heeft het bewustzijn, bij het op gang brengen van de transmutatie, de macht om invloed te hebben op een natuurlijke cyclus van reïncarnatie? Ik benadruk de notie van een natuurlijk fenomeen omdat het rijk van de antifysis tot op heden het probleem slechts heeft durven aankaarten via het traditionele dualisme van de mystiek-religieuze weg en van de wetenschappelijke. De eerste lokaliseert het fenomeen van de desincarnatie en de reïncarnatie in het hiernamaals, de tweede bekijkt het in termen van een technologische markt.

473. *Voor het overstijgen van wat ons en de wereld verdeelt.* Volgens de theorie van de momenten zijn we in staat om experimenteel te breken met de lineaire tijd. Door ons weer te aarden, gaat de tijd die we toekennen aan de voorrang van de begeerte, uit van een onderlinge verstrengeling van de seizoenen die op analoge wijze, door resonanties, de vier seizoenen van ons bestaan bepalen: lente, zomer, herfst, winter.

474. De joodse godsdienst heeft tientallen verboden betreffende dagelijkse gebaren en gedragingen - denk aan de domme vervloekingen waarmee de linkerhand is opgezaald. Zonder *a contrario* de lijst op te stellen van de gebaren en de lijfelijke delen die het genot bevorderen, zou

het goed zijn weer overeenstemming te bereiken met de verrukking die het kind ontdekt tijdens zijn sexuele ontwikkeling en de adolescent tijdens het rijpen van zijn erotische driften. En vooral om een bres te slaan in het puritanisme dat de volwassenen hen zo wreedaardig opleggen. De wereld in vuur en vlam zetten met de toorts van de verrukking, is dit niet wat de kinderen ons onderwijzen en wat de machinerie van de lopende zaken nastreeft om ons af te leren?

475. *Het spel van de beelden van het lichaam.* Instemmend met de gedachte dat elk deel van mijn lichaam een bewustzijn heeft, ben ik te allen tijde geneigd om een verbinding te activeren tussen het bewustzijn van mijn levenswil - het levensvuur - en het bewustzijn dat ik toeschrijf aan de delen waaruit ik ben opgebouwd en die de volle lading krijgen van de stoornissen en onevenwichten die me treffen in de opeenvolging van ogenblikken. Ik probeer niet om gelijk of ongelijk te krijgen, ik gehoorzaam aan geen enkel doel. Ik geef toe aan de impuls van nieuwsgierigheid. Wat me daarentegen intrigeert, is dat anders dan bij het beeld dat me vrij staat me te maken van mijn lichaam, ik nu elke anatomische relevantie achterwege laat om me te begeven in een droomrealiteit waar - om in het onverwachts erkende voorbeeld te blijven - mijn maag een zilveren schijf is die drijft op een meer dat wordt verlicht door het bewustzijn van een leven waarvan ik de aanwezigheid in mezelf bemerk (en tot leven wek). Misschien is dit mijn manier om me te verwijderen van het mechanische lichaam, om de instrumentaliteit die me economiseert af te wijzen en me aan te sluiten bij mijn energetische lichaam waarvan elk van mijn begeerten de oppermacht inroept. In zekere zin pas ik een irrealiteitsprincipe toe waarop het *moment* zijn spontane realisatie baseert - zich wil in het niet-willen.

476. Waar komt de Jarnacstoot [coup de Jarnac, onverwachte en handige, soms als laf aanziene degenstag of -stoot] vandaan die de droom van Margareta Porete, voorstandster van "de vrijheid van de verfijnde natuur",

in een nachtmerrie deed omslaan? Uit haar eigen keuze! Zodra ze inzette op de rampzaligste gids, op het ergste schepsel dat ze voor haar beste bondgenoot hield: God. De verrader, die ze in zichzelf had ontvangen, heeft haar niet gespaard. En ze bleef hem boven alle verdenking houden toen ze de brandstapel en de afschuwelijke inquisiteurs trotseerde die hij had opgeroepen haar te vervolgen. Die God die haar verliest, is dezelfde waarvoor ze zich heeft laten doordringen om het volle en gehele leven af te zweren. Het is de usurpator, de bleke energiezuiger waarover Rimbaud het heeft.

477. Verzwakt door de vermoeidheid waarschuwen mijn ogen me door te knippen, mijn bewustzijn spitst de oren en wordt voor een keuze geplaatst. Ofwel geef ik toe aan een emotionele reactie, vooral ingegeven door angst, ofwel neem ik enige afstand met een bezinning die me weer in staat stelt te leven zoals een koorddanser op zijn ijzeren kabel. De eerste optie voert me naar de oogarts, de dokter, de hersteller van het mechanische lijf. De tweede - meestal als dwaas weggezet - doet me vermoeden dat er een oogbewustzijn bestaat, een organisch visueel fenomeen, ingewikkelder dan de eenvoudige waarneming waartoe de Westerse medische analyse het fenomeen herleidt, ingewikkelder ook dan de functionele eigenschappen die overblijven in de zogeheten natuurlijke therapieën. Het bewustzijn van het verteringsstelsel omvat meer dan de mond, de slokdarm, de maag, de lever. Dit bewustzijn is inherent aan de verscheidenheid van zijn bestanddelen en overstijgt die zowel als specifiek bewustzijn, als globaal bewustzijn en als voedingsbewustzijn dat in staat is de disharmonie van stoornissen aan te pakken door een conditionering van elk ogenblik die zelf een gevolg is van het economische totalitarisme dat het lichaam herleidt tot een som van functies.

478. Er speelt zich een voortdurend heen en weer af tussen mijn mentale bewustzijn en mijn organische bestanddelen, elementen met een bewustzijn dat weerklinkt in mijn diepten, aan de bron van mijn levenswil.

Vorbij de gedroomde hoofdlijnen, krijgt daar de totale mens gestalte, de ware menselijke bestemming voor Leonardo, Marx, Hölderlin, Fourier, Diderot, Rabelais, La Boétie.

479. De dood loopt in de pas van de ogenblikken, het leven dartelt van moment naar moment. Ik heb zo m'n redenen om hier aandacht aan te besteden. Die werden me ingegeven na een voorval. Door een onoplettendheid donderde ik de trap af en belandde ik op de grond met verschillende gekneusde ribben. In een opwelling van energie krabbelde ik overeind, schoot de trap op en plofte me neer op bed, berustend en kwaad. Vanuit rationeel en medisch standpunt is mijn hevige en heilzame reactie het gevolg van een adrenalinestoot. Deze waarheid is niet de hele waarheid. Alhoewel ik word overspoeld door een lijden waarvan ik wil en vermoed dat het niet erg is, neem ik in mezelf een voortdurende slingerbeweging waar tussen "wat gebeurt en me pijn doet" en "een herstel van het leven" dat me opbeurt. Ik ben me er volledig van bewust dat dit slechts een mechanisme is dat de afwisseling regelt tussen de pijn en het verzachten ervan. Als ik was lastiggevallen door het gejammer en de zorgen van de medici (gelukkig was ik alleen toen dit gebeurde), dan was het gevoel van verzachting alleen gekomen van de ademhaling, de stoptijd van de pijn. Ik zou dan *de facto* hebben gehoorzaamd aan het mechanische proces dat de ogenblikken afrolt. Voelen dat ik door het leven weer wordt opgenomen daarentegen, laat me toe *momenten* op te bouwen, het perspectief van de dood om te draaien, mijn aanhankelijkheid aan mijn bestemming nieuw leven in te blazen. Door te dartelen met momenten ben ik ervan gespaard gebleven mijn pijn in het beton van een klaagmuur te gieten waar het mechanisme van de wanhoop me opwacht om me te breken.

480. Terwijl ik het verhaal van mijn val op de trap herlees, ben ik geneigd enkele verduidelijkingen toe te voegen. Ik spreek van een ogenblik van verstrooidheid. Goed dan, maar elke onoplettendheid haalt me niet

onderuit, en is elk ogenblik niet het verglijden van de tijd en het verglijden in een tijd die ik niet wens? Ben ik me daarvan bewust wanneer ik met de grond in aanraking kom? Ik herinner me het beestengebrul dat ik uitstootte. Is het een schreeuw van pijn of van woede? Ik heb nog geen pijn, die komt pas later, wanneer ik medelijden met mezelf krijg, wanneer ik twijfel aan de intentionaliteit die me in leven houdt. En dan! Heb ik het recht niet te struikelen zonder schuldgevoelens? Onfeilbaarheid is niet een van mijn zorgen. Deze belachelijke bezorgdheid laat ik over aan machtsmensen. Wees zoals het kind, ironiseer het kleine serpent van de kwaadaardige tegenslagen, als je valt, leer dan weer op te staan. Heb je je pijn gedaan? Dat is geen fout, dat is een vergissing, herstel die! Neem de tijd om ze te herstellen! Het is inderdaad uit woede dat ik schreeuwde. Mijn kreet kwam er niet uit ontgoocheling maar uit blinde koppigheid. In haar wil om alles onophoudelijk te herbeginnen, is het leven een vredig brullen, een laaiende kalmte.

481. Het ogenblik van de pijn omvormen naar een moment van kalmering is een uitdaging. De gedachte heeft niets absurds. Velen denken eraan: ze gieten een glas alcohol naar binnen, nemen een pijnstillers, gaan naar de dokter. Ieder zijn ervaring. Wat mij betreft, mezelf beklagen verhoogt de pijn, zorgt ervoor dat die duurt. Opscheppen verandert het heden in een uitdaging voor de toekomst. De adrenaline bevoordeelt niet het "wees braaf, oh mijn pijn en hou je koest!" die de cynicus doet grinniken. De dialoog met het lijden is ambigu, vol wrok. Het oude schuldgevoel dat altijd op de loer ligt, scoort punten. "Waarom breng je jezelf deze wonde, deze pijn, dit lijden toe?" Het debat toelaten, is zich vastrijden in het ziekelijke, in de slachtofferrol. Als ik terugkom op mijn val van een trap, dan is het om te benadrukken dat mijn eenzaamheid me in dit geval het gejammer heeft bespaard dat anders mijn toestand zou hebben verergerd. Op een heel vroege ochtend van een slapeloze nacht zet ik me aan het schrijven om met de woorden van het leven, de kwalen te verdringen die werden opgeroepen door mijn ziekelijke reflexen. Het leek

me belangrijker de voorkeur te geven aan het mij openstellen voor het leven in plaats van de hulp in te roepen van de gepantserde trein van de geneeskunde. Geen gebeden, geen hymnes, geen rituelen, geen aanroepingen noch andere mechaniserende maskerades. De eenvoudige aanvaarding van wat me recht houdt en de resonanties die de hoorn des overvloeds teweegbrengt in de angstaanjagende nevelen.

482. Ik heb een wil tot harmonie waarbij mijn ogen, mijn genitaliën, mijn longen, mijn cellen, mijn chemische, fysiologische, psychologische reacties bevoegd zijn te ontsnappen aan de wereld van ziekte en zelfvernietiging. Ben ik erin geslaagd een dubbelganger te creëren, een *angelos* - de *famulus* van Paracelsus - die, de lineaire tijd voorbij, verleden en toekomst verenigt, me leidt door aan het overstijgen van het mechanische lijf te werken? Waanzin? Misschien, maar is het ook niet een manier om mijn afstand, of zelfs mijn breuk, aan te duiden met een werkelijkheidssysteem dat de zoektocht naar de menselijke mogelijkheden, naar de onthulling van een creatieve rijkdom waar zoveel mannen en vrouwen van dromen, voor gek verklaart? Hoe kan je het te weten komen zonder het te proberen?

483. Spreek me niet over het geloof in het leven en in de bestemming, ik poog het eenvoudige menselijke bewustzijn te vlechten met de gedachte van het leven.

484. Tijdens een droom in de nacht van 11 op 12 juli 2016, ontdek ik in een bouwvallige garage een vuile, versleten, verroeste en duidelijk onbruikbare auto. De deur gaat piepend open. Ik zet me achter het stuur en draai machinaal aan het contactsleuteltje dat nog in het slot zit. Tot mijn verwondering verschijnen er overal op de wagen plantaardige haarwortels zodat het lijkt alsof de hele carrosserie wordt dooraderd met zichtbare kloppingen die aan het metalig omhulsel een vlezig consistentie geven. De gemetamorfoseerde auto vertrekt zonder geluid en glijdt een kronkelende laan in. Verbijsterd word ik wakker en ik hoor een stem die

zich verder en verder verwijdert: "Zo zou het zijn wanneer je een van die houten autootjes zou nemen die men aan kinderen geeft." Ik hou me nu volop bezig met een probleem dat duidelijk door die droom werd ingegeven: is het mogelijk dat mijn vitale lijf een metamorfose kan teweegbrengen in mijn mechanische lijf dat door de betovering van de ouderdom tot slijtage wordt geprogrammeerd? Wat? Nu zit je over mogelijkheden en onmogelijkheden te argumenteren terwijl je het, zonder je wat dan ook af te vragen, in je droom "gewoon deed"!

485. De bescheidenheid van Mallarmé verduistert - in zijn eigen favoriete uitspraak - de visionaire kracht waarvan hij de nederige ontvanger was. Het Boek [Jacques Scherer, Le "Livre" de Mallarmé, Gallimard, 1978] stelt de vraag naar een bestemming die zich verzet tegen het Noodlot waar de meesten aan toegeven. Hoe voel je in de woorden "Zoals in zichzelf eindelijk de eeuwigheid verandert" niet wat ik, in resonantie met Rilke, de creatie van de engel zou willen noemen? Ik bedoel daarmee de bewustwording van een boodschapper die uitdrukking geeft aan de begeerten van het lichaam, waarvan het nu aan ons is de betekenis te ontwarren. De zelfcreatie oefent zich, tijdens het dagelijkse bestaan, in het scheiden van wat ontstaat uit de vezels gevlochten door de levenswil en wat hen omsluit, aanvreet, beschadigt. Doorheen de zelfcreatie klinkt de kreet van het kind en van de naïeviteit, geïnspireerd door het idee van de eeuwigheid: het werk van de Parcen, die schikgodinnen afschaffen!

486. De engelachtigheid is de ideologische metgezel van de beestachtigheid, de mogelijkheid die aan de engel wordt geboden om het beest uit te hangen. Als ik het perspectief omkeer dan is de creatie van de engel het gevolg van de transmutatie van het ik. Ik geef de *angelos* een menselijke substantie, ik werp hem op als woordvoerder van mijn lijf. Zijn stoffelijkheid beëindigt alle transcendentie en brengt de humanisering teweeg die vervat zit in de bestemming van de mens.

487. Het overleven wordt opgelegd uit plichtsgevoel. Deze verplichting is onverenigbaar met de wezensdrang zoals die uit mijn begeerten blijkt.

488. Beeld je een cirkel in die een polygoon omvat, zegt Nicolaas van Cusa. Hoe meer zijden die polygoon heeft, hoe dichter zijn vorm bij de cirkel aansluit, maar hoe groot je het aantal zijden ook laat worden, het wordt nooit een cirkel. Polygoon van het hebben, cirkel van het zijn.

489. Het geluk van de mensheid schuilt niet in de vernietiging van de oude wereld, waaraan trouwens ruimschoots wordt voldaan door de stinkende oogsten van de rentabiliteit. Het schuilt in de creatie van de mens door de mens. Dit houdt in dat iedereen op het eigen zwaartepunt is gevestigd, op het aangrijpingspunt van de universele aantrekkingskracht van het leven.

490. De gevoelige intelligentie is de globale gedachte die voortvloeit uit het lijf in osmotische relatie met het leven. Ze is de grondstof waaruit het menselijke bewustzijn wordt geboren en zich ontwikkelt, indien het zich bevrijdt van de antifysis, van de tweedeling van het lichaam, van het overwicht van de geest.

491. Doelmatigheid en ondoelmatigheid, nuttig en nutteloos, hoop en wanhoop, goed en kwaad, eerlijk en oneerlijk, a en niet-a, hoeveel dualiteiten beperken niet de levende intelligentie tot in de kist! Alleen het bestaan is in staat deze samengangen, veroorzaakt en verspreid door de verdeling van de arbeid, te overstijgen. Te beginnen met de tegenstelling tussen het zijn en het niet [Sartre], een puur product van de geest en van een metafysica die met haar sublieme retoriek de plundering van de natuur en het lage gekonkel van het profijt verbergt.

492. De dualiteiten overstijgen beantwoordt niet alleen aan de wil om het ik en de wereld te herenigen, het betekent dat in ons de macrokosmos en de microkosmos één zijn. Het beschrijft het oord waar, in weerwil van het

totalitarisme van de splitsingen, het proces van de totale mens en zijn herwonnen eenheid werkzaam is.

493. Gereinigd van haar logica van doeltreffendheid, wordt de begeerte voortdurend herboren en zorgt ze ervoor dat ik voor mezelf wordt herboren. Deze reiniging is minder gemakkelijk dan ze op het eerste zicht lijkt. Het angstvallig voor ogen houden van een overtuigend resultaat verlamt de natuurlijke beweging die haar impuls uit de levenswil haalt. Bewijzen leveren, ontvleest de begeerte. Het gewicht van de tradities volgt een bezweringsritueel. Haar juk buigt de rug en de gedachte, neigt de nek naar de laagste diensbaarheid. De hoogdringendheid herstelt de dictatuur van de sleet en van de woekeraars. Het ogenblik onderbreekt de distillatie van het leven die onze momenten laaft.

494. Wat de geest wil heeft niets gemeen met wat de levenswil verlangt. Het eerste is slechts een geprogrammeerde predatie. Het tweede werkt aan het overstijgen van de prooi en de predator. De door het genot ongedaan gemaakte toe-eigening, bevrijdt een kernenergie die, in tegenstelling tot het technologische wapen, een levensgloed uitstraalt.

495. Het glas bier of whisky na het werk of om een afgeronde taak te vieren is een bevrediging, een verzadiging. Drinken op de kosteloosheid van het plezier breekt niet alleen het juk van de moeizame arbeid, het maakt gewend aan het verbannen van de toe-eigening, uitgejouwd door het genot. De nederlagen van het hebben zijn een feest voor het zijn.

496. Het veld van resonanties roept voor mij een spiegelpaleis op. Het individu of het onderwerp in het brandpunt ziet zich herhaald in veelvuldige reflecties die duizendvoudig veranderen zonder zelf te veranderen, onder verschillende belichtingen en waarnemingshoeken die telkens wel een verarmen, een verminderen zijn.

497. De Goden werden geboren uit de verkrachting van de aarde. Ze zijn het product van een involutie, van een afleiding, van een vergissing in de

menselijke evolutie, niet meer dan rammelaars in de handen van ellendelingen, tuk op geld en macht, die sinds ze vanaf de twintigste eeuw hun theatertje verloren, hun speelgoed bij het afval leggen. Hun dode tak heeft de boom van het leven lang ontsierd. Het is uit naam van deze levensboom dat we hun ontbinding in de natuur bekrachtigen. Het tijdperk van de handelswaar moet nu met hen terugkeren naar het niets waaruit ze werden gehaald. Niets van wat de aarde ontaarde zal de lente van het leven overleven.

498. Elke vaststelling draagt de stempel van een leugenachtige realiteit en van een onbehagen dat zelfgenoegzaam door die werkelijkheid in stand wordt gehouden. De wereld benaderen in zijn onveranderlijkheid, waarin alles verloren gaat en niets wordt geschapen, maakt van het onomkeerbare de verbinding met een dodelijke passiviteit. Het misprijzen voor en de ontkenning van het menselijke zijn een woestijn. Doorheen wind en storm kan men slechts het bittere *vanitas vanitatum* schreeuwen.

499. Hoe verstard ook door het herkauwen van de vooroordelen, geen enkele geest weerstaat de verleiding de *terrae incognitae* te verkennen van een uitzaaiend leven van radikaal nieuwe gedachten die volledig breken met de zogeheten realiteit die onze zeden, onze opvattingen, onze wereldvisie vorm hebben gegeven. Hoe moet je je weg vinden in een universum waarin de traditionele criteria niet meer gelden, waarin we als het ware gewichtloos dwalen? Het lijkt me dat de poëzie de enige hulp is waarop deze pioniers kunnen terugvallen, het doen en niet-doen als belichaming van die met leven ruisende gedachten in en rondom ons. We zijn omgeven door resonanties afkomstig uit een toekomst die vorm geeft aan ons heden.

500. Mijn enige strijd, mijn enige toewijding, is de transmutatie van het overleven in leven, van de mens in menselijk wezen, van mijn persoonlijk bestaan in begeertewezen. Het is uit deze schok van een poëzie "gemaakt door één en door allen" dat de nieuwe beschaving het licht zal zien.

501. De antifysis behoort toe aan het rijk van de totalitaire economie. Ze heeft het geloof verspreid in een omheinde tijd en ruimte, een kraal, die een onwrikbare realiteit is geworden. Dit versteende, ding geworden geloof blijft ons gedrag conditioneren, onze emotionele en mentale reacties beheersen. Het gaat om een collectieve betovering waarbij de feiten zich voltrekken omdat ze worden veroorzaakt door de zekerheid die hen wordt toegekend. Waarover gaat het? Het betreft een tijd en een ruimte onderworpen aan het werk, aan de productie van een intensief profijt, aan de handelslogica van oorzaak en gevolg. We zijn de slaven van een gesloten systeem, voorzien van een rationele coherentie, van een operationele logica, van een geschikt beheer van de gevoelens. Het houdt de relatie tussen observator en geobserveerd voorwerp voor nul en van generlei waarde en postuleert *de facto* een wereld van voorwerpen, objecten waarin het individu, het subject zelf niet meer dan een *ding* is. Het deel van de menselijkheid dat door de lineaire tijd niet kan worden gereïficeerd, versteend, verdingd wordt een onbekende wereld, een geheime wereld, zonder enig verband met de objectieve realiteit, tenzij met de zogeheten geesteswetenschappen, expert in het manipuleren van gevoelens om ze naar de sociale conventies te plooiën.

502. Het overstijgen van de leeftijd is niet meer dan een nevenverschijnsel van het in vraag stellen van de lineaire tijd, een breuk met een geloof dat elk voorbijgaand ogenblik versterkt ten koste van het moment dat de begeerte versterkt.

503. Begrijpen dat het ontaarde leven de dood heeft ontaard, is geen recept voor onsterfelijkheid. Deze kleine flits van intelligentie heeft nochtans het voordeel om de herrie van de zeis te beperken die het verloop van het bestaan in *ogenblikken* vermaait, om het slagzwaard dat vanaf de wieg boven de onschuldige begeerte om te leven hangt, te veranderen in een kartonnen sabel, en vooral om een leven te vieren waarvan het vuur slechts dooft nadat het al haar bronnen heeft

opgebruikt, een leven vastberaden om zelf te beslissen verlot te nemen van de begeerte naar een eindeloos begeren.

504. Het blijft me verbazen dat wezens die vanaf de vroegste kindertijd in staat zijn zich een bestemming uit te bouwen, genoeg nemen met het Noodlot van een dwalende prooi. Alle subversiviteit, elke strijd voor emancipatie zal een bedrog blijven zolang ze de grafsteen niet verpulvert die het dogma van de antifysis op de menselijke soort laat wegen.

505. Me overgeven aan het leven in en rondom mij, ontslaat me van elke trouw aan gelijk welke vorm van macht ook.

506. Mijn genegenheid voor de beesten is onafscheidelijk van de dierlijkheid in mij die me met haar adem bezielt. Het heeft te maken met resonantie. Een overblijfsel uit de verschillende rijken [het minerale, het planten- en het dierenrijk] die mijn persoonlijke evolutie en geschiedenis hebben afgezet als aanslibbingsgronden die mijn bestaan van meststof voorzien. Ik hou ervan deze dierlijkheid te vertroetelen, ze te strelen als mijn katten. Ik beeld me voor mijn dierlijkheid een tuin der lusten in waar mijn zintuigen stoeien en zich verfijnen, rijpen. Mijn bewustzijn hoedt zich ervoor ze te willen temmen, te controleren, de les te lezen, het aanroept de lier van Orfeus om ze te bezingen zonder ze te ontdoen van hun aantrekkelijke, wilde energie. Wie een knuppel gooit naar de vlucht van de hartstochten stelt zich bloot aan de nachtmerrie van Füssli.

507. De menselijke substantie wordt voortdurend herboren. Er zich bewust van worden is een danspas waarbij de afschaffing van de tijd het niets een loer draait.

508. Mijn punt van aankomst is mijn vertrekpunt waar een verhoogd levensbewustzijn werd aan toegevoegd. Het plezier van de intelligentie van het lichaam heeft geen nood aan bewijs noch aan beproevingen om mijn experimentele radicaliteit vast te stellen.

509. Ik heb ervoor gekozen te strijden voor het leven en niet tegen de dood. Mijn reden heeft niets te maken met de spot waar ik me aan blootstel door met een paraplu het zwaard van het onafwendbare te trotseren. Mijn keuze weerhoudt me ervan terug te grijpen naar een met het leven onverenigbaar handelen, ze beschermt me tegen de gehoorzaamheid aan de economische mechanismen van concurrentie, competitie, overwinning en nederlaag.

510. Het *ogenblik* maakt deel uit van het bezweringsritueel van de lineaire tijd. Het druppelt het vergif in van het vluchtige geluk, het geeft een duizelingwekkende draai aan het rad van het ongeluk, het speelt de film af van de gewone ongemakken, die de vermoeidheid en de daling in rendement toeschrijven aan de voortschrijdende ouderdom. Het bestookt de afgeschrikte zintuigen met een stortvloed aan ziekelijke beelden en schadelijke emoties, terwijl het slechts gaat over eenvoudige vermaningen die de aangetaste maag, hart, longen zich toestaan na een overdaad of een gebrek aan aandacht.

511. Het ogenblik hamert op de herinnering van mijn onevenwichten, het spot met mijn waggelgang, het wijst op de energieverspilling van mijn weigering om toe te geven aan het ritme van de rendabele doeltreffendheid - het *time is money* van de kapitalistische moraal - waarvan het het meest subtiele en meest overtuigende product is. Het is in deze ononderbroken stroom, dit onophoudelijk insijpelen, dat de woede me haar steun betuigt, de woede van een tijdloze reiziger die plots de tijd wordt ontrukkt die de begeerte hem zo vrijgevig schenkt. Door de kans te grijpen mijn evenwicht te herstellen, maak ik van het ogenblik een moment, ik ontdoe het van haar eisen en zet er mijn orkest van plezier in.

512. Het *moment* leert me mijn tegenstellingen verwelkomen om ze ervan te weerhouden de zwarte hars waardoor ze worden opgeroepen, in mij en rondom mij te verspreiden.

513. De tweeledigheid is inherent aan het *ogenblik*. Elke gedachte verschijnt er met haar tegengestelde - geluk, ongeluk, vreugde, verdriet, succes, mislukking, leven, dood en *tutti quanti*. Radicaal verschillend van het *moment* dat de tegenstellingen overstijgt, bevriest het ogenblik ze in een niet-overstijgen, vormt het een logica van ergernis die de neergaande, vluchtige, slijtende, teleurstellende beweging rechtvaardigt. Een bestaan dat onderworpen is aan het ogenblik is een labyrinthische navigatie. De dood staat aan het roer.

514. Voor wie stopt met werken om zich over te geven aan het leven, drijven de uurwerken de spot met de uren door ze uit te wissen.

515. We hebben ons nooit hersteld van de involutie die de mens deed achteruitgaan naar het statuut van lastdier en roofdier. Dat zijn overleven nu wordt bedreigd door de versnelde ontaarding van de grondstoffen geeft aanleiding tot het eerherstel van het project van een menswording, tot een versneld verschijnen van een gelukkige beschaving, als in de dromen van zoveel generaties.

516. De ontaarding maakt van de mens een pathetisch en tragisch personage. De droom van de God-Mens draait uit op een nachtmerrie. De geschiedenis van zijn val is niets anders dan zijn val in de geschiedenis, zijn verdrijving uit de natuurlijke symbiotische omgeving. Daar ontstonden de mythes van de Tuin van Eden, van het Gouden Tijdperk, van "de tijd toen de dieren nog praatten".

517. *Het bedrog van de ecologie*. Het gaat hier over een marktlogica die de engelachtigheid van de goede bedoelingen combineert met de graaizucht van de handel. Waarom ook zou de uitbuiting van hernieuwbare energie zich zorgen maken om de antifysis uit te roeien, om de ontaarding van de individuele en collectieve gedragingen tegen te gaan?

518. In de pre-agrarische samenlevingen is het de grijpende intelligentie, niet de predatorintelligentie, die het menselijke bewustzijn ontwikkelt en verfijnt. Een intelligentie die de natuur begrijpt als een aards manna dat in alle richtingen wordt verstrekt, ongeacht de kwaliteit van het proviand. Het is aan de man en aan de vrouw om, in de overvloed van hun talenten en in de verscheidenheid van de natuurlijke omstandigheden (klimaatveranderingen, bliksem, storm, natuurrampen, vruchtbaarheid, regen, droogte), het onderscheid te maken tussen wat weldadig of schadelijk is (zoals bij het plukken van paddestoelen). De natuurlijke omgeving op deze manier aanpakken, is ook overgaan tot het experimenteren met een kunst die onze plantenwetenschap heeft herontdekt: uit een toxische substantie een heilzaam effect halen. Dit bewustzijn van het ik en van de wereld is het echte menselijke bewustzijn dat de dictatuur van de geest - de intellectuele heerschappij - probeert te verduisteren, te vervalsen ten voordele van de rendabele doeltreffendheid en van het predatorrationalisme.

519. In de nevel van de existentiële verwarring is het menselijke bewustzijn de enige klaarte die ons naar het leven richt. Het negeert het geweeklaag en de zang van de wanhoop. Het maakt met luide stem aanspraak op een soevereiniteit die de dwingelandijen tenietdoen; tot en met het aantasten van de buitensporige macht van de dood.

520. De ecologische geest streeft ernaar van de natuur een proper voorwerp te maken. Een mooie overwinning van het puritanisme en van de antifysis om de dialoog *de sujet à sujet*, tussen gelijken te verbieden tussen de mens en de wilde uitbundigheid van het leven, tussen de hybris en het overstijgen ervan.

521. Om de relatie van de mens met het leven te herstellen, moet de antifysis worden doorbroken die de natuur objectiveert, verdingt in een wereldinterpretatie die van elk wezen een ding maakt en van elk ding een handelsvoorwerp. Tot op het altaar waar het leven wordt opgeofferd aan

het profijt, wordt het geheiligd door een vereringscultus. Waar het mes het leven spaart, is het de transcendentie die het afmaakt. Het natuurlijke leven sleept zich voort en de zwierige slang verwordt tot regenworm. Wat danste, kruipt. Zo ook de vrouw, die door de patriarchale macht wordt herleidt tot een voorwerp van eigendom, van verkrachting en van heiligheid. Door het goddelijke vuur tot vestaals verheven, worden haar begeerten levend begraven van zodra ze de plicht van reinheid verzuimt die door haar roeping wordt vereist.

522. Predatie en solidariteit komen elkaar tegen, gaan samen in de vier rijken van de natuur. Alleen het menselijke bewustzijn heeft de mogelijkheid de predatie te overstijgen ten voordele van de solidariteit. De niet-overstegen predatie reduceert de solidariteit tot een abstractie, tot een ideologie. Waarom zou de arrogantie van de predators zich ervan onthouden het de humanisten lastig te maken, de spot te drijven met hun kinderachtigheden, hun sermoenen, hun papieren engelachtigheid?

523. Ik word me bewust van mijn existentieel labyrint wanneer ik word geconfronteerd met wat me meesleept in de wirwar van tegenstrijdigheden terwijl ik ernaar smacht te leven volgens mijn begeerten. Het labyrint is de plaats van mijn gealiënerde bewustzijn, het is het seponeren van mijn wil tot emancipatie en het bewustzijn ervan.

524. De kaart van mijn galaxieën en hun zwaartepunten tekenend, geef ik het beeld de mogelijkheid mijn energie te focaliseren door een veld van resonanties te scheppen waar mijn begeerten stoeien in symbiose met mijn lichaam.

525. De plantkunde munt uit in het lospeuteren van nuttige producten uit giftige planten. Uiterst giftige stoffen worden tot elementen gezuiverd met bewezen geneeskrachtige eigenschappen. Bekeken als een analogie doet het fenomeen denken aan de omvorming van een veld van coherentie in een veld van resonanties. Ontsnappend aan de grenzen van de

proefondervindelijke wetenschap poogt de alchemie van het ik, in zijn veld van resonanties, over te gaan tot de transmutatie van de *materia prima* - de ruwe stof, de niet-overstegen dierlijkheid - in een energie waarvan het bewustzijn zowel het principe als de operationele belichaming is. Hoe nuttig ook voor de verbetering van de overlevingsomstandigheden, wijst de wetenschappelijke gnose door haar verschillen met de existentiële gnose - door het leerproces van het authentieke leven - dat ze een mechanische en aliënerende recuperatie is van een proces waarvan de grondstof het individu, het subject is, niet het ding, het object.

526. Van de *Banalités de base* [*Basisbanaliteiten - in vertaling*] tot deze *Tafelpraat* zijn mijn veronderstellingen voor het grootste deel uitgekomen. Er prat op gaan zou me blootstellen aan het opofferen aan het spektakel van een authenticiteit, inherent aan mijn begeerte, die haar substantie en haar kracht zou verliezen. Me daarentegen beperken tot de bewustwording ervan toont de voortdurende uitingen van de resonanties tussen de wording van de wereld en de evolutie van mijn radicale subjectiviteit. Ik zou het als volgt kunnen uitdrukken: ik verander met de wereld en de wereld verandert met mij. Maar dit is een werkelijkheid, die zijn betekenis slechts put uit een veld van resonanties, benaderen vanuit een veld van coherentie.

527. Gelijk of ongelijk hebben, waar ligt het belang? Blindelings ben ik mijn levensbegeerte, bouw ik mijn heden op die plekken waar mijn geluk de grondslagen legt van een universeel geluk. Mijn vergissingen en mijn creativiteit put ik uit de potentiële rijkdom van het zijn, uit het manna dat aan elke man, aan elke vrouw wordt geschonken. Dit oorspronkelijke erfgoed gebruiken en misbruiken heeft niets absurds noch vindingrijks, het volstaat naar de bron te gaan, water, put en putdelver te zijn.

528. Met ogenblikken en momenten vergaat het zoals met velden van coherentie en velden van resonantie. Onontwarbaar vermengen ze zich, ze bestaan samen, overlappen en doorboren mekaar. De beursspeculant,

drukdoende met zijn strategieën wordt doortrokken van een niet te onderdrukken goesting in een vrouw waar hij zijn zinnen op zette, de huurmoordenaar verrast zichzelf door een liedje uit zijn kindertijd te neurieën, de pianist, opgaand in de zuiver technische virtuositeit van zijn vingers, voelt de plotse aanwezigheid van een levenszucht afkomstig van dat elders dat in hem zit. Het moment dat ik mezelf maak, dat ik mijn vreugde wil behouden, is een broos bootje op een meer van bloed en moordzuchtige waanzin. Sebastian Brant geeft gevolg aan het perspectief van de dood, niet aan het levensperspectief, wanneer hij ervoor kiest zijn schip met narren te vullen in plaats van ze op te sommen in de vloed van de universele gekte. Het *moment* is, rondolend in de vloed aan onzin, een wil om het meest levende in mezelf te bereiken.

529. Mijn heden meldt zich schoorvoetend als een dageraad die volstrekt in het ongewisse is over de avond en de nacht. Het ontspringende licht volstaat. Ik word door niets voortgestuwd noch meegesleurd. Wat mijn heden vervult, ontnemt me de zorgen om de toekomst en het gewicht uit het verleden. De herinnering aan het onmiddellijke bezwangert mijn vergetelheid.

530. Erover waken dat de wonden die ik me toebracht, snel genezen, komt tot uiting met een geweld dat elke neiging tot schuldgevoelens de kop indrukt. Ik vertrouw het heden, dat ik als een balsem verspreid, de zorg toe om mijn vergissingen uit het verleden recht te zetten. De remedie wist niet alleen de fout uit door het ongelukkige ogenblik de stevigheid van een moment te verschaffen, ze bevrijdt het ook uit de klauwen van de tijd die de kwalen verergeren. Deze kuur draagt er zorg voor en, zonder van een genezing uit te gaan, wordt ze naar het levensbed geleid. Hoe onzinnig mijn beslissing ook, ze vermijdt me het bed waarin de dood me zou komen toedekken met te duchten toewijding.

531. De opeenvolging van ogenblikken weeft het Noodlot in het huis van de schikgodinnen, de Parcen. Het moment is de hoeksteen van een ander huis, het huis waarin ik mijn bestemming probeer op te bouwen.

532. Het bestaan waarin de verveling zich stort is een bodemloos vat. Het onbehagen is de trom die alle psychosociale stoornissen oproept. De schadelijke gevolgen van de kernenergie, vrijkomend uit de atoomsplitsing, verwezenlijken in de gereïficeerde wereld hetgeen er gebeurt in onze subjectieve microkosmos wanneer de kern van ons leven zich splitst en de straling van het leven overgaat in een vloedgolf aan dodelijke stralen.

533. Zijn toevlucht zoeken in het militantisme, zich scharen achter een doel, een godsdienstig of ideologisch geloof, onthult vroeg of laat het bedrog. Hoe kan de afwezigheid van leven worden verholpen met schijnvertoningen zonder in te zetten op de aantrekkingskracht van de macht, zonder te wedden op het welslagen en de ijdelheid ervan?

534. Iedereen haalt uit het brouwsel, uit de pap van zijn gemoed de dramatische materie van het eigen kleine intieme theater. Psychodrama's, roddels, burenruzies schrijven haastig de filmscenario's waarvan, gezien de extreme ellende, het povere belang volstaat om het vervelende herkauwen van het dagdagelijkse te doorbreken en uit te drijven.

535. Zolang men ernaar streeft om in de schaduwen van het omgekeerde leven een manier van hol plezier te vinden waarvan de manipulatie zelfs de grootste touwtrekkerij niet verbergt, worden de zure kersen van de troost afgerist langsheen het afhaspelende snoer van de tijd. De stagnerende toestand die wordt veroorzaakt door de noodzaak van het overleven heeft nood aan de ploeterende enscenering van de overdadig stromende emoties. Verbaas je erover dat de dodelijke oorlogstrommels overal worden geroerd, bij de kudde het vertrek oproepend naar de grote zelfmoord. Er is altijd een *casus belli* om het absurde ervan te verhullen,

om de onderdanige instemming met de dood op te roepen. Maar als de volgelingen van Icarus meestal zwaar ten val komen, dan is dat niet omdat ze de zon te dicht naderden. Neen, ze hebben zich op voorhand gekortwiekt. Alleen voor wie verstijfd is van angst om te leven is de zelfvernietiging een inspiratiebron. Voor de dominante chaotische orde zijn de mensen niet meer dan een *vulgum pecus*, een plebs dat met zijn norske onderdanigheid de meester zoekt die hen zal liefhebben en afslachten.

536. Wat aan menselijks overblijft in het diepste binnenste van de ergste bruoit ontsnapt niet aan de godsdienstige aaseter, gezeten op de dode takken van de levensboom. Hij stort zich in een fluwelen vlucht op zijn prooi, maakt er zich meester van en voert ze mee naar het bestorven nest van de liefdadigheid en het berouw. Hij sleurt ze mee, maar redt dit menselijke deel niet uit de walgelijkste ploert, hij confijt het in heiligheid, stelt het tentoon als voorwerp van boetedoening.

537. Wat is de behandeling van emoties anders dan de alchemistische verlossing, de transmutatie van het zwarte en stervende sap in een wit en vruchtbaar levenssap?

538. Onze emoties onder de knie krijgen, is ze behandelen als slaven en ze tot opstand opruien. De humanist en de militaire bruoit hebben de bezorgdheid met elkaar gemeen om de driften te kanaliseren in plaats van ze te verfijnen, te louteren. Ze zetten in op reacties van de gefrustreerde gevangene, de ene om de uitpattingen tegen te houden, de andere om een vloed aan nihilistisch en rendabel geweld aan te moedigen.

539. *Eerbetoen aan de "zottin in huis"* [Malebranche, "L'imagination est la folle du logis - De verbeelding is de zottin in huis"]. Plots, onverwachts opduikend te midden van een onbeduidende bezigheid, wordt ik gegrepen door een veelheid aan beelden. Hun ongewone aanwezigheid brengt mijn rede en haar arrogante zelfvoldaanheid in de war. Mijn onvoorziene fantasme werpt me in een water dat me tot de heupen reikt. Ik verbaas

me nochtans om zonder moeite zwarte klonters van een slappe, deinende substantie, half plantaardig, half dierlijk binnen te halen. Hangend aan een touw sleep ik ze voort en stapel ze op een metalig blinkende ark in de vorm van een harp. Daar komen ze tot bedaren, ontspannen zich, zakken ze in elkaar zonder nochtans hun interne geweld te verliezen. Het volstaat dat ik ze aai om flarden zwarte en compacte nevel op te wekken die in een oogwenk en met een angstaanjagende snelheid ontsnappen langs de oevers. Dat zullen de honden van Hekate zijn, bedenk ik. Een grote rust overvalt me. Ik heb het gevoel de doodsgekte te hebben gemetamorfoseerd in levensgekte. Amper opgemerkt en deze plotse en waanzinnige filmografie lijkt me minder ongewoon en veeleer vertrouwd. Wat ik naar het schip sleepte - waar de harp van het bewustzijn het zal proberen te harmoniseren -, is dat niet het onstuimige lot van mijn ongelegen, wazige, ongerijmde emoties? Is het niet mijn waakzame bewustzijn dat om mijn stroom en zijn oevers vrij te houden door gevaren en bedreigingen uit te roeien, mijn beesten met slagstanden - die minstens even zwart zijn als de zwarte bedoelingen van mijn bewustzijn, druipend van oorspronkelijke duisterheden - desondanks aan boord heeft gehesen in de schaduwen opgeroepen door haar schijnsel?

540. Mijn dichtelijke vrijheid staat me het blijvende fantasma toe de honden van Hekate te vinden in die zwarte kronkelstreep die langs de oevers van mijn begeerte lopen, die wat me de weg verspert verpulveren zonder dat ik me ermee moet bezighouden. Tegen wie zijn ze geneigd uit de bol te gaan? Niet tegen mijn vijanden of de opdringerige die mijn plezier belemmert of verstoort. Die doen zichzelf de das om: hun vijandigheid tegenover mij en hun gebruikelijke kwaadaardigheid wekken en prikkelen de horde Erinyen, wraakgodinnen die zich tegen hen keert, ze achtervolgt en verslindt. Ik roep die honden eerder op om tegen mijn eigen innerlijke tegenstanders op te treden. Trouwe vleeseters spoken rond in mijn persoonlijke massagraven, en gelukkig voor mij, bijten ze zich vast in de tegenstellingen die me met ergernissen overladen en die,

indien ik er niet over zou waken, in tegenslagen en ongeluk veranderen. Om het prozaïscher uit te drukken, mijn benadering is te vergelijken met een "zelfreiniging" van het lichaam. Maar bovenop het functionele - hygiënische - van de uitdrukking, krijg ik vrij spel om via een geleefde poëzie, een zwarte en schadelijke schaduw uit het verleden om te vormen in een van leven trillend heden. Door uit een gevaarlijk gif een helende toepassing te trekken.

541. Hoe kan ik niet vermoeden dat in de vloed aan beelden die me heimelijk overweldigen een levende realiteit schuilt, een schets, een vorm - hoe bezoedeld ook - waarbij mijn bewustzijn als op de tast de substantie van mijn wezen aangrijpt? En daar, voor mij, wat is die monumentale glinsterende bol? Het licht dat hij afgeeft, wordt door mijn subjectiviteit ervaren als een bestraling door resonanties die mijn bewustzijn wakker maakt en dat zich enerzijds opstelt als een ontvanger van uitwendige bepalingen die me belagen, anderzijds als een zender van reacties en begeerten die me bezielen. Door haar aangename en rustgevende aard is die visie geen mystieke - buitenlichamelijke - illuminatie, maar een alchemistisch proces waarmee ik de transmutatie betracht van mijn overleven in leven. Ze is als mijn zwaartepunt, en staat mijn lichaam toe haar verschillende elementen te verzamelen en ze schenkt mijn galaxieën de zon van de absolute begeerte.

542. Ik aanvaard niet dat wat dan ook een begeerte in de weg staat, behalve de begeerte van iemand anders, die me tegemoet komt zonder me te dwarsbomen, die zich met de mijne verenigt, die me doorkruist op zoek naar een ongekend melodisch akkoord dat zal opstijgen uit het veld van resonanties.

543. Aan het begin of aan het einde van een verwijt bevindt zich altijd een schuldgevoel. Hoe gerechtvaardigd een klacht ook moge zijn, de weg van het verwijt, van de arrogantie, van het misprijzen ontnemt elke interesse en geloofwaardigheid. Polemiseren met de vijanden van de vrijheid, is hen

nog steeds gelijk geven. De enige manier om hen het gras voor de voeten weg te maaien vooraleer ze de laarzen van de militaire brutaliteit aantrekken, is het verspreiden over de gehele planeet van het onvervreemdbare recht om te leven volgens de eigen begeerten. Niet om te overleven volgens de eigen behoeften.

544. Als het samen tafelen me ertoe brengt van de vervulling over te gaan naar de gevuldheid, is het dan niet omdat de authenticiteit is veranderd in ideologie?

545. Zelfs overgaand tot de futiliteit van het vermaak, verstrooid in de onoplettendheid, ben ik er stellig van overtuigd dat ik word gedreven door een willen dat door mijn bewustzijn onophoudelijk gelijk krijgt.

546. Eens de antifysis afgeschaft, stelt zich de vraag: is wie zich intens overgeeft aan de levenskracht niet in staat om het zwarte gat van de dood over te steken en terug te keren naar het vitale energetische lichaam dat hij achterliet? De subjectiviteit opent een veld van onbeperkte mogelijkheden tot experimenteren.

547. De godsdiensten en de geloofsovertuigingen hebben de mens onderworpen aan een uitwendige macht die van het individu, subject een voorwerp, object van onderaanneming heeft gemaakt. Het bestaan werd opgetuigd met een vluchtige nevel, met een wazige ziel die het materiële wezen omhult. Stel je even voor dat we erin slagen de energie die deze spirituele en animistische macht - die de vitaliteit van het lichaam rooft met het toverstokje van de transcendentie -, weer terug te nemen, weer te belichamen onder de vorm van een energetische kracht in de materiële aanwezigheid waar ze op natuurlijke wijze deel van uitmaakt. Deze hypothese heeft niets metafysisch. Ze is geïnspireerd door het laatste stadium van een geschiedenis die sinds het begin van haar rijk het lichaam heeft uitgesloten van zichzelf, de eenheid ervan doorbrak, het heeft verminkt door het onder het gezag te plaatsen van een hemels

mandaat, toegewezen door de macht van de geest. Wat verbroken werd - ik spreek over de breuk met de natuur -, smacht naar een herverbinden in een *religio*, een solidaire relatie tussen de aarde en de menselijke bestemming. Ik maak aanspraak op een nieuwe benadering van de dood. Ik beroep me op het alchemistische bewustzijn dat aan energie en materie dezelfde substantie toeschrijft. Op het menselijke bewustzijn dat in het hart van de transmutatie zelf werkzaam is.

548. Wat is de invloed van de transmutatie van het overleven in het echte leven op het fenomeen van de dood? Welke verandering beïnvloedt het einde van het bestaan wanneer de mens, brekend met de kettingen van een eeuwenoude vloek, toegang krijgt tot de realisatie van het menselijke wezen?

549. De transmutatie van het ogenblik in moment verstevigt het zijn ten koste van het hebben.

550. Het geheim van het geluk waarvan een *moment* straalt, is dat het zich niet vastrijdt in gelukzaligheid. Zelfs wanneer de markt van het hedonisme, waar de sjacheraars van het welzijn heersen, wordt vermeden, nestelt de toestand van onverstoorbare voldaanheid zich in het voortduren, hij offert zich op aan de vluchtigheid, zodoende een ideaal doelwit vormend voor de pijl van de bewaker, de nauwgezette boekhouder van de teloorgang en van de slijtage, die waakt over de verloren tijd.

551. Het genot grijpt in via resonanties. "Nog, nog!" Dat is de kreet die het overal ter wereld laat horen. Maar wie luistert, wie herhaalt haar echo's wanneer, losgescheurd uit zoveel afgeslachte levens, ijzelijke woorden tierend rondwervelen? Het leven verspreidt zich slechts in en rondom diegene die erin toestemt dat het zich geeft.

552. De mens wordt geboren uit het niets dat hij verslindt. Vandaar de hypothese: zijn de zwarte gaten van de ruimte en van de tijd niet de vortex van de werelden in ontwikkeling?

553. Het functionele heeft zijn wetten. De logica van de velden van coherentie proberen die na te leven. Ze zijn onontvankelijk in een veld van resonanties.

554. De invloed van de efficiëntie en haar tegengestelde verwerpen, spoort aan tot nadenken over het lot van Icarus. Het labirint verlaten aan de hand van een mechanische vindingrijkheid staat gelijk met het terugvallen op een functionaliteit die men wou afschaffen, met een offer aan de velden van coherentie waarvan men de doolhoven verwerpt in het besef dat de programma's botsen op de doodlopende sporen die ze oproepen.

555. Zijn, dat is zich laten bezitten door de levenspassie. Dat is het hebben overstijgen, het rijk van de hoeveelheid afschaffen, het verleden begraven in de troep "machtsmensen", bang voor het zwaard van de dood dat boven hun hoofden hangt.

556. De beelden die op het lichaam inwerken met hun verderfelijke of misselijke voorstellingen zijn meestal beelden van het lichaam aan het werk. Ze hebben een veld van coherentie nodig om te worden gewaardeerd (net zoals de ithyfallische en messalinische voorstellingen van de obsessionele libertijnen). Men kan zich terecht afvragen of elke afbeelding niet onder het hebben valt, het feit dat het zijn zonder kan neigt naar een bevestiging, of beter het lost het beeld op, verdunt het in de straling van het vitale lichaam die de intentionaliteit is. Afbeeldingen leven inblazen, is een beminnelijke tautologie van het leven.

557. Hoeveel kinderen komen er niet toe zichzelf vrijwillig fysisch of psychisch te kwetsen met de bedoeling het voorwerp te worden van aandacht waarvan ze het gebrek zo wreed aanvoelen? Of dit gevoel van onrecht of misprijzen wel of niet gerechtvaardigd is, het is ondraaglijk dat ze moeten terugvallen op zelfverminking omwille van de traditionele invloed van de angst en het schuldgevoel die hen ervan weerhouden met

luide stem uitdrukking te geven aan de toestand van onbehagen waar ze mee worstelen. We bevinden ons in een cultuur die met lijden meer lijden oproept. Een cultuur waarin de wetenschap van de predatie lak heeft aan de affectieve vrijgevigheid, dezelfde die zich zo gemakkelijk omvormt in versmachtende emotiviteit, in psychodrama. Hoeveel verouderende kinderen in de loop van de vervalsingen waar de volwassenen hen aan onderwerpen? Houden ze op die manier niet de schrijnende chantage in stand waarbij ze, onder het voorwendsel "ziek te zijn van de hel van de anderen", een bestaansreden vinden in de slachtofferrol? Ga wat verder in de kritiek van het spektakel waarvan de encenering zich van binnenuit organiseert, *in locis terribilis*. En kijk of dit niet is wat zovelen ervan weerhoudt het geluk op te eisen en te verspreiden.

558. Het mededogen is altijd de tranenvloed van het onvermijdelijke. Het is mogelijk dat het medeleven met de dieren en hun wrede lot gebaseerd is op hun onmogelijkheid hun Noodlot van prooi en predator te veranderen en dat ze bijgevolg een te waardenen hulp halen uit de genade die hun kwelduivels hen schenken. Hetzelfde motief, ingeroepen tegenover de vrouwen, de mannen, de kinderen, valt onder de markt van de liefdadigheid, van het activisme, van de boetedoening als zoenoffer. Het is in de strijd om het leven, die onze alliantie met het levende verstevigt, dat de poëzie te vinden is. Ze is het praktische bewustzijn dat een einde zal maken aan alle vormen van uitbuiting en mishandeling.

559. De emotionele resonanties vallen onder de gevoelige intelligentie. Ze zijn de voorbode van de betekenis die ze zullen krijgen van het bewustzijn op weg naar menswording.

560. We zijn getuige van een terugkeer van de mens op zoek naar de eenheid met het levende terwijl wereldwijd een veelzijdige "partij van de dood" triomfeert. De wanhoop, de zelfmoordwedijver, het "berserk-gaan" blijven het gevaar vergroten van een implosie die het niets zal toelaten haar aanhangers te herkennen. Dit is niet de minste der paradoxen van

onze tijd: het apocalyptische visioen maakt de pogingen tot herstel van het menselijke wezen belachelijk terwijl de altijd aanwezige wil tot emancipatie de spot drijft met dat catastrofisme en met het religieuze herkauwen van de ontologische onmogelijkheid van de man en van de vrouw om in actie te komen zonder hulp van een meester, van een God, van een opperste leider.

561. Wat was er vóór het bedrog van de egyptische, joodse, babylonische godsdiensten, waaruit bestond het magma waarvan Hesiodos, Simon Magus, de radicale gnostieken, sommige kabbalisten en tal van mystiekers (Margareta Porete, Meester Eckhart, Jacob Böhme, Swedenborg) op onhandige wijze hebben geprobeerd het mysterie te doorgronden? Onze nieuwsgierigheid zal op een dag de taal van onze oorsprong ontdekken. We zullen, met het ophalen van de mythes uit hun lang vervlogen tijden, getuige zijn van het openbaren van wat eraan voorafging en waarvan ze de eerste ontaarding waren.

562. De liefde is de bron van de universele kracht waaruit de mens zijn fundamentele energie en de betekenis van zijn menszijn haalt. De liefde is een veld van resonanties. De geometrische rede van de velden van coherentie zijn er vreemd aan. Haar uitstraling ontheft haar ervan zich te moeten uitleggen, rechtvaardigen, meten, vergelijken. Liefde op het eerste zicht of langzaam ontwaken van de hartstocht zijn niet meer dan modulaties van een soeverein leven net zoals de slang van de dierlijkheid zich kroont met de leeuwe- en zonnekop van Chnoubis.

563. Het moment van de liefde is de hulde van de intelligentie van het lichaam aan het bewustzijn van de menswording. De liefde is een *aankondiging*.

564. Als onze psychosomatische reacties zich meestal uitdrukken op negatieve wijze - ziekte, ongeval, kanker, mentale problemen -, bestaat er dan, *a contrario*, geen mogelijkheid ze positieve effecten toe te schrijven?

Bewust worden van dit fenomeen stelt vooreerst in staat de val van de immer klaar staande schuldvraag te omzeilen: "Waarom heb je jezelf pijn willen doen?" Freud haalde uit de voorbeelden beschreven in zijn *Psychopathologie van het dagelijkse leven [niet vertaald in het NL wel in onder andere het Frans en het Engels]* genoeg materie om klanten te lokken naar de vismarkt van de ongeruste zielen. Het bewustzijn terugbrengen tot het enige middel om de zelfkastijding te stoppen, is zich beperken tot wat net de psychosomatische reactie kenmerkt: haar functionaliteit. Het is terugkeren naar een mechanisme dat een persoon ertoe leidt zich per ongeluk een been te breken omdat het door haar hoofd spookt dat ze beter niet naar die, tegen haar wil gemaakte, afspraak gaat. Tegenover deze ware beheksing, deze greep van de geest op het lijf, stel ik vastberaden de vitale impuls, mijn levenswil en het bewustzijn dat eruit voortkomt en er terug naar toevloeit om het te louteren. Opgevat als een veld van resonanties, niet als een veld van coherentie, is de relatie tussen de *psyche* en de *soma* een deel van de kunst om mijn geluk te scheppen, om mijn in gevaar gebracht evenwicht te herstellen, om radikaal te breken met die inertie die al generaties lang wordt geproduceerd door de eeuwenoude bezwering.

565. Het "negatieve" psychosomatiseren zet de radertjes van het geïnstrumentaliseerde lijf in beweging. Tegelijkertijd steekt bij mij de diepgewortelde weigering de kop op tegen elke onderwerping, tegen elke dwang. Ik kies er dan ook zo snel mogelijk voor voorrang te geven aan het vitale lichaam. Met de verblinding van de hybris, gaat mijn prioriteit naar mijn begeerten. Mijn voorkeuren de absolute voorrang verlenen brengt me weer in evenwicht en zorgt ervoor dat tussen mijn bewustzijn en mijn lichaam een relatie ontstaat waarbij beiden zich louteren. Dit is een moment dat toekomt aan wat ik de alchemie van het ik noem.

566. Het veld van coherentie jaagt me op in het labrynt van mijn bezorgdheden. Veranderen van perspectief laat me toe over te stappen op

een veld van resonanties, vermijdt het piekeren in termen van slagen en mislukken, van twijfels en zekerheden. In tegenstelling tot de mystieke benadering, ben ik met heel mijn wezen in mijn lijf en denkt mijn lijf me in het licht van het leven dat het uitstraalt.

567. Van het *ogenblik* dat ik een gewaarwording heb, een emotie, een "bezieling", sta ik voor een keuze: of de mechanismen van de oude wereld onderwerpen me passief aan het voorval, vervelend of weldadig; of mijn bewustzijn grijpt het ogenblik aan en begint er een *moment* van te maken, een zelfgeschapen tijdruimte, het pad van een vitale intentionaliteit. Door op deze wijze het perspectief van het leven voorrang te geven, bevrijd ik mezelf uit het emotionele en karakteriële labyrint. Ik *ben* het gevoel, de emotie, de "bezieling", de *psyché*, en als wezen geef ik me over aan het leven dat mijn tegenstrijdigheden zal weten te harmoniseren.

568. Het overstijgen van het overleven, de transmutatie in een gevuld en volledig leven voltrekt zich in een voortdurende oefening. Die bestaat erin geduldig de verzuchtingen te belichamen die de wil tot leven ons inblaast. Het is, in een ommekeer van perspectief, een radikaal tegengestelde benadering kiezen van de doodreflex die ons wordt ingedruppeld door de routine, de inertie, het verval, het Noodlot. Wat ik nastreef met een koppigheid die niet moet worden aangetoond, noch gerechtvaardigd, noch bewijs van doeltreffendheid heeft te leveren, is de belichaming van een gloed, van een menswording die me zal leren weten wat ik wil en willen wat ik weet. Zou, wie zich de voorbeelden herinnert van de somatiseringen beschreven door Sigmund Freud, Georg Groddeck, Wilhelm Fliess, Sándor Ferenczi, er niet beter aan doen te leren die gedachten aan de dood en die dode gedachten grondig te onderzoeken in het licht van de wil tot leven? De hinderlijk bezwaarde gedachten zijn nooit meer dan door het leven verlaten gedachten die niets anders vragen dan weer gezond te worden.

569. Zichzelf voortdurend heruitvinden lijkt me de bron van een ware revolutie van het dagelijkse leven. Denken en doen vanuit een perspectief dat radikaal op het leven is georiënteerd is een fundamentele zoektocht naar de betekenis van het menszijn. Het is deze grondstof die door de godsdienstige geesten en de goochelaars van het welzijn wordt vervalst en van haar inhoud wordt ontdaan.

570. Tegenover de doodsreflexen die worden verspreid door archaisch gedrag dat werd gevormd tijdens de eeuwenoude predatie, probeer ik me op elk ogenblik los te rukken uit de omhelzingen van de levendige dodendans. Ik leg me toe op het herkennen van mijn flitsende levensimpulsen als intenties om me waar te maken als wezen van begeerte. Iedereen heeft in de cyclus van biologische ritmes kunnen vaststellen dat de fazen van hoge vitale intensiteit meer bepaald de erotische begeerte stimuleren. Al wie geobsedeerd is door het veld van coherentie van een ongebreidelde sexualiteit - met zijn stoet aan wellustige verbeeldingen, van kloppende opwinding, van overgevoeligheid voor geuren en feromonen - vermoedt vaag dat in deze eenvoudige gemoedstoestand, "iets" aan de hand is, een libertijnse bekommernis, de schreeuw van de frustratie en van de onvervulde begeerte. Wat zich hier openbaart en waar men moeite mee heeft om er zich bewust van te worden, omdat de mechanica van het geïnstrumentaliseerde lijf zodanig geroedeerd is in de eenvoudige bevrediging van de noden en het zich ophouden in de arena van de schijn, is een veld van resonanties waar beelden en waarnemingen hun intellectualiteit verliezen ten gunste van een gevoeligheid die loutert en het veld van de coherentie overstijgt. Het bewustzijn van het lichaam zorgt voor een veld van resonanties dat buiten het spektakel staat, buiten de mythische encenering van een ithyfallische Pan, van de haan Abraxas, de priapische Eros, zijn bijzitters en zijn symbolen. Het is aan het menselijke bewustzijn om de nevelige analogie uit te klaren waar de chaos van de emoties zijn pertinentie zoekt door het

ongedierte van de symbolen van zich af te schudden. Daar grijpt de alchemistische operatie van de transmutatie van het ik plaats.

571. Ik overschrijd mijn limieten door te beslissen ze te negeren. Ik bied het hoofd aan een storm waar mijn illusies op golven ronddobberen temidden een kliffenveld. Me voornemen mijn bootje zonder oponthoud te sturen en zonder me om het weer, goed of slecht, te bekommeren, komt eenvoudigweg neer op het telkens opnieuw benadrukken van mijn verbond met het leven waar alles wordt geschapen, waar niets verloren gaat.

572. Op mezelf en op de wereld - in mijn nabije en verderaf gelegen omgeving - oefen ik de permanente invloed uit van een kassei in een kikkerpoel. Concentrische golven verspreiden zich voortdurend terwijl mijn arcana naar het daglicht opstijgen uit de diepten, zichzelf ontdekken en veranderen in het licht van het bewustzijn.

573. De beeldvorming van het lichaam is, van buitenaf bekeken, ongetwijfeld aangetast door het lachwekkende, maar amper meer dan de groteske figuren van Rabelais die blijk geven van menige subtiele gedachte. Onder de ingebeelde voorstellingen die ik me van het lichaam maak - of juist, die het lichaam me dicteert - bevindt zich een planetaire cartografie die niet vreemd is aan mijn interesse voor de gnostici. Mijn hart is er het centrum van, het is de zon van mijn stelsel. De hartslagen geven een ritme aan de omwentelingen van zes planeten die door de vitale vloeistof worden bevoeid en van een bewustzijn voorzien, zoals de eonen, prinses of principes van sterren die worden bezocht door de zielen in het mythische systeem van Valentinus [gnosticus]. Ik heb een eenvoudiger begrip van de bestanddelen van mijn zonnestelsel wanneer ik ze vergelijk met zes planeten die staan voor mijn bezorgdheid om er het evenwicht te herstellen dat voortdurend wordt bedreigd. Het hart is dan het centrum, het zwaartepunt waarrond de verteringsplaneet draait (maag, slokdarm, darmen, nieren), de longplaneet (neus, keel, longen),

de zintuigplaneet (zicht, gehoor, smaak, reuk, tastzin), de voortbewegingsplaneet (voeten, benen, knieën, dijen, heupen, handen, polsen, armen, ellebogen, schouders, ruggesgraat), de genitale planeet, de celplaneet. Het hart, als eerste element is tevens het zevende. Het zet de andere zes in beweging en wordt door hen aangedreven. Soms ziet het er allemaal ook uit als een bloem waarvan de zes planeten de kroonblaadjes zijn. De bloemsteel komt uit een teelaarde die bestaat uit mijn minerale, plantaardige, dierlijke en menselijke lagen. Hij is het brein, de ontvanger, de uitzender, de verzamelaar, de pleitbezorger van de hersenkronkels, het versnipperde bewustzijn, de materiële energieën die door mijn onmetelijke ruimten zwerven. Ik verkies dit delirium boven de dwalingen van Pascal die in een lege hemel de weidsheid zoekt die hij in zich draagt!

574. Mijn verbeelding omringt mijn lichamelijke zonnestelsel met een cirkel vol openingen. Dit is de mentale sfeer van de coördinatie, de harmonisatie, de transmutatie. Af en toe ausculteer ik mijn kinderlijke microkosmos, ik onderzoek zijn aardrijkskunde, ik ga in dialoog met de tectonische verschuivingen die het reliëf veranderen. Mijn illusie om op die manier een beginnende ziekte voor te zijn en te verhinderen is belachelijk, ik weet het, maar achter dit groteske wordt "iets" gekalmeerd en het stelt me gerust.

575. Misschien besteed ik niet genoeg aandacht aan de variaties in energie, aan de afwisselingen van hoge en lage vitale getijden. De lage intensiteit is meer bevorderlijk voor mijn bereidheid om uitwendige signalen op te vangen dan om de mijne uit te zenden. Maar hoe kan je dan bedroefd zijn over die overvloed aan informatie, die overmatige en onaangename meteorenregen die de echo's en overtolligheden zijn van de dominante wereld - een wereld waar de barbarij en de stomiteit kracht van wet hebben? Het bewustzijn verbergt zich, ten prooi aan een dergelijk bombardement, het verschuilt zich in de diepten van een treurige hoop. Het leven trekt zich terug als het tegenover de verergering van zijn

overvloed komt te staan, het aanroept de dood om het evenwicht te herstellen. Hier leidt de wanhoop tot de genadeloze vaststelling, geeft ze aanleiding tot de melancholie, de zwartgalligheid van lever, *foie* en geloof, *foi*. Terwijl mijn onmachtige energie wordt weggeveegd omdat ze niet in staat is het regressieve tij te keren, streef ik naar het levendig houden van het bewustzijn dat het hier om een fase gaat die zal worden gevolgd door een hoogtij. Ik leg me vooral toe op het uitwerken van momenten van plezier, het uitbreiden van het volle genot - waarmee ik het heb over genot dat niet beantwoordt aan een behoefte tot troost of compensatie, inherent aan de pleziertjes van het overleven. Dit is mijn manier om mijn "zwevende energie", een gemakkelijke prooi voor de angst en de opkropping, te herstellen voor het bewustzijn van mijn menswording, voor een wezensdrang die niets te maken heeft met de krachtvolle wezensdrang van de intellectuele functie.

576. Zelfs wanneer ik me nauw aan mijn voornemen hou om "alles te willen en niets te verwachten", vermijd ik de kloof niet tussen mijn lichaam en het bewustzijn, tussen de rationele en passionele formulering van mijn begeerten en de levenswil waaruit ze hun energetische kracht kunnen putten. Als ik niet oplet, brengt die kloof me terug naar de morbiditeit van de lineaire tijd, word ik veroordeeld tot de ademnood van de langeafstandloper, geobsedeerd door de aankomstlijn. Vandaar het belang om me te concentreren op het *moment*, op de focus waar verleden, heden en toekomst in elkaar versmelten.

577. Bij een onderzoek op een metaal naar het fenomeen van resonantie, stelt Rupert Sheldrake in Japan vast dat dit fenomeen zich, op hetzelfde metaal, in de Verenigde Staten sneller voordoet, alsof het eerste experiment het proces van het tweede vereenvoudigt, op duizenden kilometers afstand. Naar analogie heb ik het gevoel dat door mijn levenswil te versterken, ik het anderen ook makkelijker maak in hun zoektocht naar een soeverein leven waar ons menselijke bewustzijn naar

smacht. Maar wanneer ik de dwaasheid bega me er heimelijk om te verkneukelen of het fenomeen als een mechanisme te beschouwen, begin ik te beven en me schuldig te voelen zodra mijn naasten een tegenslag of ongeluk te beurt valt. Dan worstel ik met het verlenen van voorrang aan het vitale lijf in plaats van aan het geëconomiseerde, gemechaniseerde, geïnstrumentaliseerde lijf, voorrang die een obsessionele oplettendheid vereist, een voortdurend opnieuw aangewakkerde intentionaliteit, een constant toegepaste ommekeer van perspectief.

578. Dat er in elk van ons een blijvende verzuchting bestaat naar levensgeluk, naar het genot ontdaan van angst en schuldgevoelens, is een fenomeen dat de publiciteitstechnieken zonder scrupules voor eigen profijt gebruiken. Een onophoudelijk wereldwijd geprojecteerde film dringt ons door de alomtegenwoordigheid van zijn beelden een idyllisch zicht op van fleurig gezonde personen, "goed in hun vel", doortrokken van een hedonisme van goed allooi, bevrijd van de dagelijkse beslommeringen, genietend van een benijdenswaardige familiale rust. Voor onze, op elk ogenblik lastiggevallene ogen, herhaalt zich een goocheltoer die met zijn talentloze vingervlugheid uitmondt in het verbluffende resultaat: de metamorfose van het zijn in hebben. Het bezit van goederen, die bij uitstek ten gelde kunnen worden gemaakt, wordt gelijkgesteld met het zijn, waarvan de kosteloosheid onverenigbaar is met het hebben. Deze vervalsing wordt zelfs nog in de hand gewerkt doordat het spektakel van het omgekeerde leven inherent is aan de handelsuitbuiting.

579. Wat ik hier dag na dag opteken is een duister verslag doortrokken van inzichten. Een *Mutus Liber*? Wel wel, zal men ironisch gniffelen, zie hier een wel erg babbelziek boek dat zich onder het teken van de stilte plaatst. Maar, wat mij betreft welbespraakt, zwijgt het voor anderen. Het is aan hen om de stilte te doorbreken van het lichaam dat ze gevangen houden in de doolhof van een angstaanjagend labyrint. Ze zijn zo bezig met verloren lopen dat ze doof blijven voor de stemmen die het leven in hen

laat weerklinken, voor de noodkreten zowel als voor het gegiechel van de creatieve vreugde.

580. Ik verbeeld me met plezier dat sommige lezers deze *Tafelpraat* zullen doorbladeren als een veld van coherentie, terwijl anderen, meer geneigd tot dagdromen, een veld van resonanties zullen ontdekken om in te struinen.

581. Van het ogenblik een moment maken is een werk van lange adem. Het moment holt niet, het "trappelt ter plaatse" ter voorbereiding van het overstijgen van het ogenblik.

582. Als ik van mijn heden gedaan krijg dat het wordt geleefd, niet als een mij toe te eigenen goed dat me toekomt, maar er zo totaal door bezeten dat het een moment wordt, dan opent de deur van de tijd zich voor mij. Dan is er geen verleden en geen toekomst, alleen een spiraalvormige beweging zonder begin noch einde. Deze gedacht kwam bij me op toen ik me moeizaam aan de eerste treden van een trap waagde en me plots, als bij toverslag, op de gewenste verdieping bevond.

583. Het plezier wordt bepaald, niet door de intensiteit ervan, maar door de betekenis. Zonder menselijke betekenis vervalt het snel in de ongevoeligheid, de gelukzaligheid, de onverschilligheid, de apathie. De zorg voor de duur ervan maakt het ongedaan. Het vluchtige is het koude vuur van het *ogenblik* dat zich herhaalt en wegteert in het stof der verveling. De vlam van een *moment* verspreidt zich spontaan terwijl het de hindernissen opslokt.

584. *Kenmerkend voor de man en de vrouw is het scheppen, niet het werken.* Het leven zonder het menselijk makende bewustzijn, is een blind woekerende kracht die de eigen overschotten vernietigt zodra het met verstikking wordt bedreigd. Waar de intelligentie van de aarde en het lichaam ontbreken, ondergaat de menselijke soort een regressie naar een toestand van misbaksel. We verrotten dan in de onafgewerkte staat, lage

schepsels waarvan de bestialiteit wordt onderdrukt door een systeem dat de predatorreflex overstijgt in een toe-eigeningsreflex.

585. De gejaagdheid van de begeerte verwijderd me van het veld van coherentie en dompelt me onder in een veld van resonanties. Ik heb het gevoel opgeslorpt te worden in een flux waarin alles uit het universum dat streelt, paart, geniet, zich verstrengelt en waarvan ik dikwijls de echo's terugvind in mijn dromen. Me laten meeslepen door het bewustzijn van wat vol liefde leeft, stelt me open voor die existentiële transmutatie waar het overleven wordt gelouterd in leven, waar het vitale lijf het geïncorporaliseerde lijf bedwingt, waar de geleefde authenticiteit de basis van het omgekeerde leven herstelt.

586. *Advies aan de overlevenden van de handelsbeschaving.* Tussen de golven van een leven dat onophoudelijk wordt herboren, golven die zich telkens op dezelfde wijze voordoen, en het herhaalde gehamer van de dood, dat elke dag weerklinkt in jullie radeloze en gefascineerde oren, zullen jullie wel moeten kiezen naar welke herhalingen, herformuleringen, overlappingsen jullie voorkeur uitgaat!

587. De voorstelling die iedereen van het eigen lichaam maakt, is afkomstig uit de eigen verbeelding, wanen en fantasieën. Deze vaststelling verandert niets aan de realiteit die het lichaam ons oplegt of suggereert, of het nu in de vorm van een te volgen rol is, een bewuste of onbewuste inspiratie, een levensimpuls. Alhoewel de geschiedenis van de familie en de gemeenschap meestal kiest voor ons en ondanks ons, bevat deze galerij een groot aantal archetypes, een ruime garderobe aan identificatiemogelijkheden: mythische of historische helden, totemdieren, levensboom of boom van de doden die het martelaarschap ophemelt, natuurlijke of symbolische elementen, de Fles van Rabelais waaruit de kennis, de hartstochten en de prullaria worden gedronken die door de bloemlezing van dromen worden aangeboden. Behoort het ons, *a contrario*, niet toe om zelf een weergave te kiezen, naïef en karikaturaal,

zoals de minnares haar naaktheid aankleedt met een doorschijnende sluijer? Een beeld waarvan de welwillende luchtigheid aan het licht brengt door welke levensadem en in welke mate het wordt bezield, zoals de vogel in zijn kooi smacht om te ontsnappen en terug te keren naar het nest waar hij werd uitgebroed.

588. Het is niet uitgesloten dat Meester Eckhart, Margareta Porete, Jacob Böhme, Emanuel Swedenborg, Klemens Alois Baader, Johann Georg Gichtel, Louis-Claude de Saint-Martin en andere, op een dag levend worden teruggegeven aan de aardse wortels waarvan ze zich lossneden. Bevrijd van de spirituele dwangbuis die hen hun stoffelijk omhulsel uit het oog deed verliezen.

589. Eigenlijk, fluistert een vriendin me ondeugend toe, ben je vandaag een "Handboek voor de oude generaties" aan het opstellen. Is er een verschil?

590. Door op de tast mijn mentale, psychologische, fysiologische gestrompel weer in evenwicht te brengen, observeer ik met een nieuwsgierige onthechting het bewegende beeld van mijn lichaam dat heupwiegend een onwaarschijnlijke dans uitvoert.

591. Mijn existentiële ronddwalen noteert in haar logboek de elementen van een intieme geografie van de harmonie. Een kaart van Teder [Carte de Tendre, verzonnen land 17de eeuw] waar de beminnelijkheid en de zorgzaamheid van de liefde de verscheurende conflicten in der minne regelen, welbewust de steriele onveranderlijkheid van de vluchtige gelukzaligheden aanpakken, het spel van de melancholie en van de hartstochtelijke verrukking beschermen tegen de neiging tot omkering in een spel van haat en dood.

592. De natuur is niet goed en niet slecht. Ze experimenteert allerhande en deelt zonder onderscheid eekhoorntjesbrood en groene knolamaniet uit. De ware vooruitgang zit in de menswording van de mens. Die kan pas

tot uiting komen in een verbond met de natuur en door het bewustzijn dat, door afstand te nemen, de ervaring van de mens zijn fundament geeft en hem leert zijn toestand te verbeteren aan de hand van zowel het nuttige als het schadelijke (en ook daar is de natuur niet gierig op).

593. De ontaarding is mijn *Delenda Carthago*, verwoest Carthago. Het werk van de uitbuiting van de aard van de wereld en van de mens heeft de antifysis geproduceerd. Het zegel van de ontaarding is aangebracht op al onze overtuigingen, godsdienstige zowel als profane. Het technologische genie heeft niets meer gedaan dan de handelswaarde van onze omgeving verhogen en de natuurlijke waarde ervan verlagen, tot het vandaag het overleven van de soorten bedreigt. Dat de mens de schadelijkste soort is, houdt niet in dat ze zich ter dood moet veroordelen onder de mokerslagen van het schuldgevoel en het profijt.

594. In het spel van de hypothesen is alles mogelijk. Het rationalisme neemt er geen genoegen mee, maar het leven geeft niet om de redenen waarmee het handelssysteem zijn vestingmuren bouwde.

595. Het lijkt erop dat het geheim van het "eeuwige leven" schuilgaat in het overstijgen van de alternerende cyclus van materiële energie en energetische materie. Waarom zou een derde weg, voorbij het binaire - afkomstig uit de splitsing van de mens met zichzelf - zich niet verwezenlijken? Een derde weg waarin de gedesincarneerde energie en de reïncarnatie van de vitale energie op een "big bang" duiden die een *fasetransitie, een toestandsovergang* van het leven kenmerkt. Deze weg geeft de sprong weer van de desincarnatie, de dood, naar de reïncarnatie, het leven. Dit geeft aanleiding tot een andere hypothese: met het oog op het alternerende binaire proces en het mogelijke overstijgen ervan, beschikt het menselijke bewustzijn over de mogelijkheid erin tussen te komen, er invloed op uit te oefenen. Er is bijgevolg niets op tegen dat ik me toeleg op mijn energetische reïncarnatie, op de enige manier die me pertinent lijkt, te weten, door erover te waken voortdurend de voorrang te

bevestigen van mijn vitale lichaam op mijn geïnstrumentaliseerde lichaam dat door de economie wordt gedwongen tot een massagraf waarin de mens zijn eigen kadaver omhelst.

596. Als de dood niet meer zou zijn dan het zich terugtrekken van het woekerende leven dat haar overvloed vernietigt, zou het dan niet geoorloofd zijn om met een preventieve behandeling van de overschotten oorlog, ziekte, slavernij, maffieuze militarisering te vermijden? Ziet men, daar waar het patriarchaat instort, de verzachtende zeden niet waar een gekozen geboorte van één of twee kinderen de voorkeur krijgt, gewenst door ouders die bezorgd zijn om hun geluk te kunnen verzekeren? Dit gedrag luidt het einde in van de natalistische woekering en de verschillende myxomatoses die ze oproept.

597. Deze ochtend word ik plots wakker met een vermaning, eerder beminnelijk dan dwingend: "Word een wezen van licht!" Welke betekenis kan ik toeschrijven aan deze woorden die aanvankelijk afschrikken door hun gelijkenis met een publiciteitsdeuntje? Op het ogenblik dat ik een moment wil vrijmaken om me erover te buigen, is het eerder het moment dat bezit neemt van mij. Door afstand te nemen van mijn emotionele beroering en door de vraag te stellen "Welk deel van deze ongelegen formulering is flitsende klaarheid en welk deel is klatergoud?", antwoordt het bewustzijn met een lichamelijke reactie: mijn gevoelens houden op zich te verstrooien en verzamelen zich, de elementen die mijn lichaam uitmaken focaliseren zich in wat ik mijn zwaartepunt noem. Ook hier concentreert het bewustzijn, inherent aan elk van mijn afzonderlijke bestanddelen (celbewustzijn, leverbewustzijn, nierbewustzijn, genitaal bewustzijn en alle andere) zich in een zwaartepunt. De aldus verhoogde intensiteit van mijn levenswil vergroot de mogelijkheid om over te gaan van de ontvangende kracht naar de uitzendende kracht die een veld van resonanties ontwikkelt, vergelijkbaar met een lichtgevende wolk. Maar, verschillend van de aura die door de mystieke en extatische weg aan het

lichaam wordt ontrukkt om er de buitenaardse goddelijkheid mee te voeden, is de lijfelijke - orgastische - verlichting een materiële energie, voorbestemd tot reïncarnatie in de herboren materie, in een concrete aanwezigheid die als levend wezen wordt herschapen. Wezen van licht worden, is streven naar het zwaartepunt van het zijn, waarin het hebben oplost, zodat de concentratie van het ik een veld van resonanties uitstraalt dat de helderheid van het menselijke bewustzijn bevordert. Elke overgang van het overleven naar het leven, van het ogenblik naar het moment, van de chaos naar de harmonie, van het ontvangen in het uitzenden, maakt deel uit van dergelijk proces.

598. Het belangrijkste doel van de man en van de vrouw zou het bevorderen moeten zijn van de betrokkenheid van het kind (het kind in henzelf inbegrepen) bij de menswording, om de opkomst van een levensstijl te verwezenlijken waarbij elk plezier leert opgroeien, genieten, zich versterken.

599. Onze toestanden van ontvangst en van straling volgen elkaar in alternering op. Tegelijk zijn ze ook niet vrij van onbehagen of onevenwicht.

a) Tijdens een dominante fase van ontvangst, confronteert een verhoogde gevoeligheid me met een bombardement aan informaties die de tussenkomst vertragen, tegenwerken, verstoren van het bewustzijn, als enige in staat ze te sorteren en ze te behandelen volgens de alchemie van het ik die ze terugvoert naar de levenswil. Alle ellende van de wereld dringt bij me binnen, laat me hijgend achter en niet in staat om afstand te nemen zodat ik niet kan ontsnappen aan de verblinding van de urgentie.

b) Tijdens een dominante fase van straling worden de ongemakken van de mij geopende wereldstroom gecompenseerd door de opening op de wereld. Het is dan aan mij om niet terug te vallen in de zelfgenoegzaamheid en de strategische berekening. In plaats van mijn

resonanties te verspreiden, vervluchtigen ze dan als wispelturige fumarolen.

600. Bekeken vanuit een genormaliseerde, opgemeten, door het werk geijkte wereld, is het domein van de dromen het rijk van de ondoeltreffendheid. De opeenvolging van situaties gehoorzaamt er niet aan onze gewone bezigheden maar aan een spel van resonanties waar geluiden en zintuigen mekaar beantwoorden. Na tienduizend jaar van technologische en oorlogszuchtige ontdekkingen, zijn we nog steeds niet in staat onze dromen te ontcijferen. We hebben geen duimbreed vooruitgang geboekt in het immense dromenland. Dit is zowel onverklaarbaar als te verkiezen: overal waar de predatie deuren opent, trekt ze muren en gevangenissen op.

601. Het leven kent alleen veranderingen in intensiteit die door het menselijke bewustzijn kunnen worden geharmoniseerd. Het overleven heeft het nadeel vooruitgang te boeken aan de hand van de opbrengst en de uitbreiding van de handelswaar. Wat goed is voor de handelswaar is goed voor de economie, op dit detail na dat een economie die de natuur losmaakt uit zichzelf uiteindelijk ook het overleven ontdoet van haar substantie. Is dat niet wat men de dood noemt?

602. De verschillende elementen waaruit ik ben samengesteld, verzamelen in mijn zwaartepunt, is als het uitvinden en openslaan van een galactisch boek waarvan de bladzijden, door mij zowel geschreven, gelezen als gewoon doorbladerd, zich door het heelal versnipperen als evenveel noten op zoek naar harmonie. Wat mijn verbeelding erin ontcijfert, muzikaal gesproken, is ook wat mij bespeelt en waarvan ik het instrument ben. Het belang van dergelijke hersenschim is dat iets wordt geboren uit mijn chaos en nevels, iets dagzoomt en me doet bestaan door op zich te nemen wat ik wil.

603. De cultus van het leven, die er de mystieke en filosofische verheerlijking van inhoudt - zoals ge vulgariseerd door de romantische melancholie -, is zowel een heiliging die het leven zelf reïficeert, verdingt, als een signaal van onmiddellijk gevaar. Het gevaar van een zelfvernietiging waartoe de wilde woekering en de noodzakelijke vernietiging van de overschotten aanleiding geeft.

604. *Mysterium magnum* [Jacob Boehme]. Moge de verlichtingen van het wezen een wezen van verlichting worden, dat is het grote werk van het bewustzijn op weg naar menswording.

605. Het hebben is de schaduw van het zijn. Het is de schaduw der schaduwen waaraan je overleeft wanneer je het leven afzweert, waarbij je jezelf bovendien belachelijk maakt door te jammeren over een Noodlot waar je je bewust hebt aan overgeleverd.

606. Me verheugen over wat ik ben en wil zijn, ontslaat me van de bezorgdheid om wat ik heb.

607. Het wezen van licht is geen hemels object, noch een avatar, noch wat na de dood gebeurt, het is een toestand van bewustzijn die in de mens het gehele menselijke leven ontwikkelt dat we nu amper aanraken. Denk aan dat lange verleden van onderdanig kruipen en aan al die ambitie die, van vernedering naar misprijzen, zich alle trappen van de macht ophijst om te worden achtergelaten als een geledigde beerput! Alleen de mens op weg naar zijn overstijgen, die alles inzet op de krachten van het leven, heeft geen tijd te verliezen met de dood. Hij weet dat hij de kracht zal hebben om de dood als een gewone rustkuur op te roepen van het *moment* dat hij er de begeerte naar ervaart.

608. Het bewustzijn en de begeerte om vast te houden aan mijn menswording onderhouden het wezen. Ze moedigen het vitale lichaam aan om het geïnstrumentaliseerde lijf te bedwingen, om het te "ontrobotiseren" van de dwingelandij van de arbeid.

609. Wat betekent: "Het zijn voedt me, het hebben hongert me uit"? Volgens mij: het zijn zorgt voor mijn genot in het leven, ontslaat me ervan me het te moeten toe-eigenen. Het geeft me de luxe niet voor een baas te moeten werken, mijn eigen bestaan te scheppen zonder me te onderwerpen aan de prioritaire logica van het geld. Wat de begeerte om gelukkig te zijn oproept, wordt door het leven voorzien. Het leven is een geschenk waar het overleven om smeekt en niet kan krijgen zolang het in een staat van voortdurende behoefte vegeteert.

610. Van het ogenblik overgaan op het moment is voorrang geven aan het vitale lichaam telkens het gemechaniseerde lijf om hulp roept. De gezondheidszorg heeft slechts zin in het kader van de intelligentie die het leven haar toekent.

611. Uit de hartstochtelijke aantrekkingskracht zal een levensstijl voortspruiten waarvan de universele harmonie het manna zal zijn.

612. Ik maak voor de menselijke natuur aanspraak op het voorrecht van invloed te zijn op het leven en op haar natuurlijke exponentiële groei, zodat mijn bewustzijn, door het te ontdoen van haar fatale uitwassen, het kan vrijstellen van elk terugvallen op de zelfvernietiging.

613. Teruggetrokken in de donkere kamer van onze emoties, proberen we op elk ogenblik, op het scherp van de vliedende tijd, het evenwicht te herstellen van een leven dat onophoudelijk wordt gedestabiliseerd. Geloof, ideeën, passies zijn de slingers of tegengewichten van deze moeilijke en uitputtende oefening waarbij het bestaan zich een betekenis probeert te vinden, eenvoudigweg probeert te zijn. Wanneer ik mijn donkere kamer openstel voor de wereld, is dat niet om mijn wil om me in leven te houden tegenover de jouwe te zetten - waarbij al te dikwijls een onverstoort verleden wordt herkauwd - maar om een andere lucht in te ademen dan de duffe lucht van de oude wereld waarin jullie wegwijnen, dan is het om de zeelucht in te ademen, om de nevelen van een oceanisch leven op te

snuiven. Eens je het zelf zal hebben begrepen, zal je in de formule, die ik inderdaad blijf herhalen, niets meer zien dan een herhaling: "Het verlangen naar een ander leven is al dit leven." Dit is de geleefde poëzie, de ervaring die mijn heden uitvindt en verwezenlijkt.

614. Mijn benadering verschilt van jullie dodelijke bezweringen in de betekenis die ik haar geef: in de scheppingsbegeerte zijn en mijn dagelijkse geluk versterken. Hoe kan deze gok, die erin bestaat om uit het geluk van een enkeling het welzijn van iedereen te puren, nu naijver en jaloersheid oproepen? Ligt het niet in het bereik van eenieder om te ontwaken in het leven?

615. Als sterven het verlies van het zijn is terwijl het hebben verloren gaat, ligt de reden van een dergelijk betreurenswaardig ongeluk dan niet in onze gewoonte om het hebben voorrang te geven op het zijn? We hebben nooit wat anders gekend dan een bestaan van uitgebuite en uitbouter. Tussen de maden die de kadavers opvreten en de wormen van het ongeluk die ons bestaan aanvreten, is het verschil miniem. Inderdaad, maar de mannen en vrouwen houden wanhopig vast aan dit onderscheid. Iets in hen verkiest de metamorfose van knagende worm naar necrofaag knager uit te stellen. Wat? Is dit niet het restje vitaliteit waarvan ze zich afkeerden en dat hen *in fine* klaarheid brengt? Uit deze laattijdige gloed hebben de godsdiensten al te lang hun rommel getrokken, de blinkende glazen kraaltjes van het hiernamaals.

616. Rondtastend vermeerder ik de inzaaiingen en de oogsten van het leven. Ik voorvoel het grote zuiden, het tijdloze seizoen dat zelfs de winter onbevreesd ontvangt.

617. Jullie bezitten het aambeeld en de hamer van de vooroordelen waarmee jullie kettingen en de mijne worden gesmeed. Om ze door te zagen heb ik niet meer dan een nagelvijsje dat met zijn eindeloze heen en weer erin zal slagen de schakels in te kerven en te doorbreken.

618. Hoe meer men streeft om te bezitten, hoe meer men voor zichzelf sterft. Het genot is de weg naar het zijn. Ik ervaar medelijden voor Pierre Valdo [Petrus Waldo] en zijn volgelingen die de keuze van een vrijwillige armoede maakten door zich van al hun bezittingen te ontdoen. In de fuik van een "aftelwezen", van een God die hen aan zichzelf onttrekt en hen verbiedt van het leven te genieten, eindigden ze in de martelingen die hun roeping van opoffering over hen afriep.

619. Strijden om te *zijn* maakt van mij geen krijger. De krijger neemt de rol en de functie op die de omstandigheden van het overleving vereisen. Ik laat me leiden en word voortgestuwd door de niet te onderdrukken verzuchting om het leven te bevrijden dat ik in me heb en dat wordt verstikt door de domper van de oude wereld. Ik geniet in die strijd van een authenticiteit die me de onontbeerlijke basis lijkt te zijn voor eenieders bevrijding.

620. Het openen van deuren schaft ze af. Hun gebruik heeft slechts nut in functie van een afgesloten ruimte, sociale of karakteriële structuren vol verdedigingsmuren. Het recht van de predatie beschermt de goederen die werden toegeëigend. De handelsuitwisseling tussen de stadstaten of de natiestaten voorziet in doorgangen waar het vrije verkeer van dingen en mensen, objecten en subjecten een misleidend aureool toekent aan het woord vrijheid.

621. De radicale subjectiviteit is het losbarsten van het zijn. Het menselijke bewustzijn erft gebieden die het zal moeten bevoelen en bemesten.

622. Wie zich geen zorgen maakt om het hebben, is nooit ontdaan, blijft nooit met lege handen achter. De toe-eigening is de ware ontbering.

623. De liefde is een moment van het zijn. Het oneindige onthult er een tastbare aanwezigheid. Hier, in het hartstochtelijke mysterie van de modulaties, toont de macht van het leven zich, voortdurend ongeschapen

en geschapen. Het is door deze terugkeer naar de aarde, door de reïncarnatie van het leven in het lichaam dat het bedrog van de Goden zal worden afgeschaft.

624. Als ik me vragen stel bij het gebibber van mijn linkerhand - terwijl de rechterhand alleen na het manipuleren van een zwaar voorwerp hieraan onderhevig is - dan heb ik wel wat antwoorden klaar. Het meest voor de hand liggende is dan de ouderdom, die typische manier van "suiker over de aardbeien strooien" die gepaard gaat met de geestelijke zwakte van demente ouderen. Bij de oorzaken die gewoonlijk worden opgeroepen om een onvermijdbare eigenschap van een ongemak of van een ziekte te verklaren, moet het alcoholmisbruik worden gerekend. Het kan ook, zoals mijn onzekere en wankele gang, te wijten zijn aan een organische zwakte. Een andere hypothese spreekt me wel aan omdat ze te maken heeft met de lichamelijke materie waarin mijn bewustzijn op zijn zoektocht naar menswording zich bevindt. Ondanks mezelf onderworpen aan een eeuwenoud vooroordeel - met andere woorden aan een van die bezweringen die niet door een toverstokje worden doorbroken - denk ik dat mijn linkerhand bibbert omdat hij een verbod overtreedt. Wordt links, in de geometrie die het lichaam afbeeldt en voorbestemt, niet gezien als het territorium van het sinistere, van het slechte, van de subversie, van het ongeluk? Dat ik nog steeds afhankelijk ben van deze ellende is niet wat me verbaast. De verrassing is eerder dat het archaïsme van dergelijk gedrag erop wijst dat ik nog verboden in me heb. Moet ik nu mijn tijd verdoen om ze op te sporen? Help me liever, o jij, mijn lieve achteloosheid, en laat het over aan mijn intentionaliteit om ze uit te roeien met een evenzo stilzwijgend als eigenzinnig en vastberaden besluit!

625. Wat het meest te vrezen valt in de ouderdom die de man, de vrouw, het kind overkomt, is dat ze het gevolg is van een eeuwenoude bezwering. De duur van een steen, van een boom, van een dier verschilt van de duur van onze soort omdat ze geen enkel inherent bewustzijn hebben. Zelfs als

men wil vooropstellen dat het kristal, de roos, de bij gedachten hebben, dan nog hebben ze niet, zoals het menselijke bewustzijn, de mogelijkheid om tussenbeide te komen in hun eigen wording, om zich een eigen bestemming te maken. De economische achteruitgang van een bestaan geleid door het werk heeft de mens ontaard, zijn gevoelige intelligentie herleid tot een geest van aanpassing. De consensus, afkomstig uit een realiteit, vormgegeven in navolging van de agro-handelwetten, blijft ons de kunstmatige dalingskromme opleggen. Het goud van het mogelijke leven schijnt nog steeds van onder een loden domper.

626. De gedachte van een hemelse sfeer waarin de Goden wonen en hun absolute macht uitoefenen over de aarde en haar schepsels heeft de materiële en tastbare realiteit verhult die van ons lichaam een microkosmos maakt, een ruimtetijd die analoog is samengesteld als een zonnestelsel met zijn sterrenstelsels. De ineenstorting van het patriarchaat, steunpilaar van de godsdiensten en de hemelse mythes, geeft weer stem en levendigheid aan wat de aarde en het leven werd ontfutseld. De afbrokkeling van de abstracties is nog niet klaar met het onthullen van de interessante materialiteit van het puin.

627. In een radicaal werk - een werk dat zich richt op de wortels van de wezens en de dingen - is wat wordt verzwegen belangrijker dan wat wordt gezegd. Als wat ik schrijf deel uitmaakt van een veld van coherentie, van de bezorgdheid om te worden gehoord, door me uit te drukken met woorden die worden geschikt volgens betekenissen en volgens regels opgelegd door de traditie, dan valt wat ik voel tijdens het opstellen van die zinnen daarentegen, onder een veld van resonanties waar de gevoelens en de bewustwording een tumult vormen dat ik niet hoef te beheersen maar te harmoniseren. Zo maak ik van het ogenblik waarop ik de woorden op een rijtje zet, een moment van modulatie van de zang uit de diepten. Onder de boodschap die, zo goed en zo kwaad als mogelijk, wordt overgebracht op de lezer, weergalmt een andere. Een niet-mededeelbare

boodschap die de lezer nochtans kan aangrijpen zodra hij in zich de dialoog laat oprijzen tussen wat hij op passieve wijze aanvoelt en de begeerte naar een intenser leven (waarbij het kan gebeuren dat zijn bewustzijn hem er de ogen voor opent door hem af te snauwen). Dit is het overgaan van een veld van coherentie naar een veld van resonantie, van de subjectiviteit naar de radicale subjectiviteit. Dit is eveneens wat heet "tussen de regels lezen".

628. Het belangrijkste is niet dat elke creatie een meesterwerk wordt. Het echte meesterwerk is de scheppingsdaad. Wat eruit voortvloeit, hoe fascinerend het ook moge zijn, is bijkomstig. De pracht is slechts een bescheiden weerspiegeling van de verwondering van de mens tegenover de kracht van het leven, die bij de geboorte werd toegestaan.

629. Elke schepping doorbreekt de onwrikbare lijn van het Noodlot. Tegenover de fataliteit, die rondtolt in de cirkelvormige omheining van de tijdelijke en spirituele macht, stelt ze de levenslijn, de eindeloze spiraal van de bestemming.

630. Eigen aan de kunst van de momenten is het goed benutten van het leven, genieten van plezier, van voedsel, vertier, begeerten. Ik verzaak graag aan een uitgebreide maaltijd om op willekeurige tijdstippen van dag of nacht een glaasje wijn te sprokkelen, een slok raki, een courgetteschotel, een zeevruchtenspaghetti, een portie kokkels, een snee brood met boter en ham. Hetzelfde dwalen, *dérivé* leidt me van een zin die ik de computer toewerp naar enkele bladzijden leesplezier, naar een uurtje slaap, naar het rustige bezoek aan de kroeg om de hoek. Ik herontdek het plezier van de liefhebber, die als een vlinder plezier beleeft aan zijn passies. Tot en met het moment van de liefde past in deze wispelturige wals van de plotse aantrekking waaraan het altijd spannend toegeven is.

631. De arrogante dwaasheid is de afboording van de velden van coherentie. Elke bekommernis die door een intellectuele logica wordt geregeld, door een berekening van belangen, gebruikt het instrument van de geest en draagt het ontterende merkteken van de predatie. Door de gevoelige intelligentie met de voeten te treden, veroordeelt de intellectuele waarneming zichzelf tot het rondtollen in de absurditeit van het existentiële labyrint. Van het ogenblik dat het intellect zich over een uitspraak buigt, wordt die ontdaan van zijn inhoud en zijn context, wordt ze door de zeef gehaald van een intelligentie die even lucide is in de gesloten omheining van zijn specialisatie als blind voor de uitbundigheid van het leven.

632. Wat zich sluit binnen in jou, sluit zich over jou. Heb je er nog steeds niet genoeg van de valstrikken te vervaardigen die het Noodlot je aanwijst?

633. Het gevoel op bepaalde momenten te stralen, weldoende golven uit te zenden, is niet vreemd aan de beschouwingen, hoe betwistbaar ze ook mogen zijn, van Valentina en Semyon Kirlian die er de fotografische afbeeldingen van vastlegden. Ik hou me hier niet bezig met de debatten tussen de onderling inwisselbare sjacheraars van het wetenschappelijke en het paranormale. Ik weerhou alleen het subjectieve beeld van een diepe vreugde, een soort projectie die mijn lichaam uitrekt en die zich uitstrekt als de kaart van een gebied waar mijn organen en mijn vitale functies verspreid liggen in een fantastische vrijheid. Ik wandel er, als de vinger van een vakkundig heelmeester die op één of ander punt van mijn lichaam drukt, er een symptoom beluistert. Maar het is geen vinger, het is met de bundel van mijn bewustzijn dat ik een tochtje maak, zones van welzijn onderzoek en zones onderworpen aan onevenwichten, die ik wens te herstellen door er met medeleven bij stil te staan, door mijn lokale bewustzijn open te stellen voor het globale bewustzijn dat uitgaat van de bewuste kracht van het levende. Dit is slechts één manier om mijn

bezorgdheden te kalmeren. Maar mijn gevoel van een vitaal lichaam wordt erdoor versterkt. Ik probeer me te gedragen als een natuurheler, een genezer, *un rebouteux*, met alle onbeholpenheden die een dergelijke houding meebrengt, te beginnen met het idee van een remedie dat op zich al in staat is de stimulatie van de levenswil in de weg te staan.

634. Mijn bestemming herkennen in het tot stand komen van het grote opzet van de totale mens is helemaal geen uitdaging. Ik schaar me gewoon in de wording van de menselijke soort. Eigen daaraan is de ontkenning, het behoud, het overstijgen van het minerale, het plantaardige, het dierlijke, bestanddelen van de aardse materie en onafscheidelijk van het materiële en energetische organisme dat de mens is.

635. Het geweld van de door het karakteriële harnas onderdrukte gevoelens beperkt zich niet tot het versterken, tot het verharden van dat schild, het doorschudt eveneens, verstoort en kwetst de omgeving. Door er te weerkaatsen in haatdragende schokgolven, veroorzaakt het kettingreacties waaruit antagonismen voortspruiten en, zoals tegengestelde elektrische polen, bliksemflitsen van conflicten en oorlogen die individuen, groepen, naties tegen elkaar opzetten. De onderdrukking en beteugeling van de levensimpulsen is wat bij de onvoltooide mens het geweld oproept. Het hoofd in de hemel zegent de bebloede bottines [kistjes of combats].

636. In een volledige breuk met de uit de oude wereld overgeërfde gewoonten, ben ik vastbesloten slechts te denken in termen van begeren en niet-begeren. Genoeg van de ethiek, zo dierbaar voor de markt van het welzijn, die met alle zenuwtrekken van de normaliteit beslist over wat goed of slecht is voor mij. Hoe kan ik mijn buitensporigheden weer in evenwicht leren brengen als ik me telkens opnieuw laat opjagen door "welgemeende" aanbevelingen, door dieetplannen, door therapeutische gymnastiek, door medische raadgevingen. Toegeven aan "wie het beste

met me voorheeft" is bovendien hervallen onder het juk van het functionele lichaam dat mijn vitale lichaam poogt te omzeilen. Zien jullie dan niet hoe het virus van de angst en van het schuldgevoel de toestand van de dingen verergert onder het voorwendsel ze te genezen? Wat wordt genomen onder invloed van de levensvreugde is altijd weldadig. Maar wie van al die raadgevers heeft gevoel en aandacht voor de levensvreugde?

637. Het moeilijkste is zich open te stellen zonder leeg te lopen. Wanneer je de poorten van de karakteriële citadel openstelt, raak je snel overrompeld. Het hebben dat door de predator uit handen wordt gegeven, verandert hem in een prooi. Waarom zou het zijn nood hebben aan een citadel? Er is niets dat dient te worden vastgehouden. Als men daarentegen niet in zichzelf de onmetelijkheid van het leven laat ontluiken en gedijen, wie zal dan de armzalige bezweringen van het hebben wegvegen, wie zal de goocheltoeren van de arrogante ijdelheid afschaffen?

638. Ik leef mijn heden door het in een perspectief van het leven te plaatsen. Steeds beter leven, zo draag ik de verantwoordelijkheid van mijn daden over aan een steeds intenser intentie. Het is een vastberadenheid die de greep van elk determinisme herroept. Zodoende word ik vrij van het "waarom?" en het "hoe?" die me *manu militari* terugvoeren naar de doolhof van het existentiële labyrint, naar het gedoe van de causaliteit en de langzame slijtage. De paradox van dergelijke benadering ligt erin dat ik door van moment naar moment te leven, ik me geen zorgen meer hoeft te maken over het "steeds beter leven". Ik bouw een levensstijl op en vind in mezelf de glimlach van de komende generaties die mijn allures van pionier en van het begrip dat ik me vorm over het "soevereine leven" nogal onhandig zullen vinden.

639. Uit de waarnemingen van de bonobo's kan men de aanwezigheid van een prehuuman bewustzijn opmaken dat ons in staat stelt rekenschap te geven tot op welk punt de evolutie van de man en van de vrouw werd

gehinderd, omgeleid, ontaard door de economie van de predatie. Vredelievende aanpak van agressiviteit, overwicht van spel en van erotiek, belang van solidariteit, hulp aan de zwakke en de gehandicapte, afwezigheid van destructief geweld zijn allemaal eigenschappen die kenmerkend zijn voor de verzamelaarsmaatschappijen die vóór het tijdperk van landbouw en handel bestonden.

640. Ik eis slechts een voorrecht op: een betekenis geven aan al wat ik onderneem, van het meest frivole tot wat de meest verstrekkende gevolgen kan hebben. Dan gaat het over het leven en wat het me verstrekt aan opperste geluk, het leven dat me de begeerte aanreikt om het te ontvangen en het uit te zenden.

641. Marshall Sahlins schetst in zijn studie *Stone age economics* in grote lijnen een protret van de maatschappijen die voorafgingen aan de landbouw- en handelsbeschaving waarin we nog steeds ter plaatse trappelen. Afwezigheid van oorlog en van bloederige conflicten, niet-matriarchale voorrang van de vrouw, goede gezondheid van de individuen en hoge gemiddelde levensverwachting, evolutie in osmose met de natuur, weinig dwingende activiteitsritmes maakten plaats voor een hiërarchische krijgersbeschaving waar de intelligentie, toegespitst op de ontwikkeling van de techniek, het alibi wordt voor een barbarij die van haar begin tot op heden amper veranderde. De opmerkelijke kracht om de wereld te veranderen in handelswaar gaat gepaard met de afstomping en de kuddegeest in de concentratieschoolse opvoeding van de vrijwillige onderdanigheid.

642. De niet te onderdrukken begeerte mens te zijn, is het enige vernuft van de mens. Zijn gevoelige intelligentie neemt dit op zich. Ze bevrucht de gronden die worden drooggelegd door de walgelijke adem van de intellectuele intelligentie.

643. Het leven probeert uit in alle richtingen, het moduleert onophoudelijk tussen het mogelijke en het onmogelijke. Wie in het web van het existentiële labyrint verankerd blijft, heeft geen andere keuze dan het onwaarschijnlijke en haar overwinningen die de deuren naar de ondergang wijd open zetten. Onder het droevige leitmotiv van de zondeval en het *memento mori* heeft de handelsbeschaving naar een impasse geleid wat eerst een probeersel was tussen zovele andere, die het leven in zijn uitbundigheid uittesten en achterwege laten wanneer ze het leven verarmen in plaats van het te verrijken. Zo ook onderging het de tak der Neanderthalers, die de evolutie van de mens trachtte voort te stuwten, maar uitstierf terwijl de mensachtige, Cro-Magnon geheten, zich ontwikkelde. Deze afscheiding was geen brutale verandering, het gaat om een zijarm die langzaam de plaats van de stroom inneemt.

644. Ik zet veel in op de irritatie die de tegenslag, van de minste tot de grootste, in mij oproept. Waarin ligt het belang dat ik hecht aan die blinde woede? Het ligt niet in haar oorzaak, in haar hinderlijke voorkomen, in de doodlopende steeg die onverwachts opduikt en de weg onderbreekt die ik dacht te volgen. Ze maakt geen deel uit van de doolhof van het existentiële labyrint waar de pietluttige rationaliteit tot in het absurde wordt getooid met programma's en bezigheden. Het is veeleer de weigering van het labyrint, van zijn vervalste realisme, van zijn manke en dwingende redenen, van zijn leugenachtige logica. Het is een uitdrukking van het geweld van een levenswil die weigert zich te laten opsluiten in de doolhoven van een noodzaak die ik afwijs. Het is een heilzame schreeuw van bevrijding waarmee de begeerte haar absolute recht opeist, waarmee het leven in herinnering brengt dat het soeverein blijft ondanks alles wat het tegenwerkt, negeert, vergeet. Het *is* en maakt van het *hebben* een strooisel dat nonchalant wordt vertrappeld. Ik schreeuw, ik brul zonder dat het minste geluid over mijn lippen komt. Mijn interne muziek en haar resonanties zoeken hun harmonie in de velden, de straten en paden van de wereld.

645. Spinoza veroordeelt de incoherente houding van de mens die, door een steen geraakt, zich kwaad maakt op een medemens die de steen zou hebben geworpen, maar niet indien die afkomstig zou zijn uit een instorting. Mijn woede barst uit in beide gevallen maar is niet gericht tegen de agressor noch tegen de steen. Mijn uitbarsting komt er omdat ik niet verdraag dat de minste obstakels en vooroordelen mijn vastberadenheid tegenwerken om mijn weg te vervolgen en mijn existentieel avontuur verder te zetten langsheen de exclusieve wegen van het leven.

646. *De lessen van het creationistische bedrog.* Priester Lemaître heeft met zijn theorie van de big bang geprobeerd een wetenschappelijke basis te verstrekken aan de mythe van het creationisme, vandaag erfdeel van de geestesgestoorden die de stoottroepen uitmaken van de godsdienstige instellingen en de fundamentalistische geloofsovertuigingen. Het onderzoek naar de unieke verschijning van de planeet aarde en naar de levensvormen die er zich ontwikkelden, toont dat ze ontstonden uit een chaos van uiteenlopende elementen, onderhevig aan een vermenging in een experimenteel proces, waarbij verbindingen nu eens werden aangegaan, dan weer verbroken, mogelijkheden werden geschapen, dan weer verhinderd, monsterlijkheden en wonderbaarlijkheden ontstonden in een spel van koppelingen en scheidingen, regressies en overschrijdingen, tot onze aarde als een merkwaardig kind in dit onstuimige heelal werd geworpen. Een aan de gang zijnde experiment of de wil van een opperste wezen? De wetenschap neigt naar de eerste optie; de godsdienst kan niet bestaan zonder de tweede. Moet er niet worden overgegaan tot het overstijgen van beide hypothesen? Toegeven dat de chaos die het leven, de mens en zijn bewustzijn van het leven heeft geschapen, ook een kracht heeft geschapen die in staat is te heersen over het magma waaruit het stamt. Er is geen opperste wezen. Alleen het leven *is* een kracht op zoek naar soevereiniteit en harmonie.

647. De mythe van een schepping als wilsuïting van een buitenaardse maker, een demiurg vindt zijn materiële oorsprong in de paring van de geest met de aarde die hij zich brutaal toe-eigent. De bruiloft van de solaire hoogmoed en de verachtelijke, nachtelijke kruiperigheid van de slang is het pronken van een ranzige realiteit: de ploeg van de hebzucht bewerkt woest de grond en plant er de pijlers van het patriarchaat, van de mannelijke arrogantie, van de vernedering van de vrouw, naar believen te verkrachten en uit te buiten.

648. Uit voortdurend aangegane en weer verbroken reacties en relaties ontstonden levensvormen die, van impasses naar openingen, het menselijke fenomeen tot stand brachten. Want leven is verschenen, heeft zich ontwikkeld en blijft zich ontwikkelen op zelf-organiserende wijze, ondanks de allogene organisatie die haar beperkt en tegenwerkt, een uitwendige organisatie die voortspruit uit experimenten die het leven waagt, verlaat en teniet doet. Zo ook de economische plundering van de mens en zijn omgeving.

649. Ik voel me soms omgeven door dwalende angsten. Ze dwarrelen om me heen, als gieren wachtend op een tak om neer te strijken op een kadaver. Ik ga ervan uit dat ze zich op het eerste voorwendsel zullen storten, op de eerste tegenslag, om een gerechtvaardigde reden te vinden voor hun aanwezigheid, die in feite door niets wordt gerechtvaardigd. Waarom maakt het me bang, die afspraak die niets heeft om me af te schrikken, die te nemen trein naar een aangename bestemming, die tekst, te schrijven met de vrijheid die ik mezelf toesta? Uit die speelse ongerustheden haal ik twee aanwijzingen:

a) Ik heb me laten meeslepen in het existentiële labyrint en ik heb alle reden om me te bevrijden uit die doolhoven door van de velden van coherentie over te stappen naar de velden van resonantie, van het berekende programma naar de begeerte.

b) De zwevende angsten zijn het gevolg van door het menselijke bewustzijn niet of slecht behandelde emoties. Door er afstand van te nemen, kan het bewustzijn ze keuren, verfijnen, overstijgen, emanciperen uit de helse cirkel van de opkropping en de uitbarsting. Het existentiële labyrint verlaten, vraagt de verwezenlijking van de alchemie van het ik waarbij de ogenblikken van overleven de transmutatie ondergaan naar momenten van leven.

650. Als de ander een voorwerp wordt voor mijn begeerte, dan wordt de begeerte ontkend omdat ze verandert in toe-eigening. Ze maakt dan geen deel meer uit van het universum der resonanties maar gaat teniet in het labyrint van de velden van coherentie.

651. Welke waarde moet er worden gehecht aan een idee, gebaseerd op de antifysis die een gedachtenstructuur bouwt op een leven en een natuur die werden uitgebuit, verminkt, gevreesd en misprezen?

652. Men moet de portie vrijheid niet onderschatten die in de 18de eeuw door de vrijhandel werd opgeëist in zijn confrontatie tegen het immobilisme van de landbouweconomie die zijn ontwikkeling dwarsboomde. Het is die vrijheid die de opkomst van de wetenschappelijke gedachte mogelijk maakte, maar ze deed het door haar zijn fundamentele betekenis op te leggen, de economische betekenis - ik heb het hier niet over de hebzucht van de wetenschappers die worden gerecruteerd om de financiële belangen van multinationals verder te ontwikkelen in volledig misprijzen voor het menselijke leven en de aarde (in naam van het menselijke leven en de aarde, wel te verstaan). Ik bedoel dat de evolutietheorie van Darwin niet kan worden beschouwd als losstaand van de strijd voor het overleven die door de opkomst van het kapitalisme en de onverbiddelijke concurrentie tot een universele wet worden verheven. Ongetwijfeld geldt dit ook voor de wetenschappelijke theorie van de oorspronkelijke chaos waaruit, na ontelbare pogingen en mislukkingen, levensvormen ontstaan die tot het menselijke fenomeen

zouden leiden. Ook dit staat niet los van de economische chaos waarbij een economische strategie - al even chaotisch - doorgaat voor de norm van de Wereldorde. Evenzo, als ik de hypothese opper dat het leven verscheen, zich ontwikkelde en zich blijft ontwikkelen uit zelforganisatie, dan is mijn inspiratie niet vreemd aan het systeem van individueel en sociaal zelfbeheer dat me de enige mogelijke oplossing lijkt, nu is gebleken dat al de allogene regeringsvormen faalden, nu al wat afkomstig is uit het onderdrukte leven ertoe zal leiden zelfs het eenvoudige overleven dat er de ontaarde vorm van is, te bedreigen.

653. De absurditeit is inherent, niet aan de wereld maar aan het systeem van zijn organisatie. Hoe valt te dulden dat een maatschappij opgebouwd uit menselijke wezens voorzien van creativiteit achteruitgaat tot het dierlijke stadium beheerst door competitie, concurrentie, kracht en list, tot de wetenschap van de prooi en de predator? We staan dichterbij de dieren dan bij de menselijkheid. Deze vaststelling wordt door velen aanvaard, met een gemengd gevoel van afkeuring, bewondering, instemming.

654. De grote eenvoud in de partituren van Vivaldi heeft als logisch gevolg de wens van een aangemoedigde vrijheid voor de uitvoerder, om ter versiering tierelantijntjes toe te voegen aan de melodische lijnen die de componist op rudimentaire wijze noteerde. De interpretatie van het vitale lichaam lijkt me gelijkaardig. De substantie zet de toon, geeft de maat, legt de oorspronkelijke melodie vast. Het is aan de uitvoerder om het functionele lichaam te "ontmechaniseren", het te versieren met tierelantijntjes die het dichterbij het leven brengen en, op zijn minst, de arrogantie doorbreken, want zonder het oeuvre, zonder de componist, is de uitvoerder niets.

655. De subjectiviteit is, objectief gezien, een pad van non-communicatie. Door het moeizame vorderen van begrip en onbegrip zorgt de twijfel er meestal voor dat het een onopgeloste zaak blijft. Wie voor de

subjectiviteit kiest, mag niet vergeten dat hij alleen zijn weg vervolgt, met als enige steun de wandelstok van zijn bewustzijn. Aan hem om het struikgewas te rooien en een wereld te wieden waar het leven niets is, om er alles van te maken.

656. Het heeft geen zin om de hypocrisie en de onjuistheid aan te klagen van de objectiviteit die een individu voorwendt terwijl het overduidelijk is dat zijn subjectiviteit overal de stempel van haar vooringenomenheid op drukt. Het is beter het individu te bevrijden uit de wereld der dingen die hem opsluit en verkleint.

657. Onze eenzaamheid wordt bevolkt door gelijkaardige eenzaamheden. Het ware avontuur, dat het leven authentiek maakt, is om alleen aan zichzelf te zijn verschuldigd alles te willen zijn.

658. Het gebeurt dat de ommekeer van perspectief me overvalt zoals de inspiratie de dichter overkomt. Mijn vitale lijf neemt de overhand, omvat, om het zo uit te drukken, mijn gemechaniseerde lijf - het efficiënte en ontoereikende vehikel waarmee ik dwaal in het labirint van de ziekte en de gezondheid, van het verderf en van de verlossing. Het eerste ontdoet het tweede van zijn mechanische aard, maakt er een instrument van dat door de uitvoerder kan worden gepaaid en dat hij zich met zijn talent kan eigen maken.

659. Ik schreef bijna dat het aantal *momenten* dat ik bereikte of uitbouwde tijdens mijn dagelijkse leerproces van de begeerte, evenzoveel uren aftrok van de horloge die de slijtagetijd meet. Op het nippertje word ik me ervan gewaar: buiten de geëconomiseerde realiteit bestaat er noch maat, noch berekening, noch kwantificatie. Wat de tijd vol leven hier verhult is de opteltijd van de ogenblikken die me meeslepen en oplossen, de tijd die wordt bepaald door een betovering die ik weiger te ondergaan.

660. Ik maak mezelf een roman van mijn eigen subjectiviteit. Hoef ik het echt in de aanhef duidelijk te maken: "Neem me niet te serieus"? Dit is

misschien de gelegenheid om te begrijpen dat ook jullie worstelen in een persoonlijke en labyrintische roman. Jullie hebben er "jullie woordje te zeggen" over het genoeg en het ongenoeg waarmee de doelhoven zich voor jullie openen.

661. Tijdens het schrijven van *Ulysses* wordt Joyce zich bewust van een andere dimensie, buiten de ruimte en de tijd. Maar zijn streven naar verwondering, provocatie en aanstoot geven, weerhoudt hem ervan zijn analyse verder te zetten. De momenten waaraan de personages van het boek, Leopold en Molly Bloom, zich overgeven, ontsnappen niet aan de greep van het ogenblik, aan het geratel van de voorbijvliedende tijd, waarvan de Odyssee en het Noodlot van de held het onvermijdelijke karakter vastleggen. Het ogenblik haalt het van het moment. Het moment wordt bij Joyce geaborteerd in het ogenblik, en het ellendige overleven veegt met zijn ordinaire logica de restjes van tafel van een onderbroken zwangerschap, de restjes van een leven dat uitdoofde nog voor het kon ontvlammen.

662. Dat de uitzinnige verbeeldingen niet allemaal een hoge vlucht nemen is nog geen reden om ze de vleugels te knippen. Ik zal niet zwijgen. Niet alleen omdat zelfs de dood niet bij machte is om het leven het zwijgen op te leggen, maar omdat de stem van mijn begeerten onbedwingbaar is.

663. Zodanig willen dat het willen wijkt en wordt gewild. Dat is wat ik mijn intentionaliteit noem.

664. Het uitwerken van een *moment* heeft een heilzaam effect op de gezondheid. Maar het volstaat dat ik een therapeutische functie toeken aan de kunst van het creëren van een moment, of het heilzame effect houdt onmiddellijk op. Het levende gaat niet samen met het mechanische. Ik zal het me moeten herhalen tot "het" vanzelfsprekend wordt!

665. De transcendentie heeft haar uitwerking bij gebrek aan overstijgen. De radicale subjectiviteit is dat overstijgen.

666. *Begeer alles, verwacht niets.* Het aforisme komt voort uit een gedachtegang waarbij ik, me bezinnend over de broosheid van onze ondernemingen en over zoveel teleurgestelde verwachtingen, begreep dat het formuleren van een wens in termen van lukken en mislukken, neerkomt op het betreden van de arena van de competitie en de concurrentie, op het zich laten verpletteren door de economische mechanismen die de mens ervan weerhouden zich te ontwikkelen als menselijk wezen en hem doen achteruitgaan.

667. Bij de opbouw van een moment word ik me bewust van een in mij werkzame existentiële alchemie, het soevereine leven een weg banend, de tirannie van de geest afschaffend, het lichaam verzoenend met de geest die eruit voortkomt. Ik zeil dan op een zee van rusteloosheid. Mijn broze schuitje overgeleverd aan de oceanische ritmes waarvan de golven me leiden. Zo leidt het leven me waar ik wens te gaan.

668. Mens zijn, is de begeerte voorrang geven, niet toegeven noch aan de berekening noch aan de strategie. Verwachten dat een begeerte zich verwezenlijkt om aldus het bewijs te leveren van een doeltreffendheid, komt neer op het uithollen van haar substantie en het herleiden ervan tot een instrument. Het is pittig om daarentegen vast te stellen dat wanneer de begeerte opspringt uit de passie voor het leven - en vooral niet uit de markt van het hebben en van de macht -, ze meestal wordt ingewilligd wanneer men het niet verwacht, wanneer men ze aan haar lot overlaat. Door steeds te sturen aan de hand van deze ogenschijnlijk onbeduidende woorden, zijn ze ertoe gekomen in mij te echoën en te rijpen in het langzame uitwerken van een levensstijl.

669. De dialectiek van de tegenstellingen valt makkelijk in de roofdierklauwen van de dualiteit. Indien ze niet wordt overstegen, werkt de dualiteit als een val. Het immobilisme is een cloaca zonder verschil tussen rechts en averrechts, waar het gier van het nihilisme samenvloeit, altijd bevorderlijk voor de tirannie. In de tegenstrijdige afwikkeling van de

lineaire tijd, is het de bewustwording die substantie verleent aan het *moment*, of het nu spontaan opwelt uit een *ogenblik* of een metamorfose ondergaat naar een tijd van genot en begeerte, naar een levenstijd.

670. Eerlijke rechtspraak is een afleidingsmanoeuvre. De rechtspraak is een afstammeling van de handelsovereenkomst, een ruil waarvan geldt het *voorwerp* is dat men wil bekomen aan een "juiste prijs". Wat is de juiste prijs van een mens? Elke vonnis is een ontaarding.

671. Voor wie nadenkt en handelt in termen van doel, resultaat programma, strategie, is er niets dat meer te duchten valt dan de ongepaste openhartigheid van een buitenstaander die ongewild de speltafel keert en zo de pionnen overhoop gooit en verkiest om de spelregels aan zijn laars te lappen. Vanuit het standpunt van de dominante logica valt die houding niet te begrijpen, is ze niet te geloven, onverantwoord. Alleen het niet te bevatten gezelschap van de buitenstaanders, "*les en-dehors*" staat voor de stilzwijgende erkenning. Eigenlijk zijn zij de insiders, "*les en-dedans*" van het leven. De donkere eenzaamheid is vreemd aan het wezen dat even onvervoegbaar is als een bijwoord. Geen enkele val sluit zich over hem. In het hart van de resonanties is geen labyrint meer.

672. De herhalingen waar ik me aan overlever, van gedachten, van gedragingen, van emotionele reacties, vallen niet onder de receptuur van zelfovertuiging die door de godsdiensten en de ideologieën wordt uitgebuit. De radicaliteit ervan is onverenigbaar met de hedonistische oproepen die woekeren op de markt van het transcendente welzijn of in de narco-farmaceutische aansporingen. Onverenigbaar, net als de wil om me een levensstijl eigen te maken die het arsenaal aan ideeën en gedragingen uitdrijft die het verleden geduldig insijpelde in mijn hoofd, zoals in het jouwe en waar je het desondanks mee doet, wentelend in het ongemak van een voortdurend onbehagen. Noem het, als je dat wil, "de geboorte van de nieuwe mens" en moge de spot die je erin legt je er niet

van weerhouden het menselijke bewustzijn te vermelden, al was het maar als een manestraaltje dat over het schuim van je nachtmerries glijdt.

673. *Overstijgen van het verleden.* Het verleden behouden als overblijfsel van het levende en het ontkennen als negatie van het leven.

674. De eeuwenoude intentionaliteit die onze gedachten onderwerpt, ons gedrag, onze zeden, heeft een perspectief dat door de dood wordt georiënteerd. Ze is het gevolg van een bezwering die werd geritualiseerd door de verplichtingen van de antifysis, door de economische wetten die de productie en de reproductie van de handelswaar regelen.

675. De bezwering heeft slechts effect op wie erin gelooft. Het geloof dat ons ervan overtuigt de ontaarding van de man en van de vrouw "menselijke natuur" te noemen, is zo goed verankerd in de geest en het lichaam dat hij poogt te beheersen, dat het moeite en een alertheid van elk ogenblik vereist om niet in het spinnenweb verzeild te raken dat ons naar gewoonte vastlijmt en waarin zich de grote verslindster bevindt, de nauwgezette energievreter. Zichzelf een intentionaliteit scheppen die zich gedraagt naar het leven en het menselijk maakt, dat is de oefening in omkering van het perspectief waar ik me aan overlever zodra de ziekelijke uitnodigingen van het verleden aankloppen. Zich openstellen voor het heden verdunt het verleden in de wispelturigheid die ik het toeschrijf.

676. De intersubjectieve communicatie is een communicatie van het wezen bevrijd van het hebben. Dit vindt plaats wanneer het zelfbewustzijn dezelfde resonanties ontdekt in de ander. Geen voorrang verlenen aan dit soort verhouding brengt het risico mee om te vervallen in de reductie van de persoon in een voorwerp, van het subject in een object, wat neerkomt op het voorrang verlenen aan de wereld van de predatie, van de slavernij, van de reïficatie.

677. *Werk, opoffering, zelfverloochening*. Overleven zonder te willen leven volgens de begeerten maakt van het bestaan een labyrint waarin elke stap gepaard gaat met een verdere verminking.

678. De liefde en het creëren zijn de meest aangewezen hartstochten om de verschrikkelijke verveling van het overleven te herroepen, om het Noodlot uit te roeien dat vanaf de geboorte alle blikken op de teloorgang en de dood richt. De liefde voor het leven is het voorwerp van een dergelijk diskrediet dat de ommekeer van perspectief een voortdurende inspanning vergt van de bewustwording. Dat is ook de reden waarom de liefde zo zeldzaam is in de handelsbeschaving. Wat de creatie betreft - de ware specificiteit van de man en van de vrouw -, het deel ervan dat niet werd overgenomen door het werk, is naar een doodlopende steeg geleid, het kunstwerk, waarvan de schoonheid en de harmonie de existentiële struikelstenen van de auteur verzachten, hem amper troostend in zijn ongeluk. Subliem of ondermaats, een meesterwerk is nooit meer dan de spiegel van een leven dat er niet in slaagde het geluk te hebben zich te ontplooien en terugvalt op het ontwerpen van dromen om de leegte van het bestaan op te vullen. Het is het oude ritueel van de opoffering dat de intellectuelen ertoe brengt te zeggen dat de kunstenaar moet lijden om te scheppen. De kunst ontstaat uit een levensimpuls die de muur van de dagelijkse belemmeringen en ergernissen doorbreekt. Aan de hand van het kunstwerk dat dit proces vastlegt in zijn onvoltooidheid, streeft het naar groei en uitbreiding, naar de levenskunst als overstijgen van de kunst.

679. Het leven past in geen enkele categorie, dus het bestaat niet. Dat is het oordeel van de intellectueel. Hij zal pas van gedacht veranderen op het ogenblik dat het bestaan, dat hij al lang geleden verliet, hem verlaat.

680. Er zijn weinig denkers waarvan ik het nalatenschap aanvaard (zonder er vanuit te gaan dat ze me als erfgenaam goedkeuren): Simon van Samaria, Lucretius, Margareta Porete, Rabelais, La Boétie, Montaigne,

Meslier, Diderot, Babeuf, Blake, Hölderlin, Gérard de Nerval, Marx, Fourier, Nietzsche, Artaud.

681. Het moment wordt lastig gevallen door het met opdringerige vragen hijgende ogenblik: "Denk je je begeerte te kunnen waarmaken? En wanneer? Voel je je heden niet fladderen onder de tanden van het vergankelijke?" Wanneer het moment eveneens begint te hijgen, toe te geven aan de beten van de tijdelijke rede, slaat de verwarring toe, bederft het, verbrokkelt het. Daar wordt de bezwering van de lineaire tijd ervaren. Het moment bevrijden uit de totalitaire greep van de tijdslijn vereist een gelouterd bewustzijn. De drie distributieve hartstochten van Fourier verdienen een minder frivool gebruik dan te beslissen over mijn ontbijt. De afwisseling [*la papillonne*, het gevlinger] biedt me de keuze uit een variatie aan brood, boter, confituur, honing, fijne vleeswaren, kaas; de geestdrift, *la composite* legt subtiele verhoudingen vast tussen decor, bloemen, landschap, verlichting, muziek, plaats (keuken of terras); en de intrige, *la cabaliste* beoefent het debat betreffende de uitmuntendheid of het verbeteren van het moment, hetgeen de aandacht verscherpt en al verbant wat niet deelneemt aan het verhogen van het plezier. Ik smacht naar een maatschappij waarin het genot met gelijke interesse de lichtheid en de ernst van het frivole en het belangrijke vermengt.

682. De gestrande vis roept vruchteloos de omgeving van het water op. De onoplettendheid verwijderd me soms van de dichtstbijzijnde bron. Ik ben te dikwijls onderweg zonder te weten of het tij opkomt of afgaat. Mijn intentionaliteit is nog niet sterk genoeg om mijn twijfels en zekerheden met elkaar te verzoenen.

683. Mijn gedachten gaan sneller dan mijn tijdperk en trager dan mijn begeerten. Waarom zou ik me zorgen maken om hun vooruitgang en me ergeren om hun te trage incarnatie? De aantrekkingskracht van het heden volstaat om mijn vitale energie op te roepen en te onderhouden.

Nadenken over het in overvloed en eeuwig uitwerken van mijn geluk kan, zoals Alphonse Allais zou kunnen hebben gezegd, lang duren!

684. De abstractie van zichzelf is een kwelling. De intellectueel bezweert de hel van zijn gebreken door te zetelen in het paradijs van de ideeën zonder substantie.

685. Hoeveel decennia nog vooraleer we "eraan wennen" om ons weer de tijd van de begeerte toe te eigenen die ons systematisch wordt ontvreemd door de tijd van de arbeid? Om vreugdevol te spotten met de spoed, met de doeltreffendheid, met de functionele verantwoordelijkheid die ons doen komen en gaan onder de schaar van Atropos?

686. De bestendigheid van onze dwalingen dompelt ons hals over kop in de meanders van de wanhoop. Al wat gedurende onze geschiedenis werd geschreven, bedacht, ingebeeld, is, op enkele uitzonderingen na, een vingerwijzing van het Noodlot, de Voorzienigheid, het Toeval, de ontaarde Natuur voor het hybride schepsel, half-mens half-dier dat zijn uiterste best doet om de daden te berekenen, voor te bereiden, te programmeren, die hem moeten brengen waar hij zich heeft voorgenomen te gaan. De dood hoeft zich maar te bukken om *in extremis* de brokstukken te oogsten van zij die bleven opbeuken tegen wat hen brak.

687. Mijn onderhoud met het lichaam is net wat me in staat stelt het te onderhouden. Het maakt wakker en bewerkstelligt in mij de gelijktijdige mogelijkheid van ontvangen en verzenden. Ontvangst van wat het lichaam me zegt, uitzenden van een antwoord op het discours. Door zich te bevrijden van de intelligentie van de geest, opent de gevoelige intelligentie een dialoog tussen het globale bewustzijn en een veelheid aan lokaal bewustzijn dat het brein vormt van de ontelbare bestanddelen van het lichaam.

688. De klimaatveranderingen waarnemen die in mij plaatsvinden en ze in verband brengen met het sociale tumult en de ontwrichting, verstrekt me

genoeg geluk om ze te willen verspreiden onder de voltallige mensheid. Ik beweer niet dat mijn overtuiging in staat is de wereld te veranderen. Ik verkies het spel van het leven, hoe uitzinnig ook, boven het schaakspel dat het absurde gevecht herhaalt tussen de hoop en de wanhoop.

689. Me overlaten aan de levenswil is een mentale oefening die ik wens uit te bouwen tot een reflex, tot spijt van de massa's die van generatie op generatie de doodsreflex verspreiden en de intentionaliteit viëren die hem in stand houdt.

690. Wat zich uit noodzaak opdringt, programmeert er de ondergang van. Tot taak opgericht, roepen het altruïsme en de solidariteit het grinnikende verzet en het misprijzen op.

691. Het viëren van het vergankelijke valt onder de verering van de dood die Albert Libertad *de cultus van het kadaver* noemde.

692. Vanuit het leven bekeken, gaat niets verloren waar alles wordt gecreëerd.

693. Het leven vereenvoudigen heeft het voordeel van een geweldige en opwindende tautologie, die eraan herinnert dat "het leven simpel is". Geweldig, zeg ik, want de "eenvoud" ligt op de loer om het leven te ontaarden, zoals ze dat altijd deed door het leven te verwarren met het overleven. Opwindend, omdat het leven de verwondering kietelt en erop aandringt om onder de kinderachtige "keerzijde" een intrigerende complexiteit te ontdekken.

694. De uit mijn menswording afkomstige engel, maakt me op veel *heerlijker* wijze immuun tegen predatie dan ethische voornemens. Mijn velden van resonantie maken op dezelfde manier komaf met de greep van de geest en haar systematische coherentie.

695. Men leeft van begeerten, men overleeft uit noodzaak.

696. De "staatsgreep" die aan de oorsprong ligt van de totalitaire economie verspreidde het idee alsof het verlies van het hebben ook het verlies van het zijn inhield. Hoe zou een bestaan, gedwongen tot de toe-eigening van goederen en personen die er zich uit natuurlijke vrijheid aan onttrekken en daarbij ongenoegen, opstand en weerzin opstapelen, niet de noodzaak voelen voor een hiernamaals ter verheffing uit de armoedige existentie? Men ziet zeer goed met welke goocheltruc de godsdiensten van het menselijke wezen, waar elke man en elke vrouw naar smacht, een opperwezen maakten, een hemelse karikatuur, een buitenaards monster dat zich te goed doet aan hun kadaver.

697. De onduidelijke schaduw die me duidelijk naar het veld van resonanties van het mogelijke leidt, is niets anders dan de realisatie van mijn begeerten.

698. Het hoogste bewustzijnsniveau wordt uitgeoefend in het veld van resonanties.

699. Ieder oordeel laat me koud. Ik besteed alleen aandacht aan de resonanties.

700. Eén van de gelukkigste gevolgen van de ommekeer van perspectief: de panische vloedgolf van levenskrachten omvormen tot levensgekte vooraleer die krachten bezwijken onder de wildgroei en de paniek. De moordzucht van de ontketende maenaden is het gevolg van de liefde die hen werd ontzegd.

701. Het lichaam is een aards bouwwerk - een minerale, plantaardige, dierlijke en menselijke kathedraal - waarvan de bouw amper is begonnen.

3 december 1917

Elsene, Vorst, Odeghien, Villon, Poblenu, Rome, Sant Pol de Mar.

Ter vriendschappelijke herinnering aan Pierre Drachline.